

Gepubliseer op:

Deur Christus Alleen

Tuisblad van dr. A.H. Bogaards

www.enigstetroos.org

ZIE HET LAM GODS

**Schriftoverdenkingen over het lijden en sterven
van den Here Jezus Christus**

DOOR

J.C, Sikkel

In leven dienaar des Woords te Amsterdam

Inhoud

VOORWOORD	3
I. HET LAM GODS [Joh. 1:29]	4
II. DAT HIJ MOEST HEENGAAN [Matth. 16:21-23]	8
III. GEZEGEND DE KONING! [Lukas 19:37-42]	12
IV. IK ZAL HEM U OVERLEVEREN [Matth. 26:14-16]	15
V. VERSTAAT GIJ, WAT IK U GEDAAN HEB? [Joh. 13:12-17]	19
VI. EEN VAN U [Markus 14:18-20]	22
VII. IN MIJN VERZOEKINGEN [Lukas 22:28-34]	24
VIII. DE ZIFTING [Lukas 22:33-38]	29
IX. VOLGEN — NAMAALS [Joh. 13:36-38]	34
X. ALLEEN GELATEN [Joh. 16:32]	39
XI. HERDER EN KUDDE [Matth. 26:30-35]	42
XII. JEZUS MET HEN [Matth. 26:36-39]	45
XIII. DROEVIG EN ZEER BEANGST [Matth. 26:37, 38]	48
XIV. DE ARBEID ZIJNER ZIEL [Matth. 26:36-40]	52
XV. IK BEN HET [Joh. 18:2-9]	56
XVI. OM MIJ TE VANGEN [Matth. 26:47-57]	59
XVII. VAN ZIJN DISCIPELEN EN VAN ZIJN LEER [Joh. 18:19]	63
XVIII. UIT ZIJN MOND GEHOORD [Lukas 22:66-71]	66
XIX. VAN NU AAN [Matth. 26:64]	69
XX. EEN PRIJS DES BLOEDS [Matth. 27:3-10]	73
XXI. IN HET RECHTHUIS [Joh. 18:28]	76
XXII. OPDAT ZIJ HET PASCHA ETEN MOCHTEN [Joh. 18:28]	79
XXIII. PILATUS EN HERODES [Lukas 23:12]	82
XXIV. NIET DEZEN, MAAR BAR-ABBAS! [Joh. 18:39, 40]	85
XXV. EEN KROON VAN DOORNEN [Matth. 27:27-30]	88
XXVI. ZIET UW KONING! [Joh. 19:14, 15]	92
XXVII. NEMEN EN GAAN [Joh.s 19:16, 17]	95
XXVIII. ZIJ KRUISIGDEN HEM [Markus 15:25]	99
XXIX. VADER! VERGEEF HET HUN! [Lukas 23:34]	101
XXX. MIJN KLEEDEREN VERDEELD [Joh. 19:23, 24]	104
XXXI. MIJ DORST! [Joh. 19:28-30]	108
XXXII. HET IS VOLBRACHT! [Joh. 19:30]	111
XXXIII. VADER! IN UW HANDEN BEVEEL IK MIJN GEEST! [Lukas 23:46]	114
XXXIV. GESTORVEN EN BEGRAVEN [Joh. 19:38-42]	118

VOORWOORD

De kennis van den Heere Jezus Christus *alleen zal het worstelend menschelijk geslacht ook in onze twintigste eeuw kunnen behouden.*

Tegen die kennis gaat onze eeuw veelszins in.

Zij zoekt juist in haar afdwaling en afval de banden en koorden te breken, die in den Heere Jezus Christus gegeven zijn, en die, bij kennis en erkenning van Hem, de rechte paden des levens ook voor de toekomst leeren onderscheiden en betreden.

In den mensch van den dag wordt thans de hope gezocht en de kracht. In de menigte, in de massa. In het licht van menschelijk denken en overleggen en in de kracht van menschelijk willen, zonder onderwerping aan den Geest en het Woord des Heeren en aan den Gezalfde des Vaders.

Hier is een macht der verleiding ook voor degenen, die God vreezen.

Zij moeten beschutting en verschuiling tegen die verleiding zoeken in de kennis van den Heere Jezus Christus.

In Hem moeten zij het licht zien, ook voor de twintigste eeuw.

Van dat licht moeten zij getuigen.

Dat licht moeten zij laten uitstralen voor hun geslacht.

Bij dat licht moeten zij denken, willen en handelen.

Daartoe moet echter ook onze overdenking van den Heere Jezus Christus zijn.

In Zijn lijden, sterven en opstanding schijnt het licht.

In Zijn lijden moet daarom onze ziele Hem kennen tot haar verlichting.

Zeker, niet in Zijn lijden alleen. Maar toch in Zijn lijden allereerst.

In overdenking bij de Heilige Schrift ving ik enkele stralen van het licht uit Christus' lijden op.

Ik geef ze hier mijn lezer en lezeres met een bede voor mijn medegeloovigen; maar ook voor mijn volk, en voor mijn tijd.

J. C. SIKKEL

AMSTERDAM, 1905

I. HET LAM GODS [Joh. 1:29]

Zie, het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt.

Johannes 1:29.

De kennis van den Heere Jezus Christus is zaligmakend.

Door die kennis komt onze ziel uit de duisternis in het licht.

Dit licht dringt in ons *hart* door en verlicht dat duistere hart, ontdekt het aan zichzelf, aan zijn ongeluk, aan zijn ellende en nood. Aan zijn breuke met den levenden God, waaruit al die ellende en nood opkomt.

Maar dit licht doet ook de heerlijkheid Gods in het aangezicht van Christus Jezus in ons hart inschijnen. De Middelaar Gods en der menschen doet Zich daarin aan ons kennen, onze lieve Zaligmaker, die Zich voor ons heeft overgegeven tot een verzoening voor onze zonden. De liefde des Vaders schijnt door dit licht in onze harten. Zijn liefde, waardoor Hij onze zonden vergeeft, en de macht der zonde in ons wil breken. Zijn liefde, waardoor Hij ons uit de macht der duisternis, uit de macht des Boozen, verlost en ons overzet in het Koninkrijk van den Zoon Zijner liefde.

De kennis van onzen Heere Jezus Christus is zaligmakend.

Wij zijn met *vreeze des doods* al ons leven omgeven. In een getal van zeventig of tachtig jaren zien wij onzen leeftijd ten hoogste bepaald. Dan komt de dood, onverbiddeijk. Wij zien ze wegsterven, vader en moeder, en allen, die wij vonden bij ons opkomen onder de menschen. Als bladeren van den boom zien wij ze afvallen. En onze eigen jaren klimmen. Wij snellen voort op onzen weg. Wij vliegen daarheen. Wij worden mannen en vrouwen; wij worden vaders en moeders; ons leven wordt rijp; het grijs komt op langs onzen schedel; de ouderdom naakt; wij komen in de voorste gelederen; de zeis des doods maait langs ons heen; het einde komt; de dood, ook voor ons.

Of neen, zoo geleidelijk gaat het niet eens. Reeds stierven er bij getallen, die te gelijk met ons in de wieg gelegd werden; die met ons knapen en meisjes werden; die met ons jong waren en bloeiden; die met ons moedig het leven ingingen; dierbare vrienden en vriendinnen; die met ons hebben geleefd en gewerkt: onze liefsten, wier leven één was met het onze; onze broeders en zusters; onze eigen kinderen; de uitverkorene van ons hart.

Wat krachten zagen en zien we breken, wat levens verwoesten en verteren! Wat machten van krankheden en zwakheden en kwalen! Hoe grijpt in onze kracht gedurig die machtige hand, die ons breekt!

O, de dood is rondom ons en bij ons en in ons. We komen nauwelijks tot bloei. We hopen tegen hoop, dat we nog rijp zullen worden, en den ouderdom zullen zien. Eén ongeluk, één oogenblik, en het is met ons gedaan.

Er schijnt slechts één werkelijkheid te zijn, namelijk de verbreking, de vertering, de dood, het graf.

Het graf. Daar vinden we de millioenen, die leefden. Daar is de oceaan, waarin alle beekjes zich uitstorten; waarheen alle druppelen vloeien. De wereld is een akker, ja maar een doodenakker. Alle halmen komen daar op, om hun zaad in de aarde uit te storten. Eén graf, één onmetelijk graf is deze aarde, één groeve der ontbinding van wie hier even hebben gelachen en geschreid, geleden en gebeefd.

Ja, alleen de kennis van onzen Heere Jezus Christus is zaligmakend. In *Hem* bloeit de hope uit het graf, het leven uit den dood opkomend. Zijn Naam, onder de menschen gegeven, ruischt uit de donkerheden en kermingen der aarde, uit het graf op naar den

hemel; naar het land der heerlijkheid Gods; naar het huis des Vaders met vele woningen; naar de eeuwige erve in het licht.

Zoo het licht van Zijn Naam in ons mag doordringen, dan welft zich voor ons om die donkere aarde, waarop de grafbodem zich voor ons ontsluit, die onmetelijke hemel met zijn miljoenen lichtstippen, die starrenwereld van onsterfelijke heerlijkheid. Dan zien we daarboven het licht triumfeerend in de eindelooze zalen van den Almachtige.

De kennis van onzen Heere Jezus Christus is zaligmakend.

Zij daalt niet alleen ontdekkend en troostend in ons donkere hart in, en zij voert niet alleen met Abraham uit onze sombere levenstent, waar we ons zelf zien wegsterven en zien uitdragen naar het graf. Zij licht niet alleen over den gravenbodem der aarde. Maar zij doet ook het licht opgaan over *het leven op aarde* zelf, en over onszelf in dat leven.

Een *raadsel*, een onoplosbaar raadsel, een martelend raadsel is het menschelijk leven, het leven in wereld en historie en in eiken tijd, voor allen, die den Heere Jezus Christus niet kennen.

Men heeft de ontraadseling beproefd door allerlei levenspogingen; door machtige enkelen en door machtige menigten; door wijsheid en geleerdheid; door allerlei stelsels van denken; door de aanschouwing der dingen; door de ontleding der stoffen.

Het is alles tevergeefs.

De aanvang der wereld, de aanvang des levens ligt in nevelen en in duisternis. En in nevelen, in duisternis, ligt ook de toekomst, het einde.

In nevelen, in duisternis, ligt het leven zelf, het menschelijke leven in de wereld der schepselen, in de historie, in de worsteling van den tijd. Het menschelijke leven in zijn lijden; in zijn nooden; in zijn beroering; in zijn taak; in zijn kunnen en willen; in zijn deugd en vreugd; in al zijn schande en ergernis.

Er is geen ontraadseling.

Wat is toch de wereld? Wat is het menschelijk leven? Wat is toch die eindelooze worsteling? Hoe zijn toch de verhoudingen der dingen? Wat is geluk? Wat is recht? Wat is goed? Wat is waarheid? Wat is al dit strijden en lijden, dit denken en werken, wat is heel dit leven waard?

Wat moet? Wat mag?

Is de dood, die alles uitvlakt, niet de eenige waarheid, het eenige antwoord op alle vragen?

En is de spotlach van dien dood over het jammerlijke dwaze leven niet het eenigste, dat vast staat; die spotlach over alle dingen, en over allen, die schreeuwen en heerschen en wroeten: "ijdelheid der ijdelheden, het is alles ijdelheid"?

Maar die spotlach des doods dan, o welk een raadsel blijft die! Welk een wreed en tergend raadsel!

Almeer gaat het menschdom in onze eeuw, in machtigen drang, op het leven in. Almeer tast het in de raadselen; in de raadselen van het zijn, van het leven, van het doen, van het moeten.

En al donkerder wordt het; al wanhopiger!

Nog komen steeds nieuwere massa's op, om te schreeuwen, dat zij het weten; om vooruit te dringen, dat zij het doen zullen.

Maar ook daardoor juist vermenigvuldigen zich de scharen van die vooraan gestaan en meegedaan hebben, en die het opgeven: "Wij weten niets; wij kunnen niets; wij doen er niets meer aan. Wat wilt gij toch in deze zwarte stikdonkere woeste zee ploegen, bouwen, grijpen? Slechts de onverklaarbare golven *doen*. En die ook doen niets; zij *bedoelen* niets. Het is alles, alles ijdelheid, alles ellende. En het eenigste, dat te raden

overblijft, is nog: niets meer doen. Geen gedoe meer van den éénen mensch over den ander; of voor den ander; geen regeering; geen opvoeding; geen eigendom; geen beschikking meer over het leven. Geen denken meer, geen pogen. Slechts vrij bewegen, vrij eten, vrij gevoelen even; zonder banden, zonder moeten — dat is nog het éénig goede in het zijn met zijn raadselachtige heerlijkheid en ellende."

Alleen de kennis van onzen Heere Jezus Christus is zaligmakend. Hij alleen doet het licht voor ons opgaan over de wereld en het leven.

Ja, waarlijk, buiten Zijn kennis is alles ijdelheid en ergernis. De hoop en de waarheid, de troost en de vrede, de weg en het leven, zijn buiten Hem niet te onderscheiden, niet te grijpen.

Geen wijze, geen machtige, geen mensch, wie hij ook zij, helpt u en wijst u het pad. Zij zijn allen ijdelheid. Geef er u niet voor. Offer er u niet aan op. Leef er u zelf niet voor uit. Woon dan liever in de woestijn onder den blooten hemel, zonder hoop, om uit den bangen mist te geraken.

Ja verlies alle hoop. Laat los de nevelen, die gij in uw vingers meent te klemmen. Werp weg uw gebroken bakken, die geen water houden. Verzadig u niet langer met wind. Loop uw leven niet af in een ijdel droom. Offer u niet voor de bespottelijke glorie van een ijdel menschenkind, die u niet helpt.

Word nuchter; beef eerlijk; treur; verlies den moed; laat los alles, wat gij nog grijpt.

Ga uit naar de woestijn, naar Johannes den Dooper. Als Israël, dat eindelijk zijn waan opgeeft; dat met al zijn arbeid wind heeft gebaard, en stoppelen geoogst, die wachten op het vuur.

Daal bukkende af in de wateren der Jordaan, belijdende uw zonden en ellenden, uw blindheid en onvruchtbaarheid, uw ijdelheid en onbekwaamheid.

Dáár gaat het licht op.

Zoo we *dáár* niet aanvangen, om weer hoop te zoeken voor de wereld en het leven, — we zullen slechts nieuwe dwaasheid en ijdelheid voegen bij al wat er in dwaasheid en ijdelheid is gezegd en gedaan.

Neen er *is*, er *is* geen hope voor de wereld, dan in Jezus Christus alleen. In Jezus Christus *alleen*.

Komt *dáár* de wereld niet, *dáár*, bij Johannes den Dooper; komen daar niet de voorgangers en leidslieden, de keurbende, die het zout en het licht der wereld moet zijn; — dan zal het volgende even ellendig zijn als het voorgaande.

Dan mag de kronkeling der nevelen met andere menschengroepen zich weer anders richten, maar het blijft alles ijdelheid en dwaasheid. Hoe meer werk, hoe meer ellende dan; hoe erger toestanden; hoe grooter smart en zonde!

Neen, niet in een massa; niet in een geweldige menigte; niet in een overwinning van u; niet in het omverwerpen van anderen; niet in eenig rijk of in eenige klasse; niet in eenige partij of in eenig mensch is het licht en de behoudenis van het leven.

Maar *alleen* in de kennis van Jezus Christus, onzen Heere.

Zie het Lam Gods!

Hier is de ontraadseling. Hier is het licht des Heeren. Hier is het levend bewijs onzer zonde; maar ook der gerechtigheid en der liefde Gods. Hier, in Jezus, in Jezus' leven, lijden en sterven is het ware leven, de waarheid, de wijsheid, de liefde. Hier is het *Lam Gods*.

Het *Lam*.

Hij erkent de waarheid, de schuld, het recht, den levensnood, de hopeloosheid, de vervloeking, den éénigen weg des levens.

Het *Lam*.

Ter slachting geeft Hij Zich over. Zonder velen. Zonder anderen. Hij alleen. *Hij geeft Zich Gode over.*

Om ons te behouden. Om de gerechtigheid en het leven en de onverderfelijkheid voor ons.

Zie het *Lam Gods*, dat de zonde der wereld wegneemt.

Neen, gij kunt dit licht niet in zijn volheid in u opnemen. Maar gij kunt u in dit licht nederzetten. Gij kunt bij dit licht zien. Gij kunt hier waarlijk bewonderen, aanbidden, liefhebben. Gij kunt hier het menselijk leven vinden in waarheid, in wijsheid, in gerechtigheid, in liefde, in eere.

Gij vindt hier uw God in de menscheid; uw schuldvergeving; uw vrede, uw hoop.

Neem Jezus' juk op u en gij zult rust vinden voor uw ziel.

Met het *Lam* moet gij leven en wandelen.

Hij woont dan in u door Zijn Geest.

Hij doet u dan de *Schriften* verstaan, het Woord van uw God.

En *daarin* gaat u het licht op over alle dingen.

Ja, over *alle* dingen. Over alle leven en over alle zijn. Over den rechten weg, en over uw levenstaak en roeping.

Dit licht gaat u alleen op in het Woord Gods, door de kennis van den Heere Jezus Christus.

De meerderheid in getal vindt gij dan niet.

Maar wel de meerderheid in waarheid, de meerderheid Gods. De meerderheid, die overwint.

Het *Lam* is Hij.

En de Zijnen zijn Zijn *schapen, die Hem als Herder volgen.*

Maar zij hebben de zalving der heiligen.

Zij wandelen in het licht des levens.

En zij zullen het licht voor de wereld dragen.

II. DAT HIJ MOEST HEENGAAN [Matth. 16:21-23]

Van toen aan begon Jezus Zijn discipelen te vertoonen, dat Hij moest heengaan naar Jeruzalem en veel lijden van de ouderlingen, en overpriesters, en schriftgeleerden, en gedood worden, en ten derde dage opgewekt worden.

En Petrus, Hem tot zich genomen hebbende, begon Hem te bestraffen, zeggende: Heere [wees] U genadig! dit zal U geenszins geschieden!

Maar Hij, Zich omkeerende, zeide tot Petrus: Ga weg achter mij, Satanas! gij zijt Mij een aanstoot, want gij verzint niet de dingen, de Godes zijn, maar die der menschen zijn.

Mattheüs 16:21-23.

De kennis van het lijden des Heeren is voor de Zijnen noodzakelijk. Waar kennis van den Christus is, daar moet kennis van Zijn lijden volgden. De kennis van den Verlosser ontsluit zich juist in Zijn lijden. Zonder dat Zijn lijden gekend wordt, ontbreekt de ware kennis van onzen Heere Jezus Christus.

Van Zijn geboorte af wordt in Zijn naam naar dat lijden heengewezen: "Gij zult Zijn naam heeten Jezus, want Hij zal Zijn volk zalig maken van hun zonden," En Johannes de Dooper wijst Hem daarom dan ook aan, als het Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt.

Nadat de Heere Jezus de Zijnen vergaderde en aan Zich verbond, gaat Hij voort met hun de woorden des eeuwigen levens te geven, door hen te onderwijzen in de verborgenheden van het Koninkrijk Gods. Hij leidt hen uit het Voorhof Zijner kennis in het Heilige, en zóó in het Heilige-der-Heiligen. Hij begint hun de *noodzakelijkheid* van Zijn lijden te ontsluiten. Dat Hij *moest* heengaan naar Jeruzalem en veel lijden van de ouderlingen en overpriesters en schriftgeleerden, en gedood worden, en ten derden dage opgewekt worden.

Op den berg der verheerlijking zagen zij Zijn heerlijkheid. Maar daar ook handelden Mozes en Elia met Hem van Zijn uitgang te Jeruzalem. Die uitgang te Jeruzalem is voor den Christus de *weg* tot Zijn heerlijkheid. De Christus *moet* lijden en verworpen worden en alzoo tot Zijn heerlijkheid ingaan. En zóó moet Hij gekend worden.

Daarom toont de Heere dien weg aan de Zijnen. Gelijk de Schriften dien weg toonen. De Belofte heeft van ouds dien weg gewezen. De Ceremoniën en Offeranden hebben dien weg afgeschaduwd. De Profetie heeft dien weg aanschouwd en uitgeroepen. De Psalm heeft dien weg in het typisch-profetisch leven van Gods Israël aangeraakt en lyrisch geopenbaard. De Christus heeft dien weg aanvaard. In Zijn geboorte onder de wet. In Zijn doop. In de woestijn.

Dat lijden van Christus als Zijn weg, dat lijden in zijn noodzakelijkheid, moeten de discipelen van Christus kennen, om Hem te kennen in de kracht Zijner opstanding. Daarom onderwijst de Christus de Zijnen daarin èn vóór Zijn lijden èn na Zijn opstanding. Daarom onderwijst de bediening des Woords de Gemeente al de eeuwen door in het lijden van Christus: "*Moest* de Christus niet deze dingen lijden?"

Daarom moet ook onze overdenking, zoo wij immers den Heere aanhangen, telkens weer in dat lijden van Christus ingaan; in de *noodzakelijkheid* van dat lijden als de weg van den Koning der eere, de weg van onze verlossing.

Alle *bijzonderheden* in het lijden van Christus hebben hier beteekenis. Elk koord, elke doorn, elke druppel bloeds, elke striem, elke wond, elke teug uit dezen bittersten beker.

Elk moment op den weg. Elk figuur in de lijdensgeschiedenis. Ja, heel het leven des Heeren in Zijn vernedering. Heel Israël, waarin Hij opkomt, om te lijden. Heel de historie, de historie der geheele wereld, staat met dat lijden van Christus in verband. Heel het leven in den tijd.

Maar daarom juist ook moet al het afzonderlijke hier door dit *verband* worden verklaard, uit dit verband worden gekend. De sleutel der verklaring is altoos weer, dat de Christus *moest* heengaan en veel lijden van de ouderlingen en overpriesters en schriftgeleerden, en gedood worden, en ten derden dage opgewekt worden. Zonder dien sleutel is in de lijdensgeschiedenis des Heeren geen enkele bijzonderheid te verklaren. Zonder dit licht in Christus' Woord, zonder deze kennis van den weg der Schriften, is geen bijzonderheid in Jezus' lijden te verstaan. Men moge dan alle bijzonderheden van Christus' lijden weten, alle figuren schilderen, en alle momenten onderscheiden, — de ware kennis van Christus' lijden ontbreekt dan. En het is juist die ware kennis, die zuivere kennis, dat licht Gods, hetwelk de Heere voor de Zijnen bedoelt. Hier is de kennis des geloofs. Hier is de kennis van Christus voor de Zijnen. Hier is de zaligmakende kennis van God.

Die kennis is niet uit ons.

Vleesch en bloed openbaren de beteekenis van het lijden van Christus niet. Zij openbaren niet den weg Gods; die noodzakelijkheid van het lijden van Christus; dat *moeten*.

Integendeel.

Hier is de *verborgenheid* der godzaligheid. Deze verborgenheid des Heeren is voor degenen, die Hem vreezen en Zijn Verbond, om hun die bekend te maken. Niemand van de oversten heeft Christus hierin gekend. Voor de wijzen en verstandigen is het heilgeheim van Christus' lijden verborgen. De natuurlijke mensch verstaat niet deze dingen, die des Geestes Gods zijn. Zij blijven den Joden ergernis en den Grieken dwaasheid.

Alle bijzonderheden van Jezus' lijden mogen daarom bestudeerd zijn; alle karakters geteekend; alle omstandigheden schilderachtig voorgesteld; heel het lijdenstafereel in kleuren en klanken in de verbeelding zijn opgenomen; — toch kan daarbij alle kennis van het lijden van Christus *ontbreken*. Schilders en musici, dichters en redenaars, hebben zich hier uitgeput; stelsel na stelsel heeft de stof van Jezus' lijden verwerkt; — maar de *noodzakelijkheid* van het lijden des Heeren; die *weg* van Zijn uitgang, van welken Elia en Mozes spraken; die *weg*, welken de Christus wees; die *weg* der Schriften, is door vleesch en bloed nooit gekend.

En altoos weer is daardoor heel het tafereel van Christus' lijden omgezet in *iets anders*, dan het *is*. Iets *anders* is er in gezien, dan wat de Heere er in openbaart.

Het kranke oog ziet zichzelf. Het eenvoudige d. i. het gezonde oog ziet de Schepping Gods. Zoo ziet het *geestelijk* oog, wat de Geest Gods ziet; wat de Christus ziet; wat de Schrift ziet; den weg Gods; de openbaring Gods; het heilgeheim des Heeren. Maar het *vleeschelijk* oog ziet, wat het vleesch ziet; het eigen ik; het vleesch; de menschen; de figuren; bloed en tranen; ellende en afschuwelijkheid; Judas en Petrus; Kajafas en Herodes; Simon van Cyrene en de moordenaars; Maria en Johannes. En Jezus. Zijn kruis. Zijn bloed. Zijn dood. Alleen het *eigenlijke*, het licht, de heerlijkheid, den Heere, God, die in Sion groot is, de deugden des Heeren, de *noodzakelijkheid* van Christus' lijden, de verborgenheid, die hier geopenbaard is, waardoor de psalm van den jubel des geloofs geboren wordt, — ziet het vleeschelijk oog *niet*.

De geleerden van de Groninger School, van het Modernisme, van de Ethische richting, hebben ook in ons vaderland het lijden van Christus gepredikt en doen het nog. Maar het eigenlijke geheim daarin is voor hen verloren. Hierdoor wordt door hen de asch van dit vuur uitgedragen zonder het vuur; de lijnen en vormen en figuren en kleuren worden uit het lijden van Christus genomen, maar het lijden van Christus zelf, de openbaring Gods daarin, de noodzakelijkheid van Christus' lijden naar de Schriften, *de weg des Heeren*,

wordt uitgewischt. Een *andere* lijn wordt getrokken, een *andere* weg, een weg des vleesches, wordt in het lijden van Christus ingelegd. Deze eigenwillige vertroosters hebben de Schrift als het Woord Gods verworpen, en zoo moeten zij wel ook in de lijdensprediking een aanstoot van Christus worden, verzinnende niet de dingen die Godes zijn, maar die der menschen zijn.

Dit vleesch en bloed is echter ook ons niet vreemd.

Juist, die weg Gods, juist dat licht en werk Gods in Christus' lijden, dat eenig heerlijke God verheerlijkende en al Zijn volk zaligende licht in dien weg van *moeten*, dien Jezus' uitgang te Jeruzalem en Zijn lijden tot den dood toe openbaart, — is het voorwerp van Satans vijandschap.

Ook ons vleesch is daarom tegen niets zoo zeer vijandig als tegen *dit* geheim in het lijden des Heeren. En het is deze onze vijandschap tegen dat ongekende lijden des Heeren, die in Petrus optreedt, waar de Heere Zijn discipelen de noodzakelijkheid van Zijn lijden betuigt.

Dat vleeschelijke weerstaan, dat sluiten van het oog voor dit waarachtige licht, die ongeloovigheid en traagheid van hart, openbaren zich in den lijdensweg des Heeren in Zijn discipelen, en zij verzwaren het lijden des Heeren. Judas voert wel de bende aan; de overpriesters en ouderlingen en schriftgeleerden zijn wel de binnenste kring dergenen, die de zee van lijden tot den dood over den Heere Jezus brengen; Pilatus en Herodes, en de krijgsknechten hebben het wel gedaan; de Joden en de Heidenen; Satan en zijn engelen; — maar toch, het oog van Zijn getrouwen heeft Hem ook niet gekend, gelijk Hij is; Zijn woord over Zijn lijden hebben zij niet verstaan. Niet slechts de hoonende razernij heeft om Golgotha geroepen: "kom af van het kruis!" maar het hart der geloovigen wou er den Heere Jezus Christus afhaken, gelijk Maria Magdalena Hem wou wegnemen uit Zijn graf. Petrus heeft zich met het zwaard in de hand in den lijdensweg des Heeren gesteld, en hij plaatst zich hier in den ingang van Jezus' lijdenspad dwars voor den Heere: "Dat zal U geenszins geschieden!"

O, zóó woelt ons vleesch ook, om aan dat ééne juist te ontkomen, wat de Schriften zeggen. Alles willen wij zien in Jezus' lijden, — alleen *niet* wat de Heere onze God en Zaligmaker er ons in wil laten zien. Alles in de lijdensgeschiedenis des Heeren merken wij dan op — behalve het lijden des Heeren; behalve het Lam Gods; behalve den weg Gods; behalve het Woord Gods; behalve den Heere onzen God zelf. Alles, behalve den weg der heerlijkheid. Alles houdt dan bij ons een lichtje over; alle discipelen; alle vromen. Allen *Jezus* bloedt dan voor ons dood; het licht in *Hem* wordt dan voor ons verduisterd; over onzen *God* daalt dan voor ons de nacht. Als de *noodzakelijkheid* in Christus' lijden wil te voorschijn treden, de geheele wereld en al de discipelen in de donkerheid der verdoemelijkheid latend, maar God verheerlijkend in het eeuwige licht, door de vlakke velden rijdend, — dan grijpen we naar al de vroomheid en het lijden der discipelen en discipelinnen; naar al de schilderijen, die de lijdensgeschiedenis ons biedt, — om aan *dit éénige* licht te ontkomen.

Zóó is het vleesch. Zoo is Satans bedrog, Satans gruwelijk opzet.

Hier is de macht der genade, de macht des Heiligen Geestes noodig, om ons het Woord Gods in Christus' lijden te doen ver-verstaan.

Die verlichting, die werking des Heiligen Geestes moge de Gemeente des Heeren nog ervaren! Dan gaat het Woord Gods open in het lijden des Heeren. Dan schijnt hier het licht. Dan kennen we Jezus Christus en dien gekruisigd. Dan is ons Pascha ons geslacht. En dan vieren we feest in de ongezuurde brooden der oprechtheid en der waarheid.

Dan verzinnen we niet langer de dingen, die der menschen zijn, maar we luisteren naar de dingen, die Godes zijn. Dan hooren we het *Woord Gods* van het lijden van Christus. Geen geschiedenis slechts, geen aandoenlijke gebeurtenis, — maar *het Woord Gods*, Dat de Christus *moest* lijden.

Dan komt het lijden des Heeren in heel zijn lijst ons niet uit de menschen toe, maar de

Heere openbaart Zich dan daarin voor ons en over ons.

Wij hooren dan het Woord Gods. Wij zien het Woord Gods. De zelfopenbaring Gods. De deugden des Heeren, met wien wij te doen hebben.

Dan komt ons het *moeten* tegen van onzen God, ons werpend in het stof.

Het moeten van Zijn Woord en Wet.

Het moeten van Zijn recht en gerechtigheid.

Het moeten van Zijn heiligheid.

Het moeten van Zijn wraak en straf.

Het moeten van Zijn strijd tegen Satan en zonde en vleesch.

Het moeten van Zijn Verbond.

Het *moeten* van Zijn vrije ontferming. Van Zijn liefde. Van Zijn Raad. Van Zijn Welbehagen.

Het *moeten* van onze vernedering. Van onze ontdekking. Van ons geloof. Van onze bekeering. Van onze liefde. Van onze zaligheid.

Het *moeten* van dien weg des lijdens van Christus. Dat de Christus, onze Heer en God, zóó en zoovéél lijdens moest; bij ons; om ons; door ons; van ons.

Het niet los te maken *moeten* van de diepten Gods.

Dit is de zaligmakende kennisse Gods, die de vrucht is van de ontsluiting der Schriften in het lijdens van Christus, onder de wederbarende en verlichtende genade des Heiligen Geestes.

Die kennis in het aanschouwen van het licht van Gods weg verlichte ook onzen weg. En leere ons ook daarin de beteekenis van het *moeten* Gods verstaan.

Zoo eindigt de godzaligheid, in geloof en in leven, in de aanbidding des Heeren Heeren, jubelend in de dingen, die Godes zijn!

III. GEZEGEND DE KONING! [Lukas 19:37-42]

En als Hij nu genaakte aan den afgang des Olijfbergs, begon al de menigte der discipelen zich te verblijden, en God te loven met groote stem, vanwege al de krachtige daden, die zij gezien hadden, zeggende: Gezegend [is] de Koning, die daar komt in den Naam des Heeren! Vrede zij in den hemel, en heerlijkheid in de hoogste [plaatsen]!

En sommige der Farizeën uit de schare zeiden tot Hem: Meester! bestraf uw discipelen. En Hij antwoordende, zeide tot hen: Ik zeg ulieden, dat, zoo deze zwijgen, de steenen haast roepen zullen.

En als Hij nabij kwam, en de stad zag, weende Hij over haar, zeggende: Och, of gij ook bekendet, ook nog in dezen uw dag, hetgeen tot uw vrede [dient]!

Lukas 19:37-42.

Gezegend de Koning, die daar komt in den Naam des Heeren!

"Lijdensprediking" in de Christelijke Kerk mag nooit iets anders zijn dan bediening des Woords. En de overdenking van de lijdensgeschiedenis moet zijn een hooren naar het Woord van God.

De Heere heeft Zijn *Woord* aan Zijn Gemeente gegeven. Dat Woord is het Woord van Christus, den gezalfden Profeet Gods, die den Raad Gods tot onze verlossing ons openbaart en die daarin het licht over de werken en wegen Gods ons laat opgaan. Van dat Woord Gods is de Christus zelf de inhoud, in wien al de schatten der wijsheid en der kennis verborgen zijn. In Zijn licht zien wij het licht. Wie Hem gezien heeft, heeft den Vader gezien.

En ook, en vooral ook, in Zijn *lijden* en in Zijn *lijdensgeschiedenis* wordt de Christus door Zijn Gemeente gezien en wordt alzoo de Gemeente door het Woord Gods verlicht.

Daarom is de gedurige overdenking der lijdensgeschiedenis zeer noodig. Om daardoor den *Christus* te kennen, die als het Hoofd der Gemeente in den hemel verheerlijkt is en die met de Zijnen is al de dagen tot de voleinding der wereld. En om door den Christus als onzen Profeet verlicht te worden tot de *kennis van God*, in wiens licht wij te wandelen hebben.

Alle bijzonderheden van de lijdensgeschiedenis behooren ons daarbij door de Schrift toe te spreken. En de *Schrift* moet daarin spreken. Niet de enkele bijzonderheid, maar de Schrift. Slechts *in verband met het lijden van Christus* heeft de bijzonderheid beteekenis, gelijk het lijden van Christus ons den *Christus* zelf moet openbaren en het licht Gods, het *Woord Gods*, over ons moet laten schijnen. 't Moet altoos in alles de Raad Gods zijn, die ons geopenbaard wordt; de Waarheid Gods, die over ons komt; het Woord Gods, dat ons opzoekt, waar wij zijn, en ons bewerkt naar Zijn wil. Anders is de lijdensprediking geen prediking van *Christus' lijden*, geen prediking van den *Christus*, geen prediking van *Gods Woord*.

Gods Woord ontdekt niet alleen God zelf en Zijn gedachte, Zijn Raad, maar het richt zich ook op het voorwerp, dat het in het licht stelt, raakt het aan, ontdekt het, ontbloot het, verlicht het, doorschouwt het, gaat er op in. Zóó en in dien zin ontsluit de Schrift het lijden van den Christus als *lijden*; als *het lijden van den Zoon van God in Zijn menschelijke natuur*; het veelvoudig lijden in Zijn ziel en lichaam; Zijn lijden door hellekwellings, door menschenboosheid, door de Zijnen, door den toorn Gods; het lijden

van den Christus op aarde, in de wereld, in de wereldhistorie; het lijden van den Christus in Israël, in Zijn Kerk; het borgtochtelijk lijden van den Christus als Middelaar in het genadeverbond, als Hoofd van Zijn volk, als den tweeden Adam; het lijden van den Christus in betrekking tot heel het leven van Zijn Kerk, tot heel het werk Gods.

Zóó verlicht ook hier het Woord Gods in de openbaring van het lijden van Christus alle menschen, alle dingen. Zóó verlicht het de Kerk in heel haar historie en in haar heden, in al haar verhoudingen en toestanden, in heel haar gemeenschap, in al haar zonden en nooden.

Mocht onze overdenking van het lijden van Christus, alzoo door Gods genade eenigermate de Schrift ontsluiten en het Woord des Heeren dierbaar maken, — Gode tot heerlijkheid!

"Gezegend de Koning, die daar komt in den Naam des Heeren!" Onder dit gejubel, onder deze publieke huldiging, komt de Christus naar Jeruzalem, om te lijden.

Zóó *moet* de schare roepen; zóó moet Israëls overblijfsel juichen; zóó moet Israël belijden; zóó moet de Christelijke Kerk in haar lijdensprediking, in haar publieke huldiging van Christus' kruisiging nóg in de wereld getuigen.

Het moer alzoo naar Gods Raad. Gij ook moet mee. De schare moet zich nog verbreedden; bestraft haar niet! Gij, die den Christus kent, weerhoudt niet wie Hem in oppervlakkigheid huldigen; het moer. Waren er geen menschen meer, de steenen zouden haast roepen. Want het Woord Gods moet klinken, dat Jezus de Christus is. Dat Hij komt van God. Dat Hij komt in den Naam des Heeren. Dat Zijn Naam *de* Naam is onder den hemel gegeven, boven alle namen, opdat alle knie in dien Naam zich zou buigen.

Vraagt aandacht voor Jezus, den Gezalfde Gods. Roept voor Jezus, den Koning, den gezegenden Koning. Laat het hooren in heel den levenskring. Laat het toch klinken, dat de wereld opkijkt; dat Jeruzalem uitloopt; dat heel de Christelijke Kerk in beroering komt: Jezus is de gezegende Koning, die komt in den Naam des Heeren!

Wee, wie niet buigt! Wee, wie niet hoort! Wee, wie Gods Woord niet erkent! Wee, wie niet gelooft!

Zalig, wie hoort; wie bukt; wie vertrouwt; wie zich overgeeft; wie Jezus als Koning erkent, van Zijn God tot hem gekomen! Zalig, gezegend, verlost, getroost, wie Jezus in den Naam des Heeren ontvangt, om zijn Koning te zijn!

Gezegend de Koning, die daar komt in den Naam des Heeren!

Zóó *teekent naar Gods Raad het gejubel der schare Israëls*, en de Schrift in haar verhaal, en de Christelijke Kerk in haar gewoonte, den Christus Gods, als Hij lijden ging. Christus is de Koning in Zijn lijden op aarde; in Zijn lijden onder Rome; in Zijn lijden te Jeruzalem; in Zijn lijden aan het kruis; in Zijn lijden tusschen de moordenaren; in Zijn lijden onder Gods vloek; in Zijn hellelijden.

Altoos weer tijgt de Christus in dit Woord Gods, dat de Profetie vooruitzond, dat de historie uitriep, en dat de eeuwen herhalen, alle machten naakt uit, alle hoogheden, alle rijkdommen, alle wijsheden, alle gerechtigheden, alle gerustheden, alle boosheden, alle ijdelheden. Het zinkt alles weg bij Christus, den Koning in Zijn lijden; het vergaat als was voor de gloeiende kolen; het wordt alles verdonkerd en in bangheden uitgeschud tentoongesteld. En de kroon bloeit van Godswege alleen op het hoofd van het Lam, dat geslacht is; van den Worm, die opgericht is; van den Verbrijzelde door de gerechtigheid Gods: — Jezus Christus, de Gekruisigde, Koning in eeuwigheid! Koning in den Troon Gods! Koning Gods! Gezegend met vreugdeolie in alle zalige eeuwigheden!

Verheug u zeer, gij dochter Sions! en juich, gij dochter Jeruzalems, want uw Koning is daar. Hij is gezegend met alle geestelijke zegeningen; uw Koning! O, ken Hem dan; ken Hem dan in Zijn lijden, in Zijn wonden, in Zijn kruis, in Zijn dood. Zoek die kennis; smee er om! Dat het licht Gods u in den lijdensweg van Jezus *uw Koning* doe zien. Uw

gezegenden Koning, in den Naam des Heeren tot u uitkomende, om u te zegenen van uw God.

Gezegend de Koning, die daar komt in den Naam des Heeren!

Zie Hem Sion, als uw Koning, wanneer Hij voor uw oog

Jeruzalem binnentrekt, om te lijden. Want als Hij nabij kwam en de stad zag, *weende* Hij over haar, en sprak haar toe, of zij nog tot bezinning mocht komen.

Zie uw koning! Ja, Christus in Zijn lijden overschat uw gejubel niet. Met dat jubelen zijt gij niet klaar. Met dat jubelen heeft Hij u nog niet gezegend. Hij wil u maar niet voorbij trekken. Hij trekt u *te gemoet*. Hij trekt *op u aan*: *Uw Koning!*

Hij komt u in Zijn lijden nader. Hij noemt Jeruzalem bij haar naam. Hij weent over Zijn stad. Hij trekt uw Tempel binnen en ontdekt daar den moordenaarskuil. Hij spreekt in den discipelkring en ontdekt den verrader. Hij richt Zich tot u persoonlijk en ontdekt uw verloochening. Hier wordt uw zonde openbaar, uw diepe ellende, in Jezus' lijden. Hier is Hij Koning, als Hij u niet slechts den zondaarsnaam toekent, maar u Gods Wet ontsluit: "uw keel een geopend graf; uw tong, plegende bedrog; slangenvien onder uw lippen; uw mond vol van vervloeking en bitterheid; uw voeten snel om bloed te vergieten; vernieling en ellende in uw wegen; en de weg des vredes door u niet gekend."

Koning in den Naam des Heeren is Christus in Zijn lijden: de rechtvaardigheid Gods openbarende, de waarheid, de volheid van den vloek Gods, van het oordeel des Heeren, van de helsche verdoemenis.

Zóó komt Hij u als Koning tegen, alle vleesch uitschuddende voor het aangezicht des Heeren, uw vleesch, uw verwachting, uw roem.

Eindelijk staat Hij voor u in het vuile spotkleed, den rietstaf in den gebonden hand, met doornen gekroond, bloedend, bespogen, gehoond.

Zie, uw Koning!

O, zóó moet gij in Hem uw Koning kunnen zien.

Wee u, zoo daarbij uw jubel verstormt!

"Jezus, de Nazarener, de Koning der Joden," — dat moet gij lezen op Zijn *kruis*. Dáár moet gij met den moordenaar u tot Hem als uw Koning wenden, om den zegen van Zijn Koninkrijk. Dáár moet Hij u de gezegende Koning zijn. Dáár moet Hij tot u komen in den Naam des Heeren. Dáár moet gij den zegen van uw God vinden.

O Jeruzalem! Uw Koning is daarbij bewogen. Hij *zoekt u* in de openbaring van Zijn lijden, niet om u te veroordeelen, maar om u te behouden.

Ja, al Zijn koninklijke eere, de zalving van Zijn Vader, van uw God en Heere, blinkt uit in Zijn lijden. In Zijn liefde. In Zijn schuldbetalend bloed. In Zijn borgtochtelijke trouw. In de gerechtigheid, die Hij aanbrengt. In Zijn overwinning van hel en dood.

O teedere ontferming, onbegrijpelijke aanbiddelijke liefde! Ja, Hij draagt de banier boven tienduizenden. Hij is veel schooner dan de menschenkinderen. Genade is in Zijn lippen uitgestort. Hij komt in den Naam des Heeren. Hij is gezegend met alle zegeningen voor Zijn volk. Hij redt hen uit des boozen macht. Hij wast hen rein van al hun vuil. Hij heiligt hen door den Heiligen Geest. Hij maakt hen tot koningen en priesters, Gode en den Vader. Hij kroont hen met goedertierenheid en barmhartigheden. In Zijn lijden en uit Zijn lijden komt Hij al de Zijnen zegenen met alle geestelijke zegeningen in den hemel.

Geloofd zij God!

Gezegend de Koning, die daar komt in den Naam des Heeren!

IV. IK ZAL HEM U OVERLEVEREN [Matth. 26:14-16]

Toen ging één van de twaalven, genaamd Judas Iskariot, tot de overpriesters, en zeide: Wat wilt gij mij geven, en ik zal Hem u overleveren?

En zij hebben hem toegelegd dertig zilveren [penningen].

En van toen af zocht hij gelegenheid, opdat hij Hem overleveren mocht.

Mattheüs 26:14-16.

Onze Heere Jezus Christus is tot Zijn lijden *overgeleverd*. Hij is *verhandeld*.

Wij hebben daarin niet slechts een toevallige omstandigheid te zien; neen, dat *overgeleverd worden* behoort bepaald tot het lijden van onzen Middelaar en Zaligmaker, "die overgeleverd is om onze zonden" (Rom. 4:23).

Hij is door Judas overgeleverd aan de overpriesters. Hij is door den Joodschen Raad overgeleverd aan Pilatus. Hij is door de Joden den Heidenen overgeleverd. Hij is overgeleverd tot den dood.

In dat "overgeleverd" wordt een *daad* beschreven, waardoor de Heere in Zijn lijden gebracht werd, een menselijke daad. De Heere kon niet tot den dood gaan, zonder dat Pilatus Hem overgaf. Hij kon niet door Pilatus overgegeven worden, zonder dat het volk Hem wegstiet. Hij kon niet in handen van Pilatus komen, zonder dat de Joodsche Raad Hem in diens handen gaf. En Hij kwam niet in de handen van de overpriesters, zonder dat Judas Iskariot Hem hun overleverde.

Die schrikkelijke daad van het overleveren des Heeren is een zonde dergenen, die Hem het *naast* waren. Niet de barbaren of de Romeinen, maar de *Joden* hebben het gedaan. Niet de Heidenen, maar Israël. Niet de boeven, die niemand onderscheiden, maar het *godsdiensstige volk*, dat zijn Paaschfeest kwam vieren; het volk, dat in den psalmtoon gejuicht had langs de wegen: "Hosanna den Zone Davids! Gezegend is Hij, die daar komt in den Naam des Heeren, Hij, die is de Koning Israëls!" De *overpriesters* hebben het gedaan met den *Hoogepriester*. De *ouderlingen* en de *schriftgeleerden*. En de *eerste daad*, het *begin* der overlevering kwam uit den kring der *discipelen*, der *apostelen*. Eén van de twaalven heeft Jezus overgeleverd. Hij gaf den stoot. Hij leverde Hem over. Hij ging allen voor. Hij gaf het voorbeeld, en de anderen hebben in het overleveren van Jezus slechts het voorbeeld van Judas gevolgd.

Heel die handeling van het overleveren des Heeren is een geheel *vrijwillige* handeling geweest. De Heidenen hebben om Jezus niet gevraagd, geen prijs op Zijn hoofd *gezet*; Hij is hun opgedrongen. Pilatus heeft het volk niet bewogen, om Hem over te geven tot het kruis; maar zij hebben het kruis voor Hem geëischt, toen Jezus door Pilatus als gevangene hun aangeboden werd, om Hem los te laten. Zoo heeft ook de Joodsche Raad zich niet laten overreden of gebruiken, om den Heere aan Pilatus over te leveren. Maar de geheele Raad is opgestaan, om Hem aan Pilatus over te leveren; eischende, dat de Stadhouder Hem zou terechtstellen, ook waar deze in Hem geen schuld vond. Het is, alsof het einde der aarde zich verzette tegen Jezus' dood. De Heidenen dorstten niet naar Zijn bloed. En Zijn lafenis heeft Jezus van een moordenaar gehad. Neen, de drang ging niet van den omtrek, maar van het *middelpunt* uit. Zelfs heeft de Joodsche Raad den apostel niet gezocht, om hem tot het verraad te verleiden of om te koopen. Maar de apostel heeft *hen* gezocht. Hij heeft *gelegenheid* gezocht, om Hem over te leveren. Judas Iskariot, één van de twaalven, is *tot* de overpriesters gegaan, zich *aanbiedende*: "wat wilt gij mij geven, en ik zal Hem u overleveren?"

De zonde, de ongerechtigheid, waardoor de Heere Jezus overgeleverd is, is het snoodste *verraad*.

Pilatus *wist beter*; en de stem zijner huisvrouw vond weerklank in zijn conscientie: "heb toch niet te doen met dien Rechtvaardige!" — Maar hij wilde des keizers vriend blijven, en daarom verzaakte hij Jezus.

Het volk *wist beter*, want Jezus was in den edelsten zin populair. Hij, de Leeraar op de wegen; die het voor de schare opnam tegen de Farizeën; die het volk leerde, hun zieken genas en Zich over de ellendigen ontfermde. — Maar zij hebben Hem overgeleverd en den Heilige en Rechtvaardige hebben zij verloochend voor het aangezicht van Pilatus, als deze oordeelde, dat men Hem zou loslaten (Hand. 3:13, 14). Het *volk* heeft het gedaan. Zij hebben den Vorst des levens door de handen der onrechtvaardigen aan het kruis gehecht en gedood (Hand. 2:23, 3:15).

Ook de leden van den Joodschen Raad handelden *opzettelijk* verraderlijk. Het was bij hen besloten, dat Jezus moest sterven door de Heidenen, Zij hebben er hun valsche getuigen voor gezocht. Zij hebben Hem in Zijn woord zoeken te vangen. Stefanus heeft het hun met recht in het aangezicht gezegd: "gij zijt verraders en moorders van den Rechtvaardige." (Hand. 7:52).

En de daad van Judas Iscariot is allerminst voor tweeërlei uitlegging vatbaar. Zijn eigen lippen hebben het beleden: "ik heb onschuldig bloed verraden." *Verraad*, ja, dat was zijn bedrijf. De Heere Jezus heeft het dan ook zoo genoemd: "Eén van u zal Mij verraden." "Wee den mensch, door wien de Zoon des menschen verraden wordt!" "Judas! verraadst gij den Zoon des menschen met een kus?"

Dit verraad der menschen, der Zijnen, *leverde den Heere over aan de diepste versmading*. Het leverde Hem over aan den nijd der overpriesters; aan de gehate Romeinen; aan de verachte Heidenen; aan de lage krijgsknechten; aan de bende; aan de moordenaars; aan de naaktheid; aan het kruis; aan den hoon der duivelen. Het leverde Hem over aan het ontzettendste lijden; aan touwen en vuisten; aan slagen en speeksel; aan bespotting en mishandeling; aan doornen en geeseling; aan de kruisiging in al haar vreeselijkheid.

Dit verraad leverde Jezus over. Hem, geen vreemde. Hem, de eere der menschheid, de eere Israëls, de eere des volks, de eere Zijner discipelen. Hem, die de woorden des eeuwigen levens had. Die de Zijnen liefhad. Die het land doorging, goeddoende. Die kwam tot de verloren schapen van het huis Israëls, om te zoeken en zalig te maken, wat verloren was. Den trooster aller treurigen Sions. Die alle vermoeden en belasten tot Zich riep, om hun rust te geven. Die levend Brood en levend Water gaf. Die den diepgezonkene, den ellendigste, Zijn liefde bood. Die naar de kinderkens Zijn armen uitbreidde. Die het Koninkrijk der hemelen liet lichten op de donkere, sombere aarde. Die de liefde Gods ontsloot. Die de gordijnen der Schriften wegschoof. Die het eeuwige leven verkondigde. Die de Zone Gods is. Die ons den Vader verklaarde. Die het Woord en het Leven is, en onder ons kwam wonen, opdat wij allen uit Zijn volheid zouden ontvangen. Van wien Mozes en de Profeten gesproken hebben; de hope der vaderen; de vertroosting Israëls; het licht tot verlichting der Heidenen en tot heerlijkheid van Zijn Volk. Onzen Heer en onzen God.

Hoe vreeselijk is de zonde van dit verraad! De zonde tegen den Rechtvaardige; tegen den Heilige; tegen den Meester; tegen den Barmhartige; tegen den Ontfermer; tegen den Verlosser; tegen den Heere!

Hij, — verraden door menschen; door de Zijnen; door de voorwerpen van Zijn ontferming en zorg; door Zijn apostel!

Zóó vreeselijk is de zonde.

En waarvoor gaat ze toch zoover?

O, hier komt haar laagheid, haar afschuwelijkheid uit. Pilatus doet het om de gunst der

Joden. En het volk doet het om de gunst der overpriesters. En de overpriesters doen het, om zich in hun ijdelheid tegenover de schare te handhaven. En Judas doet het om dertig zilverlingen?

Ja, door het *laagst* verraad is de Heere Jezus overgeleverd. Hier wordt al wat eerbaar is met voeten vertrapt. Hier wordt de gruwelijkste zonde bedreven voor één lust, één lagen verachtelijken lust van het ijdele vleesch.

En dat is den Heere aangedaan van de *Zijnen!*

O, *hierin* is niet het minst Zijn lijden. Wie ooit verloochening en verraad van de zijnen leed; wie deze laagheid door ervaring leerde kennen; wie den trap der verzenen gevoeld heeft van één, die zijn brood at; wie het verraad kent van het vriendelijk oog, van het vleiende woord, van den warmen handdruk, van den kus misschien; — die kent voor zijn deel, heel uit de verte, de afschuwelijke bitterheid van den drinkbeker, dien de Heere drinken moest.

Maar daar moeten wij dan ook onze *eigen* zonde in kennen. Onze zonde niet tegenover een mensch van gelijke beweging als wij, maar tegenover onzen God en Zaligmaker.

Want de Heere is *overgeleverd*, verraden, *om onze zonden*. En dat zou zoo niet wezen, indien onze zonden juist *dit* offer niet eischten. *Dit* lijden moest Hij lijden, omdat onze zonden *dit* lijden vorderden. Ons verraad moest naar Gods rechtvaardig oordeel met verraad gestraft worden aan onzen Borg en Middelaar.

Want wat is onze zonde, elke zonde, anders dan verraad aan onzen God? Voor één betè, voor één woord van den verleider, hebben wij in het paradijs den Heere, onzen God, Zijn eer en onze zaligheid, verloochend en verraden. En dat herhalen wij in elke ongerechtigheid. O, voor hoe weinig verzaken wij Gods recht en gebod! Petrus verloochent den Heere met eeden voor het dunken van een dienstmaagd. Voor een bagatel wordt vaak het geloof verloochend! Duizendmaal wordt om dezen of dien aan de waarheid Gods tekortgedaan! O, één lustvlaag zou ons onze zaligheid doen loslaten. Hoe kunnen we anders den Heere Jezus zooveel bedroeven! Hoe anders zulke treurige Christenen zijn!

Ja, hier is onze ongerechtigheid. De diepte van ons bederf. En daarom leed de Heere zóó voor ons.

Voor ons?

Ja, zoo wij immers onze ongerechtigheid mogen kennen?

Zoo wij ons zondigen, ons verraderlijk zondigen, voor den Heere met droefheid belijden mogen.

Zoo wij mogen erkennen, dat wij den Heere hebben overgeleverd, aan het kruis gehecht en gedood.

Israël moest zelf door zijn priester het offer slachten. De offeraar moest er zijn hand op leggen. Daar sprak de waarheid in. Want de offeraar doodde ook het offer. Zijn zonde doodde het offer. Die dood was *zijn werk*. En toch gaf de Heere hem in dien dood een schaduwachtig offer ter verzoening.

Zoo wij onze ongerechtigheden in het lijden en den dood des Heeren mogen bekennen, o welk een ontferming spreekt er dan uit dat lijden en sterven.

Zóó heeft Zijn liefde het gewild.

Zóó *door ons* overgeleverd, verraden te worden, — opdat Hij ons verzoenen, verlossen zou.

Kenne onze ziele die liefde!

Gelooven wij in Zijn onwankelbare ontferming!

In Zijn schuldbetalend offer!

Dierbare Verlosser! Uw offer delgt den vloek onzer snoodheid! Uw liefde breekt haar kracht in ons! Voor ons verraad vergeldt Gij ons *eeuwige liefde en trouw!* En het werk Uwer genade in ons zal dan ook daarin bevestigd worden, dat wij in *oprechtheid* en *onlosmakelijk* aan U verbonden zijn, alles verzakende voor U alleen!

V. VERSTAAT GIJ, WAT IK U GEDAAN HEB? [Joh. 13:12-17]

Als Hij dan hun voeten gewasschen en Zijn kleederen genomen had, zat Hij wederom aan, en zeide tot hen: "Verstaat gij, wat Ik ulieden gedaan heb? Gij heet Mij Meester en Heer, en gij zegt wel, want Ik ben het. Indien dan Ik, de Heer en de Meester, uw voeten gewasschen heb, zoo zijt gij ook schuldig elkanders voeten te wasschen. Want Ik heb u een exempel gegeven, opdat, gelijkerwijs Ik u gedaan heb, gijlieden ook doet. Voorwaar, voorwaar zeg ik U: een dienstknecht is niet meer dan zijn heer, noch een gezant meer dan die hem gezonden heeft. Indien gij deze dingen weet, zalig zijt gij, zoo gij ze doet.

Johannes 13:12-17.

Verstaan wij, wat Christus deed in de opperzaal te Jeruzalem?

De Heere Jezus is opgestaan van de tafel. Hij legt Zijne opperkleederen af en vertoont Zich als een dienstknecht, als een slaaf, in het korte onderkleed. Hij schikt Zich tot dienstknechtelijken arbeid en omgordt Zich met een linnen doek. Nu neemt Hij het bekken, dat voor de gewone voetwassching naar de zeden van het Oosten bestemd was en dat ook ten dienste van Jezus en Zijn discipelen bij het toebereiden van de opperzaal gereed was gezet. Daar gaat Hij water gieten in het bekken, en ja waarlijk! als een slaaf knielt Jezus beurtelings achter ieder Zijner discipelen, terwijl zij aanliggen aan den disch; Hij wast hun voeten en droogt ze af met den linnen doek, dien Hij om Zijn middel geslagen heeft. Zoo wast Jezus al Zijn discipelen. Daarna trekt Hij het opperkleed, den rok zonder naad, weder aan. Hij zet Zich weer op Zijne plaats aan tafel als de Meester. En Hij spreekt en leert als de Meester: "Verstaat gij, wat Ik u gedaan heb? Ik heb uw voeten gewasschen als uw Heer en Meester. En Ik heb u daarin een exempel gegeven."

Verstaan wij het? Hebben wij deze les van den grooten Meester gevat en aangenomen?

Hebben we den *Meester en Heer* verstaan? Hebben we in die voetwassching den *Meester en Heer* gezien? Hebben we daarin gezien, dat Hij de meeste is? Is ons oog voor Zijne *ware* grootheid ontsloten? Hebben we in die voetwassching de grootheid gezien van het Koninkrijk der hemelen boven al wat groot is op aarde; de eenigheid, van dezen Meester en Heer, van dezen Koning, die aan Zijn leerlingen, aan Zijn onderdanen, de *voeten wast*; die hen gelijk wordt; die onder hen de gedaante van den minsten dienaar aanneemt en hen waarlijk dient?

Hebben wij het *verstaan*, en is Zijn les voor ons het *ware* beginsel der wijsheid en der grootheid geworden? Hebben we daarin gevonden het beginsel van het ware meesterschap, van de ware heerschappij, van het ware koningschap? Is dit *ware* beginsel ons levensbeginsel geworden? Zijn wij in het midden der ijdele wereld waarlijk Jezus' leerlingen, Jezus' volgelingen, Christenen naar het exempel van dezen Meester; een eigen type, de trekken van het beeld van Jezus vertoonend in onze opvatting, in ons oordeel, in onze rekening en in onze handeling omtrent hoog en laag, groot en klein, ontwikkeld en grof, aanzienlijk en gering, edel en onedel?

Hebben wij het *verstaan*, dat het bij dezen Meester aankomt niet op een stelling alleen, niet op een leuze, maar op de praktijk; niet op het zeggen enkel, maar op het doen; niet slechts op de leer van de voetwassching, maar op de *daad*?

Hebben we Jezus' breuke met den leugenvorm der wereldsche trappen van grootheid en hoogheid *verstaan*, waar Hij in de voetwassching met de daad *plaats* en *toepassing*

vraagt voor Zijn beginsel des Christendoms, voor het Christelijk beginsel in de wereld, dat Hij in de voetwassching als een exempel *ter navolging* achter laat, een nieuw beginsel voor *de praktijk des levens*: wie waarlijk Meester is of Heer, toone dit door zijn gelijkheid met den minste te erkennen en den minste als dienaar gaarne te willen dienen; neen, niet enkel te *willen* dienen, maar ook *met de daad* te dienen?

Hebben wij de voetwassching verstaan, waarin de Heere Jezus tot ons zegt, dat Zijn leer een *daad* is, en dat Zijne leerlingen zijn degenen, die het *doen*? "Indien gij deze dingen weet, zalig zijt gij, zoo gij ze *doet*."

"*Verstaat gij, wat Ik u gedaan heb?*" Verstaat gij het voor het maatschappelijk leven, voor het leven in uw volk, in uw huis, in uw kring? *Verstaat gij* het voor uw stand en positie, voor uw wetenschap en ontwikkeling, voor uw invloed en uw eer? Verstaat gij het voor uw huwelijk, voor uw arbeidskring, voor heel uw leven?

Verstaat gij het, gij, wien het opperkleed afgleed, en voor wie niets dan de plaats van den dienaar, van de dienstmaagd overbleef, bukkend achter hen, die aan den levensmaaltijd genieten, terwijl gij hun voeten wast? *Verstaat gij* het koningskinderen, kinderen Gods, die misschien de kinderen des Boozen wasschen moet, terwijl ze u nog een schop geven in hun dwaze hoogheid?

Verstaat gij, dat Jezus de meeste, de Meester, de Heer en de Koning is, die, u ten exempel, u tot leering, de voeten Zijner minderen wiesch?

Verstaat gij het voor de *Kerk*, voor de *Gemeente* van Christus? Is uw hoogmoed er door vernederd? Is al uw verheffing boven uw medegeloovigen, hoe gering ze ook zijn, er door omgeworpen? *Verstaat gij*, dat wie hier met den minste zich niet gelijk kan stellen, ja wie geen dienaar van den geringste kan zijn, geen Christen kan wezen?

Verstaat gij, dat Jezus hierin *Meester* moet zijn in Zijn *Gemeente*, en dat Zijn exempel daar niet alleen een Zeer van waarachtige eenheid en overgave eischt, maar een *daad*; een *beginnen*, een *oefening*, om uw meerderheid te toonen in het *voetwasschen*?

Verstaat gij, wat Ik u gedaan heb?

O, geen *vorm*, geen *ceremonie* was de voetwassching van Jezus, maar een *daad*, waarin *heel* Zijn bestaan, *heel* Zijn Meesterschap, *heel* Zijn werk in deze wereld, is uitgedrukt; heel Zijn *zelfvernedering*. Zijn *lijden* en *sterven*.

Hebben wij dat *verstaan*?

Die in de gestaltenis Gods was, heeft de gestalte eens dienstknechts aangenomen en is den menschen gelijk geworden. En als mensch heeft Hij Zichzelf vernederd; gehoorzaam geworden zijnde tot den dood; ja den dood des kruises. (Filipp. 2).

Ziet gij in dat apostolische woord Hem, die den naam boven alle namen draagt, niet telkens weer het opperkleed afleggen; gelijk het ook in uwe Belijdenis heet: Gods eeniggeboren Zoon, onze Heer, — die *geboren is uit de maagd Maria*, die *geleden* heeft, is *gekruisigd*; *gestorven*; *nedergedaald ter helle*. Altoos dieper vernedering met de *daad*, altoos Zichzelf offeren, altoos afleggen; — ziedaar het leven van dezen Meester en Heer.

Gods Zoon verbergt Zijne heerlijkheid als de *Zoon des menschen*. En de mensch Jezus heeft *geene gedaante noch heerlijkheid*. Onder de menschen is Hij de *onwaardigste*. Hij is gekomen, *om te dienen*. Zijn opperkleed legt Hij af, om u te wasschen. Zijn Zijn leven legt Hij af voor u. Zijn bloed stort Hij uit. Zijn ziele giet Hij uit in den dood. Hij legt alles, alles af, tot Hij als een vloek, naakt, verteerd, dood aan het hout hangt met de moordenaars. En dat alles, *opdat Hij u zou wasschen* in Zijn bloed. Opdat Hij tot u, die Hem vertreden hadt in uw hoogheid, *komen* zou, om u te wasschen als uw dienaar; om u te verzoenen als uw priester; om door Zijn kruis en dood eeuwig uw Meester, uw Koning, uw Heer, en Zaligmaker te zijn.

Zóó is Jezus Christus, uw Meester en Heer. En dàt sprak Hij uit in de voetwassching.

Verstaat gij, wat Ik u gedaan heb? vraagt de Heere.

Is die ontferming u ontdekt? Die grootheid voor u onthuld? Die liefde in haar glans door u aanschouwd? En zou dan uw harte niet beschaamd en vernederd zijn? Zou dan nog vleeschelijke hoogheid u kunnen bekoren?

Verstaat gij het? En zou dan uw ontdekte arme ziele dien Gezalfde Gods niet zegenen, die om u te wasschen tot u komt? Zal uwe ziele Hem dan niet aanbidden, waar Hij in de lijdensoverdenking Zijn opperkleed weer aflegt voor uw oog? Zult gij dan u niet geheel aan Hem toevertrouwen, die u met teedere liefde zekerlijk wasschen zal; die Zijn lust, Zijn grootheid en heerlijkheid, Zijn meesterschap en Zijn naam boven alle namen juist daarin waar maakt, dat Hij u, den grootste der zondaren, van al uw zonden reinigt?

Verstaat gij, wat Hij gedaan heeft?

O mochten we het meer verstaan! Mocht onze Meester en Heer, die Zich ook in de lijdensoverdenking als Meester bij den ellendige nederzet, het ons meer leeren verstaan.

Dan zullen we Hem meer aanbidden.

Dan zullen we Hem inniger liefhebben.

Dan zullen we vaster in Hem gelooven.

Dan zullen we ons vrijmoediger aan Hem toevertrouwen en ons laten troosten.

Dan zullen we blijder ons kruis op ons nemen.

Dan zullen we Hem met meer waarachtige zelfverloochening navolgen als knechten en dienstmaagden.

En dan zullen we Zijn exempel volgen niet als een vorm of ceremonie, maar omdat *de liefde* Gods in onze harten uitgestort is door den Heiligen Geest.

VI. EEN VAN U [Markus 14:18-20]

En als zij aanzaten en aten, zeide Jezus: Voorwaar Ik zeg u, dat één van u, die met Mij eet, Mij zal verraden.

En zij begonnen bedroefd te worden, en de één na den ander tot Hem te zeggen: ben ik het? en een ander: ben ik het?

Maar Hij antwoordde en zeide tot hen: [Het is] één uit de twaalven, die met Mij in den schotel indoopt.

Markus 14:18-20.

De opperzaal te Jeruzalem, waar bij het eten van het Pascha onze Heere Jezus Christus inging in wat Hij zelf meer bijzonder *Zijn lijden* noemt, geeft ook, van trek tot trek in wat daar voorviel en van woord tot woord in wat daar gesproken werd, zooveel op te merken en te overdenken voor ons geloof.

Hier in die woorden des Heeren: "één van u."

De verrader van den Heere Jezus is één van Zijn apostelen; één uit de twaalven; één, die met Hem eet; één, die met Hem in den schotel indoopt, die met Hem het Pascha eet, die van Zijn huis is door het ééne en hetzelfde Paaschlam.

Die ééne verraadt den Heere Jezus.

De krijgsknechten, die Hem ganschelijk vreemd zijn, hebben naar den hun verstrekten last den Heere aan het kruis genageld. Pontius Pilatus, die niet weet, van waar Hij is, heeft Hem onder protest van zijn eigen consciëntie overgegeven, om gekruisigd te worden. Maar des Heeren eigen volk is het, dat dien kruisdood geëischt heeft. En de Hoogepriester, de schaduw en geroepen dienstknecht van den Christus zelf, heeft met den Joodschen Raad het doodvonnis over den Christus uitgesproken. En de man, die Hem verraadt, wetende dat hij onschuldig bloed verraadt, is één van Zijn discipelen, één der twaalf, die Hij tot Zijn apostelen verkoor.

Zeker, het lijden en de dood van onzen Zaligmaker zijn het werk des Duivels en aller goddeloozen, — maar toch, uit den kring Zijner Gemeente zelf komt, gelijk ook van Hem geschreven was, het zwaard op, dat tegen Hem ontwaakt, de hand, die zich aan Satan ten dienst stelde, om Jezus te treffen.

Zoo was het, en zoo is het altoos weer.

De Heere vergadert Zijne Kerk naar Zijn Woord, naar Zijn gestelde verbondsordinantie. En het is uit den Verbondskring, dat de hand tegen Abel zich verheft, de vijandschap tegen Izak en Jacob opkomt; Saul David den dood dreigt; Absalom het grievendst leed over zijn vader brengt; en al de profeten Gods worden belaagd. Het is in den verbondskring, dat de leugen telkens weer de waarheid wil verdringen, en de uitverkorenen tot verleiding verzoekt. Het is in den verbondskring, in Israëel, dat het Woord Gods vertreden en de Heere zelf vergeten en verlaten wordt. Een os kent zijn bezitter en een ezel de kribbe zijns heeren, en geen volk verlaat zijn goden, maar Israëel blijkt gedurig den Heere niet te kennen, ja Hem te verlaten en te verwerpen. Uit de Kerk van Christus staat de Antichrist op, en de valsche profeet woont op de erve des Heeren.

Zóó heeft de Zone Gods van eeuwigheid het Verbond aanvaard. Zóó is Hij in den tijd gekomen tot de Zijnen. Zóó heeft Hij de Zijnen vergaderd, wetende, dat *aldus* de Duivel Hem vinden zou. Hij moest met goddeloozen in het Verbond geteld worden. Zóó heeft Hij het heilig sacrament aangenomen, de besnijdenis en den doop en het Pascha. Zóó heeft Hij het gegeten, het ongezuurde brood in de bittere saus van den schotel gedoopt, met hem, die Hem verraden zou.

Dat Verbond en dat bestel en die schikking moesten zóó zijn.

Om onzentwil. Tot ons behoud.

Zóó heeft de Heere Zijn bloed, Zijn ziel voor ons gegeven tot een rantsoen.

Zóó heeft Hij voor Zich het bitterst lijden gevonden, waardoor Hij onze schuld betaalde, ons van het oordeel Gods bevrijdde, en ons de gerechtigheid en het eeuwige leven verwierf.

Ja, Hij daalde in onze schuld, in onzen vloek.

Wat vond Hij bij ons en in ons, dan onze zonde, de ongerechtigheid en de vijandschap? Wat heeft Hij van ons, in den weg Zijner gemeenschap met ons, ontvangen en meegenomen dan alleen die zonde, die Hem overleverde; die zonde, die slechts een schamel bloedloon ons opbracht, maar die wij in onzen diepen val niettemin gekozen hebben boven onzen God en Heere?

Die zonde, die Hem aan vloek en dood overleverde, was alles, wat Hij bij ons vond.

En toch koos Hij dat Verbond; toch wilde Hij met ons dat Pascha eten. Toch wilde Hij met ons de hand in den schotel doopen. Al was dat Pascha voor *Hem* het oordeel, het verraad.

Hij wilde het toch, — omdat het voor ons de verlossing en de zaligheid zou zijn.

O, diepte des rijkdoms Zijner genade!

Hoe wordt hier de teedere verlossende liefde onzes Heeren openbaar!

Hoe wordt hier bij den afgang van Jezus' lijdensweg onze eigen zwarte schaduw tot onze beschaming en verootmoediging openbaar!

Hoe wordt hier toch ook de verslagen ziel getroost, dat Christus een Verlosser voor zondaren, voor goddeloozen, wil zijn!

Hoe proeven we hier de bitterheid des lijdens van Christus in onze *eigen* zonde!

Hoe worden we hier vermaand tot de heilighouding van het Verbond onzes Gods naar de ordinantie, die de Heere in de Schrift ons gegeven heeft!

Hoe worden we gedrongen tot teederheid, om de genade, die over ons kwam, en die ons verraderlijk hart wou veranderen, niet te onteeren.

"Ben ik het, Heere?" Zoo vraagt de oprechte godzaligheid gedurig.

Laat oprechtheid en vroomheid mij behoeden, want ik verwacht U!

Wie zou de afdwalingen verstaan? Reinig mij van de verborgen afdwalingen!

Doorgrond mij, o God! en ken mijn hart! beproef mij en ken mijne gedachten! en zie, of bij mij een schadelijke weg zij! en leid mij op den eeuwigen weg!

VII. IN MIJN VERZOEKINGEN [Lukas 22:28-34]

En gij zijt degenen, die met Mij steeds gebleven zijt in Mijn verzoeken. En Ik verordineer u het Koninkrijk gelijk Mijn Vader [dat] Mij verordineerd heeft; opdat gij eet en drinkt aan Mijn tafel in Mijn Koninkrijk en zit op tronen, oordeelende de twaalf geslachten Israëls

En de Heere zeide: Simon, Simon, zie de Satan heeft ulieden zeer begeerd, om te ziften als de tarwe; maar Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoude. En gij, als gij eens zult bekeerd zijn, zoo versterk uw broeders.

En hij zeide tot Hem: Heere, ik ben bereid met U ook in de gevangenis en in den dood te gaan.

Maar Hij zeide: Ik zeg u, Petrus, de haan zal niet kraaien, eer gij driemaal zult verloochend hebben, dat gij Mij kent.

Lukas 22:28-34.

Hoe is de Heere Jezus Christus in heel den weg en in alle oogenblik van Zijn lijden en sterven werkzaam met de *Zijnen*; Zijn ziel is zoo innig over hen bewogen, zoo teeder voor hen. Hij lijdt maar niet in de *onderwerping* der gehoorzaamheid; Hij lijdt in volmaakte gehoorzaamheid, naar den vollen eisch der Wet, d.i. in de volheid der *liefde*; in de liefde tot God boven alles; maar ook in volmaakte liefde tot de *Zijnen*, tot het einde toe. In al het uitgieten Zijner ziel is Zijn zielearbeid een arbeid der teederste innigste liefde voor de *Zijnen*. Het geldt alles hun. Zijn zielsoog staart op hen. Zijn lijden grijpt naar hen, worstelt om hen, besluit hen in Zijn hart, verlost hen; het legt die banden, waardoor Hij hen verkrijgt door Zijn bloed en waarin zij onvergankelijk de *Zijnen* zijn; in en door Zijn lijden voert Hij hen op uit de diepte des doods tot de heerlijkheid des Vaders.

Dat spreekt Hij in Zijn lijden niet zoo uit. In Zijn lijden *doet* Hij het. In dat lijden treedt Zijn dienst als *Profeet* op den achtergrond; Hij gaat daar als *Priester* het heiligdom in.

Jezus *woorden* zijn in Zijn lijden weinige. Toch zeggen die weinige woorden zooveel. In Zijn "het is volbracht!" jubelt Zijn stervende ziel over de *Zijnen*. De toezegging van het Paradijs aan den moordenaar is de glimlach van het kruis, Het sobere: "Vrouw, zie uw Zoon! Zie uw moeder!" spreekt uit het kruislijden als het licht der liefde uit den nacht der smart. "Het "Vader, vergeef het hun!" verklaart zoo, wat Zijn ziele deed, als Zijn vleesch aan het hout werd vernield. Hoort op den kruisweg Jezus' woord tot de dochters van Jeruzalem, om de stemming Zijner ziel te kennen. In het rechtsgeding voor Pilatus en Kajafas zweeg Jezus over de *Zijnen* stil, maar Zijn ziele noemde hen, als die uit de waarheid zijn. En onder het hoonen der goddeloozen, wist Hij Zich om te keeren, om Petrus aan te zien, hem te rukken uit den klauw des Satans.

In Getsémané is ons meer gezicht gegund op des Heeren zielsarbeid met de *Zijnen*; al moest Hij alleen lijden. Zijn ingewanden gaan naar hen uit; Hij waakt over hen; Hij is zachtmoedig over hun zwakheid; Hij pleit voor hun vrijheid, als Hij gebonden wordt.

Maar de *profetische* bediening des Heeren over Zijn lijden en in Zijn lijden. Zijn lichtend woord, dat ons de plaats der *Zijnen* in Zijn lijden, in Zijn lijdende ziele doet kennen, komt ons vooral uit de *lijdensgesprekken* des Heeren, vóór Zijn ingaan in Getsémané, uit de opperzaal in Jeruzalem, waar Jezus het Pascha met Zijn discipelen at. Daar hoort en daar ziet gij Zijn ziel werkzaam met de *Zijnen*. Daar teekent zich Zijn lijdensstemming af. Daar laat Hij ons Zichzelf zien. In de voetwassching. In de ontdekking van den verrader. In de uitdeeling van brood en wijn, de teekenen van Zijn lichaam en bloed. En

voorts in Zijn gesprekken met de discipelen, die al de Evangeliën, maar vooral dat naar Johannes, ons meedeelen. En eindelijk in het hoogepriesterlijk gebed.

Neen, Jezus, onze Heere, is in Zijn lijden niet alleen.

De Vader is met Hem.

Maar de Zijnen zijn ook met Hem. Gelijk het kind, dat in den kolk dreigt weg te zinken, met de moeder, die zich in de diepte werpt, om het te redden.

Zeker, Jezus heeft de Zijnen *verkrege*n door Zijn bloed, maar omdat ze Hem *gegeven* waren van eeuwigheid. Omdat ze *met* Hem waren in het Verbond. Omdat Hij ze vond op de aarde, met onnaspeurlijke banden aan Hem gebonden. Daarom trokken ze ook naar Hem toe, als Hij in de wereld kwam, de herders, en de wijzen, en Simeon, en Anna, en allen, aan wie de Vader het leerde, zoekende de woorden des eeuwigen levens.

En ze bleven met Hem in Zijn verzoeking.

Het vleeschelijk Israël liet den band met Jezus los; de Overpriesters en de Schriftgeleerden en de Ouderlingen. Straks ook de schare; Jeruzalem en Judea en Galilea. En de valsche discipel is heengegaan, om Jezus te verraden. Maar de gegebenen des Vaders zijn gebleven.

Ja, zij zijn gebleven in Zijn verzoeking.

Reeds toen Herodes Jezus zocht te dooden.

Toen de samenspanning der Schriftgeleerden tegen Hem begon.

Ook nu Judas heengegaan is.

O, de schapen der kudde zullen verstrooid worden, als de Herder wordt geslagen. Nochtans blijven zij de Zijnen. Ja, zij blijven aan Jezus onlosmakelijk verbonden. Zij blijven de Zijnen, als Hij alleen worstelt in Getsémané. Als Hij staat voor Zijn rechters. Als Hij bespot wordt en gegeeseld. Als Hij de poort wordt uitgedreven. Als Hij aan het vloekhout wordt genageld. Als Hij in hellesmart worstelt. Als Hij den doodssnik geeft.

Dan daalt er een dikke duisternis over hen, een zwarte nacht.

Dan weten zij niet meer. Dan sterft hun hoop. Maar toch, toch blijven zij met Hem. Toch zijn zij Zijn Volk, de Zijnen, voor wie Hij in deze verzoeking is; voor wie Hij Zijn bloed vergiet; voor wie Hij sterft.

Daar verheugt zich Jezus over in Zijn smart; Zijn lijden is liefhebben, de teederheid Zijner ziel voor de Zijnen.

Het zijn de banden der Verkiezing, die hen aan Hem binden; de banden des Verbonds; de banden Zijner liefde; de banden des geloofs.

Ja, dat zijn onze banden aan Jezus. Jezus in Zijn vervloeking, in Zijn smaad, in Zijn striemen, in Zijn vloekdood, is ons dierbaarder dan alle schat; Zijn liefde is ons liever dan alle liefde; de begeerlijkheid des vleesches en de begeerlijkheid der oogen, en de grootschheid des levens, de rust en de vreugde en het geluk des levens, zijn ons niets bij Jezus. De liefde des Vaders is in Hem alleen. Hij heeft de woorden des eeuwigen levens. Tot wien zouden wij heengaan?

Dat is het ware geloof. En dit geloof, vrucht van Zijn Middelaarschap, heeft Jezus genoten in Zijn lijden. In Zijn hoogepriesterlijk bidden draagt Hij al de Zijnen den Vader op.

En zóó lijdt Hij Zijn borgtochtelijk lijden.

Hij geeft er Zich in aan de Zijnen, hen liefhebbende tot het einde toe.

Jezus geeft Zich in Zijn lijden aan de Zijnen. Hij deelt er Zich in uit. Gelijk Hij brood en wijn deelde als teekenen van Zijn lichaam en bloed. Hij deelt hun den schat toe, dien Hij als Borg en Middelaar in Zijn lijden van den Vader verwerft. "Ik ver-ordineer u het

Koninkrijk," — zoo spreekt Hij daarom hen in de opperzaal toe, — "Ik verordineer u het Koninkrijk, gelijk Mijn Vader dat Mij verordineerd heeft; opdat gij eet en drinkt aan Mijn tafel in Mijn Koninkrijk, en zit op tronen, oordeelende de twaalf geslachten Israëls."

Ja, dit geldt in de eerste plaats Zijn elf getrouwen, Zijn apostelen. Maar het geldt met hen ook allen, die als Mozes, door genade de versmaadheid van Christus grooteren rijkdom hebben geacht dan de schatten van Egypte; die als Paulus alle dingen schade en drek hebben leeren achten om de uitnemendheid der kennis van Jezus Christus; die met Abraham, aller geloovigen vader, de Belofte Gods geloofd hebben, en hun leven buiten zichzelf in Christus Jezus zoeken.

Jezus ziet op de vreugde, Hem voorgesteld: het Koninkrijk des Vaders, dat Hem verordineerd is; de tafel, toegericht voor Zijn aangezicht in de heerlijkheid Gods; den Troon van David op den Berg van Gods heiligheid. Daar zal de overwinning zijn. Daar zal het alles juichen in het licht van Gods heerlijkheid en der heerlijkheid van Zijn Gezalfde.

Om die vreugde zal Jezus het kruis verdragen en de schande verachten. Maar in die zielestemming zijn de *Zijnen* Zijn *verlustiging*. Hijzelf had heerlijkheid bij den Vader, eer de wereld was. Ook vreugde in de gift des Vaders, waarin de uitverkorenen Hem geschonken waren. Maar de vreugde, die Hem nu wenkte, was de vreugde der vervulling. In die vervulling zouden *zij* bij Hem zijn. In die vreugde zou Hij hen den Vader voorstellen. O, hier is het testament van Jezus: "Ik verordineer u het Koninkrijk; gij zult aan Mijn tafel zitten; gij zult met Mij zijn. Ik zal den nieuwen wijn drinken met u. Ik zal u met Mij zetten in Mijn Troon. Ik zal u tot Mij nemen, opdat gij ook zijt, waar Ik ben. Vader, Ik wil, dat waar Ik ben, ook die bij Mij zijn, die Gij Mij gegeven hebt!"

Zoo gaat Jezus lijden en sterven. Door de diepte des lijdens en des doods naar de heerlijkheid van het Koninkrijk *met de Zijnen*.

Zij zijn één met Christus. In Zijn verzoeking, in Zijn smaad in Zijn graf aan Hem gebonden. Altoos weer dragende Zijn smaad op aarde. Zij kunnen niet, zoals de wereld; zij zijn van Christus. Maar hunner is dan ook het Koninkrijk en de tafel van Jezus. De buit van Zijn smaad, van Zijn verzoeking, is de hunnen. Jezus heeft hun het teeken en zegel daarvan in Zijn avondmaal geschonken. Hij heeft in vreugdevolle liefde hun het recht op dien buit toegedeeld, verordineerd. Hij heeft in Zijn lijden daarop voor hen gezien. Hij is triumfeerend in Zijn verrijzenis en hemelvaart met dien buit opgeklimmen. En hun erfenis wordt in de hemelen bewaard.

Maar in Zijn lijden heeft Jezus ook geleden alle geweld des Boozen, om deze geveenen des Vaders Hem te ontscheuren; om de banden, die hen aan Hem bonden, los te rukken.

O, die Vorst der duisternis, die Overste der wereld, die Satan! Dáárop zou hij afkomen. Op die eenheid van Jezus en de Zijnen; op die banden tusschen den Zoon van God en de geveenen des Vaders. Op die verbondsbanden, die den heiligen Middelaar tot zonde moesten maken. Op die banden, nu in het gebroken brood en in den gegeven beker vastgelegd. Op die banden, nu weer in Jezus' testament nadrukkelijk voor Zijn rekening genomen. Op die banden, die Jezus het Koninkrijk aan de Zijnen doen verordineeren. Die banden zullen het lijden des Heeren zijn; daar zal de hel op branden; daar zal de vuurproef op genomen worden. Uit die hand van Jezus de Zijnen te rukken, o dat zal alle verzoeking in Jezus' lijden zijn. Alleen dáárom zullen alle doornen en geeseliemen en kruisnagelen in Jezus' lichaam en in Zijn ziel boren, rijten, scheuren.

Het is niet tegen Jezus, dat Satan woedt; de Overste der wereld heeft *niets* aan den Zoon van God. Neen, het is tegen *de Zijnen*. Het is om dien vang, dien Jezus aan den machtige komt ontrooven. Het is om die uitverkiezing, om die geveenen, om dat Verbond.

Jezus ziet er de Zijnen op aan, als Hij lijden gaat; — het is om *hen*. Want zonder hen zou het Koninkrijk des Vaders verloren zijn. Zonder hen zou het Volk des Zoons verloren zijn. Zonder hen zou de menschheid verloren zijn. O, daar komt de brieschende leeuw,..... *om hen!*

Daarom zal de Booze nu óók rukken aan de *geloofsbanden* met alle geweld. Om den aanval der heiligen, om het ophouden van het geloof is het hem te doen. Nooit stond het geloof meer uit, dan in Jezus' lijden.

Maar in Zijn lijden zal Jezus dan ook worstelen *om het geloof* der Zijnen. Hij zal die banden des geloofs door Zijn lijden vasthouden. In Zijn verzoeken bergt Hij de Zijnen in Zijn lichaam aan het hout; in Zijn bloed, dat Hij offerend vergiet; in Zijn ziel, die Hij geeft. Biddend om die banden gaat Jezus lijden. In Zijn lijden blijft Hij bidden. En als het volbracht is, dan zijn de banden tusschen Jezus en zijn Volk voor eeuwig gered.

"Simon, Simon, zie, de Satan heeft ulieden, u allen, al de Mijnen, zeer begeerd, om te ziften als de tarwe; maar Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoude. En gij, als gij eens zult bekeerd zijn, zoo versterk uw broeders."

Om die banden der Zijnen aan Jezus beefde Jezus' ziele, trillende van Zijn eeuwige liefde. Want Hij heeft geleden niet alleen *voor* de Zijnen, maar *om* de Zijnen! Wat heeft Hij gebeden niet slechts voor hen maar om hen!

Maar hij heeft in dit bitter liefdelijden overwonnen. En daarom is Hij na Zijn opstanding niet zonder de Zijnen. Daarom komen ze allen tot Hem. Daarom worden ze in de kracht Gods bewaard door het geloof tot de zaligheid. Hun geloof zal niet ophouden, al keert zich al Satans woede tegen dit geloof. De banden zullen niet breken. In alle verzoeken zullen zij blijven, hoe ook het vleesch als gras verdort en zijn bloem afvalt.

En het geloof zal dan ook het teeken van Jezus' liefde dragen: het zal bekommerd zijn over de banden der heiligen, over de broeders in hun verzoeken; het zal opkomen voor het Verbond, voor het oprechte geloof, voor de waarachtige banden aan Jezus; het zal de wacht betrekken tegen de woede des Satans.

Waken zal het geloof, waken en worstelen in de verzoeken; waken en worstelen, om aan Jezus vast te houden; om in Jezus hand te blijven.

Dat zal een *vrucht van Jezus' lijden* zijn. van Zijn waken en worstelen, van Zijn vasthouden in Zijn verzoeken.

Want een vrucht des vleesches is het niet. Neen, het vleesch zal bezwijken. In Jezus alleen zal het geloof der Zijnen bewaard blijven. In *Hem* is het zaad onvergankelijk. In *Hem* liggen de banden onverbrekelijk. In ons niet.

Het valsche zelfvertrouwen der Zijnen is juist één der scherpste doornen in Jezus' lijden geweest. O, wilden zij nu maar niets zijn. Wilden ze nu maar eenig schuilen in Hem. Wilden ze nu maar verzekerd zijn alleen in Zijn verzoeken, in Zijn liefde, in Zijn lijden, in Zijn bidden, in Zijn verordineering; verzekerd in het geloof. Beseften ze nu maar, dat de verderfsengel over hen heen ging. Wilden ze nu maar als kiekens onder Zijn vleugelen!

Maar niet enkel Satans woede had Jezus in Zijn lijden te overwinnen, — ook het vleeschelijk rukken der Zijnen in eigen hoogheid, — tot de verloochening toe, tot driemaal, met eede, met vervloeking. Petrus spreekt: "Heere, ik ben bereid met U in de gevangenis en in den dood te gaan!" — Maar Jezus antwoordt: "Ik zeg u Petrus, de haan zal heden niet kraaien, eer gij driemaal zult verloochend hebben, dat gij Mij kent!"

Zeker, hier spreken in Petrus ongetwijfeld de banden, die hem bonden aan Jezus in zijn verzoeken. Maar hij zag die banden niet juist. Hij gevoelde er zich te onafhankelijk in. Hij besepte niet, hoe diep die banden lagen, in Jezus' bloed, in Jezus' bidden, in Jezus' liefde, in Jezus' ziel. Hij zag slechts de bloem van zijn geloof; en hij wist niet, dat die bloem kon afvallen. Hij kende Jezus' lijden niet als een worsteling om Petrus' behoud, om het behoud van Petrus' geloof. En daarom rukt hij zelf als een drenkeling, die worstelt tegen zijn bevrijder, rukt hij zelf aan de banden, die hem aan Jezus binden. Door vleeschelijke verheffing, door overmoed; door niet in den Heere Jezus Christus te gelooven voor zijn geloof; door niet in Jezus' lijdensstrijd voor zijn geloof verberging te zoeken; door zichzelf niet aan Jezus in Zijn lijden over te laten. Hij rukt aan de

zielsbanden, die hem aan Jezus binden, door zijn eigenwijs gepraat, en straks door de verloochening, — die bittere smart in Jezus' lijden.

In Jezus' verzoeken *blijven* wij met Hem, omdat *Hij* er ons in bewaart. Als Satan op die banden afkomt, rukken wij er aan. Wij hebben die banden nog niet aanstonds *in Jezus' lijden* leeren kennen en vinden. Wij vinden ze teveel *in onszelf*. — Wij steunen teveel op onze bevinding in ons. Daar rekenen we dan op. En daar *is* niet op te rekenen. O, *wij* zouden het verzondigen. Wij zouden het verloochenen. Wij zouden het vervloeken, ja!

Ons *blijven* in Jezus' verzoeken ligt niet vast in ons, maar in *Hem*. Daarin, voor *onze volharding*, moeten wij Jezus' lijden leeren kennen.

Hij heeft er op gerekend, dat het in ons niet houden zou. Zijn lijden is er naar geweest. Hij heeft ons vastgehouden in Zijn lijden tegen ons onverstand, tegen ons vleesch en bloed in. Hij heeft óók ons onverstand, onzen afval, geleden en overwonnen. En daarom kunnen wij niet afvallen. Daarom blijven wij met Hem in Zijn verzoeken.

Maar daarom moeten wij nu ook onze volharding niet in onze bevinding, niet in ons geloof, maar in *Jezus' lijden* leeren vinden. Daarom moeten we voor onzen staat en voor onze bevinding in Jezus' lijden blijven schuilen. De Heere moet ons bewaren in het geloof. Hij moet ons bewaren, dat we bij Hem blijven in Zijn verzoeken. De verzoenende overwinnende kracht van Zijn lijden moet voortdurend aan onze ziele toegepast worden; — dat is onze volharding.

En de troost onzer ziele mag zijn, dat onze Heere Jezus Christus in al Zijn lijden op al onze ellenden gerekend heeft. Hij heeft in volmaakte liefde en trouw ook dit alles van ons en voor ons en om ons geleden. Onze volharding ook heeft Hij als buit van Zijn lijden verworven. En bij den beker des Nieuwen Testaments heeft Hij ons ook de volharding verordineerd tot het Koninkrijk des Vaders.

O staarden we meer in het heiligdom van de ziele des lijdenden Zaligmakers!

Hoe lief heeft Hij ons gehad!

Hoe heeft Hij in Zijn liefde voor ons geleden!

Hoe is het onze eenige troost. Zijn eigendom te zijn!

VIII. DE ZIFTING [Lukas 22:33-38]

En de Heere zeide: Simon, Simon, zie de Satan heeft ulieden zeer begeerd, om te ziften als de tarwe; maar Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoude; en gij, als gij eens zult bekeerd zijn, zoo versterk uw broeders.

En hij zeide tot Hem: Heere, ik ben bereid met U ook in de gevangenis en in den dood te gaan.

Maar Hij zeide: Ik zeg u, Petrus, de haan zal heden niet kraaien, eer gij driemaal zult verloochend hebben, dat gij Mij kent.

En Hij zeide tot hen: Als Ik u uitzond zonder buidel en male en schoenen, heeft u ook iets ontbroken?

En zij zeiden: Niets.

Hij zeide dan tot hen: Maar nu, wie een buidel heeft, die neme hem, desgelijks ook een male; en die geen heeft, die verkoope zijn kleeft, en koope een zwaard. Want Ik zeg u, dat nog dit, hetwelk geschreven is, in Mij moet volbracht worden, namelijk: Hij is met de misdadigen gerekend. Want ook de dingen, die van Mij [geschreven zijn], hebben een einde.

En zij zeiden: Heere, zie hier twee zwaarden.

En Hij zeide tot hen: Het is genoeg.

Lukas 22:33-38.

De Heere Jezus Christus ziet in den weg van Zijn lijden de Zijnen. Het gaat in dat lijden om hen. In dat lijden worden zij gezocht, begeerd. Dat lijden zal over hen beslissen. In dat lijden komt de proef, de beproeving van het uitverkoren geslacht, van het geslacht der eerstgeborenen, die in de hemelen opgeschreven zijn; de beproeving van de banden, die dit geslacht onderscheiden, samenbinden tot een onverbreekelijke eenheid, de banden des Verbonds, des nieuwen levens, de banden des geloofs.

Is dit uitverkoren geslacht onderscheiden? Zal dit Volk bestaan? Zal dit Gebouw niet bezwijken? Zal in dezen Wijnstok de waarachtige vrucht gevonden worden? Zal hier het waarachtige goud in den smeltkroes blinken? Zal hier Gode worden toegebracht, wat Hem zal verheerlijken; wat met en voor en bij Hem eeuwig zal overwinnen? Zal hier het pleit worden beslecht te hunnen gunste? Zal Gode zijn Erfdeel geheiligd zijn? Zal Satan het moeten verliezen? Zal hij te schande worden, en zal Gods Volk als erfgenaam der wereld hem, den Wederpartijder, onder de voeten verpletteren?

Dat is het ontzaglijke vraagstuk in het lijden des Heeren.

Dat lijden is *de zifting* van het erfdeel des Heeren door den Satan.

Satan heeft dat Volk Gods, dat geslacht der Belofte zoo lang begeerd, zoo altoos. Hij begeert het zoo zeer. Maar het is hem nooit toegelaten, om er zich ganschelijk op te werpen, om er man tegen man den strijd mee uit te strijden. De vijandschap tusschen dit vrouwezaad en het slangenzaad, tusschen de erfgenamen der Belofte en de oude Slang, is zoo oud als de historie sinds den val; maar nooit heeft Satan het er eens geheel op mogen wagen, wie zou overwinnen. Hij heeft er om gedongen, gelijk in Job, aller heiligen type, ons is onthuld. Hij heeft aan den stam en de takken mogen schudden en rukken; maar ze zijn in zijn hand nooit overgegeven.

Nu komt de proef, in Jezus' lijden. Nu zal het er om gaan, wie buitengeworpen zal

worden, de Overste der wereld, of het Volk, dat naar de Belofte is. Nu wordt dit volk, in den smeltkroes, in de zeeft des Satans geworpen, onderworpen aan de vuurproef. Nu komt de ware brand in het Heiligdom; de aardbeving om den heiligen berg te scheuren en de Steenrots te breken. Noach, Abraham, Juda, Jeruzalem, ze zijn nog immer gebleven, weggeborgen in des Heeren hand bij den Zondvloed en het volkerenoordeel. *Nu* zal het oordeel komen, — òf er dan waarachtige tarwe in de huize dezer plante schuilt; òf hier dan een Erfvolk is, dat niet van de wereld is en met de Heidenen niet gerekend wordt.

Ziften noemt Christus Zijn lijden. Hij weet, wat er af zal vallen; maar ook, wat er over zal blijven. Ziften is niet wegwerpen of verdoen, maar zuiveren, uitzuiveren, het waarachtige voor den dag brengen. Maar dat ziften, waarin alleen het waarachtige bestaan zal, moet dan ook komen. De wereldstrijd is tusschen God en Satan begonnen; hij moet beslecht worden in zuivere scheiding; vleesch en bloed zal het Koninkrijk Gods niet beërven en de verderfelijke beërft de onverderfelijke niet. Daarom moet de beslissing vallen. En die valt in Christus' lijden.

Wij moeten die proef, die zifting, die beslissing in het lijden des Heeren, verstaan. We kennen bestrijding, beproeving des geloofs, schudding, verzoeking, met alle heiligen; of wel de banden waarachtig en onverbrekkelijk zijn, die ons aan de erfenis in de hemelen binden. Het is de beproeving des geloofs, die veel kostelijker is dan van het goud.

Maar we moeten ook verstaan, dat we in die proef niet hoofd voor hoofd alléén staan; het is een wereldproef. We zijn en worden met al het Volk Gods *samen* beproefd; de *boom* wordt geschud met en in de takken; het *gebouw* wordt beproefd op zijn fundamenten in alle stormen, die tegen de wanden slaan; de *berg* wordt aangegrepen in alle roeringen van den bodem.

Zoo we dat niet verstaan, dan is Jezus' lijden ons niet helder. Dáár ligt de grootste proef. Wij kennen er slechts de overblijfselen van, de roerselen aan de oppervlakte, waarin natril, wat zoo diep, zoo machtig geweldig, de Steenrots, waarop we rusten, den Wortel, die ons draagt, aangreep.

Daarom is zoo schuldig oppervlakkig, zoo ontroerend smartelijk voor Jezus in Zijn lijden, dat meenen der Zijnen, dat zij het af kunnen; dat zij zullen volharden; dat zij hun geloof zullen toonen en uitwerken; dat zij kunnen bestaan. Die oppervlakkigheid van Petrus, toch zoo gedurig gewoon in Gods Volk, waardoor de vroomheid glimlacht, dat ze den Heere niet zal verloochenen. Die schuldige oppervlakkigheid, die op het Woord niet let; niet zint, om het te mogen verstaan; niet bidt om de ontsluiting van het geheim des Woords; maar die, als de Heere in zoo ontroerende zaak van het *zwaard* spreekt, dat wij behoeven, kan antwoorden met onze eigen zwaarden voor den dag te halen. Die voorbereiding, waarmee Petrus Jezus dacht te verrassen, dat hij er heusch op gerekend had en, als het er op aan kwam, er klaar voor was. Die schuldige oppervlakkigheid, waarmee ook wij vaak een antwoord hebben op het Woord, vóórdát wij het nog verstaan hebben; en waardoor we nalaten, in stil overpeinzen van de meening des Geestes, ons te laten wapenen met de wapenrusting Gods. O, die oppervlakkigheid profeteert zoo gewis onzen val; we moesten het eens weten, wat er van ons terecht zou komen in de zifting! Die oppervlakkigheid heeft Christus zoo gepijnigd in Zijn lijden. Daar heeft Hij het antwoord voor moeten geven op Satans aanvechting in de ure der zifting. Al het diep bederf der Zijnen, al hun ellendigheid is op Hem aangekomen. Toen werd Hij verdrukt. Toen werd van Hem de tarwe geëischt. Toen heeft Hij Zijn Volk moeten toonen. Dat heeft Hem Zijn hartebloed in helle-smart gekost.

Wat weten wij van den storm!

We hooren hem in onzen schoorsten gieren. We zien hem in het stof voorbij ons venster varen. We voelen zijn schok even, en worden stil. — Maar in den nacht, in het hart der baren, in de kolken van den afgrond, die geen oog peilt, — dáár is de storm.

En toch, — dat is de storm nog van den Zondvloed niet. Die Zondvloed drong in zijn schrikkelijke geheimen tot de ark niet door; — maar wat is hij geweest! O, namelooze

nacht van 40 dagen! eindeloze strijd! totdat in de gruwelijkste kaken de laatste held verslonden is.

Wees toch niet oppervlakkig, o Volk Gods! Veel heeft toch de historie u reeds doen zien van wat in Job en Israël over u kwam en komen kan; en gij hebt er, hoofd voor hoofd, ook wat van gekend. Wees toch niet hooggevoelende, maar vrees; God wederstaat den hoovaardige; wees met de ootmoedigheid bekleed!

Wat weet gij er eigenlijk van, van wat hij doen kan, de Booze, en doen zou, indien hij u aangreep.

O, hij wordt dikwijls op verren afstand van u gehouden, en als hij u dan aanblaast, beeft gij reeds.

Maar er zijn tijden en tijden. Altoos wel heeft het leven van Gods Volk zijn strijd en zucht; maar het kan zooveel verschillen.

Er zijn zomertijden in het geestelijk leven, liefelijke tijden, waarin er verkwikking is voor Gods Erfdeel, geestelijke weelde veelszins. Tijden, als waaraan de Heere Jezus in de opperzaal herinnerde. Toen Hij de Zijnen uitzond zonder buidel en zonder male. Nu ja, er waren er ook toen zeker, die er wat van zeiden; er was werk en moeite aan die roeping des Heeren verbonden; maar toch, niemand deed Zijn apostelen wat; niets heeft hun ontbroken; er was overal ruimte genoeg voor hen; en ook de geesten waren hun onderworpen in Jezus' Naam. Hoe kwamen de uitgezondenen terug met den buit, met blijdschap! (Mark. 6:7-13.)

In zulke tijden is het geloof heerlijk; de zee wijkt er voor, al is het voet voor voet; het psalmboek is er open bij; de lofzang mag er door; het is dan soms, alsof we overhouden in plaats van tekortkomen, overhouden in kracht van leven. Dat is niet vleeschelijk; neen, als de Heere ons hoofd met olie vet maakt, dan vloeit onze beker ook over.

We mogen dat genieten.

Maar we moeten het *kennen*. We moeten weten, dat die zomer met den winter verband houdt. We moeten ook dien winter kennen. We moeten weten, dat die lichte dag verband houdt met den donkeren zwarten nacht. De baarmoeder des dageraads en haar bange weeën moeten we kennen. De bloesem is in den *wortel* gewonnen, in de nederste deelen der aarde.

Er zijn ook andere tijden. Tijden, waarin hetzelfde Volk Gods door donkere eeuwen moet worstelen; op de pijnbank moet kermen; in het vuur wordt beproefd; eeuwen, die het doorgezucht heeft, wachtend naar den morgen, maar het bleef nacht.

Bij die kennis zullen we leven.

We zullen gedenken, dat er ook voor ons, voor ons zelfde geestelijke leven, tijden kunnen zijn, waarin we besloten zijn en niet kunnen uitkomen; tijden, waarin het gaat om het behoud van ons eigen levensbeginsel.

O, waar is, als die tijd komt, dan uw buidel, uw male, uw zwaard! Hoe zult gij de proef doorstaan? waar zult gij op teren? waarmee zult gij overwinnen? Als het woord *u* geldt, gelijk eenmaal Job: *nu* is het aan *u*!

Wees niet oppervlakkig, maar leef met uw geloof in de gemeenschap der heiligen; leef in den wortel; gij draagt den wortel niet, maar de wortel u. In dien wortel moeten voor u dan buidel en male en zwaard geborgen zijn, opdat gij niet omkomt, maar opdat gij uw ziel als een buit moogt wegdragen.

De tijd der tijden van de zifting, de eigenlijke zifting, is in Christus' lijden.

Toen was het de ure van de macht der duisternis.

Jezus is ontroerd over de Zijnen, want *nu* komt het: "want Ik zeg u, dat nog dit, hetwelk geschreven is, in Mij moet volbracht worden, namelijk: En Hij is met de misdadigen gerekend."

Dat moest *in Hem* volbracht worden; in Hem voor al de Zijnen. Het moest *volbracht* worden, volkomen doorgemaakt en uitgewerkt.

Zij behooren tot de misdadigen, tot de goddeloozen eigenlijk; zij behooren als kinderen des toorns den Satan toe, in zichzelf dood in de zonden en de misdaden. Dat moet voor den dag komen in de zifting. Dat moet gerekend worden. Daar moet Satan om komen. Daar moet hij de hel over brengen. Satan moet tot zijn marteling toegelaten worden. De rechtvaardigheid Gods moet daar in vlammen als in Sodom, in brullen als in den Zondvloed.

Als de beproeving komt, dóórkomt, dan zijn wij zoo arm, en blind, en naakt, jammerlijk verloren, met de misdadigen één.

Dàt is het lijden van Christus, dat Hij één is met zulke ellendigen. In *die* rekening komt Hij te staan voor de Zijnen. En dan gaat het om hen. Dan heeft al, wat Hij van hen heeft, een einde. Dan blijft er van dat alles niets over. Dan vergaat het voor Gods toorn. Dan is het de dag, de nacht, der armoede en des gebreks. Wat hebt gij, o Volk Gods, in dien lijdensnacht voor Jezus? Geen oogenblik wakens; geen druppel tot lafenis voor Zijn dorst.

In die ure van Jezus' lijden gaat het om den buidel en de male en het zwaard voor u in *uwe* ure.

Gij hadt voor Jezus' in Zijn lijden geen buidel, geen male, geen zwaard, — al meendet gij er wel twee te hebben.

Maar *Hij* heeft in die ure der zifting de tarwe opgebracht, de overwinning behaald, Satan vertreden, buidel en male en zwaard voor al de Zijnen uit den afgrond opgevoerd.

O, toen de misdadigen gerekend werden in Hem, toen werd in onze menselijke natuur, onder onze zonde, schuld en vloek, de Uitverkorene Gods gevonden, de Zoon des Vaders, aan wien wij eeuwig in het Verbond zijn gegeven; de Borg en Middelaar; de Hoeksteen, de Wortel, het Zaad der Belofte; het Tarwegraan, dat in de aarde moest vallen en sterven, opdat het veel vrucht zou brengen.

Ja, het kaf viel af. En ons vleesch en bloed, dat Hij aannam, lichaam en ziel, moest Hij offeren; maar Hij heeft met *Zichzelf* al de Zijnen verantwoord.

En zóó heeft Hij ons toen uit den dood, uit het graf, opgevoerd. Zóó is het pleit der zifting voor ons beslecht.

Wees dan niet oppervlakkig.

Als er bloesem voor uw ziele geurt; als de doorbreker voor uw aangezicht een weg ruimt; als er roem des geloofs gekend wordt, omdat de Heere u blijdschap geeft; — 't is omdat de Wortel u draagt; omdat uw zaad in de zifting gevonden en gered is, toen Jezus als uw Borg leed; het is gevonden in Hem, in wien gij als een misdadige in rekening gekomen zijt.

Uw Borg heeft Zijn ziel voor u ten schuldoffer gesteld; daar alleen kan uw geloof door bestaan.

Maar wees niet oppervlakkig ook, als de zifting u in gebrek en nood brengt, gij allen, die in Christus Jezus roemt.

Zeker, gij moet dan buidel en male en zwaard hebben, anders komt gij er niet door.

Maar gij zijt niet alléén.

Och, zoo maar alle zei/vertrouwen als kaf wordt verblazen, en gij schuilen moogt in uw *Jezus*, die u met al Gods Volk in Zijn lijden kende, en u uit *Zichzelf* als de tarwe opgebracht heeft uit de zifting!

Hij heeft u buidel en male en zwaard veroverd, gelijk David Goliats zwaard in den kamp om Gods Erfdeel.

Uit dien buidel zult gij onderhouden worden; uit die male zult gij eten; door dat zwaard zult gij overwinnen.

O, Jezus' lijdensbloed is ons tuighuis, onze voorraadschuur. Daar zullen we in roemen. Daar zullen we ons laten kleeden met de kleederen des Heils; daar zullen we ons laten wapenen met de Wapenrusting Gods.

Daar zullen we schuilen als in onzen Burcht; daar zullen we overnachten als in de Spelonk.

Daar zullen we, door het geloof, stil het Pascha eten, — totdat de verderver zal zijn voorbijgegaan.

IX. VOLGEN — NAMAALS [Joh. 13:36-38]

Simon Petrus zeide tot Hem: Heere, waar gaat Gij heen?

Jezus antwoordde hem: Waar Ik heenga, kunt gij Mij nu niet volgen; maar gij zult Mij namaals volgen.

Petrus zeide tot Hem: Heere, waarom kan ik U nu niet volgen? Ik zal mijn leven voor U zetten.

Jezus antwoordde hem: Zult gij uw

leven voor Mij zetten? Voorwaar zeg Ik

u, de haan zal niet kraaien, totdat gij

Mij driemaal verloochend zult hebben.

Johannes 13:36-38.

Zonder de banden, die den Christus aan de Zijnen binden, is het lijden en sterven van onzen Heere Jezus Christus onverklaarbaar, onverstaanbaar. Zij zijn de verklaring van Zijn lijden, gelijk Hij de verklaring is van de hoop en de vreugde der Zijnen, van hun overwinning en heerlijkheid.

Die banden zijn niet alleen *uitwendig*. Ja, het zijn in de eerste plaats de banden van de *Uitverkiezing* des Vaders, waardoor de Zoon aan de uitverkorenen gegeven is, en waardoor zij zijn gegeven aan Hem; banden des *Verbonds*, waardoor de Zoon en de uitverkorenen in één Verbondsverhouding zijn samengevoegd. Maar daaruit komen nu *innerlijke* levensbanden op. Al de dagen is het heilige zaad, het uitverkoren geslacht, met het beloofde en gegeven Zaad der vrouw, met het levende Woord, dat vleesch moest worden, één; hun leven komt uit Hem op. En Hij gaat, de eeuwen door, naar hen uit, om hun vleesch en bloed aan te nemen, hun in alles gelijk te worden, en voor hen tot een vloek te worden, opdat Hij hen van den vloek verlossen zou.

Die mystieke unie, die verborgen eenheid met en in den Christus, is het geheim, en daarom de sleutel, van het werelddraadsel; van de historie; van Israël en de Gemeente Gods; van de Schrift in haar geheel en in al haar deelen. Bijzonder is dit het geheim en daarom de sleutel van Christus' geboorte, leven en werken, lijden en sterven, opstanding en verheerlijking.

Die levensbanden werkten in Christus' lijden; in Hem, maar ook in de Zijnen. En zij werken: aldoor, zoodat immer werking van Christus' lijden in het leven der Zijnen uitgaat.

Christus *kende* Zijn lijdensweg; Hij had er het volle licht over; Hij verstond ten volle het Woord der Schriften, dat de gemeenschap met de Zijnen onthulde, de verzoening met God en den strijd met Satan vorderde, en profetisch glansde tot in de vreugde der heerlijkheid; *Hij* verstond heel de gemeenschap met de *Zijnen* in heel den lijdensweg en in heel het lijdenswerk.

Zij verstonden Zijn lijden *niet*. Zij hadden er *geen* licht in. Zij verstonden de Schriften niet. En zij verstaan ze veelal nog niet. De gemeenschap des lijdens van Christus is het geheim, waarover aldoor het licht worstelt, om het hun te doen verstaan. *Als* zij het vatten, dan is hun zielzucht met den apostel: "dat ik Hem kennen en de kracht Zijner opstanding en de gemeenschap Zijns lijdens, Zijnen dood gelijkvormig wordende, of ik eenigszins moge komen tot de wederopstanding der dooden!" (Filipp. 3: 10, 11).

Maar al *verstaan* zij het leven, hun eigen geestelijk leven niet in de gemeenschap van Christus' lijden, — toch *werkt* dat leven in die gemeenschap; het trekt er heen. Hun leven trekt in Jezus' weg. Zij zijn ééne plant met Hem in *Zijn* dood en in Zijn opstanding,

in Zijn lijden en in Zijn verheerlijking. Zij moeten met Hem zijn; zij moeten zijn, waar Hij is. Zij moeten Hem volgen, waar Hij gaat. Zij moeten met Hem delen. De versmaadheid van Christus is hun groter rijkdom dan de schatten van Egypte.

Dat is het, wat zich uitsprak in Thomas' woord, als de Heere Jezus naar Betanië ging: "laat ons ook gaan, opdat wij met Hem sterven" (Joh. 11:16). Dat sprak zich uit in Petrus: "Heere, waar gaat Gij heen? Heere, waarom kan ik U nu niet volgen? ik zal mijn leven voor U zetten!" (Joh. 13:36). Dat drong weer Thomas tot de vraag: "Heere, wij weten niet, waar Gij heengaat, en hoe kunnen wij den weg weten?" (Joh. 14:5). Dat deed Filippus tasten, om het licht te kennen: "Heere, toon ons den Vader en het is ons genoeg!" (Joh. 14 :8). Dat deed Judas, niet de Iskariot, aandringen: "Heere, wat is het, dat Gij Uzelf aan ons zult openbaren, en niet aan de wereld?" (Joh. 14:22). Dat is het zoeken en roepen der Bruid naar den weg, waarin zij met en bij Hem zal zijn; het worstelend leven der ziel in al Gods Volk om Jezus, om den weg Zijner voetstappen, Zijner gemeenschap; den weg van zooveel strijd en lijden veelal; den weg, zoo diep buigend, maar waarin wij *willen* zijn, omdat *Hij* daarin is.

Over dien weg, dien éénen weg van Jezus en al de Zijnen, ontsteekt de Schrift het licht.

Die weg is niet de bevinding; neen, die weg is vóór en buiten de bevinding. De bevinding is de ervaring van dien weg, het persoonlijk en met bewustheid doormaken van dien weg, het geestelijk bewandelen van dien weg; maar die weg is er vóór de bevinding. Dien weg maakt Jezus *eerst* door, en ons leven gaat er in mee, met Hem, *in* Hem.

Maar wijzelf *kunnen* er dan nog niet in treden. Wijzelf zouden er dan in omkomen. Wij kunnen daarom Jezus in dien weg niet onmiddellijk op den voet volgen.

Wij *kunnen* niet.

Jezus moet alleen vooruit. Daarom laat Hij de Zijnen aan den ingang van Getsémané, op een afstand van de plaats, waar Hij in het stof zinkt.

Wij kunnen niet met Hem in dien geloofstrijd; in dat vasthouden aan de Schrift bij het indalen in de diepten der wateren, in de kolken des doods.

Wij kunnen niet in die vuurproef der liefde; in die hel, waarin de trouw moet blijken.

Wij kunnen niet, waar de zonde geboet, de schuld betaald moet worden; waar de ziel van Jezus in de gehoorzaamheid des lijdens van toorn en vloek zich uitgieten moet.

Wij kunnen niet in die worsteling met Satan, met den dood, waar de overwinning behaald moet worden in de kluisters, in den kerker.

Israël heeft gemeenschap aan David als Goliath bevochten wordt, maar het deinst er bij, het kan niet toetreden; — eerst als de kop van den Filistijn geveld is, snelt de legerschare naar voren, den Filistijnen op den schouder; maar om de tienduizenden, die vallen, dan ook aan David als zijn buit, zijn verslagenen, toe te kennen.

Wij kunnen niet met Jezus in één graf liggen; daar ligt Híj alleen.

Hij staat alleen als Overwinnaar op. Wij kunnen Hem dan niet aanraken. Hij vaart alleen ten hemel. Hij zit alleen met den Vader in Zijn Troon. Hij is alleen verheven in de hoogste heerlijkheid, verre boven alle overheid, en macht, en kracht, en heerschappij, en allen naam, die genaamd wordt. Wel zijn wij met en *in* Hem opgestaan en in den hemel gezet, maar niet aanstonds persoonlijk, niet *tegelijk* met Hem. Dat *kunnen* wij niet.

Het is één leven, dat uit Hem in ons is en daarom is Jezus' weg de onze. Wij gaan met Hem mee. Waar Hij is, daar zullen wij ook zijn. Wij zullen met Hem lijden; wij zullen ook met Hem verheerlijkt worden; wij zullen met Hem zitten in Zijn Troon. Maar Hij gaat vóór, — wij *volgen*. Hij gaat alleen; — wij kunnen Hem dan niet volgen.

Wij volgen Hem, — *namaals*. Ons leven uit Hem trekt achter het Zijne aan, nà Hem, Hem na; in de gelijkmaking Zijns doods, en in de gelijkmaking Zijner opstanding. Het groeit in Zijn weg uit Hem, die in dien weg vooring. Uit de volle opening der Schriften

voor Hem, in Hem; uit de volle ontsluiting Zijner liefde; uit de volle opening van Zijn leven voor ons; uit de volheid Zijner overwinning; uit Zijn verrijzenis en verheerlijking; uit Zijn hemelvaart, uit de volheid van den Heiligen Geest, die Hij van den Vader ontving; uit *Zijn volheid* — ontvangen wij allen genade voor genade.

Zóó komt ons leven op en uit. Zoo ontsluiten zich ons de Schriften. Zoo wortelt ons geloof dieper in. Zoo schiet onze liefde vruchtbaar omhoog. Zoo worden wij verlicht en toegerust, om te kennen, te ervaren, in te leven in de gemeenschap van Christus' lijden en dood en opstanding, Zijn strijd en overwinning.

Indien Jezus niet voorgegaan was, zoo *ware* er voor ons geen weg. Ja, een weg *tot* den afgrond en *in* den afgrond; — maar niet *uit* den afgrond. Wel een lijdens- en doodsweg; maar geen weg van leven en heerlijkheid. Er ware geen weg voor ons naar den Troon van God, naar het Huis des Vaders, naar de eeuwige woningen (Joh. 14:2). Slechts een pad, een steil pad, naar de ijzeren poort, die zich voor eeuwig echter ons zou sluiten. Daarom *mochten* we niet volgen, toen Jezus ging. We konden niet volgen. Jezus ging juist, opdat wij konden achterblijven; opdat wij teruggehouden zouden worden.

Als de vader den leeuw tegentreedt, dan *kan* het kind hem niet volgen; het moet achterblijven, het moet achteruit. Dàn kan en zal de vader den leeuw treffen, zijn kind redden. En als die leeuw ter aarde ligt, dan zal het kind volgen, om het welpennest mee uit te roeien.

Als de overwinning door Christus behaald is in de vergeving der zonden en in de verbreking van de banden des doods, — dan zullen de Zijnen volgen. De macht Zijner overwinning en heerlijkheid komt dan over hen en trekt hen in den weg; lichtend over hen door Zijn Woord; Zijn overwinning in hen uitwerkend door Zijn Heiligen Geest. En dan gaan zij naar de diepte, dan sterven zij allen dag, dan worden zij in den dood overgegeven om Jezus' wil; — door de diepte omhoog; in den dood overgegeven, opdat het *leven* van Jezus in hen geopenbaard worde. Dan gaan zij de wereld in. Dan komt de strijd der Gemeente, — tot haar zegepraal en kroning.

Wat wij in dien weg leven, dat is leven uit Jezus, uit Zijn lijden en verhooging. Het is genadeleven, leven Gods, in onze harten gewrocht uit Christus door den Heiligen Geest; vrucht van Zijn opstanding; worstelend, lijdend, stervend, ja, maar toch niets anders dan doorbrekend leven, dat naar Christus trekt; dat opstaat uit den dood; dat uitgaat uit de boeien van vleesch en bloed; gemeenschap met den hemel, met Christus in heerlijkheid. Dat zijn de gezegende zuchten, worstelingen, smarten en tranen, doodbrakingen om Jezus, voor Jezus, naar Jezus; het lijden en dragen; het smachten en klagen, het zuchten en vragen, het smeeken, het kermen in de gemeenschap des lijdens van Jezus Christus; het doorworstelen der aanvechting in de gemeenschap der opstanding van Jezus Christus; het leven en sterven voor den Naam en de zaak des Heeren.

De heiligen vóór Jezus' geboorte, lijden en opstanding hebben uit Jezus' lijden en opstanding, die voor God hun voorging, geleefd. En de geloovigen bij en na Jezus' lijden en opstanding hebben geleefd en leven uit Zijn voorgaan. Zij volgden, zij volgen, en wij volgen, — namaals.

Maar dat *volgen* is nu ook waarachtig. Even stellig als de Heere zegt: "gij *kunt* Mij nu niet volgen", even stellig zegt Hij: "gij *zult* Mij namaals volgen".

Zoo is het dan ook gekomen met Petrus en de apostelen. Wat is er uit Christus' lijden en opstanding een macht over hun leven gekomen. Zij zijn van discipelen, leerlingen, — apostelen, gezanten geworden. Zij, die eerst de Schriften niet verstonden, hebben zelf namaals de Schriften ontsloten. Zij hebben het Fundament van Gods Tempel gelegd, dat gelegd was. Zij hebben de wereld aangegrepen, Israël en de volken. Zij hebben het genadeleven geopenbaard. Zij zijn Jezus gevolgd, helden des Woords, vol des Heiligen Geestes, pilaren in het Huis Gods. Zij hebben gestreden, geleden, ten bloede, ten doode. Gestreden met den Satan in de pijnlijkste diepten. Overwonnen tot heerlijkheid van God.

O, wat is er gevolgd, — namaals! Wat is er een tallooze schare gevolgd na Jezus' lijden en hemelvaart! Wat een leven van dat begenadigd geslacht in de eeuwen en volken der wereld, een leven niet voor en met de *wereld*, maar in de wereld voor en met *Jezus*; als Zijn eigendom, om Hem en Hem alleen; en in Hem om den Vader, om God en Zijn heerlijkheid. Om Hem en het Zijne, Zijn weldaden, Zijn bloed, Zijn Geest, Zijn liefde, Zijn gemeenschap, Zijn dienst, Zijn Volk en Zaak. Om Zijn lijden, Zijn weg; om de bevindelijke kennis van dat Geesteswerk, waardoor de mystieke eenheid met Jezus zich in ons hart en leven uitwerkt, en Christus Jezus, onze Heere Jezus, een gestalte in ons krijgt. Wat een volgen om Zijn Kruis te mogen dragen, Zijn smaad te mogen deelen, Zijn beker te mogen drinken; met Hem te mogen zijn, — niet van de wereld, gelijk Hij van de wereld niet was. Wat een heldenmoed des geloofs, der liefde, der volharding, in strijd en lijden ten doode toe, — volgend in Jezus' voetstappen, trots Satan en wereld en vleesch!

Die eenheid met Jezus in Zijn weg, dat volgen — namaals, uit de volheid Zijner genade, *behoort* tot de gemeenschap aan Hem. Gelijk Ruth Naömi aanhing, om met haar te sterven en te leven en haar *weg* te deelen, zoo hangt het ware geestelijke leven Jezus aan. Het leeft met Hem. Het weent als Zijn Bruid om Hem, en kan slechts door Zijn kussen getroost worden. Het moet bij Hem zijn en met Hem mee. Het moet Hem zien voorgaan en het moet Hem volgen. Het hongert, het hunkert om Zijn weg, — om Hem te *mogen* volgen.

Zonder dat merk is ons geestelijk leven niet gewaarmerkt.

Maar ook *zóó*, ook nu, zijn er *tijden* voor het volgen van Jezus. Het geestelijk leven heeft ook in die eenheid met Jezus' weg zijn ontwikkelingsgang, zijn genadebedeeling. Wij beschikken over Jezus' volheid niet, maar we *ontvangen* er uit. Het volgen staat niet aan *ons*, maar aan *Hem*, aan Zijn bestel. Uit onszelf *kunnen* we nooit, en *mogen* we ook niet.

We moeten dit leeren verstaan.

De kennis van heel de Schrift kunnen we niet ineens dragen. We worden in haar ingeleid in een pad, dat langzaam van den oever daalt. Zoo gaat ons, als we volgen mogen, als we bij de Schrift, in de gemeenschap met Jezus, in gedurig zoeken en achtgeven op Hem, mogen leven, het licht almeer op over die gemeenschap, over die verborgenheid der godzaligheid, over dien weg ook, die de Zijne en de onze is. Zoo kennen we bij toeneming den eenigen waarachtigen God en Jezus Christus, dien Hij gezonden heeft, verkiezing en roeping, rechtvaardigmaking en heiligmaking en verheerlijking.

Zoo leeren we ook voortgaande het volgen van Jezus verstaan en beoefenen. Zijn voetstappen onderscheiden en drukken. Gelooven, hopen, liefhebben; gehoorzamen en dienen; spreken en zwijgen; bidden en loven; strijden en lijden.

Hier zijn kinderen, en jongelingen, en mannen, en vaders in Christus. Hier zijn eerstbeginnenden en gevorderden en geoefenden. Hier zijn beproefden.

Hier zijn er, die dieper dan anderen geleid worden. Dieper in de Schrift; dieper in het gelooven, in het kennen, in het bidden in het arbeiden en strijden, in het lijden, in het sterven bij den dag.

De bedeeling staat niet aan ons. Onze weg is er *vóór* ons, en wij worden er in gebracht; ons kruis wordt ons gegeven; onze dag komt. En dan moeten wij er in gaan. Dat is ons volgen. Wij moeten er toe begenadigd worden. Het moet ons uit genade *gegeven* worden Christus te volgen, te volgen in Zijn diepe wegen.

O, de Heere doet ons diepten zien, waarin we Hem nog niet volgen kunnen, zoolang Hij er ons nog niet in leidt. Dan is het ook nog niet de ure. Wel de ure om te bidden, dat we *mogen* volgen; dat we *leren* volgen; dat we *genade* ontvangen, om te volgen.

Niemand mag van het geestelijke leven vragen, wat de Heere niet vraagt. Niemand mag ook in zijn eigen geestelijk leven iets willen zijn, waartoe de Heere hem niet roept. Ons leven met Christus is gehoorzaamheid, volgen, ons laten leiden, ons laten opvoeden en vormen en toerusten.

En dan *komt* onze ure, de beproeving voor ons, onze bitterheid, onze nood; de weg der gemeenschap van Christus' lijden voor ons, onze weg van den Heere. Dan *moeten* we volgen. Dan *mogen* we volgen. Dan *zullen* we volgen. Ach, struikelend, kermend misschien. Maar toch volgen. Met Jezus vernederd, versmaad, beproefd, door lijden gedrenkt en uitgeperst. Met Jezus, in Zijn gemeenschap, in de gemeenschap van Zijn lijden en dood. Dan zal de genade des Heeren zich in ons verheerlijken, — en we zullen overwinnen.

Indien we immers van Christus zijn, zullen we Hem volgen in de diepte, — in de hoogte; in het lijden, — in de heerlijkheid.

Nu nog niet? — maar dan toch zeker *namaals*.

X. ALLEEN GELATEN [Joh. 16:32]

Ziet, de ure komt, en is nu gekomen, dat gij zult verstrooid worden, een iegelijk naar het zijne, en gij Mij alleen zult laten.

En nochtans ben Ik niet alleen, want de Vader is met Mij.

Johannes 16:32.

Wie de waarheid Gods in den tarwekorrel niet kent, haar niet door genade voor zijn ziel welbewust aanvaard heeft als het eenige ware levensbeginsel, die is niet bekwaam tot het Koninkrijk Gods.

Die is niet bekwaam tot duurzaam, vruchtdragend, overwinnend geloof. Die kan niet naar den eisch discipel van den Heere Jezus Christus zijn.

Die kan niet uit het ware levende Christelijke beginsel vruchtbaar leven en werken.

Die kan niet naar de roeping Gods, die van boven is in Christus Jezus, zalig leven en sterven.

Hij ziet het Koninkrijk Gods niet helder.

Hij ziet niet met bewuste onderscheiding het waarachtige, het eenige licht van het Woord Gods.

Hij is in de kennis van den Heere Jezus Christus niet, wat men noemt doorgeleid.

We zeggen daarmee allerminst, dat zoo iemand geen deel aan Christus heeft.

Al wie uit God geboren is, is een kind Gods, en een zaad van Christus.

Hij bezit het beginsel des geloofs en der liefde en wordt door den Vader tot den Zoon getrokken.

Hij is gebonden door de banden des Koninkrijks, en hij wordt in de kracht Gods bewaard door het geloof tot de zaligheid.

Het licht van Gods Woord beschijnt hem. Zijn oog is voor dit licht ontsloten en wordt er door geboeid en bewerkt. Zijn leven trekt naar de levenswegen. Zijn ziele kleeft aan den Christus.

Maar dit alles is nog iets anders dan de heldere zieldoordringende en zielbeheerschende bewuste kennis van God en van Zijn Woord, van den Heere Jezus Christus en van de roeping Gods, waardoor het volle licht, dat in de Zon der gerechtigheid is opgegaan, voor ons uitstraalt en we in dit volle licht staan, hetwelk voor ons alle dingen verlicht.

En daarom ook is de *aanvankelijke* verlichting en kennis der genade, die in Christus Jezus is, de *aanvankelijke* gemeenschap des geloofs en der liefde, nog iets anders dan het *bekwaam* zijn door de genade tot het Koninkrijk Gods; tot de helder onderscheidene kennis des geloofs en der levenswegen; tot het rechte dragen van het kruis; tot den vrede en de blijdschap in den strijd en het lijden; tot de handeling in den dienst des Heeren naar de meening des Heiligen Geestes; en bovenal tot de zoete en zalige genieting van den Heere Jezus Christus en van de liefde des Vaders, waardoor we zegepralen over onze ellende, in onzen nood en strijd in deze wereld vol ongerechtigheid, en in ons sterven.

Hier is de *ontsluiting* noodig van de waarheid, die in Christus Jezus is; de ontsluiting van het Woord Gods, van het licht des Heeren; maar ook de ontsluiting van onze ziel, van ons geloof en ons kennen, van ons geestelijk bewustzijn.

Het heilgeheim wordt naar het Verbond des Heeren aan degenen, die geestelijk mogen leven en doorleven bij Zijn Woord, ontdekt, getoond, geopend.

Alle vleesch in ons is daar tegen. Maar ook alle gebrekkelijkheid, alle geslotenheid, die nog in ons is; alle nevel, die nog hangen blijft. Wij zijn aanvankelijk en we denken en spreken aanvankelijk ook in ons geloofsleven, in ons geestelijk bestaan, als pas geboren; en dan kinderen, die opwassen, en immers wassen moeten in de kennis Gods en van Jezus Christus onzen Heer, van de liefde Gods en van de hoop onzer roeping. En dat aanvankelijke, dat nog niet-zijn, hangt samen met onzen ouden mensch, met het vleesch, dat. tegen de kennis des Heeren ingaat.

Daarom is het Woord Gods maar niet olie, die altijd weer ons hoofd zalft; spijs, die we altoos weer met volle genieting smaken. Het is niet zoo, dat wij en het Woord des Heeren het altoos eens zijn, en dat dit Woord eigenlijk onze gedachten openbaart; dat het Woord Gods weer en nog eens weer zegt, wat wij reeds zoo dikwijls gezegd hebben.

Neen, neen. In het heiligdom des Heeren is de vrede, de rust, de stille heilige waarheid, waarin wij wonen en aanbidden. Maar daarin is ook, door ons wonen in dit heiligdom, door ons verkeer bij den Heere, door ons gehoed en geweid worden door Zijn Woord, de ontzaglijkste ontroering, de hoogste strijd. Hier dringt het tweesnijdend scherp zwaard tot in de samenvoegselen en het merg der ziele. Hier valt altoos weer de hamer op de steenrots, om die te vergruizelen. Hier sterven we allen dag, om te leven. Hier worden we immer weer beschaamd, ontbloot, ontledigd, getroffen en neergeworpen, in honger en in zielsbezwijking uitgeput en uitgeschud, om door het geloof in te gaan en op te gaan langs de lichtende trappen van den genadetroon, en, in het bloed des Verbonds dieper zinkende, verrijkt en verruimd, vrij en onoverwinnelijk, sterk en zalig te zijn in de kennis van onzen Heere Jezus Christus, in de liefde des Vaders, en in de gemeenschap des Heiligen Geestes.

Het heilgeheim nu, dat de Heere voor de Zijnen ontsluit, ligt gesymboliseerd in den tarwekorrel.

Ook wel in heel de Schepping, waarin het licht uit de duisternis rijst en waarin groen en bloem uit de zwarte aarde onder den zonneglans des hemels opkomen. Maar toch meer bepaald in den tarwekorrel, waarin het *sterven* aan het leven en de vrucht voorafgaat.

Het heilgeheim van het genadewerk des Heeren ligt in *het lijden en sterven* van den Heere Jezus Christus.

Dat lijden en sterven van den Heere Jezus Christus, waarin het leven, het licht en de hope uit het zaad rijzen, is altoos de inhoud geweest van de openbaring des Heeren aan Zijn geroepenen van alle eeuwen.

Maar het is ook altoos de *verborgenheid*, het *geheim* geweest in die openbaring.

Heel de heilige historie, door den Zondvloed, door Egypte, door de Roode Zee en de Woestijn heen, in Noach, in Izak, in Jozef, in David, in geheel Israël, draagt van dit geheim de teekenen. Tabernakel, altaar en offer schaduwden deze verborgenheid af. De Psalmen Israëls kwamen uit die verborgenheid op en droegen daarin hun Messiaansche gestalte. En in de Profetie beduidde en betuigde de Heilige Geest het lijden, dat op den Christus komen zou en de heerlijkheid, die alleen na dit lijden kon volgen (1 Petr. 1:11).

Nochtans heeft Israël het slechts zeer ten deele verstaan; — slechts voor de dieper ingeleiden was dit geheim ontsloten.

En als in de volheid des tijds de Christus gekomen is, wordt Hij niet slechts om Zijn lijdensgestalte door Zijn volk verworpen (Joh. 19:15), maar ook Zijn discipelen, die Hem als den Christus kenden en liefhadden, komen tegen dat lijden en sterven op (Matth. 16:16-23).

Het lijden en sterven van den Heere Jezus Christus, waaruit alleen het licht der genade en der heerlijkheid voor ons doorbreekt, is een lijden en sterven, waarin Hij de Koning Israëls, onze Middelaar en Zaligmaker *verlaten* wordt.

Israël kent Hem in Zijn lijden niet, maar het *verloochent* Hem daarin (Hand. 3:13). Het verwerpt Hem daarin.

Maar ook de discipel des Heeren, de vurige Petrus heeft den Heere in Zijn lijden verloochend. En al Zijn discipelen hebben Hem alleen gelaten.

't Is in het lijden des Heeren, alsof alle banden, waarmee menschheid, Israël en geloovigen aan Hem verbonden zijn, loslaten. Hij wordt van allen verworpen verloochend, verlaten, — alleen gelaten.

Hierin Wordt het geheim van het genadelicht in Hem ontsluit.

De schaduwen spraken daarvan vóór Hem heen. Zoo was Noach alléén in den Zondvloed, en Abraham in zijn tent. Zoo was Jacob alleen in den nacht vóór zijn wederkeeren in Kanaän (Gen. 33). Zoo was David alleen gelaten te Ziklag, vóór hij den troon van Israël beklom (1 Sam. 30:6).

Onze Heere Jezus Christus wordt alléén gelaten in Zijn lijden en sterven.

Zijn ziele wordt daar de *eenzame*, die reeds klaagde in den Psalm (Ps. 22:21); bedreigd door den leeuwenmuil; door de hoornen der eenhoornen; omringd door een vergadering van boosdoeners; door honden; door sterke stieren (Ps. 22:12-22).

Van den Vader is Hij niet verlaten. Nochtans is Hij ook wel verlaten van Zijn God. Zijn ziele wordt in de duisternis en verlaten gedompeld.

Zoo giet Hij Zijn ziele in den dood uit.

In dit alles is echter de Vader met den Zoon. Moet het lijden en sterven van den Christus om onzer zonde wil geschieden; moet onze Heiland daarom onder zonde en oordeel alleen gelaten worden; tot den dood toe; — hier in het binnenste heiligdom, waarin de Zoon met den Vader is, en waarin de gedachte Gods naar het eeuwig voornemen, naar de eeuwige liefde, in vervulling gaat.

Alle bloem is hier afgevallen, alle gras verdord, alle vleesch laat hier los. Maar de Zoon is met den Vader en de Vader met den Zoon. De Middelaar is met God in de heiligheid des Verbonds.

En daarom, als de tarwekorrel hier sterft, — dan blijft hij niet alleen, dan kiemt hij hier uit in nieuw leven, in honderdvoudige vrucht.

Uit het lijden en sterven van den Heere Jezus Christus gaat het licht op; het leven gaat hiervan uit; het onverderfelijke leven der opstanding tot de heerlijkheid des Vaders.

Het lijden en sterven van den Heere Jezus Christus moeten wij kennen, om het ware licht te zien verrijzen, dat voor de rechtvaardigen gezaaid is, en de vrolijkheid voor de oprechten van hart.

Dan pas zien we onszelf afvallen, loslaten, tot niets worden. Maar ook dan pas vinden we de banden, die ons onvergankelijk binden in den Middelaar, in ons Hoofd en onzen Heer; in God, in den Vader en den Zoon.

Dan zullen wij niet sterven maar leven.

Dan scheidt ons niets meer van de liefde Gods in Christus Jezus. Noch het kruis; noch de dood.

Dan zie we, waar onze vrucht uit wast.

Dan schijnt voor ons uit Jezus* graf het licht over alle dingen; over alle graven.

Dan is het pad om den Heere te dienen voor ons vrij en ruim.

Ook als we alleen gelaten worden.

Want neen, we zijn nooit alleen.

De levende Christus is met ons.

En de Vader.

XI. HERDER EN KUDDE [Matth. 26:30-35]

En als zij den lofzang gezongen hadden, gingen zij uit naar den Olijfberg.

Toen zeide Jezus tot hen: Gij zult allen aan Mij geërgerd worden in dezen nacht; want er staat geschreven: Ik zal den Herder slaan en de schapen der kudde zullen verstrooid worden.

Maar nadat Ik zal opgestaan zijn, zal Ik u voorgaan naar Galilea.

Doch Petrus antwoordende, zeide tot Hem: Al werden zij ook allen aan U geëergerd, ik zal nimmermeer geërgerd worden.

Jezus zeide tot hem: Voorwaar, Ik zeg u, dat gij in dezen nacht, eer de haan gekraaid zal hebben, Mij driemaal zult verloochenen!

Petrus zeide tot Hem: Al moest ik ook met U sterven, zoo zal ik U geenszins verloochenen.

Desgelijks zeiden ook al de discipelen.

Mattheüs 26:30-35.

In al Zijn lijden komt onze Heere Jezus als de *Christus* uit.

Niet alleen, omdat alle voorspellingen aangaande het lijden van den Messias in Hem vervuld zijn. Maar ook omdat de eenige grootheid, die Gods Gezalfde noodzakelijk kenmerkt als Profeet, Priester en Koning, overal in den lijdensweg in Jezus uitkomt.

Maar daartegenover komen dan ook al de schaduwen, al de ellende, al de armoede en naaktheid uit van het volk, over hetwelk Hij gezalfd is.

En in de samenvoeging van zulk een Koning met zulk een volk, van zulk een Herder met zulk een kudde, ligt de éénige en nooit naar waarde te schatten teekening van al de waarheid onzer belijdenis, dat Jezus onze eenige, onze algenoegzame, onze teedere en trouwe Zaligmaker is; en dat onze ellendigheid niet de klove is, die onzen Jezus van ons scheidt, maar veeleer de reden, die Hem aan ons bindt. De rijke Christus en de arme zondaar vormen niet maar een tegenstelling; neen, die twee sluiten in elkaar.

Herder en kudde. Dat is het ook in Jezus' lijden.

Wij zijn met de discipelen de schapen der kudde. Ach, wat zijn ze zonder herder? Niets. Ziet het, als de Herder geslagen wordt, stuiven ze uiteen. Welke band houdt hen nog bijeen? Gij vindt na Jezus' gevangenneming geen twee discipelen samen. Ze stuiven uiteen. Vestrooide schapen. En wat zijn verstrooide schapen! Zijn ze niet een wisse prooi van het wilde dier?

Zóó zijn de schapen van Jezus' kudde! Welke band is er tusschen hen zonder Jezus? Als de Heere niet in het midden is, wat is dan de Gemeente? Als de Heere Jezus, de Christus, niet leidt, wat is dan Zijn Volk? Weet gij het bij ervaring?..... Dan spreken allen elkander tegen. Dan staan allen tegen elkander op. Dan werken allen tegen elkander in. Dan is het, alsof een booze macht drijft tot het opzet, om te verscheuren, te verdeelen, te vertreden. En Wat komt er van zulke verstrooide schapen terecht? De wereld speelt er mee; en Satan vernielt ze!

Wat zijn de schapen zonder dezen Herder; wat zijn wij zonder Jezus? Al ons werk, dat niet in Hem gedaan is, is ijdelheid. Afgevalen bloemen zijn wij dan. Verdwaalde schapen. Geen weide vinden we meer, maar we dolen in de woestijn, en we hebben onze

plaats onder het wild gedierte, onder de goddeloozen. Ach! wat dorheid in onze ziele zonder Jezus' herderlijke zorg! Wat liefdeloosheid, wat koude zelfzucht, wat booze stemming, wat vijandschap! Als de slag op den Herder valt, *ergeren* zich al de discipelen. En weerzin, stooting, ergernis, murmureering, opstand wonen in ons, als onze Herder zich onttrekt. De balling buiten het paradijs met de opgeheven vuist van Kaïn en den lachenden moedwil van Lamech in het hart, — dàt zijn wij zonder Jezus; vijanden Gods, hatelijk zijnde, elkander hatende; en, gelijk Petrus, met vervloeking onzen Heer en onze zaligheid verwerpende.

Waarom kunnen wij in onzen kring zoo weinig? Waarom is er zoo weinig samenbinding onder ons? Waarom heeft Satan over ons zooveel voordeel? Waarom kan een booze rondsluiper, die roekeloos zoekt te verderven, zooveel veld winnen, zooveel aanhang vinden, en wordt een herdersknecht, die samen zoekt te binden, zoo weinig gehoord? Waarom zijt ook gij zoo licht verleidbaar tot het kwade, tot verlating uwer broeders, tot drift en wrok, tot vleeschelijken lust of ijdelheid? Waarom zijn velen zoo los van elkaar? Waarom blijft het tusschen de geloovigen zulk een verwarring in vele opzichten?

O, we zijn Jezus' *schapen*, zegt ge, — maar zonder den Herder zijn we toch geen *kudde*? Zonder den Herder zijn we niets. Alleen wanneer Jezus Christus ernstig door ons als Herder en Leidsman, dat is als Koning en Heer in alle dingen gezocht en gevolgd wordt; alleen wanneer de Heere Jezus krachtig door Zijn Geest en genade met ons is en ons aan Hem en aan elkaar verbindt, dàn zal er samenwerking, dàn zal er gemeenschap zijn.

Anders *ontbindt* zich uw kerk, uw school, uw kring; ieder boos dier slaat u uiteen. Geen geld kan u bijeenhouden, geen groot man, geen tact, geen belofte, geen program, geen historie zelfs. Er blijft geen steen op den anderen. Geen grooter bankroet dan dat der Christenen zonder *Jezus*. Geen schandelijker afloop dan dat van het werk der belijders in deze wereld, indien *de Heere* niet door Zijn ontferming dat werk tegen de zondige macht der ontbinding, tegen het slangenopzet der verdeeling en vernieling bewaart.

Zonder Jezus zijn wij niets. Zonder Jezus gaan we allen verloren en gaat al het onze verloren in tijd en eeuwigheid.

Maar daarom past ook bij de arme schapen een herder. Zulk een herder rekent met al die ellende. Zulk een herder neemt dat alles voor zijn rekening. Zulk een herder verbindt ieder schaap aan zich en zóó aan elkaar. De *schapen* maken niet een kudde, maar de *herder* maakt een kudde.

En bij ons past Jezus zoo als *Herder*, als Christus.

En Hij *is* onze Herder. Hij is de goede Herder. Hij heeft al onze ellende op Zich genomen. Daarom is Hij geslagen; als Herder is Hij geslagen in Zijn lijden.

Ziet al de zonden van uw leegheid, van uw verdeeldheid, van uw opzet, van uw ontbinding heeft Hij gedragen. De wrake voor die ijdele, snoode, ellendige zonde der verstoring, en verstrooiing, der loslating en wegwerping, is op *Hem* gevallen. Allen hebben alles van *Hem* verworpen, verscheurd, vertreden, verguisd. Slechts stieren en honden omringen Hem in Zijn lijden. Alle boosheid stormt op Hem aan. Alle satanische lust om te vertrappen, te verscheuren, om Zijn Gemeente te vernielen, grijnst Hem toe. Hij wordt geslagen, omdat Hij *onze Herder* is, die onze zonden in Zijn lichaam draagt. De goede Herder stelt Zijn leven voor de schapen en draagt voor hen alle smaadheden der smaders en al den toorn van hun God.

Maar nu is Hij dan ook onze goede Herder, om ons tot *een kudde* te vormen. Als Hij opstaat uit de dooden, gaat Hij voor naar Galilea en daar begint het werk der samenbinding tot liefde en kracht, tot behoudenis en verheerlijking, hetwelk Jezus door alle eeuwen voortzet.

Nu is er vergeving voor mij en voor u, voor al de zonde onzer verdorvenheid, voor heel de macht der ontbinding in ons, die ons zoo vloekwaardig maakt. Daar is plaats voor u en mij, arme zondaren, die wij zijn! plaats bij dezen *Herder*. Hij brengt ons tot God, door ons den *Herder* te doen aankleven. Hij maakt ons van de macht des verderfs vrij en tot

de kudde bekwaam. Zonder Hem zijn wij niets, maar Zijn genade over ons is overvloedig.

Hij is onze Herder; Hem hebben wij te volgen. Hem aan te kleven in ons gebed; in de eenzaamheid onzer ziel; in den nood van onzen weg; in onze liefde voor Sion; in al onzen arbeid, die Zijn Naam bedoelt. Hem *aan te kleven*, Hem te *volgen*, dat is voor ons de zaak. Te leven uit het *geloof*; op den *Herder* onzen weg te wentelen; op den *Heere Jezus* te leunen en te steunen, en te rekenen; alles te verliezen; op *Hem* alles te zetten; om *Hem* alleen alles te doen en te dragen ook.

O, dan komt de kudde niet om! Dan zult gij nooit alleen zijn; dan zullen altoos de schapen weer in uw nabijheid komen, want ook zij kunnen van den *Herder* niet af, en Zijn genade zal hun harten ook tot u neigen.

Hij zal ook uw werk in het leven houden. Zoo gij het maar op *Hem* laat aankomen. Zoo gij Hem *Herder* laat. Gij kunt niets. Kleeft slechts uw *Herder* aan in een onverdroten arbeid. Klaagt niet over wat men aan u doet; maar kent uw eigen zonde, en ziet, hoe de Heere die zonde droeg in Zijn ontzettend zielelijden door de vertreding aller goddeloozen. Ziet op wat uw *Herder* droeg en verdroeg, en zwijgt dan voor het aangezicht des Heeren. En wacht op des *Herders* trouw. Hij zal, wat waarlijk in Jezus' Naam geschiedt, niet laten vernielen. *Hij* zal uw arbeid niet laten verijdelen. Op *Zijn* tijd en weg en wijze zal Hij in de samenbinding der kudde de begeerte en bede uwer ziele schenken, de bekroning immers van Zijn eigen genadewerk in u.

O, kleeft *alleen Jezus* aan als uw *Herder*, dien uw hemelsche Vader u schonk. En gij zult nergens omkomen, maar eeuwig zegepralen.

Ja, de Heere zal den Satan haast onder uw voeten verpletteren!

XII. JEZUS MET HEN [Matth. 26:36-39]

Toen ging Jezus met hen in een plaats genaamd Getsémané, en zeide tot de discipelen: Zit hier neder, totdat Ik heenga, en aldaar zal gebeden hebben.

En met Zich nemende Petrus, en de twee zonen van Zebedéus, begon Hij droevig en zeer beangst te worden. Toen zeide Hij tot hen: Mijn ziel is geheel bedroefd tot den dood toe; blijft hier en waakt met Mij.

En een weinig voortgegaan zijnde, viel Hij op Zijn aangezicht, biddende en zeggende: Mijn Vader! indien het mogelijk is, laat dezen drinkbeker van Mij voorbijgaan! Doch niet gelijk Ik wil, maar gelijk Gij [wilt].

Mattheüs 26:36-39.

Onze Heere Jezus Christus ging *niet alléén* naar Getsémané. Hij ging met Zijn discipelen. Zóó ging Hij Zijn lijden in.

Gelijk Hij Zich in de opperzaal te Jeruzalem met hen vergaderde, en verklaarde: "Ik heb zeer begeerd, dit Pascha met u te eten, eer dat Ik lijde." Zóó nauw was de band, die Hem in Zijn lijden aan Zijn discipelen bond, dat Hij niet alleen bij Zijn ingang in dat lijden met hen het ééne Pascha at, maar ook het brood en den beker hun te deelen gaf als teeken van Zijn lichaam en bloed, doorstoken en vergoten voor hen.

Zoo bespreekt Hij, gaande naar de beek Kedron, hun eenheid met Hem.

Zóó ging Hij met Zijn discipelen naar Getsémané. Hij laat den band uitkomen, die hen in Zijn lijden aan Hem verbindt: "Zit hier neder, totdat Ik heenga, en aldaar zal gebeden hebben." "Mijn ziel is geheel bedroefd tot den dood toe, blijft hier en waakt met Mij!" Zóó keert Hij tot driemaal toe uit Zijn bange worsteling tot Zijn discipelen weer. Zóó laat Hij, als Hij gebonden weggeleid zal worden, den band, die hen in hun vrijheid aan Hem in Zijn lijden bond, uitkomen: "Indien gij dan Mij zoekt, zoo laat dezen heengaan."

Zóó nauw is de band, die den Christus in Zijn lijden aan de Zijnen bindt. Hij is in dat lijden niet zonder hen, maar met hen.

Welke banden binden Hem aan hen!

Zij zijn Hem door den Vader gegeven van eeuwigheid; te voren gekend en verordineerd, om den beelde des Zoons gelijkvormig te zijn, opdat Hij de eerstgeborene zij onder vele broederen.

En Hij is hun gegeven van den Vader, gelijk Hij Zichzelf gaf, hun tot een Middelaar en Hoofd.

Dáár liggen de banden tusschen den Christus en de Zijnen, in de eeuwigheid; in het eeuwige genadeverbond; in den goddelijken Raad; in de eenheid van den Vader en den Zoon; in het goddelijk Wezen.

In den tijd komen die banden uit; als gij Jezus met Zijn discipelen ziet; als gij Hem met hen Getsémané ziet naderen en binnentrekken. In den tijd komen die banden uit in heel den weg van Christus, en in heel den weg van allen, die Hem uit alle geslachten worden toegebracht. — En in de eeuwige zaligheid zullen die banden in de volheid der gemeenschap openbaar worden. — Maar die banden waren van eeuwigheid in God, in de wijsheid Gods, in de liefde Gods, in het ondoorgrondelijk welbehagen gelegd.

In den tijd komen die banden uit, worden ze gezien, worden ze realiteit.

En welke banden zijn het ook in den tijd! Ze zijn niet van gisteren of eergisteren. Aan

Eva is de Christus toegezegd. Sinds is Hij haar Zaad. Aan haar en haar kinderen gebonden door den band der belofte. De hope van al de Zijnen, het voorwerp van hun geloof van geslacht op geslacht. Hij was de Wortel, die hen droeg. Hij was Abrahams Zaad, om wien het zaad zich als de sterren des hemels vermenigvuldigt. Hij was in het Verbond Gods met Abraham, Izak en Jakob. In de rol des Boeks, door Israël gedragen, was van Hem geschreven. En daarin sprak Hij: "Zie Ik kom, om Uw wil te doen, o God!" Hij sprak als in de schaduwen en ceremoniën der wet: "Gij hebt geen lust gehad aan slachtoffer en spijsoffer; brandoffer en zondoffer hebt Gij niet geëischt; Gij hebt Mij het lichaam toebereid."

Welke banden binden den Christus aan de Zijnen in Zijn lijden! Hij heeft hun vleesch en bloed aangenomen; Hij is hun in alles gelijk geworden, uitgenomen de zonde. En Hij is onder hen geworden als één, die dient. Geworden uit een vrouw, geworden onder de Wet, opdat Hij degenen, die onder de Wet waren, verlossen zou, en opdat wij de aanneming tot kinderen zouden verkrijgen. Door de Wet is Hij aan hen gebonden; door den eisch der Wet; door den Wetseisch voor den Middelaar; door den Wetseisch voor het Offerlam. Het zijn de banden van de zonden der Zijnen, die Hem binden. Het zijn de banden van het oordeel Gods. Het zijn de banden van den vloek der Wet. Hij, die geen zonde gekend heeft, wordt zonde voor ons gemaakt. De Heere heeft ons aller ongerechtigheid op Hem doen aanloopen. Als die geëischt werd, toen werd Hij verdrukt, en als een schaap ter slachting geleid. Toen werd Zijn ziel geheel bedroefd tot den dood toe. Toen beefde Hij in ontzettingen bij het drinken van den drinkbeker. Toen werd Hij gebonden tot de verlating van God toe.

Welke banden bonden den Christus aan de Zijnen in Zijn lijden! En wat spreekt er uit, als Jezus *met hen* naar Getsémané gaat en zegt: "Zit gij hier; Ik ga daar. Gij blijft hier; Ik ga een weinig verder!" Wat spreekt er uit? — *Hij* verstond het, Hij *leed* het! — als Hij uit Zijn neerwerpen Zich telkens tot Zijn discipelen keert. Aan hen gebonden.

En toch was Hij alleen.

Een kleinen afstand teekent de Schrift tusschen Jezus en de Zijnen; een steenworp. En toch, welk een afstand!

Hij was alleen. Gelijk de Middelaar één is. Gelijk de Hoogepriester alleen is in het Allerheiligste. Gelijk het offer alleen is op het altaar. Gelijk de Verbondsborg alleen is in het Verbondsgericht. Gelijk de Ontfermer alleen is in Zijn ondoorgrondelijke barmhartigheden.

Neen, het Verbond der Genade komt niet door het geloof tot stand, of door de bekeering, zoodat wij dan voorts met den Heere samen den verbondseisch uitvoeren. Het Volk wordt door den Middelaar Gode toegebracht, en die Middelaar is daarin *alleen*. Met God alleen. Zonder medewerking van het Volk. Enkel door hun zonde en vloek aan hen gebonden. Niet één werk met hen werkende, één lijden met hen lijdende één strijd met hen strijdende; — maar *alleen* werkende de dingen, die bij God te doen waren tot hun verzoening; *alleen* den strijd voor hen strijdende, *alleen* lijdende hun lijden. Niet met hen, maar voor hen. Zonder hen. In hun plaats.

Het Genadeverbond is door God alleen opgericht. Anderszins is de genade geen genade meer. "Ik richt mijn Verbond met u op!" zoo spreekt de Heere tot Noach, tot Abraham, tot ons. En alle genade komt ons daaruit toe. Eerst de verzoening, wij nog vijanden zijnde; dan wederbaring, bekeering en geloof, gemeenschap, vrede, heiligmaking en verheerlijking. Wij bloeien daarin op uit den tweeden Adam; uit den Olijfboom, wiens vettigheid wij deelachtig worden; op het fundament gelegd, hetwelk is Christus. Maar in het gelegd worden van den Hoeksteen, in onze verzoening, rechtvaardigmaking, verlossing, is de Christus eerst alleen.

Hij alleen.

Neen, Zijn lijden hebben wij nooit geheel gekend, zullen wij nooit kennen, zoo wij immers door genade de Zijnen zijn. Nooit zullen wij de bezoldiging onzer zonden

volkomen verstaan. Den vloek Gods. De hellesmart. Nooit dien drinkbeker van Gods toorn drinken, dien de Christus gedronken heeft. O, nameloos, onbeschrijfelijk lijden van den Christus! Hij leed het alleen. Al wat in Gods toorn brandde voor ons. Hij weet het alleen.

Wel leeren de Zijnen den Christus in Zijn lijden zien en kennen. Zij leeren Zijn lijden verstaan bij kennis hunner zonde en ellende. Zij kennen hem in Zijn lijden door het geloof. Maar zij zitten daarbij aan den ingang van Zijn lijdenshof neder. Op een afstand. Een steenworp O! die afstand is heel de werkelijkheid van Gods toorn; al de smarten en ontzettingen van het borgtochtelijk lijden. Die afstand is de volkomen liefde van den Borg, om den wil van God te doen. Die afstand is de eeuwige ontferming, de vrije liefde tot snoode zondaren.

Toch mag de Christus in Zijn lijden niet alleen zijn. En Hij mag niet slechts aan de Zijnen gebonden zijn. Zij moeten ook gebonden zijn aan Hem. En ja, uit Zijn eenzaam lijden werkt de genade op, die hen aan Hem verbindt. Zoo zijn dan ook de discipelen aan Getsémané's ingang van harte de Zijnen. Zoo zijn ook in het Genadeverbond twee deelen begrepen. Zoo worden al de Zijnen den Christus toegebracht. Zoo werden zij één met Hem door het geloof.

In *Zijn lijden* vereenigen zij zich met Hem.

Gelijk uit Zijn zoenbloed de vergeving en het leven hun toekomen, zoo komt hun leven, hun smeeking, hun geloof, ook af op Zijn lijden. Juist op Zijn lijden. In Zijn lijden leert het Volk Gods den Christus waarlijk kennen door het geloof. In de kennis van Zijn lijden omhelzen al de Zijnen hun Zaligmaker. In de kennis van Zijn lijden vinden zij hun God. In de kennis van Zijn lijden raken ze zich aan Hem kwijt en worden hunnerzijds Zijn eigendom. In Zijn lijden vereenigt zich met Hem, al wie Hem toebehoort. In Zijn lijden ontsluit zich hun de liefde des Vaders. In de gemeenschap van Zijn lijden, Zijn dood gelijkvormig wordende, is hun heiligmaking.

In de aanbidding om den troon geniet de Christus den prijs van Zijn lijden: "Het Lam, dat geslacht is, is waardig te ontvangen de kracht, en rijkdom, en wijsheid, en sterkte, en eer, en heerlijkheid, en dankzegging!"

En allen, die den Christus in zaligheid toebehooren, zijn geteekend, als die gemeenschap hebben aan Zijn lijden: "Zij zijn bekleed met lange witte kleederen; die zij hebben gewasschen en wit gemaakt in het bloed des Lams."

XIII. DROEVIG EN ZEER BEANGST [Matth. 26:37, 38]

En met Zich nemende Petrus en de twee zonen van Zebedeus, begon Hij droevig en zeer beangst te worden.

Toen zeide Hij tot hen: Mijn ziel is geheel bedroefd tot den dood toe; blijft hier en waakt met Mij.

Mattheüs 26:37, 38.

Waarom werd onze Heere Jezus Christus in Getsémané zoozeer door droefheid en angst bewogen? Wat waren de folteringen, waaronder Hij ten bloede toe leed? Waarin bestond Zijn lijden in dien hof!

Zeker *niet*, gelijk men gezegd heeft en nog zegt, in *vrees voor Zijn naderend lijden en sterven*.

Zij, die beweren, dat Jezus in Getsémané den Vader gebeden heeft, Hem toch voor het lijden en den dood te bewaren, doen Hem onrecht aan. 't Stond bij den Heere vast van het begin van Zijn optreden, dat Zijn bestemming was, te sterven. En Hij was niet slechts *bereid*, den dood te *ondergaan*, maar 't was Zijn vast besluit, Zijn leven te *geven*, Zijne ziel te stellen tot een rantsoen. Met de volle vreugde der liefde gaf Hij Zijn lichaam en bloed tot vergeving der zonden. Nog pas in de paaschzaal heeft Hij Zijn discipelen verzekerd, en brood en wijn tot onderpanden uitgedeeld. Toen de verrader uit de paaschzaal ging, sprak de Heere Jezus in verheven blijdschap: "Nu is de Zoon des menschen verheerlijkt, en God is in Hem verheerlijkt." En zou Hij dan, nu Hij den Kedron overgetrokken is en de plaats heeft bereikt, waar Hij gevangen genomen zal worden, zou Hij hier nu, van droefheid en vreeze overmand, neervallen om te bidden, dat de Vader Hem van lijden en sterven bewaren mocht?

Wie onzen Zaligmaker zóó beoordeelen, hebben Hem slecht begrepen.

Neen, wat in Getsémané den Heiland foltert, is geen vrees voor Zijn lijden, maar een *lijden afzonderlijk, een deel van Zijn lijden*.

Als Hij Getsémané is ingetreden, begint het bijzondere lijden, waarvan Hij zoo dikwijls gesproken heeft, over Hem te komen. *Nu gaat Hij lijden en sterven*; dat is bij den Heere Jezus niet slechts een gedachte, niet slechts een weten, maar een *gaan*. Hij begeeft Zichzelf in Zijn lijden. Neen, Hij staat niet *moedig* tegenover Zijn lijden, zoals de helden der wereld, zoodat Hij met Zijn lijden den strijd aanbindt, om het hoofd boven water te houden. Hij begint niet, met er Zich over heen te zetten, met Zichzelf moed in te spreken, met Zich te harden. Hij lijdt om te *lijden*, om volkomen te gevoelen, wat Hij lijdt. Hij gaat er niet over heen; Hij gaat er niet onder door; maar Hij gaat met volle bewustheid Zijn lijden *in*. Hij smaakt Zijn lijden; Hij proeft Zijn lijden; Hij drinkt Zijn lijden, teug voor teug. Geen druppel is er in dien beker, of Hij proeft de kracht daarvan geheel. Het lijden van Jezus Christus gaat niet slechts over Zijn hoofd heen; het komt Hem niet slechts over het lichaam; maar Zijn gansche ziel gaat in het lijden, om het geheel te *lijden*. De daad, waarvan Hij gesproken heeft: "Ik *ga* lijden, ik geef Mijn ziel", — die daad begint Hij in Getsémané te volbrengen: Hij *geeft* Zijn ziel en drinkt Zijn lijden in.

En wat is het dan, dat Hij proeft?

Vooreerst *de bitterheid des doods*.

Van doodsverachting bij Jezus geen spoor. Die kunnen wij slechts bij een verblinden heiden als Agag vinden; of bij een man, die niet weet, wat zijn leven is en die boven dat leven den roem bemint; — of wel, in geheel anderen vorm, bij een Christen, die weet, dat de machtige Zaligmaker voor hem de verschrikkingen des doods overwonnen heeft. De Heere Jezus gaat niet een offer brengen, dat Hij veracht, — maar dat verschrikkelijk

voor Hem is. Sterven; wat is dat voor Hem, die in een onzondig lichaam rondwandelt, en in wien het leven in Gods gemeenschap steeds volkomen was? Hier is het niet de gevallen zondaar, die sterven gaat, maar de heilige mensch, het heilig Kind Gods, ja de Zone Gods zelf, die de menselijke natuur heeft aangenomen. Hij gaat sterven. Daaraan tracht Hij niet te ontkomen, maar dat *doét* Hij, dat *smaakt* Hij. Daarom overvalt Hem een namelooze droefheid en angst. Dit *geven van Zijn ziel* is een offer, dat heel Zijn ziel nameloos lijden doet.

De Heere Jezus smaakt Zijn lijden; daarom smaakt Hij de bitterheid des doods; en wel *de bitterheid van te sterven door de zonde*. Hij geeft Zijn ziel; Hij geeft Zich over, om te sterven door de zonde.

Had Jezus hier in Getsémané het leven moeten afleggen, alleen doordat de Vader Hem den adem ontnam of wel in vreeselijk lichamelijk lijden deed omkomen, de dood ware Hem zóó bitter niet geweest. Maar nu, niet door een onmiddellijke daad des Vaders, maar bij onderling overleg der menschen moet Hij aldus schrikkelijk sterven. Hij, wiens Godheid wij immers aanbidden. Hij moest de prooi worden van de schrikkelijkste boosheid. Hij, de *Onbesmette* moest het voorwerp worden van al die afzichtelijkheden. Hij, de *Rechtvaardige*, de schandelijkste onrechtvaardigheid over Zich heen laten gaan. Hij de *Liefde* zelf, de snoodste liefdeloosheid en ondankbaarheid tegen Zijn persoon verdragen. Hij, de *Heilige*, die de zonde haatte en vloekte, die te rein van oogen is om het kwade te zien, Hij moest de schrikkelijkste openbaring der vreeselijke zonde in Zijn persoon beleven, zien, dragen.

Hoe vreeselijk voor den Zoon van God in menschelijk vleesch, dezen dood *door de zonde te ondergaan*. Uit liefde tot het menschelijk geslacht gekomen, *om te behouden*, wordt Hij door die menschen als het uitvaagsel des menschdoms omgebracht. Als *Messias* gekomen tot Zijn volk, wordt Hij door dat volk onder 't geroep van verachting en haat aan de Heidenen uitgeleverd.

Als *Meester* van twaalf, die Hij uitverkoren had, wordt Hij door hen verlaten, verloochend, verraden.

O diepte des lijdens in dit ten doode gaan van den Heere Jezus Christus! Neen, 't is de vreeze niet, die Hem als een verslagene in 't stof werpt; maar 't is het *smaken* van al die verschrikkelijkheden; 't is het *nemen* van dien dood: de liefde laat zich in den dood brengen door de zonde, *geeft* zich en wordt daarbij door ontzetting geschud, door droefheid vaneengescheurd!

Ontdek onze oogen, opdat wij nog meer verstaan!

Zoo mogen wij wel bidden, als wij onzen Heere in 't stof van Getsémané zien nederliggen!

Hij smaakt de *bitterheid* des doods, waarin Hij Zijn ziel overgeeft, vooral ook daarin, dat Hij lijdt en sterft niet slechts *door de zonde*, maar voor *de zonde*.

Ja, mijn lezer! deze schrikkelijke dood aanvaardt de Heere; Zijn *Ziele geeft* Hij voor *de zonde*. Maakt dit Zijn daad aanbiddelijker, — het maakt de bitterheid van Zijn dood veel ontzettender. Hij laat de vreeselijke macht der zonde niet slechts over Zijn ziel heengaan, maar *Hij neemt de zonde, die Hem zoo gruwelijk was, op Zich, alsof zij de Zijne ware*. Hij vereenigt Zich met die zonde, gelijk het offerlam. Hij neemt den schuldenlast op Zijn ziele en op Zijn lichaam. Nu niet slechts om daaronder te leven, maar om voor het oog van God in het lijden en den dood te gaan. Zoo is Hem de dood een gericht Gods. Heeft Hij de zonde in Zijn lichaam gedragen gedurende den ganschen tijd Zijns levens op aarde en heeft Hij daarom van het begin Zijner menschwording af "*geleden*", — nu gaat Hij met die zonden beladen in het gericht Gods in. Is de *zonde* verschrikkelijk in het oog des Zoons, — wat moet het voor Hem wezen, *Zelf* met die zonde beladen voor het gericht des Vaders te staan? Wat is de vloek Gods voor den Zoon des Vaders? Wat ondervindt, wat smaakt de Zoon, als Hij in Zijn menschelijke natuur den toorn des Vaders gevoelt? Het *welgevallen* des Vaders is het leven des

Zoons. Wat is het dan voor Hem, "zonde" te zijn in des Vaders oog?

O, bangst en bitterst lijden, te staren op die donkere wolk van den toorn, die het vriendelijk oog des Vaders verbergt! De Zoon van God, onze Heere Jezus Christus, lijdt niet als één, die God niet kent. Hij lijdt niet als één, die de zonde niet kent. Maar de Zoon, die de zonde haat, gelijk de Vader haar haat, is de drager der zonde voor het oog des Vaders en buigt Zich in het bitterst lijden onder den vloek, waarmede de Vader de zonde vloekt.

Wie iets kent van de klacht des sidderenden zondaars: "Gij stelt mijn ongerechtigheden voor U, mijn heimelijke zonden in het licht Uws aanschijns!" — die weet eenigszins, wat het is, als het oog des Heeren Heeren, die rechtvaardig is in Zijn vergelding, op onze zonde gericht is. Zondaren! wat moet het dan voor den Zoon van God geweest zijn, "zonde" te zijn voor het oog des Vaders en als de drager der zonde in Zijn gericht te staan!

Hier dreigt het lijden den *Zoon* aan het leven te komen. Zijn leven is immers het welgevallen des Vaders, de heilige onbenevelde liefdes- en levensgemeenschap met den Vader. En nu, deze Zoon, naar Zijn menselijke natuur *in* het *oordeel* des Vaders staande, wordt door des Vaders vloek neergeworpen, van den Vader verlaten! Dit is de diepste diepte van Zijn lijden. Dezen beker tot op dien bodem te ledigen, dat is voor Hem het *ondragelijke*. "O Vader!" zoo moet het dan ook in Zijn worsteling klinken, waar Hij die vreeselijke bitterheid smaakt, "O Vader!" zoo klinkt het bij iedere teug, die Zijn ziel gehoorzaam uit den beker drinkt, "indien het mogelijk is, laat dezen drinkbeker van Mij voorbijgaan!" Dit is niet een *afwijzen* van die grootste smart; het is zelfs niet een *afbidden* van dit ontzettende leed; het is juist het kermend lijden van den Heere Jezus zelf, de worsteling, waaraan Zijn ziel moet prijsgegeven worden en waaraan Hij haar niet onttrekt. Hij moet het *ondragelijke* dragen, en Hij *draagt* het ondragelijke. Hij, de Zoon, ligt in Zijn menscheid als een vloek ter neder; terwijl Zijn jammerklacht door Getsémané's stilte klinkt, *lijdt* Hij, wat Hij lijden moet; Hij lijdt het geheel in al zijn verschrikkelijkheid; Hij lijdt het, Zich gewillig aan dien jammer overgeevende: "*niet* gelijk Ik wil, maar gelijk Gij wilt."

Door den Eeuwigen Geest offert Hij Zichzelf Gode onstraffelijk op.

Onze Heere *ging* alzoo Zijn lijden *in*, smaakte dat lijden in Zijn algeheele kracht, de bitterheid van de schrikkelijkste vernedering door de gruwelijkste zonde en voor die zonde zelf; de vreeselijkste ellende van den vervloekte, *over* wien en *door* wien het oordeel des toorns heengaat. Bij dat *smaaken* gingen droefheid, angst, ontzetting, siddering door Hem heen; Hij versmolt voor dat vuur. Hij, die de Zoon was, leerde hier in Zijn lijden gehoorzaamheid, die Hij niet kende, de gehoorzaamheid onder den last der zonde in het gericht: Hij offerde in de vreeselijkste vreeze met tranen roepende. Een oogenblik van verademing versmaadde Hij niet; in Getsémané is het een engel, die Hem verkwikt; op Golgota mag het slechts edik met galle zijn, die Hem laaft. Maar wat de Vader in den vreeselijksten beker mengde, dat dronk de Zoon onder de verschrikkingen Zijner ziel; Hij *leed* Zijn lijden, totdat het "volbracht" was. Hij leed het, Zich gewillig gevende; ondanks de venijnigste bestrijdingen en verzoeken des Satans, die Hem voorstelde, hoe gemakkelijk Hij tot des Vaders gunst kon terugkeeren, zoo Hij slechts des Duivels prooi wilde loslaten. Zoo is het lijden des Heeren tegelijk een strijden, een voortdurende *daad* van den Redder, die *daalt* in de diepte, in de diepste diepte, terwijl de jammerkreet aan Zijn ziel ontscheurd wordt. *Hij daalt*, want van den bodem des afgronds moet Hij het schaap redden, dat verloren is. Daartoe dan kruipt Hij in 't stof; daartoe *geeft* Hij Zijn ziel in de versmaadheid en angst der hel; daartoe giet Hij Zijn ziel uit in den dood. Als Hij Zijn ziel tot een schuldoffer gesteld zal hebben, dan zal Hij zaad zien.

Och, dat de Heilige Geest het lijden des Heeren Jezus Christus krachtig op ons toepasse.

Wij zullen dan verstaan, wat *de zonde* is, schrikkelijk in het oog van God, het voorwerp van Zijn ontzaggelijken toorn.

Het lijden van Jezus Christus ontsluit des zondaars oog voor de vreeselijke toekomst, die aan de zonde verbonden is. De angst en ontzetting en jammerklacht van Hem, die den vloek droeg, doe in des zondaars oor de kreet klinken dergenen, die als vervloekten zullen worden uitgeworpen. Wie zich nog beroemt en nog hoge verwachtingen heeft, die zie Jezus Christus, kruipende in het stof. Vreeselijk is het te vallen in de handen van den levenden God!

Zoo gij dit erkennen moogt, zoo gij aan het rechtmatig oordeel der vervloeking Gods niet meer tekort doet, zoo gij van den toekomenden toorn wilt *behouden* worden: o, zie het Lam Gods! Hier is uw Redder. Jezus Christus heeft Zijn ziel tot een schuldoffer gesteld.

Moogt gij, aan wereld en zonde ontvloten, aan des Zaligmakers voeten knielen, o, weet het, dat gij een barmhartigen Hoogepriester hebt, die *geleden* heeft; die teeder is over u in al uw nood en angst en strijd, in alle versmading en aanvechting; die u met de armen Zijner eeuwige liefde omvat in leven en in sterven.

Hij bewaart u door den Heiligen Geest.

Breng Hem, die u kocht met Zijn bloed de tranen uws harten vanwege uw zonde; den lof uwer ziele vanwege Zijn ontferming; en wees eeniglijk en alleen Zijn eigendom!

XIV. DE ARBEID ZIJNER ZIEL [Matth. 26:36-40]

Toen ging Jezus met hen in een plaats genaamd Getsémané, en zeide tot de discipelen: zit hier neder, totdat Ik heenga, en aldaar zal gebeden hebben.

En met Zich nemende Petrus, en de twee zonen van Zebedéüs, begon Hij droevig en zeer beangst te worden.

Toen zeide Hij tot hen: Mijn ziele is geheel bedroefd tot den dood toe; blijft hier en waakt met Mij.

En een weinig voortgegaan zijnde, viel Hij op Zijn aangezicht, biddende en zeggende: Mijn Vader, indien het mogelijk is, laat dezen drinkbeker van Mij voorbijgaan; doch niet gelijk Ik wil, maar gelijk Gij [wilt]!

En Hij kwam tot de discipelen, en vond hen slapende, en zeide tot Petrus: Kunt gij dan niet één uur met Mij waken?

Mattheüs 26:36-40.

Wij zijn er o zoo weinig diep van doordrongen, dat het *leven* der *wereld* hangt aan het *levenswerk* van onzen Heere Jezus Christus op aarde; en dat het eigenlijke in dat levenswerk Zijn *lijden* is.

Dat lijden is ons wel groot en schoon en heerlijk en dierbaar; daar hangt voor ons de vergeving der zonden aan, de verlossing van den toekomenden toorn en het eeuwige leven.

Maar dat dit lijden het groote *werk* van Christus in de wereld, in het historische menschenleven is; het werk, dat de Vader Hem gegeven heeft, om te volbrengen, en waardoor Hij in en voor de wereld het eigenlijke werk gedaan heeft, dat gedaan moest worden en dat niemand anders deed noch doen kon; het werk, waardoor over het lot, het leven, het heil en het werk der wereld is beslist en steeds voortgaande beslist wordt; — dät beseffen wij schier niet.

Ondanks het woord van den Heere Jezus Christus tot de dochters van Jeruzalem: "weent niet over Mij!" treurt onze ziele over onzen Heere Jezus Christus bij de overdenking van Zijn lijden. *Wij* kunnen leven en werken in toenemende kracht onzer jaren; *wij* kunnen in actie zijn, fier en breed, in het menschenleven; *wij* kunnen wat doen, wat tot stand brengen, wat zijn; — maar *Hij*, Hij moest het opgeven; Hij moest gevangen en gebonden worden; Hij moest versmaad en verworpen worden; Hij moest lijden en sterven, zoo schrikkelijk. Daar lijdt onze ziele dan in mee.

De Heere Jezus Christus is ons dan groot en dierbaar, omdat Hij dit alles om onzentwil verdragen heeft. Maar Hij staat of valt daarbij voor ons besef buiten het leven. We hebben daarin het diepste medelijden met Hem. We treuren daarover. En we gevoelen ons te dankbaarder, dat *wij* midden in het leven mogen staan en zooveel mogen leven en zooveel mogen doen.

De lijdensoverdenking is ons wel heilig en dierbaar; maar ze staat dan voor ons als de vasten in het Roomsche leven; als een offer der afzondering buiten het gewone en eigenlijke leven; een stille ure in het heiligdom, waarin we ons aan het leven even onttrekken, in het heilige maar verlaten Getsémané en op het eenzame Golgota. Daarna keeren we op de levensbaan en in de levenshandeling terug. We hebben dan den Heere Jezus Christus in het eenzame buitenpad buiten het leven, als een tegenhanger van het leven, weer gezien. En we zijn getroost door de gedachte, dat Hij is opgestaan en nu, buiten het bereik van het leven, veilig en heerlijk is in den hemel.

Zeker, zóó wil onze ziel de gemeenschap des lijdens van onzen Heere Jezus Christus onderhouden. We willen, dat Zijn zoenbloed ons vrede geeft, en ons hart reinigt. We willen in liefde tot Hem iets van Zijn smaad in de wereld dragen. Maar ook dat alles staat dan toch buiten onze eigenlijke levensactie, buiten het eigenlijke *werk* in het menselijke leven.

Hoe groot is hierin de misleiding, onze zelfmisleiding!

Tegenover die misleiding hebben zij in zekeren zin *recht* gehad en nog recht, die zich aan het leven onttrekken; met Jezus' lijdensevangelie in een hoeksken; in een klooster; in een kluis; in de woestijn; *dagelijks* vastende; levende *alleen* in de overdenking van Christus' lijden; en hun ziel in die overdenking overgeevende aan het treuren, aan het lijden met den Heere Jezus Christus; één ding alleen kiezende: de gemeenschap met het lijden van Christus.

Maar *onrecht* hebben ook zij hier, wijl ze leven en *lijden*, lijden en *werken*, scheiden onder de macht derzelfde misleiding, het lijden van den Heere Jezus Christus *buiten het leven* plaatsende.

Neen. Het *lijden* van onzen Heere Jezus Christus is Zijn *levenswerk* op aarde.

Het is *het* werk midden in het menselijke leven.

Aan *dàt* werk moeten wij in het menselijke leven gemeenschap hebben ook als *werk*, als levenswerk.

Het werk der gemeenschap des lijdens van Christus moet ook ons eigenlijke werk zijn in het leven.

Dàn alleen zal ook ons werk niet ijdel zijn, gelijk het Zijne heel het leven en de wereld redt en verheerlijkt.

Hier is het geheim van het apostolische leven, van Paulus, die overvloediger gearbeid heeft dan allen, — omdat hij niets begeerde te weten dan Jezus Christus en dien gekruisigd, in de gemeenschaps Zijns lijdens, Zijn dood gelijkvormig wordende.

Er is voor de geloovigen in den Heere Jezus Christus slechts één weg in het menselijke leven, *de* levensweg; en in dat leven is er voor hen slechts één taak en één werk, waarin alle werk zijn wortel en zijn kracht moet hebben; één werk in alle werk en dat aan alle werk zijn kenmerk geeft: "Wie achter Mij wil komen, die verloochene zichzelf en neme zijn kruis op en volge Mij. Wie zijn kruis niet opneemt en Mij navolgt die kan Mijn discipel niet zijn!" En dat kruis is niet onze willekeurige levensmoeite, maar ons leven in de gemeenschap des lijdens van Christus.

Het lijden van den Heere Jezus Christus is de grootste, de hoogste, de meest omvangrijke *daad*. Het is Zijn *arbeid*; de arbeid Zijner ziel in en voor het leven der wereld.

Alles heeft Hem daarvan terug willen houden; de verzoeking des Satans; de vereering en de dreiging der Oversten; het volle bewegelijke leven in de gemeenschap met het volk; de liefde Zijner discipelen. Maar midden in dat volle, in dat bewegelijke en belangrijke leven in Zijn volk en in de wereld, heeft Hij van den aanvang welbewust het *lijden en sterven* gekend en aangenomen als Zijn weg, als Zijn levenswerk.

O, Zijn vleesch en Zijn ziele, in het fijnst en teederste gevoel en in de hoogste levensenergie, die wel de Zijne moesten zijn, in de heiligste liefde voor het leven, deinsden voor dat booze, afschuwelijke lijden, voor dien vuilen lijdensweg, voor die donkerheden der verwerping en vertreding, der afsnijding uit het land der levenden, terug; het vleesch en de ziele van onzen Heere Jezus Christus deinsden terug en moesten terugdeinzen voor de verlating van de menschen, van de Zijnen, en van God.

De lijdenszee golfde met haar zwarte golven al de dagen Zijns levens maar inzonderheid bij het ingaan in Getsémané op Hem aan. Neen, die zwarte vuile golven waren niet de wellust van Zijn ziel. Onze Heere Jezus Christus had niet een lijdenshartstocht, zooals

anderen een machtshartstocht of een hartstocht voor den strijd en de beweging hebben, zoodat Hij Zijn deel gekozen heeft, gelijk anderen het hunne kiezen.

Dan ware het lijden uit het lijden weg.

Als de varren, de stieren, de honden, al de laagheden en afschuwelijkheden van het lijden, den Heere Jezus Christus gaan omsingelen, om Hem vleesch en bloed uiteen te rukken, maar ook om aan Zijn vleesch en Zijn ziele van teuge tot teuge den beker te doen proeven uit al die afschuwelijke onverdragelijkheden van Zijn lijden Hem gemengd; van den verraderskus Zijns discipels af tot het speeksel der verachting in Zijn oogen, tot de bespottung met de doornenkroon en den moordenaarshoon aan Zijn kruis, ja tot den duivelenhoon bij de verlating Zijner ziel, — dan komen met de zonden der wereld, die de Heere Jezus Christus daarin draagt en boet, namelooze droefheid en angst over Hem. Dan vragen Zijn oog en mond om menschenlijke gemeenschap, om een vertroostend waken der Zijnen, zij het op een afstand. Dan zinkt Hij neer, het aangezicht verbergende in Getsémané's stof. Dan keert Hij smachtend naar vertroosting tot Zijn geliefde vertrouwelingen terug. En dieper gaat dan nog Zijn lijden van wege Zijn lijden. Tot Zijn zweet als groote druppelen bloeds op de aarde afloopt.

En in dat lijden is dan het eigenlijke lijden van den Heere Jezus Zijn *werk*, zijn *daad*. Hij neemt, gelijk in heel Zijn lijdensweg, zoo inzonderheid in Getsémané, Zijn lijden aan. Zeker, het lijden komt over den Heere Jezus; maar Hij gaat er ook in; Hij bukt er onder; Hij heeft er Zich aan over. Hij *doet* het.

In het lijden van den Heere Jezus Christus werkt de Vader en werkt de Zoon.

Gelijk zij werkten in de schepping en onderhouding der wereld. Gelijk Zij werkten in heel de menschenlijke historie. Gelijk Zij werkten in heel de bedeeing der genade de eeuwen door in de dagen van Henoch en Noach; in Abraham en in Israëel onder de volken.

Zoo werkten de Vader en de Zoon in het levenswerk van den Heere Jezus Christus, den Zoon in het vleesch. En evenzeer als de Heere Jezus Zich bewust was, dat Zijn levenswerk Zijn lijden was, evenzeer was Hij Zich bewust het groote werk des Vaders te werken op aarde (Joh. 5:17-19; 17:4).

Maar in dit levenswerk van den Heere Jezus Christus op aarde is de Zoon van God Verlosser, Middelaar, Offer, het Lam Gods,

Daarom is hier het het werk des Vaders de overgave des Zoons. Hij maakt Hem tot zonde. Hij doet al onze ongerechtigheden op Hem aanloopen. Hij doet Zijn toorn over Hem uitkomen. Hij vult Hem den drinkbeker met het ontzettende afgrijselijke lijden.

En het werk des Zoons in Zijn lijden is Zijn offer, Zijn zelf-offerande. Zijn *gehoorzaamheid*, Zijn *onderwerping*.

Hij *doet* den wil des Vaders in Zijn ontzettend lijden. Dat is Zijn lijdensdaad. Dat is de arbeid Zijner ziel.

Dat is Zijn levensdaad.

En die levensdaad alleen werkt het werk der verlossing uit. Die levensdaad redt het leven en de wereld. Die levensdaad is niet ijdel maar vruchtbaar in de eeuwige heerlijkheid van Gods Schepping voor Zijn aangezicht.

Neen, aan dit verzoenend en verlossend Middelaarswerk van onzen Heere Jezus Christus doen wij niets.

Nochtans kan ons levenswerk alleen vruchtbaar zijn in *de gemeenschap Zijns lijdens*.

Dit zegt allereerst, dat we met heel onze ziele en ons leven in geloofsgehoorzaamheid moeten schuilen in het verzoenend lijden en sterven van onzen Heere Jezus Christus. Daarin alleen kunnen en moeten we onze eenige vertroosting, onzen vrede, de kennis en de liefde des Vaders vinden. Daarin alleen kan en moet ons het licht des levens opgaan.

Wie in het lijden van den Heere Jezus niet inkomt, wie het licht uit dat lijden niet

eenigermate mag opvangen, die is blind. Die blijft in gebroken bakken lafenis zoeken voor zijn ziel. Die verteert in ijdele overlegging zijn leven zonder tot de rust in te gaan.

Maar de gemeenschap des lijdens van Christus zegt voor ons levenswerk meer.

O, hoe groot en snood is onze zonde, als we leven en werken willen buiten den Heere om. In het menschenleven, alsof Hij daar buiten is. Alsof de Heere en Zijn Woord, Zijn Christus, daarmee niet te maken hadden.

Neen, mijn lezer en lezeres, ons leven en werken moet in *alles*, in *alles* zijn een *leven en werken met den Heere en in den Heere*.

En daarom enkel *gehoorzaamheid*; geloofsgehoorzaamheid in de gemeenschap met Christus.

Dàn wordt ook aan ons en in ons werk de Raad des Heeren vervuld *met onze inwilliging in onderwerping*.

Dàt is het kruis van Christus, dat we achter Hem dragen.

En daarin is ons levenswerk, onze levensdaad, ook lijden.

Want dan moeten we tegen alle vleesch, dat zich verheft, bij den Heere blijven en bij Zijn Woord. Dan moeten we, juist fijner gevoelig, zooveel missen, zooveel overgeven, zooveel verlaten, zooveel dragen, zooveel ondergaan, dat kwaad en bitter en verschrikkelijk is.

Maar daarin is de smaad van Christus' lijden. En *daarin* juist is de gemeenschap Zijns lijdens, waardoor ons levenswerk niet ijdel zal zijn.

XV. IK BEN HET [Joh. 18:2-9]

En Judas, die Hem verried, wist ook die plaats, dewijl Jezus aldaar dikwijls vergaderd was geweest met Zijn discipelen. Judas dan, genomen hebbende de bende krijgsknechten en eenige dienaars van de overpriesters en farizeën, kwam aldaar met lantaarnen en fakkelen en wapenen.

Jezus dan, wetende alles, wat over Hem komen zou, ging uit en zeide tot hen: "Wien zoekt gij?" Zij antwoordden Hem: "Jezus den Nazarener." Jezus zeide tot hen: "Ik ben het!" En Judas, die Hem verried, stond ook bij hen. Als Hij dan tot hen zeide: "Ik ben het!" gingen zij achterwaarts en vielen ter aarde.

Hij vraagde hun wederom: "Wien zoekt gij?" En zij zeiden: "Jezus, den Nazarener," Jezus antwoordde: "Ik heb u gezegd dat Ik het ben. Indien gij dan Mij zoekt, zoo laat dezen heengaan." Opdat het woord vervuld zou worden, dat Hij gezegd had: "Uit degenen, die Gij Mij gegeven hebt, heb Ik niemand verloren."

Johannes 18:2-9.

Hoe komt de heerlijkheid van het Lam Gods uit, als Hij gebonden en ter slachting geleid zal worden.

"Ik ben het!" Met dit woord treedt Jezus Zijn vijanden te ge-moet. En zij vallen achterwaarts ter aarde.

Hier glanst voor een oogenblik de majesteit Zijner godheid, opdat wij weten zouden, wie Hij is, die Zich om onzentwil in het gericht begeeft.

O, het lijden van Christus biedt ons niet de droevige geschiedenis van een ongelukkig man; den bangen weg van een armen martelaar.

Hier is de Zoon van God, die één is met den Vader. Hier is de Almachtige. Hier is de Gezalfde des Heeren, voor wien alle inwoners der wereld moeten bukken.

Hij behoeft geen lantaarnen en fakkelen, om Zijn vijand te vinden. Die vijand komt Hem, als het Zijn ure is, te gemoet. Die vijand *moet* op Zijn weg komen; er is geen ontkomen aan.

Hij behoeft geen wapenen, geen zwaarden en stokken. Zijn woord is genoeg, om Hem de overwinning te geven. Hij behoeft slechts te verschijnen, en de hemelen en de aarde bewegen zich voor Hem. En al wat Hem tegenstaat, zwicht.

Wat is daarom het lijden, dat Jezus is aangedaan, schrikkelijk voor Zijn wederpartijders! Hoe zullen zij sidderen en vergaan, als Hij komt op de wolken. Want aller oog zal Hem zien. Ook degene, die Hem doorstoken hebben. En alle geslachten der aarde zullen over Hem rouw bedrijven. Uit Zijn mond gaat een tweesnijdend scherp zwaard. En door den adem Zijner lippen zal Hij de goddeloozen doden.

Wat zal het zijn in den dag der dagen voor degenen, die Hem verworpen hebben! Voor degenen, die niet hebben gewild, dat Hij Koning over hen zou zijn! Voor degenen, die Hem als een goed mensch hebben geroemd, maar Zijn godheid hebben geloochend! Voor degenen, die Hem niet hebben aangenomen, om zalig te worden!

O, in deze bedeeeling laat Jezus Zich binden en kruisigen. En Hij laat Zich verwerpen. En Hij laat Zijn zaak bestrijden en vervolgen. En Hij laat toe, dat Zijn evangelieëisch verloochend wordt. En Hij laat toe, dat de wereld en het stof en de mammon en de zonde worden gekozen en gediend. En Hij laat toe, dat geld en goed en kracht en

toewijding aan Zijn Koninkrijk worden onttrokken. En Hij laat toe, dat de Kajafassen worden gehoorzaamd en de Judassen gevolgd.

Maar eenmaal en weldra zal Hij komen in Zijn heerlijkheid. En dan zullen alle geslachten, en al Zijn vijanden, levenden en dooden, voor Hem verschijnen. Dan zullen hemel en aarde het uitroepen, dat Hij de Christus is, de Zoon des Gezegenden Gods, de Gezalفة des Heeren.

"Ik ben het!" zoo zal Hij spreken. En de hel zal haar mond opendoen, om al Jezus' vijanden te verslinden. Dan zal Jezus' kudde zegepralen. Dan zullen Zijn verlost en juichen. Dan zal hun zaak blijken de zaak van den Zoon van God te zijn. En tot eene genadige vergelding zal de Heere hen zulk een heerlijkheid doen bezitten, als het hart eens menschen nimmermeer zou kunnen bedenken. Daarom verwachten wij dien grooten dag met een groot verlangen, om ten volle te genieten de beloften Gods in Jezus Christus onzen Heere.

"Ik ben het!" Hoe blijkt uit dit woord, waarvoor Jezus' vijanden vallen moeten, en waarmee Hij toch even daarna Zich in hun handen overgeeft, Jezus' *vrijwillige* overgave tot de banden en tot den dood. Niemand neemt Zijn leven van Hem, maar Hij legt het van Zichzelf af.

En Hij doet dat *voor de Zijnen*. "Ik ben het! Indien gij dan Mij zoekt, zoo laat dezen heengaan!" Als de ongerechtigheden van Zijn volk gezocht worden, stelt Jezus Zich vóór hen en spreekt: "Ik ben het!" Als de straf hunner zonden geëischt wordt, biedt Hij Zich aan in hun plaats. Waarlijk, Hij heeft onze krankheden op Zich genomen en onze smarten heeft Hij gedragen. Hij is om onze overtredingen verwond; om onze ongerechtigheden is Hij verbrijzeld. Hij was onze Borg, onze Middelaar. Daarom sprak Hij: "Ik ben het!" En toen is Hij in onze plaats gebonden en meegevoerd en veroordeeld en bespot en gegeeseld, en weggeleid, om gekruisigd te worden. Toen is Hij om onzentwil en in onze plaats geplaagd, van God geslagen en verdrukt. Toen heeft Hij in onze plaats den strijd op leven en dood met onzen wederpartij der, den Duivel, gestreden.

"Ik ben het!" Met dit woord staat de Heere Christus in voor onze taak. Hij is de Herder der schapen, die het opneemt voor al de Zijnen. In al onze benauwdheden is Hij benauwd. In al onze ellende is Hij onze Heiland. In al onzen strijd en nood is Hij onze Koning. Voor ons de vrijlating. Voor ons de vrijheid. Voor ons de overwinning door Hem, die ons heeft liefgehad.

"Ik ben het!" Zoo wil de Heere al de Zijnen troosten in den Olijfhof hunner aanvechting, hunner droefenis tot den dood toe. "Vreest niet, want Ik ben het. Om Mijnentwil, omdat Ik u uitverkoren heb, daarom wordt gij van wereld en Satan gehaat; daarom hebt gij in de wereld verdrukking; daarom moet gij strijden, om in te gaan; daarom moet gij uw leven verliezen; daarom moet gij uw kruis dragen. Het is niet om *u* te doen, maar om *Mij*. Ik heb Mij aan u verbonden. Ik heb u voor Mijn rekening genomen. Ik heb u met Mijn bloed gekocht. Daarom sterft gij naar den uitwendigen mensch. Uw Borg zal dan ook voor u overwinnen. Tot al uw bestrijders zal Ik spreken: "Ik ben het!" En voor uw Borg zullen zij vallen. Voor uw gekruisigden Koning zullen zij vlieden."

O, al uw schulden, al uw nooden, al uw gevaren, al uw ellenden, al uw wederpartijders zijn tegen Mij, die voor u leed en stierf, niet bestand. Omdat Ik gebonden werd, zult gij ontbonden worden. Omdat Ik gesmaad werd, zult gij nimmermeer te schande worden. Omdat Ik van God werd verlaten, zult gij tot in eeuwigheid aangenomen en verheerlijkt worden.

In den laatsten en hoogsten nood van Zijn volk treedt de Christus op. Als alle belagers hen zoeken met lantaarnen en zwaarden. Dan spreekt Hij: "Ik ben het!" En zij vallen. Zij zijn er niet meer. Slechts door de engelen Gods ziet gij u omringen, om u in het eeuwige licht te begroeten. Ja, het aangezicht des Vaders zal u eeuwig verblijden.

"Ik ben het!" Zoo biedt mijn Zaligmaker Zich in Zijn lijden en sterven mij aan. Zalig, zoo

Ik Hem door een eenvoudig geloof als een arme zondaar mag omhelzen. Dan kan ik overal en altijd op Hem rekenen. "En in alle droefenis en vervolging met opgeheven hoofde, even denzelfde, die Zich te voren om mijnentwille voor Gods gericht gesteld en al den vloek van mij weggenomen heeft, tot een Rechter uit den hemel verwachten, die al Zijne en mijne vijanden in de eeuwige verdoemenis werpen, maar mij met alle uitverkorenen tot Zich in de hemelsche blijdschap en heerlijkheid nemen zal."

XVI. OM MIJ TE VANGEN [Matth. 26:47-57]

En, als Hij nog sprak, zie Judas, één van de twaalven, kwam, en met hem een groote schare, met zwaarden en stokken, [gezonden] van de Overpriesters en Ouderlingen des volks.

En die Hem verried, had hun een teeken gegeven, zeggende: Dien ik zal kussen, die is het; grijpt Hem. En terstond komende tot Jezus, zeide hij: Wees gegroet, Rabbi! En hij kuste Hem.

Maar Jezus zeide tot hem: Vriend! waartoe zijt gij hier?

Toen kwamen zij toe, en sloegen de handen aan Jezus, en grepen Hem.

En zie, één van degenen, die met Jezus waren, de hand uitstekende, trok zijn zwaard uit, en slaande den dienstknecht des hoogepriesters, hieuw zijn oor af.

Toen zeide Jezus tot hem: Keer uw zwaard weder in zijn plaats; want allen, die het zwaard nemen, zullen door het zwaard vergaan. Of meent gij, dat Ik Mijn Vader niet kan bidden, en Hij zal Mij meer dan twaalf legioenen engelen bijzetten? Hoe zouden dan de Schriften vervuld worden, [die zeggen], dat het alzoo geschieden moet?

Ter zelve ure sprak Jezus tot de scharen: Gij zijt uitgegaan als tegen een moordenaar, met zwaarden en stokken, om Mij te vangen; dagelijks zat Ik bij u, leerende in den tempel, en gij hebt Mij niet gegrepen. Doch dit alles is geschied, opdat de Schriften der profeten zouden vervuld worden.

Toen vluchtten al de discipelen, Hem verlatende.

Die nu Jezus gevangen hadden, leidden Hem heen.

Mattheüs 26:47-57.

In Getsémané kwam Judas Iskariot met de bende, die den Heere Jezus Christus voor de Overpriesters en Ouderlingen vangen moet. Zij sluiten den ingang af, dat Hij er niet uit kan. Judas geeft hun het afgesproken teeken en kust Jezus. Doet de Heere Jezus hen, al een oogenblik terugdeinzen (Joh. 18:6), straks omsingelen zij Hem met zwaarden en stokken. Hij is weerloos, volkomen in hun macht. Zij strekken de handen uit en grijpen Hem. Zij hebben Hem; Hij is *gevangen; gebonden*. Zij voeren Hem weg.

Eindelijk.

Hoe heeft Judas gezocht, Jezus bekwamelijk over te leveren, zonder oproer (Matth. 26:15; Mark. 14:11; Luk. 22:6).

Hoelang en op hoeveel wijzen hebben niet de Oversten raad gehouden, hoe zij Jezus zouden vangen. Sinds Kajafas' raad, dat Jezus moest sterven voor het volk, hebben zij onverholen overlegd, dat zij Hem zouden doden. En zij hebben reeds vóór des Heeren intocht in Jeruzalem een gebod gegeven, dat, zoo iemand wist, waar Hij was, hij het zou te kennen geven, opdat zij Hem mochten vangen (Joh. 11:53, 57), Ja, veel vroeger was het reeds in Jeruzalem een publiek geheim, dat men Jezus zocht te doden (Joh. 7:25). En de Farizeën hebben dan ook reeds toen niet geschroomd, hun dienaren te zenden, opdat zij Jezus grijpen zouden (Joh. 7:32). Toen was het echter Zijn ure niet, en de dienaars konden hem niet grijpen, al wilden ze ook. Jezus' woord maakte hen machteloos; niemand van hen sloeg de handen aan Hem; en zij keerden tot hun meesters terug met de verklaring: "nooit heeft een mensch gesproken, gelijk deze

mensch!" (Joh. 11:44, 46). Ja, de Joden vervolgden Jezus en zochten Hem, om Hem te dooden, reeds sinds Hij in Israël optrad (Joh. 5:16; 3:19; 2:19; 1:11). En deze Overpriesters en Schriftgeleerden waren niet de eersten, die Jezus zochten te dooden. Herodes is hun voorgegaan, toen Hij het Kindeken zocht (Matth. 2:13, 16, 20.) Ja, het raadsel der eeuwen wordt in die grijpende bende in Getsémané geteekend. Zoo hebben Rome en Babel, Assyrië en Egypte, naar Israël gegrepen, om het heilige zaad. Zoo heeft Adonia Salomo weerstaan. Zoo hebben de Filistijnen Israël gezocht. Zoo heeft Saul naar David gejaagd. Zoo hebben Edom en Ismaël het op den verkorene toegelegd. Zoo heeft de wereld Noach en Henoch benauwd. Zoo heeft Kaïn zijn vuist tegen Abel opgeheven. Zóó heeft al het slangenzaad met de oude Slang tegen het vrouwezaad gewoed, tegen het Zaad, dat door den Heere beloofd was.

Eindelijk is Jezus gevangen; gebonden. Maar sinds rust de vijandschap niet. De koorden worden doornen; de doornen geeselen; de geeselen kruisnagelen. De wacht moet Zijn graf omringen, en het zegel den steen binden. Ook na Zijn hemelvaart komen gevangenis en vervolging tegen Jezus' Gemeente op. De wereldmacht gaat tegen het Evangelie uit. Het ongeloof volgt het heidendom; en eeuw volgt eeuw, met wetenschap en ijdelheid, met scharen en wapenen, met glansen en verleidingen, met geweld en gruwelen tegen Jezus Christus; tegen het Woord en de waarheid van het Koninkrijk der hemelen; tegen de waarachtige vreeze Gods; tegen het zaad van Jezus; tegen den Heere en Zijn Gezalfde. Hier zijn de overheden en de machten en de geweldhebbers der wereld, der duisternis dezer eeuw, en de geestelijke boosheden in de lucht, achter den Overste der duivelen, — tegen het Lam. En altoos weer wordt de weerlooze, de heilige zaak des Heeren en van het Volk, dat uit Hem geboren is, eindelijk omsingeld, gebonden, onder den voet gehaald, weggestooten. Zoolang deze bedeeeling duren zal, blijft het leven, dat uit God is, de ware Kerk des Heeren, de oprechte dienst van God, het Lichaam van Christus, het beginsel der Schriften, — het kind van de rekening. Geweld en list spannen hier samen, de kus met de vuisten en stokken en zwaarden, de man uit den kring der discipelen met den geweldenaar der wereld, om Jezus te vangen.

Zóó kwam over den Heere Jezus in de dagen Zijns vleesches het smadelijk lijden, dat Hem eindelijk in de ontzettendste smarten aan het kruishout klonk en in den dood deed zinken. Zoo ging altoos weer de ellende over Israël Hem vooruit. En zóó volgt, immer nieuw en altoos oud, de verdrukking in deze wereld voor de Zijnen en voor Zijn waarheid, voor het leven uit Zijn beginsel. Jezus alleen, door Judas' kus verraden en door de bende omsingeld, gegrepen en voortgedreven, — dat is de wereldgeschiedenis.

Toch is de gevangene, de gebondene hier *de vrije*. En de vrijen zijn gevangenen en gebonden.

Deze Judas moet de penningen dienen. Die bende moet haar meesters gehoorzamen. Die Overpriesters worden meegesleurd door hun coterie, hun partij en hun valsche beginsel. De wereldmachten zijn in slavernij. Voor Babel en Rome, voor goud en roem en macht, buigen, bukken, kruipen, allen, die deze grootheden dienen. Lust en zucht en waan drijven hun slachtoffers voort. De eeuw, de mammon, de begeerlijkheid der oogen en des vleesches, de grootschheid des levens, de vijandschap tegen God, dulden geen verzet. Al *het* slangenzaad moet kruipen in het stof. Wie niet van Jezus wil zijn; wie niet van de wereld wil scheiden; wie niet zijn eigen eer en plan wil opgeven; wie niet zijn leven verliezen wil; — die moet voort met de bende. De Duivel voer in Judas. Hij moet voort. Hij moet naar de Overpriesters. Hij moet voor de schare uit. Hij moet naar Jezus. Hij moet kussen. Hij en allen, die van zijn bende zijn, zij moeten voort. Gij ook, die niet voor Jezus vallen wilt. Alle duivelslaven zijn gebonden. En eeuwige banden der duisternis ketenen den Booze, gelijk het stof de slang bindt.

Jezus is vrij. Jezus alleen. Jezus Christus in al de Zijnen.

Hij is vrij in de éénige vrijheid. In de overgegevenheid aan God, aan den Vader, aan Zijn Raad en Wil, aan de Profetie, aan de Schriften. Hij staat niet onder menschen of onder duivelen, maar onder God alleen. Gelijk Hij in Zijn Goddelijke natuur met den Vader één is, zoo geeft Hij in Zijn menschenlijke natuur Zich volkomen over aan den goddelijken wil.

Daar is Hij voor gekomen in het vleesch. Daar heeft Hij voor gewoond onder menschen. Daar is Hij voor opgetreden in Israël. Daar is Hij voor gekomen naar Jeruzalem. Daar is Hij voor gegaan naar Getsémané. Daar is Hij voor opgestaan uit Zijn bange worsteling. Daar staat Hij voor in het midden der bende. Daar laat Hij Zijn wang voor aan Judas' kus. Daar gaat Hij voor als een gevangene naar Kajafas, naar Golgotha, in den dood. Hij is vrij; in het vaste spoor der Schriften; in de geheele overgave aan den Raad Gods; in de bange diepten van de donkerheden des lijdens; in de helsche smarten. Hij is vrij in het geloof: "Gij zult niet toelaten, dat uw Heilige de verderving zie!" Ja Hij is de Vrije, de Bevrijder, de Verlosser. Hij breekt in Zijn lijden de banden, als Simson in zijn dood. Hij vertrapt den slangenkop. Hij slaakt den duivelsketen. Hij overwint den dood. Hij maakt den knoop voor Zich en al de Zijnen voor eeuwig los. Hij brengt het leven en de onverderfelijkheid aan het licht. Hij doet teniet dengeen, die het geweld des doods had, dat is de Duivel, en Hij verlost al de Zijnen, die met vreeze des doods al hun leven der dienstbaarheid onderworpen waren. Hier, waar Jezus gebonden wordt, beginnen de banden van Zijn volk en zaak te kraken; hier begint het gebouw van den Dwingeland te scheuren. Slechts moeten de koorden nog dichter om Jezus gesnoerd worden; de knellingen der touwen moeten voor de wonden der doornen plaats maken: de doornsteken voor de geeselsstriemen; en de striemen voor de kruispinnen. Het Lam moet niet slechts ter slachting geleid, maar ook geslacht worden. Al de ongerechtigheden moeten doorbreken, heel de vloek moet uitreden over Jezus; ja de hel moet over Hem komen, de banden des doods, de beken Belials moeten Hem binden. Dàn heft Hij mijn arme ziel met al Zijn gekochten uit de diepste gevangenis op ten eeuwigen leven. Dan gaan de eeuwige deuren open voor den triumf van Hem, die eeuwig de kroon draagt; voor de victorie van Zijn onoverwinnelijken Naam en zaak. De eeuwige deuren open voor al de Zijnen.

En zoo zijn en blijven vrij, allen, die door den Zoon vrijgemaakt zijn.

Met de wereld, met de ongerechtigheid, met het vleesch, met de ijdelheid worden zij het nooit eens. De bende blijft tegen hen. Ja, het ware hun ondergang, zoo het anders werd. Zoo ze hun vrijheid verkochten voor den vrede met de wereld; voor hun kameraadschap met de bende; voor de verzadiging van het vleesch; voor den schotel linzenmoes. Zoo zij vleesch tot hun arm stellen. Zoo zij het zwaard grijpen, om hun kruis te ontgaan. Zoo zij bende tegenover bende willen stellen; berekening en list, vleesch en getal, kracht en naam tegenover de getallen en geweldenaarigen, listen en leugens der wereld; verleiding tegenover verleiding. O, zoo ze zich verlossen uit hun isolement, zijn ze verloren. Niet Petrus met zijn zwaardslag, maar Jezus met de Schriften is de vrije. Petrus loopt hier gevaar gebonden te worden; met de bende te worden meegesleurd; in Satans bende over te gaan. Petrus laat zich binden door het vleesch. Straks zinkt hij weg in verloochening. En al de discipelen zullen meenen hun vrijheid te redden, — door Jezus te verlaten. Zij zullen vluchten en zich bergen. Neen, zij zijn daarom nog geen Judassen, — maar toch, tot de vrijheid zijn zij onbekwaam.

Alleen Jezus, onze Verlosser, draagt de banier der vrijheid, terwijl Hij daar, overgegeven aan den wil des Vaders, naar de Schriften, gebonden door de bende wordt weggeleid.

O, *wij* zouden Zijn koorden hebben doorgesneden, — en daarmee den sleutel, die alleen onzen kerker openen kon, hebben weggeworpen. Wij zouden de Schriften hebben verzaakt. Wij zouden den strijd der gehoorzaamheid, des lijdens, den strijd met de Slang, den verlossingsstrijd, onmogelijk hebben gemaakt; — en een uitweg hebben gekozen in een koninkrijk van deze wereld; als Zijn dienaars voor Hem strijdende, dat Hij den Joden niet ware overgeleverd.

Ja, zóó willen wij nog en altoos weer. Maar de Heere laat ons niet toe, te verderven. Zijn onwankelbare liefde maakt Hem vrij, niet alleen tegenover de bende, maar ook tegenover Petrus en ons. Hij kiest den weg der Schriften. Hij houdt het zwaard des Geestes. Hij gaat het oordeel in.

En zoo maakt Hij ons vrij.

Ja, zoo gaat Hij altoos weer in tegen onze dwaasheid. Zoo overwint Hij door Zijn Geest en Woord ons vleesch. Zoo dwingt Hij ons zwaard weer in de scheede. Zoo laat Hij ons verongelukken in ons vleeschelijk plan. Zoo verbergt Hij Zijn aangezicht voor ons in onze eigenwilligheden. Zoo laat Hij bij ons wereldsch optreden toe, dat we te schande worden, verjaagd, verstrooid, met de beschaamdheid des aangezichts van een gevallen Petrus. Zoo laat Hij benauwing over ons komen, waar we uit den beker van den vijand dronken en bevrijding zochten buiten Jezus en buiten de Schriften.

En dan maakt Hij ons vrij door Zichzelf. Naar de Schriften. In het teeken van den gebonden Jezus. In het Sacrament van Zijn bloed. Door het geloof alleen. Door de liefde, die volkomen overgegeven is aan Hem.

Dan zijn we vrij. Zoo we door genade, eeniglijk roemend in Christus, ons geheel in het geloof mogen overgeven aan den Raad en zaak en weg des Heeren. Naar de Schriften.

XVII. VAN ZIJN DISCIPELEN EN VAN ZIJN LEER [Joh. 18:19]

De hogepriester dan vraagde Jezus van Zijn discipelen en van Zijn leer.

Johannes 18:19.

De Heere Jezus Christus stond als gevangene voor den Joodschen raad, voor den hogepriester Israëls.

Hij was ook hier in Zijn lijden *de Christus*, de Gezalfde Gods, de Verlosser van Zijn Volk. Als de Christus is Hij door den Joodschen raad veroordeeld; als de Christus aan Pilatus overgeleverd; als de Christus gekruisigd. Maar ook in het rechtsgeding zelf is Hij de Christus, en Hij werd dan ook als de Christus beschuldigd en ondervraagd. Hij had niets kwaads gedaan; niemand kan Hem van eenige overtreding beschuldigen. Het eenige, waarover de hogepriester Hem ter verantwoording kan roepen, is het Woord Gods, dat Hij predikte, en de kring dergenen, die Hem om de woorden des eeuwigen levens aanhingen.

De Christus staat voor de Oversten van Israëel terecht over *het Woord Gods*, dat Hij verkondigde.

Hoe bitter is hierin Zijn lijden.

Sinds den val van het menschelijke geslacht kan het zaad van Adam het licht niet meer ontsteken; verduisterd is het verstand; het oog is blind voor het licht Gods; wie zal het Woord Gods brengen?

En als nu de Christus het Woord Gods brengt, is dat Woord het middel tot Zijn beschuldiging; dat Woord is Zijn schuld bij de menschen; om dat Woord wordt Hij uitgeworpen; om dat Woord moet Hij lijden en sterven.

Wat zou ook het Woord Gods zijn, dat over Adams kroost kon lichten? wat zou de Heere God tot een opstandig menschdom spreken? Het zou slechts een woord zijn van vloek en dood voor de schuldigen; een woord als vuur; een woord van Sodoms hemelvuur; een woord als de stem der ontboeide wateren van de Roode Zee, die de raderen der wagenen omverstieten; een Woord als de donderende vlagen van den Zondvloed.

Maar neen, er is nog een ander woord. Het is het Woord, van eeuwigheid gesproken tot den Zoon. Het Woord van Gods eeuwigen Raad; van Zijn Welbehagen; van Zijn Vreêverbond. Het is het Woord der genade; der verlossing; der schulduitdelging; der vergiffenis; der zaligheid en heerlijkheid voor een schuldig en doemwaardig volk. Het is het Woord van den Vader in de hemelen. Het Woord van liefde en gemeenschap; van de liefde Gods, de eeuwige liefde Gods, en de zalige gemeenschap en dienst des Heeren; het Woord der Gemeente Gods. Het is het Woord der waarheid, der volle waarheid Gods, lichtende over alle leven, over alle menschen, over alle geslachten en tijden, over alle zonden en dwaasheden; zeker, Gods heilige engelen oproepende om wrake te doen, om uit te roeien alle ergernissen; maar oproepend, opwekkend, opbrengend uit de puinhoopen het verlostte leven, Gode gesierd, eeuwige vreugde om het hoofd gekranst. Het is het Woord van het Koninkrijk der hemelen.

En als de Zone Gods komt in de menschelijke natuur; dat Woord brengend, Hij alleen; zelf het Woord zijnde; de ontferming Gods, de innerlijke bewegingen der barmhartigheid, waarmee de Opgang uit de hoogte ons bezoekt, om te verschijnen dengenegen, die gezeten zijn in duisternis en schaduw des doods, om onze voeten te richten op den weg des vredes; — dan wordt Hij om Zijn leer, om dat Woord Gods, beloerd, belaagd, gegrepen, tot verantwoording geroepen, in het aangezicht geslagen, verworpen, en met de woede van den eenparigen hartstocht opgevorderd voor den dood, ja den dood des kruises.

Hier is het lijden van den Christus, den Zoon van God. Niet slechts Zijn kruis en Zijn dood wonden Hem diep. Maar dat Hij overgeleverd zal worden om Zijn leer, dat Hij om Zijn leer voor de vierschaar verhoord wordt, — dat is ook Zijn lijden, Zijn bitter lijden. Want Zijn leer is de Zijne niet, maar des Vaders, die Hem gezonden heeft.

Het is de hoogepriester, die den Heere Jezus over Zijn leer ondervraagt; het zijn de Oversten van Israël, voor welke Christus terecht staat. En hierom is Zijn lijden te bitterder.

Want Israël was door God uitverkoren, om Zijn Woord te ontvangen en te bewaren. Israël is het volk der Profetie. Het is door Mozes den profeet als volk saamgebonden onder de beloften van Gods Verbond, onder de verplichting, om naar den gezalfden Profeet des Heeren te hooren, die den vollen Raad Gods zou verkondigen. Het heeft de stem van de rij der profeten gehoord, door welke de Geest van den Christus sprak. Het heeft van den gezalfden Zoon Gods het Woord der Wet en der Profetie ontvangen door den mond en de hand van Mozes en de profeten. Het heeft de Schriften van Mozes en de profeten, wachtend, heenwijzend, roepend naar den Christus. Het is door Johannes den Dooper opgeroepen, om den Christus te ontvangen. Het is door de stem uit de hemelen gewezen op den geliefden Zoon, dien het hooren moest. Het is door den Christus bij de Schriften bepaald en door de Schriften naar den Christus gewezen. Dit volk moest het Woord Gods ontvangen en bewaren voor alle volken, opdat met het licht des Woords het heil des Heeren zou opgaan over alle geslachten, — waar de eilanden wachten naar Zijn leer. En het Woord is vleesch geworden en heeft onder hen gewoond. De dag is gekomen, dien Abraham begeerde te zien en naar welchen alle heiligen dorstten. En nu staat de Christus als beschuldigde voor de Oversten van Zijn volk, om Zijn leer, om het Woord Gods; om het geopenbaarde Woord Gods; om het ontsloten Woord Gods; om dien dierbaarsten, heiligsten inhoud van Gods Woord; om de hope der vaders; om het Woord van verlossing en van de vergeving der zonden; om het Woord, dat voor eeuwig den Verdrukker oordeelde, de vrijheid uitriep, de gebondenen losmaakte, de treurigen troostte, de erfenis uitdeelde, den Tempel Gods deed verrijzen, den Naam des Heeren voor Zijn volk ontsloot, het Koninkrijk verordeneerde, de hemelen opende. De Christus is gekomen tot het Zijne, maar de Zijnen hebben Hem niet aangenomen. Daarin is Zijn bitter lijden: "Wie heeft onze prediking geloofd!" Daarmee heeft Israël niet alleen den Christus, maar het Woord Gods verworpen, de Schriften, Mozes en de Profeten.

De hoogepriester ondervraagde den Christus over Zijn discipelen en Zijn leer.

Ook over Zijn discipelen. Er was toch in dit volk, dat het Woord Gods moest hooren, dragen en bewaren, en daarin zalig zijn, een overblijfsel, dat van den Christus niet wilde weggaan. Dat was het Israël, dat uit Israël was. Zij hadden het Woord Gods bewaard. Zij hadden gevonden dien, van wien Mozes en de profeten gesproken hadden, den Christus, den Zoon des levenden Gods. Hunner was daarom het Koninkrijk. Zij zouden met Abraham, Izaäk en Jakob door het geloof de belofte beërven. Die van het Noorden en Zuiden en Oosten en Westen zouden met hen tot één zaad Abrahams, het Volk Gods, in den Christus vereenigd zijn. Zij zouden het Woord Gods bewaren. Hunner was daarom het Altaar en het Offer. Hunner de Tempel en de Psalm. Hunner de vergiffenis en de Heilige Geest, de beker des Nieuwen Verbonds, en de Gemeente Gods. Hunner het eeuwige leven. Zij waren Israël, de gegevenen des Vaders, de uitverkorenen Gods. Hunner is de aanneming tot kinderen en de heerlijkheid en de verbonden en de wetgeving en de dienst van God en de beloftenissen. Hunner zijn de vaders en hunner is de Christus. Zij zijn aan den Christus gebonden in Zijn leer, — Zijn discipelen; gelijk allen, die het Woord Gods door het geloof gehoord hebben of hooren zullen.

Om dat *ware* Israël, om die liefhebbers en bewaarders van het Woord Gods, staat de Christus terecht voor het Israël naar het vleesch, — voor den hoogepriester. Om hun vastklemmen aan het Woord staat Hij, die het Woord is, in het gericht.

Ja, ook hier is Hij de Christus, de lijdende Christus, de lijdende Middelaar en Borg van Zijn Volk.

Maar met en in Hem wordt dan ook door het vleeschelijk Israël heel de Gemeente Gods uitgeworpen.

In den Christus als hun Borg en Middelaar.

Want ja, die discipelen, dat Volk, dat aan het Woord Gods zich klemt door de genade des Verbonds, — het heeft in dat Woord met den rechtvaardigen God te doen, die Sion door recht behoudt. In dat Volk vindt de Heere de zonde der verwerping van Zijn Woord, van Zijn Verbond, van Zijn heil, van Hemzelf, van hun God.

O, let, terwijl de Christus ondervraagd wordt over Zijn discipelen, — let op die discipelen, en vraag, waar ze zijn. Ze zijn hier niet. Of ja, hier is er één; daar op de binnenplaats van Kajafas' paleis; daar bij het vuur. Hoor hem — zweren, vloeken, dat hij geen discipel is; den Christus, Zijn Meester, het Woord Gods, doorstekend door zijn snoode zonde.

Zóó zijn de discipelen! O, hoe zal het Volk Gods, hoe zal het ware Israël het Woord Gods bewaren?! hoe zal het staan in het geloof? Hoe zal het bestaan voor God?

En is dan dit niet het geheim van Jezus' lijden ook, dat Hij, die alleen het Woord Gods bewaart, de Christus, voor de Zijnen, in hun plaats, door Israëls Oversten verworpen wordt, gebannen uit het Verbond en uit Israël? Naar hun wet moet Hij sterven; sterven in Zijn vasthouden aan het Woord Gods; sterven als het onwankelbare Woord Gods zelf, voor hen, die in zichzelf verwerpers van Gods Woord zijn. Opdat Hij hen met God verzoenen zou, en opdat zij, uit Zijn volheid genade ontvangend, met onverbreekelijke banden aan Hem en daarin aan het Woord Gods gebonden zouden zijn, en alzoo door het geloof d. i. door het vasthouden van Gods Woord, zalig zouden worden.

En was dit niet juist Gods Woord? Was dit niet de leer van den Christus? Was dit niet de Schrift, het Woord door Mozes en de profeten gebracht? Was dit niet het Woord, dat Israël naar het vleesch, ondanks zichzelf, bewaren moest; het Woord, sprekend in al de schaduwen, het onwankelbare Woord Gods: alzoo moest de Christus lijden en in Zijn heerlijkheid ingaan!

Ja, Jezus Christus in Zijn bitter lijden voor Israël als Zijn rechter staande om Zijn discipelen en Zijn leer; — Hij is het Woord Gods. Hij is hier het volle Woord Gods. Hier verklaart de Heere, de Bondsgod, Zijn Naam aan Zijn volk; hier wordt het heilgeheim getoond; hier wordt het Koninkrijk geschonken: vergiffenis, heiliging, verheerlijking, eeuwig leven naar het Woord van God.

Zalig, wie alzoo als discipel des Heeren den lijdenden Christus door het geloof in het gericht kennen mag.

Ja, zalig zijn ze, die het Woord Gods hooren en het bewaren!

Want de vrucht van Jezus' lijden is het bewaren van het Woord Gods.

XVIII. UIT ZIJN MOND GEHOORD [Lukas 22:66-71]

En, als het dag geworden was, vergaderden de Ouderlingen des Volks en de Overpriesters en Schriftgeleerden en brachten Hem in hun Raad, zeggende: "Zijt gij de Christus? zeg het ons."

En Hij zeide tot hen: "Indien Ik het u zeg, gij zult het niet gelooven; en indien Ik ook vraag, gij zult Mij niet antwoorden of loslaten. Van nu aan zal de Zoon des menschen gezeten zijn aan de rechterhand der kracht Gods."

En zij zeiden allen: "Zijt gij dan de Zoon Gods?"

En Hij zeide: "Gij zegt, dat Ik het ben."

En zij zeiden: "Wat hebben wij nog getuigen van noode? Want wijzelf hebben het uit Zijn mond gehoord!"

Lukas 22:66-71.

"Wijzelf hebben het uit Zijn mond gehoord!"

Let op dit getuigenis van het Sanhedrin.

De grond, waarop het vonnis des doods over onzen Heere Jezus Christus uitgesproken wordt, is eenig en alleen Zijne onverbloemde belijdenis, dat Hij de Christus is, de Zoon van God. Feiten, waarvan Jezus te beschuldigen was, heeft niemand kunnen vinden. De getuigen, die tegen Hem opstonden, bleken valsch en onbruikbaar. Zelfs gesar en gehoon, mishandeling en bespotting, hebben Jezus niet kunnen bewegen, om iets te doen, waarin Hij te beschuldigen zou zijn. Jezus zelf alleen heeft de beschikking in Zijn zaak in handen. Blijft Hij zwijgen, zoo kunnen Zijn vijanden Hem niets doen. Wil Hij slechts Zijn waardigheid als Messias, als Zoon van God, verbergen, zij zullen Hem loslaten. *Zijn* mond moet beslissen. Uit *Zijn* mond moet het woord uitgaan, dat Zijn lijden en sterven tot een feit maakt. En dat Woord spreekt Hij. Uit Zijn mond hebben wij het gehoord.

Dit woord uit Zijn mond is de verklaring, dat Hij is *de Christus, de Zoon van God*. Het is Zijn *belijdenis*.

Dit woord gold de eere Gods, de eere van Jezus' godheid als Zoon des Vaders. Den Gezalfde Gods wordt hier gevraagd naar Zijn zalving, naar Zijn waardigheid als Profeet, Priester en Koning. De Koning der eere, de Verwachting en glorie Davids, de Messias Israëls, de Bloem van Juda, de Hope der vaders, het Zaad van Abraham, moet Zich thans ontdekken of omhullen. Dát is het woord uit Zijn mond, waaraan de beslissing hangt. En dat woord spreekt onze Heer. Hij verdonkert Gods eere niet. Hij laat aangaande den Messias geen twijfel over: "De Christus, de Zoon Gods, de Koning der eere, ben Ik."

Gij hebt het uit Zijn mond gehoord, o volk uit Abraham, Izak en Jakob, en nochtans blijft gij Hem verwerpen. En nochtans blijft gij vragen naar den Messias.

Gij hebt het uit Zijn mond gehoord, o menschheid, beschaafde wereld! en nochtans blijft gij vragen: "wie zal ons het goede doen zien? wat is waarheid? waarmee zullen wij onze ziel verzadigen?" Nochtans blijft gij Jezus roemen met de lippen, maar Zijn *godheid* miskennen; Zijn *zalving* verloochenen; uw *Messias*, uw Profeet, Priester en Koning in Zijn *Ambt* verwerpen.

Gij hebt het uit Zijn mond gehoord, en nochtans hebt gij, mijn lezer! Hem misschien nog niet aangenomen door een oprecht geloof tot uw zaligheid!

"Wijzelf hebben het uit Zijn mond gehoord, en Hem nochtans als den Christus, als den

Zoon van God, niet geacht en aangenomen, maar verworpen en verloochend!" — Zoo zullen ze roepen van Noord en Zuid, van Oost en West, alle geslachten der aarde, wanneer ze voor den rechterstoel van Christus vergaderd worden; zooveel millioenen, die den Zoon niet hebben gekust; die het Lam, dat de Kroon draagt, niet gevolgd zijn. Zóó zullen ze voor Hem verschijnen. Hun eigen vonnis zal Hij dan uit hun mond hooren: "Wijzelf hebben het uit Zijn mond gehoord!" En immers in het tandgeknars van het eeuwig verderf hoort gij het zelfverwijt nog brullen: "Wijzelf hebben het uit Zijn mond gehoord!"

Het woord uit Jezus' mond, voor Kajafas' rechterstoel gesproken, was de belijdenis, dat Hij is de Christus, de Gezalfde, de Zone Gods. En in dat woord *betoonde* onze Heere Jezus Zich de Christus, de Profeet, de Priester, de Koning, de Redder, God onze Zaligmaker.

In dat woord openbaarde Hij als onze *Profeet* den vollen Raad Gods tot onze verlossing, den vollen Raad Gods in de gift van Zijn lieven Zoon, den vollen Raad Gods in de openbaring van Zijn eeuwig Koninkrijk, den vollen Raad Gods in de overgifte van den gezalfden Middelaar tot den dood, ja, den dood des kruises. In dat woord openbaarde de Christus de liefde Gods, de oneindige liefde Gods, tot onze zaligheid; heel de Wet en heel het Evangelie, die beiden blinken in Jezus den gekruisigde, uit Wiens lippen wij het woord hooren: "Ik ben de Christus, de Zoon van God!"

Hier betoont de Christus Zich onze *Priester*. Hij zelf kiest het Offer uit, wijst het aan in Zichzelf, en grijpt het aan. Hier neemt Hij het Lam, om geslacht te worden. Hier gaat Hij tot het altaar, om het Gode toe te brengen. Hij verbergt Zich niet, maar Hij komt, om verzoening te doen,

In het woord, dat het Sanhedrin uit Zijn mond hoort, betoont Jezus Zich ook onze *Koning*. Hier komt Hij voor al Zijn volk op. Hier daagt Hij Satan uit, die Hem te voren verzocht: "Indien Gij Gods Zoon zijt.....!" Hier gaat de Koning uit, om te overwinnen. Hier vertoont Zich de Koning, met hoon en smaad beladen, in al Zijn grootheid. Hier grijpt Hij het oordeel aan en verlost Zijn volk. In zijn heetsten kamp, in Zijn neerdalen in de bangste diepte, in den ontzettenden kolk, waaruit Hij Zijn volk redt, hooren wij, zelf het uit Zijn mond: "Ik ben de Christus, de Zone Gods."

"Wijzelf hebben het uit Zijn mond gehoord."

Welk een troostwoord voor de geloovigen. O, deze vastigheid is onbewegelijker dan die van de bergen. Gods Woord, het woord van den Christus, is onbedriegelijk. Neen, niet maar de menschen, de Heere Zelf heeft tot ons gesproken. Hij heeft tot ons gesproken door den Zoon. En Jezus Zelf heeft het in de ure onzer verlossing ons toegeroepen: "Ik ben de Christus, de Zone Gods!" Zóó riep Hij ons toe in Zijn lijden, vóórdát Hij Zijn handen liet nagelen aan den kruispaal. Zóó roept Hij ons dagelijks toe door de Schrift. Zóó betuigt Hij aan onze ziele door den Heiligen Geest.

"De Geest des Heeren is op Mij; Ik ben de Gezalfde; de Christus, om den armen het Evangelie te verkondigen; om Mijn bloed te geven tot een rantsoen; om uw Redder, uw Profeet, Priester en Koning te zijn."

O hoe betuigt Zich Jezus aan ons als onzen Verlosser en Heer, als onzen Zaligmaker en Koning, in Zijn bitter lijden en sterven. Ziet Hem aan, geloovigen, ziet op Jezus, rood van bloed, een vloek aan het hout, van God verlaten, en opkomende met den triumf: "het is volbracht!" en hoort het daarbij uit Zijn mond: "Ik ben de Christus, de Zoon van God!" Hij toont u daarmee uw schuld, uw vloek. Hij toont u Gods ontferming en roeping. Hij toont u uw Christus, de liefde van Christus, die de kennis te boven gaat, uw gezegenden Verlosser; uw Profeet, die al den raad Gods tot aanbidding en zaligheid ontdekt; uw Priester, die *met* Zijn eenige offerande u steeds voortreedt bij den Vader; uw Koning, die u tegen al Satans list en geweld bevrijdt, behoudt en bewaart.

O, gij hoort het weder uit Zijn mond. Geloof dan in den Heere Jezus! Vertrouwt u aan Hem, als den Christus toe! Hebt Hem lief, die u te voren zoo uitnemend heeft liefgehad!

Komt tot Hem met al uw nood!

In alle bestrijding zij uw wapen: "Wijzelf hebben het uit Zijn mond gehoord!"

En wanneer de Heere ons voor Zijn troon roept, zij dat onze verantwoording.

Ja, het zal ons eeuwig loflied zijn: "Gij hebt ons Gode gekocht met Uw bloed; *wijzelf hebben het uit Uw mond gehoord!*"

XIX. VAN NU AAN [Matth. 26:64]

Van nu aan zult gij zien den Zoon des menschen, zittende ter rechter [hand] der kracht [Gods], en komende op de wolken des hemels.

Mattheüs 26:64.

De beteekenis van onzen Heere Jezus, van Zijn leven en lijden op aarde, Zijn beteekenis voor de tijden en voor de historie, voor het leven der menschheid, ook voor tijd en voor ons leven, is hierin gelegen, dat Hij is *de Christus, de Zoon des levenden Gods*.

Dit moest in Zijn lijden en sterven uitkomen, en het kwam daarin ook uit.

Hoezeer onze Heiland in Zijn omwandeling onder Zijn volk van Galilea tot Jeruzalem, in Zijn prediking en in Zijn vrijmakende wonderen onder de schare, Zijn heerlijkheid verborg, het licht brak toch door, zelfs voor de blinden.

In den kleinen kring Zijner discipelen, die het van den Vader geleerd hadden, en geestelijk onderscheidden, werd Hij beleden: "Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods!!"

Zijn gerucht ging al verder en worstelde al dieper met de geesten der menschen: "Een groot profeet is opgestaan!" "Deze is Elias!" "Zal de Christus grooter werken doen dan deze?" "Is deze niet de Zone Davids?"

Hoe was Galilea, hoe was Jeruzalem ontroerd in Jezus' dagen! De schare droeg de vraag voor de consciëntien der Oversten, der Schriftgeleerden, der Overpriesters: "Is deze niet de Christus?"

In de gesprekken des Heeren met de Schriftgeleerden in den tempel, in den voorhof van Salomo, waarvan bijzonder het Evangelie van Johannes ons bericht geeft, te midden van de luisterende schare der Joden, ging het steeds over dezelfde vraag, wie Hij was, en of zij in Hem als den Christus geloofden.

Jeruzalem was vol van die vraag in de dagen van het naderende Paaschfeest, waarop de beslissing over Jezus vallen zou. Zou Hij komen? Zou Hij Zich openbaren?

Bij de tijding van Zijn komst is de menigte uit Jeruzalem Hem tegemoet gegaan en heeft zich met de schare uit Galilea gemengd. Jezus is onder de Halleluja's, — Hij, weenende! — Jeruzalem binnengetreten: "Hosanna, de Zone Davids! Gezegend is Hij, die komt in den Naam des Heeren! Hosanna in de hoogste hemelen!" En de kinderen hebben in den tempel rondom Hem gezongen: "Hosanna!"

Ja, nu moest het geopenbaard worden, of Hij de Christus was.

En nu werd het geopenbaard.

De Joodsche Raad heeft besloten, dat Jezus sterven moet.

Hij is, op Judas' verraderlijke aanwijzing door de bende van den hooge priester gevangen genomen en voor den Raad gebracht. Daar heeft men aanvankelijk door valsche getuigen een vonnis tegen Jezus gezocht, en Hem ondervraagd over Zijn discipelen en Zijn leer. Maar toen dit alles vergeefs bleek, schoot slechts de groote vraag over, waarover het eigenlijk ging, of Jezus was de Christus, de Zoon van God. De hooge priester had die vraag liever willen ontwijken en op anderen grond Jezus gevonnist; maar hij kon niet. En onder bezwering bij den levenden God vroeg hij op die vraag het antwoord des Heeren.

Toen beleed de Heere Jezus Zichzelf openlijk voor de Joodsche rechtbank *de Christus, de Zoon van God*, te zijn.

Alle terughouding laat de Heere Jezus bij Zijn antwoord ter zijde. *Van nu aan* zal Hij Zich

voor den Joodschen Raad, en daarmee voor het Israël der historie, en daarmee voor de wereld, voor de historische menschheid van alle tijden, als den Christus, den Zoon van God openbaren. Hij is de Gezalfde des Heeren. Zijns is de plaats in den Troon aan de rechterhand des almachtigen Gods. Hij is de Koning der koningen, de Heer der heeren. Zijns is de Naam, die boven alle namen is, en in welken alle knieën moeten buigen. Alle dingen zijn Hem overgegeven. Hij is het doel en het einde aller historie. Door Hem wordt de Schepping Gods gevoerd tot haar voleindiging. Hij is de Rechter der menschheid, komende ten oordeel op de wolken des hemels. Zijn rechters zouden Hem als zoodanig zien en voor Zijn rechterstoel worden geleid.

Van nu aan zal de Heere Jezus Zich als den Christus, den Zoon van God, openbaren.

Op deze belijdenis van Jezus velt de Joodsche Raad Zijn doodvonnis als godslasteraar.

Tegenover de belijdenis van den Heere Jezus, dat Hij Zich in Zijn waardigheid, majesteit en heerlijkheid als den Christus van nu aan openbaren zal, staat het vonnis van den Joodschen Raad, waardoor alle waardigheid, majesteit en heerlijkheid van Jezus worden gedooft en uitgebluscht.

De publieke overgave van den Heere Jezus in Zijn lijden vangt hiermee aan.

De rechters en hun knechten spuwen in Zijn aangezicht, slaan Hem met vuisten in het gelaat, en jouwen Hem spottend als den Christus uit.

De Overpriesters leveren Hem uit aan Pontius Pilatus.

Zij leeren de schare, Hem publiek te verwerpen en Zijn dood te vorderen.

Zij brengen Pilatus hierdoor tot de poging, om de voldoening aan den hartstocht te zoeken en medelijden op te wekken, door de tentoonstelling van Jezus met doornenkroon en rietstaf, — of Hij zoo Zijn vrijlating voor Hem verkrijgen mocht.

Zij schouwen Jezus' kruisiging aan en wachten tot Hij den laatsten snik gegeven heeft.

Zoo zien wij elk het aangezicht van Hem afwenden. Jezus is afgesneden van de levenden, den Joden een blijvende ergernis en den Grieken een dwaasheid; een blijvende dwaasheid voor de wereld, die glorie wil en geen gekruisigde.

Van nu aan openbaart Jezus Zich als den Christus, den Zoon van God.

Niet door de vereering der Oversten in het Sanhedrin.

Niet door volksrumoer of straatgejubel, door de stemming der menigte bij de verkiezing tusschen Jezus en Bar-abbas.

Niet door de rechtshandeling van den Romeinschen landvoogd.

Niet door Zich aan Zijn lijden, aan Zijn kruis te ontrukken.

Niet door Zich aan Zijn kruis op Zijn smaders te wreken met den glans van Zijn heerlijkheid.

Niet door in Zijn kruis en lijden te juichen.

O, neen, in dit alles verliest Jezus het voor menschenoog. In dit alles wordt Hij verdonkerd, uitgebluscht, verworpen, verlaten, afgesneden.

In dit alles *lijdt* Hij. En hij kermt Zijn lijden uit, Zijn verlating van God.

De zegepraal over Jezus is naar de rekening der wereld volkomen. Niemand zal het voor Jezus meer opnemen. Hij is Gode en den menschen een vloek. Hij heeft het verloren. En in Zijn lijden en sterven is Zijn leven uitgedooft. Het scheen alles bedrog. In Zijn graf ligt Jezus als de Verleider (Matth. 27:63).

En toch, *van nu aan* openbaart Jezus Zich als den Christus, den Zoon van God, juist *door en in Zijn lijden allereerst*.

De leugen en het bedrog zijn aan de zijde der wereld.

De Man der heerlijkheid, de Gezalfde, de Hope der menschheid, het Zaad Gods, ze zijn gezocht in de wereld, sinds de zonde vreeze en vloek bracht.

De Koning der eere is gezocht, in kracht, in toejuicing, in de huldiging der menschheid, in de overwinning op den ander, in de heerschappij, in de kunst om te knechten, om mee te sleepen en tot verheerlijking te dwingen.

Altoos verkeerd gezocht.

Zoo greep reeds Eva naar Kaïn als den man van den Heere, — terwijl het bloed van Abel de heerlijkheid der hope droeg.

De kinderen van Seth haalden met gejuich de Kaïnieten in, die door hun schoonheid, kracht en kunst de banden der verbanning braken en het leven uit zijn moeiten en smarten emancipeerden, — terwijl toch de verstooten Noach de troost was, in wien uit het oordeel Gods een nieuwe wereld in nieuwe verhoudingen rees.

Babel en Nimrod riepen de jubels der vereering, den juichkreet der vrijmaking op, in de eerste Noachitische menschheid, — terwijl toch de eenzame kinderlooze zwerver Abraham in den weg der verstrooiing der geslachten de hope droeg.

Was en is nog in de schatting Izak niet de minste der aartsvaders? — en toch in Izak is Abrahams hoop en troost, in Izak, gebonden op het altaar, gaat voor Abraham het licht der heerlijkheid op.

Wat is Israël onder de volken, en Jeruzalem onder de steden? — en toch gaat de scepter der wereld van Zion uit, en des Heeren Woord uit Jeruzalem.

Is David, de minste, als het wild op de bergen gejaagd, niet boven zijn broeders en boven Saul de uitverkorene en de gezalfde des Heeren?

Wat is Israël, wat is Zions heerlijkheid, wat is het geheim van den tempel? Is het niet het offer, het bloed?

Dat mocht door den Geest van Christus de Profetie in Israël verstaan. De Psalm klom op, neen, daalde af tot in de verlating, en rees dááruit in geloofsjubel omhoog. En het profetisch woord, dat des Heeren volk troost, vond Hem, den Gezalfden des Heeren, den Verlosser, den Koning der heerlijkheid voor alle volken en tot in de voleinding, — wie zal die prediking gelooven? — in den Man van smarten, het Lam, ter slachting geleid.

Zóó heeft Johannes de Dooper den Christus aangewezen; zóó, en niet anders.

En zóó heeft de Christus Zichzelf verkondigd.

De toegejubelde wereldman is in Babel, in Griekenland, in Rome, in de wereld, — maar die man is de Christus niet.

De Antichrist *zal* zóó zijn, — de Christus *kan* zoo niet zijn.

Gods Gezalfde, Gods eeniggeboren Zoon in de wereld, moet hierbeneden niet heerschen, maar dienen; niet de heerlijkheid ontvangen, maar aan de gerechtigheid voldoen; niet pralen, maar lijden.

Ja, — wie geestelijke oogen heeft, die ziet het; en wie bij het licht der Schrift ziet, die verstaat het door het geloof, — *van nu aan*, van Zijn verwerping, versmading en vervloeking af, in Zijn lijden, in Zijn lijdenssmartens, in Zijn onteering en afsnijding, als de Man van smarten, in Zijn bloed, wordt Jezus in het volle licht der Schriften als de Christus, de Zoon van God, openbaar.

Wie Hem *hier* ziet bij het licht van het Woord Gods, die ziet zijn Verlosser, den Gezalfde des Heeren, die onze boeien slaakt, en die ons opvoert in heerlijkheid; ons en de wereld Gods, die om onzentwil vervloekt is.

Jezus is de Christus, de Zoon van God.

Van nu aan openbaart Hij Zich als zoodanig.

Wie Hem in Zijn lijden als de vervulling van de hoop der eeuwen, als het Zaad der hope naar het Woord Gods erkent, die ziet van hier af het licht rijzen. Dan gaat het graf van Christus open voor ons geloofsoog. Dan vaart Hij voor ons geloofsoog ten hemel op. Dan zien wij Jezus met heerlijkheid en eer gekroond. Dan zien wij Hem komen ten gerichte met de wolken des hemels.

We verwachten Hem met een gansch zeer groot verlangen. En in Zijn komst, in Zijn komst alleen, begroeten wij den dag der heerlijkheid voor de aarde. Niet van beneden, maar van boven is onze hulpe, onze uitkomst. Jeruzalem, onze Moeder, daalt uit den hemel met Christus neer. Ons burgerschap is reeds daar. En ons leven is met Christus verborgen in God.

In het zien van Jezus' bloed met oogen des geloofs, is het zien van den Christus, van onze verlossing en onze heerlijkheid, van de heerlijkheid Gods.

Dan zien we verzoening, vergeving, verlossing.

Dan zien we gerechtigheid, vrede, liefde.

Dan zien we waarachtigheid, trouw, deugd.

Dan zien we den weg, de waarheid, het leven.

Dan zien we den Christus, den Zoon van God.

Dan schijnt voor ons het licht Gods over alle dingen.

Dan laten we ijdele hoop los.

Dan leeren we ons gewin schade en drek rekenen.

Dan zien we den eenigen weg der eere, in vernedering, in ons kruis, in onze vreemdelingschap, in de liefde.

Dan komen de vertroosting des Heiligen Geestes in de gemeenschap van Christus over ons.

Wij zien Jezus, den Christus, den Zoon van God, de eenige hope der menschheid, den Gezalfde Gods, den Rechter over alle leven, — wij zien Hem komen op de wolken des hemels.

De wereld ziet Zijn komen, Zijn doordringende openbaring, niet.

Omdat zij blind is en zich immer blind blijft staren op het klatergoud van vleeschelijke ijdele grootheid, die door de jubels der menigte wordt opgeheven, maar die niemand verzoent, verlost en vertroost.

Toch openbaart de Christus Zich sinds Zijn kruisdood en Zijn verhooging voor de oogen der menschheid.

Want overal, en daar alleen, waar Zijn kruis, Zijn bloed, in waarachtig geloof, in oprechte vernedering worden aangeraakt, daar gaat kracht uit; daar vloeien troost en licht; daar worden geweld en list gebroken; daar worden ijdelheid en vleeschelijke verheffing beschaamd; daar is vrijheid; daar veranderen alle dingen en verhoudingen.

Jezus, de Christus, heeft Jeruzalem en Rome gebroken, de Oudheid en de Middeleeuwen.

Hij alleen breekt ook den modernen tijd. Hij verlost en Hij recht ook thans de menschheid. Hij alleen!

XX. EEN PRIJS DES BLOEDS [Matth. 27:3-10]

Toen heeft Judas, die Hem verraden had, ziende, dat Hij veroordeeld was, berouw gehad, en heeft de dertig zilveren [penningen] den Overpriesters en den Ouderlingen wedergebracht, zeggende: Ik heb gezondigd, verradende het onschuldig bloed!

Maar zij zeiden: Wat gaat ons [dat] aan; gij moogt toezien.

En als hij de zilveren [penningen] in den tempel geworpen had, vertrok hij; en heengaande verworgde [zichzelf].

En de Overpriesters, de zilveren [penningen] nemende, zeiden: Het is niet geoorloofd, die in de offerkist te leggen, dewijl het een prijs des bloeds is.

En te zamen raad genomen hebbende, kochten zij daarmee den akker des pottenbakkers, tot een begrafenis voor de vreemdelingen. Daarom is die akker genaamd de akker des bloeds, tot op den huidigen dag.

Toen is vervuld geworden, hetgeen gesproken is door den profeet Jeremia zeggende: En zij hebben de dertig zilveren [penningen] genomen, de waarde des Gewaardeerden van de kinderen Israëls, dien zij gewaardeerd hebben; en hebben die gegeven voor den akker des pottenbakkers, volgens hetgeen mij de Heere bevolen heeft.

Mattheüs 27:3-10.

Als de Heere Jezus Christus ter dood veroordeeld is, komt Judas' berouw op; een berouw, niet ter zaligheid, maar ter verdoemenis. Het geld brandt hem in de hand. Hij brengt het aan de Overpriesters en de Ouderlingen weer, bekennende, dat hij onschuldig bloed verraden heeft. En als zij den bloedprijs van hem niet weer aannemen, werpt hij de dertig zilverlingen in den tempel, en gaat heen en verworpt zich, en stort neer, dat zijn lichaam berst en zijn ingewand uitgestort wordt (Hand. 1:18).

Dit berouw van Judas is een *gevolg van Christus' lijden*, — een gevolg, geen vrucht. Het is een gevolg van Christus' lijden voor den mensch, voor den Israëliet, voor den leerling en apostel, die Christus verraden heeft.

Neen, het lijden des Heeren gaat niet buiten Judas om, maar het heeft op Judas zijn uitwerking. Het opent zijn consciëntie. Het opent zijn mond in de belijdenis der wanhoop, getuigenis gevende aan Jezus' onschuld en aan Judas' ongerechtigheid. Het opent zijn hand en rooft zijn loon. Het snijdt hem van het leven af en doet hem voor het leven vluchten, door den hoon der goddeloozen achtervolgd. Het maakt het aanzijn hem onmogelijk. Het scheurt zijn lichaam en ingewand vaneen. Het opent de hel voor hem en drijft hem naar zijn eigen plaats in het eeuwig verderf, in weening en knersing der tanden.

Het zaligmakend berouw is *vrucht* van Christus' lijden. Maar het berouw van het eeuwig verderf is van dat lijden het noodzakelijk gevolg. Het is de *wraak* van het lijden des Heeren; de wraak van Gods gerechtigheid, in het lijden des Heeren geopenbaard.

De zonde heeft een prijs, een loon in de hand der goddeloozen gegeven, een prijs, een loon, gewonnen en genoten voor het verzaken van den Heere. Om dien prijs, om dat loon, wordt gejaagd ook daar, waar de Heere Zijn Evangelie schonk; waar Hij in Zijn Woord deed onderwijzen, en tot Zijn kennis en dienst, tot Christus en den weg des behouds, geroepen heeft. Wie den Heere niet wil, die kiest de wereld; haar prijs, haar

loon, haar schat en lust. Die derft de vrucht van Christus' lijden en stelt zich schadeloos met den schat der menschen, met den buit der zonde, met het loon der ongerechtigheid. Hij wint huis en akker; hij verzadigt zich met grootheid; hij grijpt bijeen, wat hij van den geschapen schat Gods grijpen kan; hij smaakt zijn lust; hij vult zijn hand en ingewand.

Alsof hij met het lijden van Christus niet te maken had en op zijn eigen wijze het goede kon bezitten!

Maar neen, — het lijden van Christus komt tot hen, die het verwerpen. Het komt tot hen, die onder het Verbond en de beloften leefden en de woorden des eeuwigen levens hoorden, maar die de tegenwoordige wereld liever hadden en den Christus voor hun eigen lust verworpen, verzaakt en verraden hebben. Het lijden van Christus komt tot hen in het einde. Het opent hun oogen, — zij verschrikken. Het zal hun mond openen in de belijdenis der wanhoop. Het zal hen afsnijden van het leven, van al de heerlijkheid van Gods sterkte in de Schepping Zijner goedheid. Het zal hun hand openbreken en rooven al hun gewin. Het zal in bittere ontzettingen al hun ingewand uitstorten; al wat in hen is zal uitgaan in jammer en schande. Ja, de poel zal zich voor hen ontsluiten door het lijden van Christus. Uit dat lijden zullen voor hen de eeuwige pijnen, de eeuwige vlammen, de eeuwige tandenknersingen opkomen; het gewormte, dat niet sterft, en het vuur, dat niet uitgebluscht wordt.

Het loon der ongerechtigheid is de prijs des bloeds.

Bijzonder geldt dat voor Israël.

Dat Israël heeft de woorden Gods, de verbonden en de wetgeving. Het heeft de offerkist. In die offerkist mag het offeren het goed der Schepping, opdat het Huis des Heeren gebouwd worde. Uit die offerkist mag het dien tempel der schaduwen inrichten en onderhouden, die de verzoening met God en de gemeenschap des eeuwigen levens symboliseert. Het mag uit die offerkist dien Christus en Zijn verzoenend werk afschaduwen, die aan Israël tot zaligheid gegeven is.

En nu, dat Israël, het zit in zijn Overpriesters bij die offerkist en weigert huichelachtig vroom den prijs des bloeds voor de offerkist. Geen prijs des bloeds mag in die kist voor het offer vloeien. Alleen Israëls heilige offers mogen daarin komen; alleen de offers van de heilige handen der Israëlieten. Door die handen, door die offers, zal de tempel gebouwd worden en de verzoening gebracht. Maar de zilverlingen mogen dan ook tot dertig toe uit die offerkist worden geteld tot een verradersloon voor Judas, opdat hij den Christus overlevere. Die offerkist zal den heiligen tempel alleen door heilige handen bouwen en het verzoeningswerk toerichten — en daartoe den Christus wegdoen uit het midden.

Door den profeet Zacharia (Zach. 11:12) heeft de Heere aan Zijn volk gevraagd om de vrucht van Zijn Woord.¹ Zij hebben Hem gewaardeerd en de profeet dertig zilverlingen uitbetaald. De profeet heeft toen naar des Heeren bevel die dertig zilverlingen in den Tempel geworpen voor den pottenbakker, voor den arme en nooddruftige.

Zóó heeft Israël den Heere het loon voor Zijn genadeverbond uit de offerkist opgebracht, — dertig zilverlingen voor het verraden van Jezus Christus. Heel die dienst, door Israël ingericht, zijn tempel en zijn priester en zijn hoogepriester, is gebruikt tot verheerlijking van het vleesch; tot handhaving der eigengerechtigheid; tot vijandschap tegen Christus; tot overlevering van Hem, van wien de schaduwen mochten getuigen; het is een prijs, een loon des bloeds geworden, een schat, dien zij zich zamelden tot verheerlijking van hun vleesch ten koste van den Heere en Zaligmaker. Om hun offerkist te handhaven, verwierpen zij Jezus in Zijn lijden, en hun schat, hun kist, hun tempel, is slechts een prijs des bloeds. Het ééne bloed van Christus hebben zij tot bouw van tempel en altaar, tot verzoening en gemeenschap met God, tot de zaligheid en het eeuwige leven niet begeerd. En hun tempel en roem hebben ze willen bouwen alleen uit den schat, dien zij

¹ Hoe in de afschriften van de oudste handschriften der Evangeliën de naam Zacharia door Jeremia is vervangen, onderzoeken wij hier niet.

heilig hielden door het verwerpen van Jezus' bloed.

Maar dat lijden, dat bloed van Christus, komt nochtans over Israël en zijn offerkist. Dat lijden van Christus doet straks die kist bersten en dien tempel scheuren. Het scheurt Jeruzalem. Het doet het wee in bange kreten uit de gebroken muren en uit de vaneengerukte lichamen opklimmen. Het rooft al Jeruzalems schat. Het werpt het Israël, dat naar het vleesch is, over de aarde. Het laat díe natie liggen voor de oogen der volken in haar naaktheid, in haar gescheurdheid, in haar oneer, zonder den schat van ouds, het land, het altaar en den tempel. En het zal dat volk tentoonstellen, zoo het zich niet bekeert, tentoonstellen in zijn eeuwigen jammer, kermende boven de Heidenen uit, met allen, die het Evangelie van Christus hadden en die in schijnheiligheid een offerkist voor eigen gerechtigheid en vleeschelijke willekeur hebben gehouden, zonder te komen tot den tempel, die door het bloed van Christus alleen is gebouwd.

De prijs des bloeds, — ja, die is voor den pottenbakker. Daarom is de akker des pottenbakkers gekocht voor den prijs van Christus' bloed. Een begraafplaats voor de vreemdelingen. Voor hen, die onder het vleeschelijk Israël geen rechten hebben. Die geen prijs of loon in hun hand dragen, om zichzelf een rustplaats te bereiden. Die op de offerkist der eigengerechtigheid en eigenheiligheid geen aanspraak kunnen maken. Zij worden begraven in den akker van Jezus' bloed. En met het deelen in den prijs van Zijn bloed, deelen zij in de offerkist van Gods heiligdom. Uit den prijs van Zijn bloed rijst hun altaar en hun tempel; hun verzoening met God; hun levendmaking door den Heiligen Geest; hun deel in de erve der heiligen in het licht; in het Huis des Heeren en in Zijn dienst; in de gemeenschap des eeuwigen levens.

Zalig, wie zijn deel aan de ongerechtigheid van de offerkist door genade niet als een wrekend gevolg maar als een gezegende vrucht van Christus' lijden mag kennen en bekennen. Wie zijn eigen schat in het Verbond daarin vindt, dat zijn zonden Christus tot het bitter lijden hebben overgegeven. Maar wie dan ook bij het verlaten van alle eigengerechtigheid en eigen roem in droefheid naar God op de begraafplaats der vreemdelingen zijn toevlucht mag zoeken in Jezus' verzoenend bloed; in dien bloedprijs, door den Heere voor Zijn arme volk betaald. O, deze ziet zich de deuren des tempels ontsloten. Hij ziet het heiligdom des Allerhoogsten, waarin al het volk eeuwig bij den Heere wonen zal.

En deze zal dan ook begeeren, de vrucht, den prijs van Jezus' bloed, in de offerkist te mogen brengen, het gekochte leven met al zijn schat van liefde den Heere te wijden door den Heiligen Geest. Bij aanvang in Zijn Gemeente op aarde. En eeuwig voor Zijn Troon.

XXI. IN HET RECHTHUIS [Joh. 18:28]

Zij dan leidden Jezus van Kajafas in het rechthuis.

Johannes 18:28.

Wij belijden, dat Jezus Christus onze Heer geleden heeft *onder Pontius Pilatus*.

Onze Catechismus geeft daarvan verklaring. Zij vraagt: "Waarom heeft Hij onder den rechter Pontius Pilatus geleden?" en antwoordt: "Opdat Hij, onschuldig onder den wereldlijken rechter veroordeeld zijnde, ons daarmee van het strenge oordeel Gods, dat over ons gaan zou, bevrijdde."

Bij Pilatus is Christus onder het Recht, in het Rechthuis.

Daarheen heeft de Joodsche boosheid den Messias gebracht, omdat het den Joden door de Romeinsche overheersching niet geoorloofd was, iemand te dooden, en zij toch met niet minder dan met den dood van Christus tevreden waren.

Het zwaard, het wereldlijk recht, was in de dagen onzes Heeren in Jeruzalem in de handen der Romeinen; gelijk het Romeinsche rijk en volk onder de koninkrijken en volken der aarde het Zwaard, het wereldlijk Zwaard, het wereldlijk Recht, vertegenwoordigen.

Voor Israël gold wel een ander koningschap. De Heere Zelf was Koning van Israël; Zijn Rijk was een eenig Koninkrijk, Zijn Scepter een eenige Scepter, Zijn Zwaard een eenig Zwaard, Zijn Recht een eenig Recht. Hij stond daarin niet met de koningen der aarde in één rij. Zijn Koninkrijk in Israël was een ander Koninkrijk, niet van deze wereld.

En naar dat Recht alleen behoorde Israël hier te vragen, waar het den Messias gold. Den Gezalfde Gods en het oordeel over Zijn zalving, het oordeel over Zijn Koninkrijk, behoorde Israël niet onder het recht van de volken der aarde te stellen.

Maar de Joodsche boosheid wilde nu eenmaal Jezus' dood en gaf daarvoor heel de heerlijkheid en de waarheid en het Recht van het Koninkrijk Gods prijs met dit woord tot Pilatus: "Wij hebben geen koning dan den Keizer." Zoo leverde de Joodsche boosheid dan ook daarmee den Messias over aan het gewone wereldlijk Recht.

Het volk der Joden verloochende hierdoor zijn Oversten; zijn verkiezing; het verloochende heel de bedeeeling der genade over Israël; het verloochende heel den Raad des Heeren met Israël; het verloochende het Koninkrijk Gods, het verloochende Zijn Koning en Zijn God Zelf. Er is nu voor deze Joden geen erve des Heeren meer, geen troon van David, geen volk van God. Zij hebben de bedeeeling des Heeren over hen, bij Sinaï in het offerbloed vastgemaakt, verworpen, als zij de zaak van den Christus zelf overleverden in het rechthuis van Pontius Pilatus.

Hoe is de zonde hier in haar grootheid en snoodheid openbaar geworden. De zonde der *Joden*, over wie straks reeds het rechtvaardig oordeel Gods komt, voor zooveel deze wereld aangaat; als Jeruzalem wordt verwoest, het Joodsche rijk ophoudt, en er over heel de aarde voor de Joden geen ander rechthuis overblijft, dan het rechthuis der Heidenen; ja, als tot in de rechtbanken en in de hoogeschoolen der wereld toe, de *Joden* juist moeten optreden, om met ontkenning van het Recht van Gods Koninkrijk en van Zijn ordinantiën, voor het Recht enkel als instelling der *menschen* in aansluiting aan het Romeinsche recht te pleiten.

Ook *onze* zonde wordt hierin openbaar. Want eenerlei is onze verdorven natuur. Heeft de Kerk des Ouden Verbonds het uit zichzelf niet verder kunnen brengen dan tot het uitleveren van het Koninkrijk des Heeren aan de wereld, zij dient hierin ook naar den Raad Gods, om de diepte der ellende te openbaren, waarin des Heeren volk uit alle geslachten van nature ligt; de diepe ellende, die, voor zooveel ons menschen aangaat,

door de vijandschap van ons hart het Koninkrijk des Heeren, de heerschappij der genade, het Recht van onzen God en de glorie van den Verlosser, uitsluit; de diepe ellende ook, waardoor de volken der aarde in de bestelling van het Recht naar den Heere, wiens alleen alle macht en alle recht kan zijn, niet vragen, en in heel hun rechtsbedeeling in hun rijken buiten den Heere, buiten Zijn Koninkrijk, buiten Zijn Christus rekenen; ja zich opmaken, gelijk Psalm 2 het beschrijft, en beraadslagen tegen den Heere en tegen Zijn Gezalfde; de diepte der ellende, die zelfs onder de volken, tot wie het Evangelie kwam, er toe drijft, om Gods Woord uit de studie van het Recht te weren, en de zaak van Christus' Kerk in de handen der aardsche Overheden te leggen.

O, verwerpers van den Christus, verwerpers der genadeheerschappij, zijn wij allen van nature; geen ander recht hebben wij lief dan ons eigen recht, en geen andere heerschappij, dan die uit onszelf opkomt. *Die* zonde heeft Christus overgeleverd aan het oordeel van Pontius Pilatus. Die zonde heeft onzen Heere Jezus Christus aan het kruis gebracht.

Want Hij is de Christus. Hij is onze Verlosser. Hij is de Koning. Zijns is het Koninkrijk, de Troon van David tot in eeuwigheid.

En mede om Zijns Koninkrijks wille was, voor zooveel den Heere aangaat, door Gods gemeene gratie de wereldlijke Overheid een diensdijns God, een macht van God, dragende het zwaard. De Heere voert door haar, ondanks haar zonde, Zijn Raad uit. Door alle tijden heen. Ook nu. Ook door de Romeinen. Ook onder Pontius Pilatus. Ook over den Christus. Ook door het grievendst, God onteerend en Zijn Koninkrijk bespottend onrecht in het rechthuis.

Of wat verdiende Gods volk anders dan een onbarmhartig oordeel, een onrechtvaardig oordeel, een oordeel buiten genade om, een oordeel zonder den Christus, een oordeel van het zwaard zonder genade, een oordeel van verwerping en vervloeking? Wat verdienen wij met ons ingebeeld recht anders dan de bespottung om doornen voor onzen kroon, een spotmantel voor onze waardigheid, een riet voor onzen scepter te ontvangen, en met onze gewaande rechten boven ons hoofd geschreven, genageld te worden aan het afschuwelijk slavenhout, buiten het Recht?

En nu, onze zonde droeg de Christus tot verzoening. Onze zonde tegen God, tegen het Recht, tegen den Christus, droeg Hij.

Zie, daarom moest Hij om onzentwil uit Israël in het rechthuis van Pilatus geleid worden. Daarom moest de stadhouder aan den onschuldigen Christus in het Rechthuis van Gods wege het schrikkelijkst onrecht aandoen.

Zien wij dan onzen lijdenden Borg, onzen lijdenden Koning in het Rechthuis, dragende onze zonden!

Hier wordt *het Recht Zijns Koninkrijks* openbaar, het Recht Gods. Hier ontsluit zich het licht van het goddelijk Recht in het Koninkrijk, dat niet van deze wereld is, in het Koninkrijk der genade, der ontferming, der eeuwige liefde; in het Koninkrijk *Gods*.

O, mocht onze ziele door dat Recht overwonnen worden! Mochten we geloovig aanbidden!

Hier begint de onthulling van het Recht voor de geloovigen, het Recht huns Gods en van Zijn Gezalfde.

Alle machten worden hier door Jezus in het openbaar tentoongesteld. Hij, de Christus, triumfeert over hen door Zijn kruis. Hij heeft hen in hun vijandige tegenwerking van Zijn Koninkrijk in beginsel overwonnen.

Wie den Heere vreezen in het Recht, in het Rechthuis, die beginnen daarom hun Recht en hun Rechtswetenschap van nu voortaan van den *Christus*, van het Licht, dat Hij uitstraalt, ook voor het Recht, door het *Woord Gods*.

Straks valt alle aardsche rechtsbedeeling en alle aardsche Recht en rechter weg, en *de*

Christus wordt geopenbaard als de éénige Rechter van levenden en dooden; als de eenige Koning, die op den eenigen Troon van David eeuwiglijk zal verheerlijkt worden.

Dan zal Hij alle Recht, dat Christus' Naam verwierp, en dat Zijn plaats niet wou vinden aan den voeten van den Gezalfde Gods, met de koningen, die Zijn Kroon veracht hebben, door een ijzeren scepter in stukken slaan, als vaten van den pottenbakker; alle onverzoende zondaars, die zich verhieven tegen Hem. En al wie in diepen ootmoed hier op aarde *in het Rechthuis des Heeren* is ingegaan als een arme schuldenaar, als een vloekwaardig zondaar, als een verwerpelijke Jood, om naar den Messias te vragen, en het Recht van het Koninkrijk der genade door een oprecht geloof aan te nemen in den Heere Jezus, Gods lieven Zoon, dien de Vader ons tot een Koning en Verlosser gezalft heeft, — zij allen zullen van Zijn lippen hun recht, hun rechtvaardiging door Zijn bloed, vernemen. En eeuwig zullen zij leven met hun Koning.

XXII. OPDAT ZIJ HET PASCHA ETEN MOCHTEN [Joh. 18:28]

Zij dan leidden Jezus van Kajafas in het rechthuis. En het was 's morgens vroeg. En zij gingen niet in het rechthuis, opdat zij niet verontreinigd zouden worden, maar opdat zij het Pascha eten mochten.

Johannes 18:28.

De Joodsche Overpriesters leveren Jezus over aan Pontius Pilatus, den Romeinschen stadhouder, opdat deze naar hun verlangen en naar de uitspraak van het Sanhedrin het vonnis des doods aan Jezus voltrekken zou.

Aan de trappen of den drempel van het rechthuis houden zij echter stand. Jezus wordt daar binnen geleid, maar de Overpriesters blijven er buiten. Zij zullen Pascha houden, het Pascha eten, en willen zich daarom niet verontreinigen door de gemeenschap met den Heiden Pilatus.

Voor Jezus komt er dat niet op aan. Hij is een veroordeelde, een uitgeworpene. Voor Hem is er geen Pascha meer. Hij wordt juist den Heidenen overgeleverd. Hij wordt uit Israël uitgeroeid.

Juist moet Jezus weg vóór het Pascha. Hij is de Onreine, die in de handen der Heidenen behoort. Israël moet van Hem verlost worden vóór het eten van het Pascha. Zijn tegenwoordigheid nu nog zou Israël verontreinigen. Is Hij weg, dan is Israël rein. Het heeft dan den Heidenen gegeven, wat der Heidenen was. En het heeft met Jezus gedaan, wat Hem toekwam.

Dan zal het ook Gode geven, dat Godes is, — en het Pascha eten.

Israël zal nu het Pascha eten. Het mag nu. Want het is nu rein. Het mag nu voor den Heere als Zijn volk verschijnen. Want het heeft Jezus uitgeleverd, uitgeworpen. Het heeft Hem weggeleid tot in het rechthuis. Het heeft Hem aan de honden gegeven. Nu mag het zich beroemen: "Wij zijn Gods volk, wij zijn Israël!" Want het is Hem voor altoos kwijt, dien Ééne, die onder al het zaad Abrahams Israël verontreinigde. Nu mag het voor eens en voor al en overal Israël heeten; Gods oude Volk moet gij het noemen, het uitverkoren volk, de kinderen Abrahams. Want zonder Jezus is Israël immers pas Gods Volk.

Nu mag Israël het Pascha eten. Die spijze der verlossing. Want nu is Egypte overwonnen. Nu is de wederpartij der neergeworpen. Nu is de smaad weggedaan. Nu komt de Heere tot Zijn volk. Nu zal Hij onder Israël wonen. Nu zal Hij de erve heiligen. Nu is de zonde overwonnen. Nu is de zaligheid verzekerd. Want Jezus is uitgeworpen.

O, ontzaglijke verblinding der ongerechtigheid! Ja, de god dezer eeuw heeft dit Israël, dat geen Israël meer is, de zinnen verblind, dat hen niet bestraalt de verlichting van het Evangelie der heerlijkheid van Christus, die het Beeld Gods is.

Israël heeft het Pascha gegeten eeuw na eeuw; het teeken, dat onderpand van Gods genadige verlossing, waardoor Hij Zijn Volk tot Zijn eigendom maakte. In dat Pascha was Israël geheiligd, vrij gemaakt van Egypte, afgezonderd van de Heidenen en Gode gewijd. In dat Pascha, allen daarvan etende, was het Israël. Immers in dat Pascha als schaduw, als profetie, als Sacrament. In dat Pascha, dat het ééne Zaad Abrahams vertegenwoordigde, waarin al het Israël Abrahams zaad was. In dat Pascha, dat het beginsel was van Gods volk, de Wortel Jacobs, de Rotssteen, waaruit het gehouwen was. In dat Pascha, waarin de Heere zelf was, hun God, die hen verwekte, en die Zijn volk tot Zich bracht. In dat Pascha, waarin de Heere Zich met Zijn volk verzoende, het onschuldige bloed stortende voor de schuldigen; het oordeel Zijner gerechtigheid voor de onreinen brengende over den heilige; den dood Zijns volks voltrekkende in het Paaschlam. Opdat het leven van Zijn volk uit dien zoendood rijzen zou. Opdat Zijn volk

van al het geweld der boozen bevrijd zou zijn. Opdat de zee voor hen droog zou worden, en in de woestijn de waterstroomen uit de rotsen zouden breken. Opdat het heiligdom des Heeren zich in het midden Zijns volks zou openbaren, en Zijn beminden — Kanaäns zaad uitroeiend, — in de vreugde huns Heeren, het land van wijn en melk zouden ingaan.

In dit Pascha was Israël Israël, gezegend door het Verbond Zijns Gods. Het Woord Gods week niet van hen. En de Geest des Heeren sprak door hen. Het Pascha zelf, van jaar tot jaar, bezegelde het Verbond. Het bezegelde de waarheid, de waarachtigheid van het Zaad, dat heel Abrahams huis verzoenen, heiligen, zaligen zou. Altoos weer, aldoor meer, gaf Gods Geest in het Woord bij het Sacrament daaraan dan ook getuigenis. Hij zou komen, de hope Israëls. Hij zou komen in Davids Huis. Hij zou komen uit Izai's afgehouden tronk. Hij zou komen, als een lam ter slachting geleid. Hij zou komen, veracht, verwond, verbrijzeld, afgesneden uit het land der levenden, het Paaschlam: op Hem de plage; de straf, die den vrede aanbrengt; de striemen tot genezing. Hij zou komen. Hij, de eenige onder de schapen, die den Heere willig geheiligd was; voor heel die kudde van dwalenden, die zich keerden een iegelijk naar zijn weg.

En als nu deze Beloofde, dit Paaschlam onder de schapen, in wien al het Israël Israël is, gekomen is, — wordt Hij door Israël verworpen, als de onreine het rechthuis ingestooten, — *opdat zij het Pascha eten mochten.*

O, ontzaglijke zonde! Israël wil slechts Israël zijn, zonder den Christus. Het wil Gods Volk zijn, zonder Zijn God. Het wil den schijn behouden, — zonder het Pascha.

Ja, zoo groot is de zonde van Gods Volk!

En zoo groot ook is het lijden van Christus!

Het eenige, wat Hij in Zijn Volk, van toen en nu, vindt, is de verwerping. Gods Volk zullen ze zijn, vroom en heilig en erfgenamen des eeuwigen levens, — maar zonder Hem; in zichzelf, in hun eigen vleesch; met een Sacrament voor den vorm. De Ééne, in wien ze allen gevonden moeten worden, is de Ééne, dien ze van nature allen verwerpen. Dragende het Woord, etende het Sacrament, verwerpen zij den Christus, verwerpen zij hun God. Ja, om zich met vrijmoedigheid des Heeren Tempel te kunnen roemen, en zich te streelen in het Sacrament, laten zij Hem varen, maken van den Christus zich los, zoeken in Hem hun gerechtigheid niet, laten Hem voor de Heidenen. Niet één is er die uit zichzelf aan den Christus vasthoudt, en waarlijk in Hem, alleen, het Pascha eet. Allen zijn zij teruggeweken, buiten het rechthuis staande, om niet verontreinigd te worden, — opdat zij rein mogen zijn, om het Pascha te eten!

Zoo heeft de Christus voor Zijn Volk geleden. Dàt heeft Hij geleden van al Zijn Volk, van u en mij. Dat was Zijn lijden van ons, toen Jezus 's morgens vroeg het rechthuis inging. Een iegelijk was als verbergende het aangezicht voor Hem!

Opdat zij het Pascha mochten eten.

Ja daartoe.

Daartoe bleven zij in schuldige blindheid buiten.

.... En daartoe ging Jezus binnen.

Opdat er een Pascha zijn zou voor Zijn Volk. Opdat Hij het Lam ter slachting geleid zou zijn. Opdat Hij in Zijn bitter lijden onze groote schuld zou dragen en betalen. Hij verworpen voor ons, zijn verwerpers. Opdat Hij ons met God verzoenen zou. Opdat Hij in Zijn dood de doodsbanden onzer zonden zou breken. Opdat Hij onze Middelaar zou zijn, wij niet zonder Hem in het gericht. Opdat ons de genade des geloofs zou toekomen, om Hem aan te nemen. Opdat wij de aanneming tot kinderen zouden verkrijgen door den Heiligen Geest.

Opdat zij het Pascha mochten eten.

Ja, daartoe leed onze Heere. Opdat wij het Sacrament zouden ontvangen van de

vergeving onzer zonden in Zijn bloed. Opdat wij zouden eten en drinken van het heilig Avondmaal tot vertroosting onzer arme ziele, die alleen in Christus gevonden wil worden. Opdat wij in zouden gaan in de vreugde des Heeren.

Daarom ete dan nu ook al des Heeren Volk, ontdekt en verootmoedigd, door het geloof dien éénen Christus, om alleen in Hem Gods Volk te zijn.

En daarom ete ook al Zijn arme Volk vrijmoedig het Sacrament.

Tot Zijn gedachtenis.

Totdat Hij komt.

XXIII. PILATUS EN HERODES [Lukas 23:12]

En op denzelfden dag werden Pilatus en Herodes vrienden met elkander; want zij waren te voren in vijandschap [de een] tegen den ander.

Lukas 23:12.

In het lijden van onzen Heere Jezus Christus ontmoeten ook deze twee, Pilatus en Herodus elkaar. Zij ontmoeten elkaar niet persoonlijk, maar in het lijden van Christus. En sinds ook weer persoonlijk; zij worden vrienden; zij worden met elkaar verzoend, terwijl ze tevoren elkaar in vijandschap ontweken.

Die vijandschap tusschen Pilatus en Herodes mag bijzondere persoonlijke oorzaken gehad hebben, haar diepere wortel zal wel gezocht moeten worden in machtsnauwer.

De macht, die Herodes vertegenwoordigde, en die zich in heerschappij over het overblijfsel van Israël uitbreidde, moest zich in de dagen van Jezus' vernedering al meer inkrimpen voor de overheersching van Rome, door Pilatus als stadhouder vertegenwoordigd. Pilatus was in zekeren zin Rome's wacht niet alleen tegenover het Joodsche volk en den Joodschen Raad, maar ook tegenover Herodes. Herodes mocht in Jeruzalem zijn, hij had daar en in Judea echter niets meer te zeggen; slechts Rome besliste in Jeruzalem door den stadhouder Pilatus.

De Heere Jezus is door den Joodschen Raad dan ook niet aan Herodes uitgeleverd, hoewel deze in Jeruzalem vertoefde (Luk. 23:7), maar aan Pilatus. Zoo sprak die uitlevering zelf tot Herodes van zijn machtsbeperking. Éénmaal had een andere Herodes in de dagen van Jezus' geboorte uit Jeruzalem de hand naar den geboren Koning der Joden vergeefs uitgestrekt (Matth. 2); de hand van dezen lateren Herodes is echter tegen Jezus machteloos door de macht van Rome. Herodes' gebied is tot Galilea beperkt.

Maar Pilatus was in tweestrijd over den eisch der Joden, die Jezus' dood begeerden. En als hij nu hoorde, dat Jezus uit Galilea was, en dus uit het gebied, waarover Herodes nog een beperkte macht oefende, zond hij Jezus tot Herodes, om diens oordeel te vernemen, en zich zoo mogelijk door Herodes te dekken, of althans tijd te winnen.

Hiermee eerde Pilatus Herodes in de oogen des volks, en Herodes gevoelde zich hierdoor gevleid. Herodes heeft daardoor, gelijk hij lang gewenscht had, Jezus vóór zich gezien. Al werd hij teleurgesteld in zijn hoop, dat Jezus voor hem een wonder zou doen of op zijn willekeurige vragen zou antwoorden, hij heeft zich schadeloos gesteld door zich met Jezus' vernedering te vermaken. Hij heeft met zijn krijgslieden Jezus bespot, en hij heeft den Heere Jezus, met het teeken van zijn spot omhangen, door Jeruzalems straten naar Pilatus ter berechting teruggezonden, erkennende, dat de beslissing aan Pilatus stond.

Zoo hebben deze twee machthebbers elkander in Jezus' lijden ontmoet en geëerd. En zóó zijn zij vrienden geworden.

Het woord der apostelen erkent in deze bijzonderheid een trek van beteekenis in het lijden des Heeren: "In der waarheid zijn vergaderd tegen Uw heilig Kind Jezus, dien Gij gezalfd hebt, beiden Herodes en Pontius Pilatus met de Heidenen en de volken Israëls, om te doen al, wat Uw hand en Uw Raad tevoren bepaald had, dat geschieden zou" (Hand. 4:27, 28). En zij belijden daarin de vervulling van de profetie des Heeren, in Psalm 2 door Davids mond gesproken: "Waarom woeden de Heidenen en hebben de volken ijdele dingen bedacht? De koningen der aarde zijn te zamen opgestaan, en de vorsten zijn bijeenvergaderd tegen den Heere en tegen Zijn Gezalfde" (Hand. 4:25, 26).

In het lijden van den Heere Jezus Christus is een gemeenschap der menschen, een gemeenschap der menschheid in haar volken, door hun oversten, een gemeenschap tegen Jezus.

Die gemeenschap was er ook vroeger.

De volken gingen sinds Babels verwarring door het bestel des Heeren uiteen, elk in zijn eigen weg, elk opbloeiend voor eigen naam onder zijn eigen machthebber. Ze waren daarin naijverig op elkaar, elkanders partij. Zij wierpen elkaar blikken van verachting toe. Zij zochten in vijandschap eikaars ondergang.

Toch was er gemeenschap. Er was een middelpunt. Dat middelpunt was Kanaän, Israël, Jeruzalem. Die gemeenschap was de miskennis, de verwerping van Israëls verkiezing en roeping; van Israëls begenadiging; van de Wet en de Profetie; van den Heere en van Zijn Gezalfde in Jeruzalem, waar de lamp voor heel de menschheid brandde en de troon des Heeren wachtte, tot welken alle volken moesten toevloeien en waarheen ze alle, huns ondanks, met koorden getrokken werden. Die koorden te breken, die snoeren af te werpen, en, elk in eigen glorie samen Jeruzalem te vertreden, dat was, juist wegens den band der volken aan Israël, de gemeenschap der vijandschap, die allen tot één bracht: Edom en Ammon, en Moab en de Filistijnen; en verderop Egypte en Assyrië en Babel; in lateren tijd Griekenland en Rome. Altoos weer moest de cirkel zich sluiten rondom Jeruzalem en de handen moesten zich ineenleggen tegen Israël, tegen den Heere en tegen Zijn Gezalfde.

Dat getuigde, dat profeteerde David door den Heiligen Geest in den tweeden Psalm. En dat zagen de apostelen in de rechtshandeling met den Heere Jezus, in het lijden van den Christus, waarin Pilatus en Herodes elkander ontmoetten, vervuld.

Helaas, ook Israëls volk is hier met de Heidenen vereenigd. Ook dit volk is in zichzelf van gelijke beweging als de andere volken; slechts de verkiezing en de genade des Heeren, het heilige zaad, dat er in was, heeft het in de eeuwen onderscheiden. Nu, nu dat eigenlijke Zaad in den Christus gekomen is, nu vereenigt zich de hand van Israëls volk met die der Heidenen tegen den Heere en tegen Zijn Gezalfde; en zoo komt heel de menschheid, door innerlijke vijandschap verteerd, tot eenheid en gemeenschap in de verwerping, in het lijden van den Christus.

Maar in die eenheid vertegenwoordigen Pilatus en Herodes de *Heidenen*, de volken der wereld, gelijk de Joodsche Raad hierin Israël vertegenwoordigde.

En Pilatus en Herodes worden hierin vrienden.

Pilatus en Herodes zijn niet één maar twee vertegenwoordigers van de volken.

Pilatus vertegenwoordigt Rome; Herodes is Edomiet.

Er is onderscheid tusschen de volken.

Er is een *wereld*macht van ouds; één scepter van het wereldrijk, die uit de hand van het ééne volk in die van het andere historisch is overgegaan.

Nimrod is het begin dezer wereldmacht. Zijn scepter, die na hem in het oude Babylonische rijk de volken van den omtrek samentrok, is overgegaan naar Assyrië, en later naar Babel teruggekeerd. Daar zetelde de macht, die koningin der wereld wilde zijn in eeuwigheid. Die macht trokken later de Perzen aan zich. Die macht ging daarna aan de Grieken over. Die macht leefde in het Romeinsche rijk (Luk. 2:1) en werd door Pilatus in Jeruzalem vertegenwoordigd. Het was de oude Heidensche wereldmacht van Babel uit, die Abrahams uitleiding uit Mesopotamië noodzakelijk maakte; die in Kedor-Laömer reeds Kanaän bedreigde, maar door Abraham daar gebroken werd; die in Assyrië en Babel later altoos weer naar Jeruzalem uitzag; die eindelijk stad en tempel eenmaal vertrad; en die thans door Rome's stadhouder het vonnis zou spreken over Jezus.

Die macht vertegenwoordigde Pilatus.

Herodes is de erfzoon van *Edom*, dat is Ezau. Hij vertegenwoordigt het Heidendom, dat uit den aartsvaderlijk ken stamboom zelf, uit Izak, het zaad der belofte, gesproten is. Ezau huwde reeds de dochters der Kanaänieten en bedreigde Jacobs leven. Bij Israëls uitgang uit Egypte naar Kanaän versperde Edom den weg (Num. 20:14-21). Davids troon werd door Edom bedreigd (Ps. 60: 11, 12). En bij Jeruzalems vertreding door Babel waren het de Edomieten, die het spottend aanzagen, en die het overblijfsel, dat

ontkoming zocht, poogden te berooven en om te brengen. (Zoo roerend schoon beschrijft dit de profeet Obadja vs. 10-14).

Welnu, dat zaad van Ezau, uit Abraham gesproten en, naar de afgedwongen belofte van Izak, staande gebleven, zon met de Heidenen der wereldmacht op den ondergang van het ware zaad der belofte. En in Jezus' lijden werden Pilatus en Herodes vrienden.

Hoe smadelijk en smartvol is het hoonende lijden van den Heere Jezus Christus in deze gemeenschap der volken door Pilatus en Herodes, waarbij zich Israëls volk gevoegd heeft; Israël hier als Edom en vóór Edom, het Zaad der hope spottend uitwerpend!

Wat is de gemeenschap, wat is de eenheid der wereld, des vleesches! Slechts de genade Gods weerhield de volken in het algemeen en Israël in het bijzonder, zoodat het zaad der hope in de historie tot op den Christus niet verging. Ook de gedeeldheid der volken en der machten was daaraan dienstbaar. Maar in de volheid des tijds blijkt de eenheid, de gemeenschap der menschheid; een eenheid van ongerechtigheid, van vijandschap tegen den Heere en tegen Zijn Gezalfde, die als mensch nu onder de menschen woonde en hun slechts goed had gedaan.

Hier is onze zonde, de zonde der menschheid! Er is *niemand*, die God zoekt, allen, allen verwerpen, bespotten, doorboren van nature het eenige *Zaad*, ons gegeven ten leven. Christus is de eer en de heerlijkheid der menschheid, de ware Koning: genade is in Zijn lippen uitgestort. En Hij wordt door allen verworpen, vertreden. Daarin vinden de menschen, de machten elkaar; daarin worden ze van vijanden vrienden.

Waarlijk, hier worden alle volken, alle rijken, alle machten en kronen, naakt uitgetogen en in hun spot openbaar: de roem, de eer, het recht, de macht, de vriendschap der wereld.

Alleen *Jezus'* majesteit blinkt in Zijn lijdenskring. Jezus' gerechtigheid, waarheid en liefde. Jezus' trouw.

Want, ja, Hij erkent die snoeren en touwen, die Pilatus en Herodes aan elkaar verbinden en tot elkaar trekken in de versmading van Jezus Christus. Zij *zijn* allen in Hem verbonden, alle geslachten der aarde. En Hij is verbonden aan die alle, Hij draagt de zonde der wereld. Hij lijdt en boet de ongerechtigheid der menschheid, aller volken en aller machten. In Hem *moeten* ze elkaar door Gods hand en Raad ontmoeten; in Zijn lijden; in Zijn kruis; in Zijn bloed.

Als de vijanden tot één komen door hun banden aan Jezus' lijden, dan opent zich de fontein van Zijn bloed tot verzoening, tot vergeving en verlossing.

Verbroedering der volken door algemeene genade is, sinds Jezus' verhooging als Gods Gezalfde in den troon, mede een vrucht van Jezus' lijden. In alle tijden der Christenheid. En ook in onzen tijd. Indien vorsten en machten, en koningen der aarde, nu, naar hun roeping van den Heere, door genade den Zoon kussen, dan daalt van hun scepters zegen en vrede in de volken en tusschen de volken neer.

Maar bovenal, uit Jezus bloed komen de bijzondere levensbanden der genade op, die de muren des afscheidsels vervangen, en die al het geslacht der geloovigen, uit alle volken, in één liefde samensnoeren aan den Heere Jezus Christus en daarin aan elkaar. Hoog en laag, blank en zwart. Griek en Barbaar, dienstknecht en vrije, en die tevoren vijanden waren, ze vinden de eenigheid des geloofs en der liefde in den Zoon van God, die voor ons geleden heeft en ons heeft verzoend in Zijn bloed.

Belijde onze ziele dan onze zonde, waardoor ook wij in Pilatus en Herodes aan het lijden van onzen Heere Jezus Christus gemeenschap hebben. Opdat wij één mogen zijn in liefde door het geloof in Jezus' bloed.

En wie den Zoon niet willen kussen, zij het als vorst of als onderdaan, die zullen in eigen hoogheid één zijn door versmading van den Heere en van Zijn Gezalfde. En ze zullen één zijn in het oordeel onder den ijzeren scepter van *Zions Koning*.

XXIV NIET DEZEN, MAAR BAR-ABBAS! [Joh. 18:39, 40]

Doch gij hebt een gewoonte, dat ik u op het Pascha één loslate. Wilt gij dan dat ik u den Koning der Joden loslate?

En zij riepen allen wederom, zeggende: Niet dezen, maar Bar-abbas!

En Bar-abbas was een moordenaar.

Johannes 18:39, 40.

Hoe beteekenisvol is de loslating van den gevangen moordenaar Bar-abbas in de geschiedenis van het lijden en de kruisiging onzes Heeren Jezus Christus!

Alles moest meewerken, om het lijden des Heeren te verzwaren: maar ook om de bedoeling van dat lijden te doen uitkomen.

Israël hield nog zijn Pascha, zijn feest der bevrijding uit Egypte, zijn feest der vrijheid en zelfstandigheid als Volk van God onder de volken der wereld.

Israël was grootendeels door de volken verslonden. Slechts een klein overblijfsel was uit Babel teruggekeerd. En ook dat overblijfsel moest bukken onder de wereldmacht. Rome heerschte in Jeruzalem.

Maar dit Rome gunde aan Israël nog, in één enkele zijn Pascha te laten uitkomen. Het liet op het feest van het Pascha één gevangene los. Het ontsloot voor één enkele de boeien en den kerker. Al was die één ook een ten doode gegrepene. Al werd voor dien één ook reeds de kruispaal geslagen. Op het Pascha sloeg voor één enkele de ure der bevrijding.

De losgelatene werd dan aan zijn volk gegeven. En door de zijnen naar den tempel gevoerd. Zóó werd het Pascha gehouden, het feest der bevrijding. En de psalm werd gezongen, de feestpsalm, de psalm van het Pascha: "Het is beter tot den Heere toevlucht te nemen, dan op den mensch te vertrouwen! Het is beter tot den Heere toevlucht te nemen, dan op prinsen te vertrouwen! Alle Heidenen hadden mij omringd; het is in den Naam des Heeren, dat ik ze verhouwen heb! Zij hadden mij omringd, ja, zij hadden mij omringd; het is in den Naam des Heeren, dat ik ze verhouwen heb! Zij hadden mij omringd als bijen; zij zijn uitgebluscht als een doornenvuur; het is in den Naam des Heeren, dat ik ze verhouwen heb! Gij hadt mij zeer hard gestooten, tot vallens toe, maar de Heere heeft mij geholpen! De Heere is mijn Sterkte en Psalm; want Hij is mij tot heil geweest! In de tenten der rechtvaardigen is een stem des gejuichs; de rechterhand des Heeren doet krachtige daden! De rechterhand des Heeren is verhoogd; de rechterhand des Heeren doet krachtige daden! Ik zal niet sterven, maar leven; en ik zal de werken des Heeren vertellen! De Heere heeft mij wel hard gekastijd, maar Hij heeft mij ter dood niet overgeven! Doet mij de poorten der gerechtigheid open; ik zal daardoor ingaan; ik zal den Heere loven! Dit is de poort des Heeren, door welke de rechtvaardigen zullen ingaan! Ik zal U loven, omdat Gij mij verhoord hebt, en mij tot heil geweest zijt! De steen, dien de bouwlieden verworpen hebben, is tot een hoofd des hoeks geworden; dit is van den Heere geschied, en het is wonderlijk in onze oogen! Dit is de dag, dien de Heere gemaakt heeft; laat ons op denzelfden ons verheugen en verblijd zijn! Och, Heere! geef nu heil! Och, Heere! geef nu voorspoed! Gezegend zij hij, die daar komt in den Naam des Heeren! Wij zegenen ulieden uit het huis des Heeren! De Heere is God, die ons licht gegeven heeft! Bindt het feestoffer met touwen tot aan de hoornen van het altaar! Gij zijt mijn God! daarom zal ik U loven! O, mijn God! ik zal U verhoogen! Looft den Heere, want Hij is goed; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid!" Van dien steen, door de bouwlieden verworpen, maar door den Heere ten Hoeksteen van Zijn Tempel gelegd; van dat Israël, dat door de Heidenen niet gerekend, door de wereld veracht werd, maar dat door den Heere verkoren was, opdat het heil der

volken in den Tempel Zijner eere daaruit rijzen zou; van dien uitverkorene en beminde des Heeren, uit de kaken des doods, uit de banden der hel, door de poort der gerechtigheid in de eeuwige goedertierenheid Gods opgevoerd, was dan die verlostevangene in den tempel de vertegenwoordiger, de type.

En zóó hield dan Israël zijn Pascha. Zóó moest het vasthouden aan zijn God, die het uit Egypteland, uit het diensthuis, uitgeleid had. Zóó moest het vasthouden de toezegging Abrahams, de bestemming tot heil der wereld en tot de heerlijkheid en de zaligheid van het Koninkrijk in den dienst van zijn God, waarvan het in de verlossing uit Egypte het onderpand ontving. Zóó moest het vasthouden aan dat onwankelbaar Verbond der trouwe, dat in het Pascha bezegeld werd. Zóó moest het typisch-profetisch verkondigen, dat bij allen nevel, die het dekte; bij allen ondergang, waarin het wegzonk; bij alle oordeel Gods, waardoor het verteerd werd, de Heere Zijn Verbond gedenken zou, en, in het ééne Zaad, in ééne, in ééne enkele, de ure der verlossing voor al Zijn volk zou doen slaan; de zaligheid en de heerlijkheid voor heel het uitverkoren geslacht uit alle volken door de poort der gerechtigheid aan het licht zou brengen; den oneindigen lof Zijn Naams in de eeuwigheid Zijner goedertierenheid zou doen bloeien.

.... Nu wordt Jezus Christus, de Koning der Joden, als gevangene en overgeleverde aan Pontius Pilatus, naast of tegenover Bar-abbas, den gevangen moordenaar, gesteld, opdat Israël zich zijn ééne uitverkorene als paaschtype, als drager zijner hope, kieze.

.... En zij riepen allen: "Niet dezen, maar Bar-abbas!"

Hoe bitter, hoe ontzettend, moet het lijden geweest zijn, in de keuze van dit Israël, — zij het ook naar den bepaalden Raad en voorkennis Gods, — den Heere aangedaan!

Hij de Ééne, de Éénige, in wien uit de donkerheid het licht kon dagen; in wien voor Israël de redding besloten was; de Uitverkorene, de Beminde des Heeren; de Heilige, de Gezegende, die in den Naam des Heeren komt; de Verlosser der gebondenen op al Zijn wegen; de Koning, wien nog pas de hosanna's omringden; die de zielen van al Zijn noodduftigen van list en geweld bevrijden zou; voor wien alle koningen zouden buigen en wien alle Heidenen zouden dienen — de Zone Davids, de Christus, de Zoon des gezegenden Gods; — Hij wordt verworpen, teruggeworpen in de boeien, verwezen naar den kruispaal, terwijl Israël zijn tempelzang rondom Bar-abbas, den moordenaar, zingen zou.

Maar Bar-abbas mocht type zijn, — inderdaad was de Christus in dezen weg de Verlosser van Zijn volk, de vervuiler van het Pascha door de poort der gerechtigheid.

Want nu zonk Israël in zijn keuze waarlijk weg in de diepte; in de boeien van Rome en de wereld niet slechts, — maar in de boeien der zonde, des doods, des Duivels; in het oordeel Gods.

Nu bleef er slechts één over, één enkele.

Hij alleen de zoon van David, de zoon van Abraham.

In de wereld, onder de Heidenen, uit Israël, stond Hij daar alleen, vertegenwoordigende de waarheid, het recht, de trouw, het Verbond, de verlossing.

Alle machten werden nu door Hem, in Zijn lijden, uitgetogen; de geheele wereld voor God verdoemelijk; en Hij alleen dit bekennende.

Hij alleen vasthoudend aan het Verbond der genade, en inwilligend als de ééne uit Israël, als Borg en Hoofd en Koning van al Zijn in ongerechtigheid en schuld en schande vertreden en verloren volk, den vloek van Gods heilige Wet. Hij niet willekeurig de poort der gerechtigheid uittredend, maar opnieuw het rechthuis ingeleid.

O, Israël, Gods Israël, de Gemeente Gods uit alle geslachten, lag veel dieper verloren dan in Egypte; veel dieper dan in Babel of onder Rome's voet; veel dieper dan in Bar-abbas' kerker. Het lag dood in zonden en misdaden. Het lag in het geweld des Duivels. Het lag onder den vloek der Wet; onder den toorn Gods.

En daarom, het Pascha, de schaduw der verlossing, mocht gegund worden in den uittocht uit Egypte, in de losmaking der Bar-abbassen uit den kerker, in het uittreden uit de schaduwachtige of tijdelijke poort der gerechtigheid; — de verlossing zelf kon door het ééne Zaad Abrahams, door den gezalfden Zoon van David, door den Uitverkorene en Gezegende des Heeren, door den Christus Gods, den éénigen Verlosser en Zaligmaker, slechts worden aangebracht door het intreden binnen die poort des Heeren, tot waar Zijn volk onder den vloek en den toorn des Heeren gebonden lag.

Slechts Bar-abbas kan als type uitgaan.

Jezus Christus moet overgegeven worden aan de gerechtigheid Gods. Hij moet gegeeseld, gekruisigd, gedood worden. Hij moet al de straf van Zijn Volk dragen tot in de allerdiepste versmaadheid en de angst der hel naar lichaam en ziel aan het hout des kruises, in de buitenste donkerheid van den toorn en de verlating Gods.

Dáár wordt het Lam geslacht, dat Israël zijn Pascha biedt.

Hij is de ééne, die voor geen ceremonie te kiezen is.

Want Hij is het Lam van God Zelf.

Hij is de Verlosser van al Zijn Volk, naar de liefde, waarmee Hij het heeft liefgehad.

In Hem is de verlossing, de volkomen verlossing van het ware Israël.

Niet door Pilatus' gunst, niet door de gunst des volks, wordt Hij losgelaten. Maar door de gerechtigheid Gods. Uit de banden des doods. Uit de angsten der hel. Uit het verzegelde graf.

Ja, als Hij uittreedt uit Zijn grafspelonk in de kracht des onvergankelijken levens, — dan gaat de poort der gerechtigheid open, door welke de rechtvaardige binnengaat, de poort des Heeren.

En *die* bevrijding is het, die Hij door den Heiligen Geest al Zijn volk toebrengt.

Voor Barabbas moge de bevrijding zijn uit Pilatus' handen; voor de goddeloozen het ijdele feest, omdat er geen banden zijn tot hun dood toe.

Voor het Volk des Heeren moge de bestraffing allen morgen nieuw zijn en de verdrukking in de wereld niet voorbijgaan. Rome mag Gods kinderen vertreden, verbranden, vermoorden. Alle hoovaardigen mogen in onrecht den onschuldige verteren.

Maar de Heere verlost al Zijn Volk van den dood. Hij delgt door Zijn bloed in de poort van Gods gerechtigheid hun schuld uit. Hij breekt door Zijn Geest de doodsbanden hunner ziel. Hij spreekt onder de verschrikkingen van Gods heilige Wet tot hun zielen van eeuwigen vrede. Hij leidt hen in den weg der waarachtige bekeering en in de vrijheid des geloofs. Hij schenkt hun de kennisse Gods, en de genade, om den Heere in oprechtheid te vreezen. Hij brengt hen samen van Oost en West en maakt daarvoor bergen vlak en zeeën droog. Hij verlost hen uit allen nood en doodsnoed. Hij troost hen in het bangst benauwen. Hij wekt hen allen uit het graf. Hij geeft hun het eeuwige leven. De goedertierenheid des Heeren is in der eeuwigheid.

Bar-abbas is een schaduw, die voorbijgaat. En de vrijheid der goddeloozen is slechts schijn.

Maar onze Heere Jezus is opgestaan tot de heerlijkheid des Vaders.

En wien de Zoon vrijmaakt, die is waarlijk vrij.

XXV. EEN KROON VAN DOORNEN [Matth. 27:27-30]

Toen namen de krijgsknechten des stadhouders Jezus met zich in het rechthuis en vergaderden over Hem de gansche bende.

En als zij Hem ontkleed hadden, deden zij Hem een purperen mantel om. En een kroon van doornen gevlochten hebbende, zetten [die] op Zijn hoofd. En een rietstok in Zijn rechter [hand]. En vallende op hun knieën voor Hem, bespotten zij Hem, zeggende: Wees gegroet, Gij, Koning der Joden! En op Hem gespogen hebbende, namen zij den rietstok en sloegen op Zijn hoofd.

Mattheüs 27:27-30.

De Romeinsche soldaten vlochten een kroon van doornen en zetten die op Jezus' hoofd.

De venijnige doornen drongen den Heere in het vleesch, in het bloed, en martelden Hem in vlijmende smart.

En niet alleen de doornangels, Hem pijnigend in Zijn vleesch en bloed, deden Jezus lijden; maar dat die doornen Hem om het *hoofd* gestrengeld werden, om het voorhoofd en de slapen, vergrootte Zijn smart. En de rietstok sloeg Hem de doornen om het hoofd dieper in. Zoo werden Zijn bloedaderen met geweld aangegrepen en Zijn hersenen gepijnigd.

Ja, de doornen drongen Hem in de *ziel*. De bloeddruuppelen leekten smadelijk over Zijn aangezicht, over Zijn oogen. En die oogen blikken op de bende, die deze hoonende smart Hem aandeed, opzettelijk, meedoogenloos, in dolle pret, in lage boosheid. Jezus aanschouwde en leed de laagheid der zonde, de dierlijkheid in den mensch, het vertrappen van Zijn ziel, van Zijn waardigheid, door menschen zonder geweten, zonder gevoel, minder dan dierlijk, duivelsch.

De doornen martelen Jezus' persoon, Zijn leven, Zijn onschuld, Zijn heiligheid, Zijn menschenlijke natuur, Zijn zalving ten Koning boven allen.

Zijn kleed is Hem immers ontnomen; een spotmantel is Hem omgehangen; een rietstok is Hem in de hand gestoken; en de mannen, wier roeping het is, een kroon te dienen, voor een kroon te strijden, de krijgsknechten, de gansche bende, zij bedoelen niet slechts Jezus met doornen te wonden, maar met doornen te *kronen*; zij hebben de doornen Hem tot een *kroon* gevlochten. Om Zijn *kroning* is het hun te doen; in die kroning, in Zijn *koningschap* moeten zij Hem martelen. Niet slechts de doornen branden Jezus om de slapen, maar de doornenkroon, de hoon van Zijn koningschap in spotmantel en rietstaf begonnen en in de doornenkroon voltooid. Die *kroning* met doornen doet den Heere Jezus nameloos lijden; die kroning door smart en smaad, waarvoor heel deze bende den kring trok, den doorn greep, de kroon vlocht.

De kroning met doornen klom niet slechts uit kleed en rietstok op tot den krans der doornen en smarten om Jezus' schedel en aangezicht; — maar die kroning sprak, wondde, martelde den Heere Jezus in den *kring*, die zich om Hem trok. In die rij van mannen. In de eenheid van hun handeling. In de blikken van hun oogen. In den spot om hun mond. In den hoon van hun woorden. In hun samen genieten van Zijn ellende. In hun lachend, joelend verkeer. In hun buigingen en groeten. In hun knielen. In hun roep: "Gij, Koning der Joden, wees gegroet!" In den spuw, dien zij voor Zijn bebloede oogen met lage blikken vormen. In het vuile speeksel, dat zij spuwen naar Zijn gelaat, naar Zijn kroon, over Zijn kleed.

Hier handelen de menschen met Jezus' koningschap; hier maken zij met dat koningschap ernst; hier brengen zij Hem als Koning Zijn deel, Zijn eer; en die eer is

deze kroning met doornen; met heusche doornen voor Zijn vleesch; met erger doornen voor Zijn ziel: met doornen van hoon en spot, van verachting en vertrapping, van lagen lust en vijandschap.

Dat doen de *menschen*; de krijgsknechten, de vertegenwoordigers en dienaars van kroon en recht, de mannen van Rome, van den roem der wereld, in het huis van den landvoogd, die hierin des Keizers vriend is.

Dat doen zij aan den Gezalfde van eeuwigheid. Aan den Zoon van God. Aan den eeuwigen Koning. Aan den Koning der eere, die alleen verlossing en eere brengt aan Zijn volk, aan het menschenlijk geslacht. Aan den Koning, dié niet de geringen in hun vleesch en bloed, in hun persoon en leven, in hun karakter en waarde, dienstbaar maakt aan Zijn eere en lust; maar die Zijn kroon aanvaardde, om voor *hen een* kroon te zoeken, te verwerven; om een kroon te reiken aan onwaardigen; aan de ellendigen, uit het stof verhoogd; een eeuwige kroon van heerlijkheid en eere, van zaligheid en sterkte voor het aangezicht des Heeren in het eeuwige licht.

Een kroon van doornen, van smart en hoon, voor Jezus Christus, den van God gezalfden Koning, door menschen gevlochten!

Ja, niet alleen die soldaten zijn menschen, maar achter en rondom hun kring verwijdt zich de cirkel. Zij zijn in dienst van Rome; zij staan hier voor Rome; en dat Rome bindt onder zijn kroon en scepter de volken saam, gelijk het menschen uit alle volken in zijn benden en legioenen opneemt. Jezus ziet en lijdt in Zijn lijden, in Zijn kroningslijden, dan ook niet slechts de *doornen* in Zijn vleesch en om Zijn hoofd; niet slechts de *doornenkroon* bij Zijn spotgewaad; niet slechts de *doornenkroon*, die *deze bende* vlecht; — maar Hij ziet *de menschen*, het menschenlijk geslacht, de menschheid, waaruit Hij Zijn Koninkrijk zal opbrengen. Die menschheid vlecht Hem Zijn kroon van doornen.

De *mensch*, de menschheid, heeft in het paradijs, waar God den mensch den hof der eere en der heerlijkheid bereidde, voor de majesteit des Heeren uit den mond der slang den angel genomen, den doorn getrokken, en zijn God gehoond, verspot.

Daarom zijn dien mensch door Gods rechtvaardig oordeel de doornen en distelen gegeven; *die* brengt de aarde voort voor den *mensch*; die doornen zijn het wettig deel des menschen in de Schepping Gods. Niet voor het gedierte des velds wassen zij, maar alleen voor den mensch. En slechts de vrije gunst des Heeren heeft hem daarbij nog het brood uit zijn zweet geschonken.

Maar behalve dat heeft de mensch de doornen uit dat paradijs meegenomen; de doornen der zonde; doornen van hoon en smaad, van ongerechtigheid en wrevel, van boosheid en moedwil; doornen, immer wassend, machtig groeiend. In doornen heeft de mensch gedaan al zijn eeuwen in al zijn geslachten; doornen lijdend en doornen kweekend; doornen vlechtend, spottend, laag en gemeen, brutaal en schaamteloos; doornen vlechtend ten kroon. Heel het menschenlijk geslacht teelt en weeft en vlecht doornen van ongerechtigheid van schandelijkheid en zonden. Het zondigt; het kranst de zonden; het pijnigt; het martelt; het hoont; het vertrapt; het verspuwt; het onteert het spant samen; het groeit ineen in goddeloosheid; in onrecht; in wellust van vuile ijdelheid en lage drift. Het vlecht de doornen ten kroon voor de waarheid; voor de gerechtigheid; voor de liefde; voor den hemel; voor God. Altoos vlechten de zonden dien krans. Altoos trekken de ongerechtigheden dien kring; altoos vlechten de handen en harten zich samen, om die kroon voor *Hem, die op den Troon zit*.

In *dien* kring der menschen, in die menschheid, stond Jezus' in Zijn bitter lijden.

Die kroon van doornen, die de menschheid vlecht, is het teeken van Gods rechtvaardig oordeel. Die kroon, bij dat kleet, met dien stok, in dien kring, die kroon van doornen voor ziel en lichaam, dat koningschap van smaad en smart en hoon en bitterheid, van lijden en rampzaligheid, — wacht den kroondrager uit het paradijs, den *mensch*, die zijn God heeft gehoond en verspot; die met zijn ongerechtigheden een kroon van doornen vlocht voor den Naam des Heeren! De kroon van doornen, die de menschheid vlecht

voor haar God, zal op *menschenhoofd* gedrukt worden. Eeuwig zal de groet van den hoon, de spuw der verachting, de smart van den doorn kwellen, branden, martelen in de hel; den hoovaardigen goddelooze zal het spotkleed en de rietstok niet ontbreken bij der duivelen hoongelach in de vlammen der duisternis. De rechtvaardige Rechter zal de kroon van doornen alhaast toewijzen aan Zijn hooner, *die Hem die kroon wou vlechten*.

Maar dat aanschouwt dan ook de Heere Jezus in Zijn lijden. Dat *rechtvaardigt* Hij in gehoorzaamheid in de bitterheden van Zijn kroning met doornen. Ja, die kroon met doornen *moet* op het hoofd des menschen gedrukt worden. Dat spotkleed, dat hoonriet, ze moeten komen. Die hoonlach; die spuw der verachting; die smarten in vleesch en bloed, in lichaam en ziel, die den bodem, den wortel van het menschelijk leven raken; die het ontledigen en vernietigen in namelooze ellende; — ze moeien komen. Het menschelijk bedrijf, al het menschelijk doen en woelen werkt daarheen; het trekt doornen en kweekt ze en vlecht ze; het dringt allen saam en het vormt den kring, het werkt al zijn vuile boosheid naar buiten; — en dan komt — de kroon van doornen, gedrukt op het menschenhoofd in den kring der hooners.

Jezus is de *Koning* der Joden. Hij is Gods Gezalfde, om Zijn Volk te verlossen; om hun tot een Hoofd en Borg te zijn. Daarom is die kroon van doornen, die daar komt, — die kroon, die den *Zijnen* wacht, — voor *Hem*, voor *Jezus*. Hij lijdt *hun* lijden. Hij draagt *hun* kroon. Hij geeft Zijn rug, Zijn wangen, Zijn handen en Zijn hoofd. Hij verbergt Zijn aangezicht niet voor smaadheden en speeksel. Hij geeft Zijn ziel. Hij laat Zich kronen door hen, die Hij verlost; kronen met de kroon van doornen, van smarten en ontzettingen, kronen door de bespotting van Zijn koningschap, in het bitterste zielvertrappende lijden.

O, *hier* met Zijn kroon van doornen is Jezus onze Koning! Hier grijpen wij Hem aan door onze ongerechtigheid; maar hier ook grijpt Hij in onze ongerechtigheden *ons* aan. Hier werkt Hij onze verlossing. Hier is de Koning van Psalm 72; de Koning der ellendigen en noodduftigen, der goddeloozen en verlorenen; de Koning der moordenaars en spotters, dien Hij straks als Koning, met Zijn doornenkroon op het hoofd, van Zijn kruis het paradijs toezegt.

Hebben we deel aan de *verlossing* door dezen Koning, dan moeten we kennis hebben aan Zijn *kroon*. We moeten weten, waar de doornen zijn gewassen en gevlochten, waar de handen hebben gewerkt en de harten hebben gewoeld, die Hem de kroon op het hoofd gedrukt hebben. *Onze ongerechtigheden* moeten wij aan Jezus Christus vinden, zullen we in Zijn kroon en hoon, in Zijn kleed en bloed, onze verlossing vinden.

Dàn verandert de kring om Jezus.

Dàn zien wij hier in Hem den Koning der Joden, in Hem met Zijn kroon van doornen!

Dàn zien wij in deze doornen de kroon der liefde, de echte menschenkroon, de kroon der heerlijkheid en der eere om Zijn slapen. Dan groeten we Hem in de aanbidding des geloofs: "Wees gegroet, Gij, onze Koning! Wij zegenen U in den Naam des Heeren!"

Ja, dan zien we Hem gekroond door den Vader. Gekroond met onze doornen. Maar gekroond ook met onze verlossing. Gekroond in eeuwige heerlijkheid met de heerlijkheden, waarmee wij door eeuwige vrije liefde en genade zullen gekroond worden.

Dàn zijn wij eeuwig aan Jezus' kroon verbonden. Aan Zijn kroon van doornen op aarde; aan Zijn smaad; aan al den wrevel tegen Zijn naam en zaak aan al de smaadheid van al Zijn Volk. Ja, iets van Zijn doornen hoont ook ons. En dat teeken van dien doorn om Jezus' wil is ons dierbaar.

Dan ook zoeken we door genade niet meer doornen te vlechten voor den Heere, maar uit Zijn doornen te plukken de bloemen en werken des levens, opdat de Vader in den hemel verheerlijkt worde.

Dan wachten we uit Jezus' doornen de overwinning van al onze doornen; de vernietiging van allen doorn, die ons smart en onzen God onteert.

Ja, we wachten dan van den rechtvaardigen Rechter om Jezus' wil de kroon der gerechtigheid, de kroon der heerlijkheid.

En die kroon zal op ons hoofd bloeien voor Jezus, die onze kroon van doornen droeg. En voor den Vader, die Hem ons ten Koning gezalfd en gekroond heeft.

XXVI. ZIET UW KONING! [Joh. 19:14, 15]

En het was de voorbereiding van het Pascha, en omtrent de zesde ure.

En hij zeide tot de Joden: Ziet, uw Koning!

Maar zij riepen: Neem weg! neem weg! kruisig Hem!

Pilatus zeide tot hen: Zal ik uw Koning kruisigen?

De Overpriesters antwoorden: Wij hebben geen koning dan den Keizer.

Johannes 19:14, 15.

Wat hebben de Joden toch een vreeselijke keuze gedaan!

Hun *Koning* gekruisigd!

En toch liet Pontius Pilatus niet toe, dat zij die keuze ontweken. Indien hij dan Jezus naar hun begeren zou overgeven tot den kruisdood, dan moesten zij Jezus als hun *Koning* geheel verloochenen, en bekennen, dat zij geen Koning hadden, geen Koning wilden, dan den Keizer alleen; en dat zij daarom den kruisdood voor Jezus verlangden.

Zij hadden den Heere Jezus reeds aan Pilatus uitgeleverd met deze valsch ingekleede beschuldiging: "deze verbiedt den Keizer schatting te geven; Hij zegt, dat Hij Zelf Christus, de *Koning* is."

Het onderzoek van Pilatus gaat dan ook over Jezus' koningschap: "Zijt gij de *Koning* der Joden?" "Zijt gij dan een *Koning!*" En al haalt de landvoogd op het antwoord des Heeren over een Koninkrijk der Waarheid in Romeinsche minachting de schouders op, hij gevoelt toch, dat het in heel dit geding om het *koningschap* van Jezus gaat.

Daarom stelt hij ook de keuze bij het loslaten van een gevangene naar de gewoonte hun aldus voor: "Wilt gij, dat ik u den *Koning* der Joden loslate?"

Als Jezus gegeeseld is en aan de willekeur der soldaten is overgegeven, bedoelt de spot met doornenkroon en rietstaf en mantel Zijn *koningschap*, en toonen deze Romeinen, dat zij mede het geding vatten, door te hoonen: "wees gegroet, gij *Koning* der Joden!"

Zoo brengt Pilatus dan ook Jezus tot de Joden uit, met doornen gekroond en in Zijn spotgewaad; en beroept hij zich daarbij ook al op het menschelijke gevoel der hartstochtelijke menigte door zijn woord: "zie den mensch!" — hij zet het geding met de Joden in dezelfde richting voort, door zich in den rechterstoel te zetten en Jezus aan Zijn volk voor te houden: "Ziet uw *Koning!*" "Zal ik dan uw *Koning* kruisigen?"

"Uw *Koning* kruisigen?"

Hier moet de beslissing vallen.

En hier valt zij.

Hier kiest Israël: "wij hebben geen koning dan den Keizer!"

Zoo wordt Jezus dan aan het kruis gehangen, waar zijn beschuldiging boven hem geschreven zal staan: "Jezus de Nazarener, de *Koning* der Joden!"

Let er op, hoe Pontius Pilatus, schoon hij aan de ééne zijde Jezus' bevrijding zoekt, aan den anderen kant de Joden tot een ontzaglijke keuze dwingt, en hoe hij zelf mede Jezus, juist om diens koningschap, dringt naar het kruis.

Pilatus was Rome's landvoogd. Hij stond voor Rome tegenover de Joden, die geen koning mochten hebben dan een Herodes, Ezau's zoon, door Rome hun gegeven.

En het geval lag er nu eenmaal toe, dat de Joden Jezus als een pretendent-Koning hadden overgeleverd.

Nu komt dan ook in Pilatus Rome tegen Jeruzalem uit met Jezus als den vernederden Koning der Joden: "Komt, gij Joden! kiest gij uw Koning?"

Had Jeruzalem zoo Jezus, in Zijn versmading door Rome, als Koning gekozen. Hem zoo gekozen tegenover Rome en in Rome's aangezicht, zou dan Rome dien gekozen Koning hebben losgelaten?

En al ware dit al voor het oogenblik het geval geweest, zou Rome Jeruzalem en de Overpriesters vrij met hun Koning hebben laten uitgaan?

Rome met zijn Keizer zou dan tegenover Jeruzalem met zijn Koning gestaan hebben.

Zooals Kajafas het reeds voorzien had: "de Romeinen zullen komen en wegnemen, beide onze plaats en ons volk."

Wat moeten de Joden dan kiezen voor Pontius Pilatus: hun Koning tegenover den Keizer? Zal Jeruzalem, zal dit kleine overblijfsel, dit aemachtig en vernederd volk, nu en hier Rome het hoofd bieden, waar de Koning om wien het geding gaat, daar reeds in Rome's macht, tusschen de Romeinsche soldaten, bebloed en gehoond voor hun oogen staat? Zal Jeruzalem zich met dien Koning, die het wereldlijke zwaard afwijst, tegenover den Keizer stellen, en zóó de ontzaglijke oude nooit uitgestreden tegenstelling als een banier opheffen tusschen Israël, de afgezonderde, en de wereld, wier hoofd Rome is? Dit volk, zelf zoo tot niet geworden, zelf zoo bebloed en gegeeseld, zoo gehoond in Jeruzalem, gebonden in zijn macht, — zal dit volk met *zulk* een Koning, als daar nu door den lagen krijgsknecht vooruit gestooten wordt, het groote wereldgeding tusschen Zion en Basans hemelhoogen berg met al zijn heuvelen aangaan?

O, wat overwinnend geloof ware daarvoor noodig geweest!

Eén zal er in heel dit geding openlijk die keuze doen; dat zal de moordenaar aan het kruis zijn, die tot Jezus' *Koningschap* de toevlucht neemt.

Maar Israël? Jeruzalem?

Neen, het *kan* den Koning Jezus niet kiezen. *Hem* niet. *Zóó* niet. *Hier* niet. *Nu* niet.

Dàt kan alleen *het geloof*. Het geloof, dat *God* kiest. Dat Zijn *Woord* kiest. Dat blind is in de uitkomst. En dat daarom alleen in den Naam des volzaligen Gods de wereld overwint.

Maar dan moet nu ook de scepter van Juda wijken.

Dan moet ook nu hier Israël ondergaan, zijn huis woest latende.

Dan moet nu de landvoogd het geding ook geheel voor zijn Keizer winnen.

Dan moet nu Rome, het hoofd der Heidenen, ook den palm ten volle wegdragen, het pleit tusschen Israël en de wereld voldingend beslechten.

Dan moet Israël zich verliezen in de wereld, waar zijn God het uit geroepen had.

Dan moet de keuze van Jeruzalem op het historieblad geboekstaafd worden: "Wij hebben geen koning dan den Keizer!"

Hier vertrappt Israël zijn Koning.

Maar hier vertrappt ook de wereld Zion.

Door het ongeloof van het volk, dat de Heere Zich had afgezonderd!

Hier is het geding van den tweeden Psalm, maar waarin Israël zich met de Heidenen tegen den gezalfden Koning, tegen den Heere en Zijn eeuwigen Raad vereenigt, "laat ons Zijn touwen scheuren en Zijn koorden van ons werpen! Neem weg! Neem weg!"

En dat alles leed de Koning, de gezalfde Koning, uw Koning, o Zion! Uw Koning, o Gemeente des Heeren!

Mijn lezer, wij kunnen hier de volheid der gedachten niet uitwerken, die uit het Woord ons als lichtbundels toestralen, waar Rome van den Rechterstoel Zion toespreekt: "Ziet, uw Koning!"

Hier spreekt uw God.

Ja, ziet *uw Koning!*

Want zóó moest Hij lijden, omdat zóó de wereld, en omdat zóó Jeruzalem is als in Zijn lijden en verwerping openbaar werd.

Ziet uw *Koning* in Zijn allerdiepste vernedering en smaad. Toch daarin uw *Koning*.

Ja dáárin.

Want in die diepte van Joden en Heidenen laagst gij, Zijn Volk, gebonden door ongeloof, door zonde. In die Satansdiepte van volkomen vijandschap tegen uw God en tegen Zijn Raad. Israël kan zijn eigen verkiezing niet verdragen; zijn eigen Koning niet kiezen; zijn eigen afzonderlijk-zijn niet hebben, zijn eigen God niet. Israël geeft het over, — heel het Koninkrijk van waarheid en genade: "neem weg, neem weg!"

Ziet dan *uw Koning!*

Want dat is Hij en dat wil Hij zijn; en daarom verstoot en verlaat Hij Zijn volk niet, ofschoon dit Volk zijn God en zijn zaligheid verwerpt. Neen. Hij neemt de schuld en de straf van dat Volk op Zich. Hij stelt Zich hier als Koning voor Zijn Volk in het gericht.

Hij alleen voor Zijn Volk tegenover Pilatus en Kajafas, tegenover Rome en de Joden.

Hij alleen voor Zijn Volk ten strijde komend tegenover den Machtige, den Overste der wereld, den Faraö, die hen gevangen houdt; tegenover Satan, dood en hel.

Hij alleen voor Zijn Volk tegenover het rechtvaardig oordeel Gods.

En daarom voor Hem, voor uw Koning, alleen smaad en hoon en kruis.

Ziet *uw Koning!*

Hier.

O ja, *hier* blinkt Hij uit. Want de meeste is de liefde.

Ziet *uw Koning!*

Maar dan moet nu ook ons zien *gelooven* zijn, zoo wij in Jezus onzen Koning zien. Dan moet Hij ons nu ook in waarheid *Koning* zijn. Dan moeten we op Hem *geheel vertrouwen* naar Psalm 2. Dan moeten we ons aan Hem geheel *onderwerpen*. Hij regeert ons. Hij gebiedt alleen.

Dan moet Hij onze *Koning* zijn tegenover alle macht der wereld.

Hij *Koning*; Zijn *Woord* onze regel; zonder tegenspreken zonder berekeningen.

Dan zullen wij voor onzen *Koning* niet minder zijn dan Pilatus voor zijn Keizer! Wij vorderen erkenning van Zijn koningschap. Alle knie buige Hem!

In al het woelen der volken, in al het dienen van menschen, zij ons zielebloed, onze ademtocht, al ons leven en onze kracht, tot in den dood toe, in nooit bevredigde liefde gewijd aan onzen Koning, die ons verlostte in Zijn smaad en in Zijn bloed.

Aan Jezus Christus.

Als *onzen Koning!*

XXVII. NEMEN EN GAAN [Joh.s 19:16, 17]

En zij namen Jezus en leidden Hem weg.

En Hij, dragende Zijn kruis, ging uit naar de plaats, genaamd Hoofdschedelplaats, welke in het Hebreeuwsch genaamd wordt Golgota.

Johannes 19:16, 17.

Ja, zij namen Jezus en leidden Hem weg, om Hem te kruisigen. En Hij droeg Zijn kruis naar Golgota. En daar kruisigden zij Hem.

Vestig uw aandacht daarop.

Dat hebben zij aan Jezus gedaan.

Zij hebben Hem genomen. Zij hebben alles aan Hem gedaan, wat zij wilden.

Zij hebben over Hem geheerscht. Ploegers hebben op Zijn rug geploegd; zij hebben hun voren lang getrokken. Als een schaap hebben zij Hem genomen en geslacht.

Zij hebben Hem genomen, en Hij is onder hen van hand tot hand gegaan. Van Getsémané naar Kajafas. Van Kajafas naar Pilatus. Van Pilatus naar Herodes. Van Herodes naar Pilatus. Van Pilatus naar het kruis.

Eerst hebben de knechten van Kajafas Hem genomen en mishandeld. Toen hebben Herodes' dienaars hem genomen en bespot. Daarna hebben Pilatus' krijgsknechten Hem met doornen gekroond en gehoond en gekruisigd.

Zij hebben Hem genomen. Zij hebben het maar gedaan. Zij hebben naar recht noch eere gevraagd. Ieder heeft aan Jezus zijn lust gedaan. Hij was er voor.

En zie, nu nemen ze Hem voor het kruis. O denk het in. Ze nemen Hem, om Hem te kruisigen.

Ontzaglijk oogenblik voor Jezus!

Ze nemen Hem, ze vatten Hem aan als veroordeelde, als kruiseling. Hij is nu met de misdadigers gerekend. Hij is nu genomen voor een nietswaardige.

O diepe smaad! O bitter lijden!

Wat grijpt het u reeds aan, wanneer gij Marie Antoinette, Frankrijks koningin, ziet aanraken door de gemeene soldaten, gelijk een vrouw van de straat, en haar ziet wegvoeren naar de Guillotine. Daar is iets van dat "nemen".

Maar neen, hier valt de vergelijking, reeds als zij dienst doet.

Heilige vlekkelooze, heerlijke Jezus! Verlosser der menschen! Zone Gods! Zij hebben U genomen voor het kruis! Zij hebben met U gedaan, als met den laagsten ellendeling! Zoo zijt Gij door hun handen gegaan!

Zij nemen Jezus.

Daar, dat kruis voor Hem. Vooruit! Ze leggen Hem Zijn kruis op. Daar zal Hij aan hangen. Genageld aan dat kruis. Daar zullen ze Hem aan tentoonstellen. Daar zal Hij het bitterst lijden aan smaken. Daar zal Hij aan sterven.

Ze nemen Jezus.

Ze brengen Hem weg; ze drijven Hem voort; de poort uit; Golgota in het gezicht.

Jezus, een schaap, stemmeloos voor Zijne scheerders; zóó hebben ze Hem genomen en al deze jammeren aangedaan.

Mijn ziele! mijn lezer! Och gedenk toch aan den Heere Jezus in Zijn bitter lijden! In Zijn heilig zwijgen! Hij laat het alles toe!

Soms doet men ook u of mij kwaad. Soms komt men ons te na. Soms slaat men naar ons. Soms raakt men ons. Soms lijden wij van de boozen. Soms *neemt men* ook ons. Soms doet men met onzen goeden naam, met onze eere, met ons recht, met ons huis, met ons geluk, met ons leven, wat men wil. Soms is er voor onze heiligste rechten geen ontzien meer. Soms heeft men het er op gezet, ons te grieven, te wonden, te martelen, te vertrappen. Soms is er niemand meer, die daar tegen opkomt. Soms neemt men er ons voor. Soms schijnen wij er voor te zijn. O, bitter lijden!

Maar vergelijk nu uw lijden bij dat van Jezus; vergelijk uzelf bij Hem; en zoudt gij, zondaar! gij, die Gods straffen zoo dubbel waardig zijt! gij, die zoo schuldig staat voor Hem, wiens heilig Recht gij schondt!... zoudt gij, die een discipel van Jezus zijt! gij, die Zijn exempel, Zijn voetstappen liefhebt! zoudt gij u te zeer beklagen, als men *u* neemt?

En zult gij opstaan? zult gij uw aanvaller te lijf gaan? zult gij vergelden, oog om oog en tand om tand en wond om wond? zult gij, als men uw recht en uw vrijheid, uw goed en uw leven grijpt, strijden met elk middel, dat raken kan, en uw belager treffen met wat gij vinden moogt?

O, zie op Jezus! Uw verlosser, uw God en Zaligmaker. Hij lijdt als een lam. Hij *laat* Zich nemen. Hij voldoet aan den regel der wereld niet. Hij *geeft* Zich, waar men Hem neemt. Hij *gaat uit* in den lijdensweg, waarin men Hem voert.

Jezus' lijden is Zijn *daad*.

Zij *nemen* Hem. Maar Hij *gaat*.

Dat is Zijn grootheid. Dat moet ook door genade het teeken onzer gemeenschap met Hem zijn.

Niet als schikte de Heere Zich in een noodlot. Nog minder, als zou Hij onverschillig zijn omtrent Zijn weg, of ongevoelig voor Zijn lijden.

Neen, de Heere Jezus heeft iedere grieving, iedere smart, die Hem, den Zoon van God, den heiligen Mensch, den liefdevollen Ontfermer en Zaligmaker, is aangedaan, *ten volle* gevoeld. Nooit heeft iemand het lijden zóó geproefd als Hij. Hij heeft het *ten volle geleden*.

Maar onze Verlosser lag niet met ons in onzen val, onder de macht der zonde, die onze dwaasheid is. En daarom rekende de Zone Gods, waar Hij, als de tweede Adam, in onze menschenlijke natuur als Zaligmaker optrad, *allereerst met God*.

Zeker, voor Recht is heel Zijn leven geweest. Nooit heeft Hij het onrecht plaats gegeven. Alleen maar, het Recht des *Heeren*, de weg *Gods*, de wil des *Vaders*, staan bij Hem vooraan. Hij ziet niet slechts Zich en Zijn wederpartijders. Neen, Hij ziet den drinkbeker in de hand des *Vaders*; en Hij neemt den beker uit *die* hand, om Hem ledig te drinken.

Onze Heere Jezus leeft bij *Gods Raad*; bij *Gods Gebod*; bij *Gods bestel*; bij het woord der *Ordinantie*, dat uit den mond Gods uitgaat; bij de *Schrift*.

Die Raad Gods is goed. Die Weg Gods is goed. Die Wil Gods is goed. De Heere is recht in al Zijn weg en werk.

Met dien Raad, met dien Weg, met dat Recht des Vaders, is de Zoon geheel vereenigd. En daarom, Jezus *gaat uit*, *dragende* Zijn kruis.

Hij is in dien Raad en Weg met den Vader zelf vereenigd; één; een in liefde; één in lust om te behouden; één in verlangen, om het eeuwig Vreeverbond uit te voeren, en het eeuwig Welbehagen in de zaligheid van het uitverkoren geslacht, in de glorie van het Koninkrijk der hemelen, uit te werken.

Jezus gaat in den weg Zijns Vaders. En Hij gaat daarmee in den weg van des Vaders heerlijkheid; van de heerlijkheid des drieëenigen Gods; en van de heerlijkheid aller

uitverkorenen. Hij gaat in den weg, waarin al Zijn vijanden, Satan en al diens booze werktuigen, door het rechtvaardig oordeel Gods aan het hout gehecht, overwonnen en buitengeworpen zullen worden.

In dien weg van Gods Raad en bestel gaat Jezus in volmaakte liefde. Hij vindt in dien weg uw en mijn zonden, omdat Hij er u en mij vindt. En Hij erkent het rechtvaardig oordeel Gods over die zonden. En Hij neemt ze op Zich. En Hij laat Zich nu nemen en tot zonde voor ons maken. Hij laat zich nu nemen en nagelen aan het afschuwelijkste hout, door de meest bezoedelde handen.

Opdat Hij Gods Raad zou dienen naar het heilig Recht. En opdat Hij naar Zijn volmaakte liefde het handschrift onzer zonden aan dat kruis der vervloeking hechten zou.

Mijn ziele! mijn lezer! *lijden* en *doen* moeten voor ons één zijn.

Wij moeten maar niet *ondergaan*; we moeten *gaan* in den weg van ons kruis.

Niet slechts uw plager en gij moeten u daarbij voor oogen staan, maar uw *God*.

Wij moeten leven voor waarheid en recht, — ongetwijfeld, — maar achter den *tweeden* Adam, — niet achter den *eersten*!

De eerste Adam heeft, — als ware hij God! — *zelf* recht gekozen en gesteld.

De *tweede* Adam, — hoewel Hij de Zoon was! — heeft *gehoorzaamheid* geoeffend in Zijn lijden; Hij heeft *onder* God het recht aangenomen, zooals God het bestelde.

Niet het recht voor het oogenblik tusschen u en uw naaste moet u voor oogen staan; — dan *is* de wereld door ons niet goed te keuren of te verdragen; dan moeten we ons als Simson wreken aan de Filistijnen.

Neen, het Recht uws *Gods* moet gij kennen en omhelzen. Daarop moet gij zien.

En Hij, die in den Heere Jezus, Zijn lieven Zoon, u de vergeving uwer zonden schonk en bereidde; Hij, die u door Zijn Heiligen Geest trekt en leidt in het Koninkrijk Zijner genade; Hij, die heel Zijn Raad, den Raad Zijns welbehagens, over u en alle uitverkorenen uitbreidde; Hij bestelde ook voor u *uw kruis*, *uw lijden*, *uw lijdensweg*; ook uw *onschuldig lijden*; ook uw *mishandeling*; ook uw *vertreding*.

Niet als bij Jezus.

Die droeg uw schuld.

Gij draagt slechts de overblijfselen van Zijn lijden en smaad. Gij draagt slechts Zijn kruis een wijle achter Hem, als Simon van Cyrene. Tot een teeken, dat Hij uw kruis droeg, en dat gij van Christus zijt.

Voor ons is daarom de vertreding slechts zeer ten deele. Maar zij is er ten deele toch.

En nu mogen en moeten wij wel opkomen voor de eere *Gods*, voor *Zijn* Recht, *Zijn* Raad, *Zijn* weg, *Zijn* Woord, *Zijn* Gemeente. Voor *Zijn* instelling, *Zijn* ordonnantie, *Zijn* geboden en werken.

Maar ons *eigen* recht moeten we, als de menschen ons recht vertreden, in *Zijn* hand laten. *De wrake komt ons niet toe*.

Ons lijden moet *gewillig lijden* zijn; het moet een *daad* zijn.

Gehoorzaamheid.

Overeenstemming met den wil van onzen God.

Gemeenschap met den Heere Jezus Christus.

Liefde.

Arbeid onzer ziele in den weg onzes Heeren voor Zijn gezegend Koninkrijk.

En in dat lijden is onze overwinning door onzen Heere Jezus Christus.

In dien lijdensweg hangt onze kroon.

Ook de kroon van ons recht, dien de rechtvaardige Rechter in dien grooten dag der wrake geven zal aan allen, die Zijn verschijning hebben liefgehad.

XXVIII. ZIJ KRUISIGDEN HEM [Markus 15:25]

En het was de derde ure, en zij kruisigden Hem.

Markus 15:25.

Dat hebben de Romeinsche krijgsknechten gedaan.

Maar zij wisten niet, wat zij deden. Zij voerden slechts een last uit van den landvoogd.

En al is Pilatus hierin verantwoordelijk, hij ook handelde toch hierin naar het uitdrukkelijk verlangen en den eisch der zonen van Abraham, die Jezus als hun Koning verwierpen en Hem aan Pilatus overgeleverd hadden, vorderende, dat Jezus sterven zou. Ja, op de vraag van den landvoogd, wat hij doen zou met Jezus, hebben zij uitdrukkelijk begeerd, dat Jezus zou gekruisigd worden.

Wij mogen dit bij het kruisigen des Heeren niet vergeten.

En nog meer.

Hij is om onze overtredingen verwond, om onze ongerechtigheden is Hij verbrijzeld. In Jezus is het handschrift onzer zonden aan het kruis genageld. Die zonden hebben Hem den dood gedaan. Die zonden hebben Hem aan het kruis gehecht.

Hoe zou ooit de Zoon van God, ook in de menselijke natuur, ook in deze wereld van ongerechtigheid, aan het kruis genageld zijn, indien niet de zonden der uitverkorenen Hem waren toegerekend; indien die zonden niet op Hem gevonden waren!

God is rechtvaardig in den dood van Christus. Hij is rechtvaardig ook in Jezus' kruisigen (Rom. 3:25, 26). Zoo hebben dan de krijgsknechten met Pilatus en de Joden in het kruisigen van den Zoon van God gedaan, wat de hand en de Raad des Vaders te voren bepaald had, dat geschieden zou. In den eeuwigen Vrederaad, in het Verbond der genade tusschen den Vader en den Zoon, liggen èn het vloekhout èn de nagelen, waardoor Christus gekruisigd is. Die nagelen zijn onze zonden, die Hem toegerekend zijn.

Zij kruisigden Hem. Zij, die door Zijn bloed behouden zouden worden; die verlost zouden worden van den vloek Gods, waaraan zij zonder Jezus' kruisiging voor eeuwig vastgeklonken waren: Christus heeft ons verlost van den vloek der wet, een vloek geworden zijnde voor ons, want er is geschreven "vervloekt is een iegelijk, die aan het hout hangt" (Gal. 3:13). De uitverkorenen en beminden naar de Voorkennis van God den Vader in de heiligmaking des Geestes tot gehoorzaamheid en besprenging des bloeds van Jezus Christus — *zij* kruisigden Hem. Hun zonden zijn in Zijn vleesch en gebeente ingedrongen; hun zonden hebben Hem aan den vloekpaal genageld.

Satan en al de zijnen zullen vergaan in de hel; hun zonden hebben Jezus niet gebonden en genageld, maar alleen de zonden van Zijn Volk, dat Hij liefhad tot den dood, *die* zonden hebben het gedaan.

Ja, want die zonden zijn nagelen, gelijk het doornen en vuistslagen en touwen zijn, waarmee wij tegen den Heere zijn opgetrokken. Die zonden spreken tot onzen God en Ontfermer: "henen uit! neem weg! kruis Hem!" Die zonden bannen Hem, smaden Hem, doorboren Hem, richten Hem een vloekteeken op; zij zouden God doden in het bloed des kruises, indien het mogelijk ware. En waar onze God in ons vleesch en bloed op aarde komt, daar nagelen die zonden Hem ook ten doode aan het kruis.

Zeker, dat hebben de krijgsknechten gedaan met Pilatus en de Joden. Maar hun zonde en onze zonde is één en dezelfde zonde. En niet hunne maar alleen *onze* zonden zijn de nagelen geweest, die Hem aan het kruis konden klinken. Onze nagelen, door hun handen in Jezus geslagen. Wat kon het offer, de losprijs, die onze Borg voor ons bracht, dan anders zijn dan de kruisiging? Wat moest de straf onzer zonden tegen God anders wezen dan dat Zijn nagelen ons doorboorden; dat Zijn hand ons aan het vloekhout sloeg? Aan

Zijn vloekhout! Lijf en ziel doornageld onder den vloek Gods; geklonken aan den eigen Vloek des Heeren; — dat moest het offer zijn.

Onze Borg en Zaligmaker wordt dan ook aldus in onze plaats gekruisigd. Onze God straft rechtvaardig onze zonde aan Zijn lieven Zoon, wiens borgtocht Hij van eeuwigheid aangenomen heeft.

Neen, het was niet alleen die schandpaal; het was niet enkel de ruwe pin, die Jezus door vleesch en gebeente drong in de bange ontzettende ure van Zijn kruisiging; het was niet alleen dat hout van de aarde, waaraan onze Heiland in ontzettingen geleden heeft. Het was *het Kruis Gods*; het was de vloek *Gods*; het was het oordeel *Gods*; het waren de nagelen des *Vaders*; het waren de doorboringen van Jezus' ziele door de helsche pijnen *Gods*, die op Golgota aan het kruis geleden zijn. Niet in de derde ure slechts dreunden de slagen, die Hem klonken aan het kruis; maar in toenemende mate donderden zij en troffen onzen Verlosser van de zesde tot de negende ure toe; zij vielen en sloegen uit de duisternis des hemels, uit den Vader der lichten, totdat het bang geroep uit de volheid der kruisiging van Jezus' lippen riep; "Eli! Eli! lama! sabachtani!"

En zij kruisigden Hem.

Het was geen ophangen, geen vastbinden, geen wegstooten. Het was een kruisigen, een vastnagelen, een vereenigen met het kruis, een oprichten aan het kruis. Wie Jezus nu zag uit de verte, die zag het kruis. Jezus en het kruis zijn één. "Jezus Christus en die gekruisigd", — dat is dan ook het Evangeliewoord. Zonder het kruis, het kruis in zijn waren zin, verstaan wij niets van het lijden van Christus. Maar in dat kruis ook teekent zich Zijn liefde, Zijn trouw, Zijn verlossingswerk, onze zaligheid. In die éénheid van Jezus met het kruis. Neen, Hij kan niet afkomen van het kruis. Hij is er aan genageld. Hij is er van eeuwigheid één mee. Hij heeft onze volle schuld, onzen vollen vloek op Zich genomen. Hij heeft alle, alle straf van ons overgenomen. Hij heeft ons volkomen verlost. Er is voor ons geen plaats meer aan het kruis, het kruis is geheel voor Jezus. Hij gaat er niet meer af, om plaats voor ons te maken. Hij lijdt het kruis geheel. Hij alleen,

En zóó onlosmakelijk heeft Hij Zich ook aan ons laten klinken door het Verbond en den Raad des Vaders.

En zóó onlosmakelijk zijn wij in Zijn handen gegraveerd, als de nagelen die handen klemmen aan het hout.

Zóó onverbrekkelijk zijn wij de Zijnen. Zóó vast is Hij de onze. Niemand zal ons rukken uit Zijn hand.

Zóó zal Hij ons in het laatste gericht ontmoeten. Het teeken van ons kruis, van het Kruis Gods, maar in heerlijkheid, zal het onbedrieglijk teeken zijn, dat wij in eeuwigheid niet zullen verloren gaan; het onbedrieglijke teeken van onze volkomen overwinning, van onze onverliesbare erfenis.

Zij kruisigden Hem.

Zóó bindt de liefde, gelijk de nagelen aan het hout.

Zijn liefde. *Onze* liefde ook. *Alle* waarachtige liefde, want de liefde is uit God.

Zoo leere de liefde ook ons het kruis, ons kruis, aan te nemen, op te nemen.

De Heere toornt op Zijn Volk niet meer. Hij scheldt het nooit. Hij heeft het lief. Slechts tot verheerlijking van Zijn Naam en tot ons heil beschikt Hij ons een kruis. Niet *Zijn* kruis over ons. Maar Jezus' kruis, dat wij dragen achter Hem, als een teeken, dat Hij aan ons kruis genageld werd.

Onze liefde omklemme het. Onze liefde leere het dragen.

Jezus kruis. O ja, dat willen wij door genade. En die keuze berouwt niet. Van dat kruis komen we op niemands hongeroep af. Jezus' liefde, Gods liefde, heeft er ons aan geklonken. De band aan Zijn bestel is de liefde alleen. En die liefde blijft tot in eeuwigheid.

XXIX. VADER! VERGEEF HET HUN! [Lukas 23:34]

En Jezus zeide: Vader! vergeef het hun; want zij weten niet, wat zij doen.

Lukas 23:34.

Welk een *daad* is deze bede des Heeren, terwijl Hij gekruisigd werd! Welk een openbaring van onzen Heere Jezus Christus!

Het ontzettendste lichaamslijden kwam over Hem.

En Hij was onschuldig. Ja, Hij was het land doorgestaan, goeddoende. Hij had Zich gegeven, al Zijn dagen. Hij had Zich vernederd, om te dienen. Hij had, zooveel meer dan Lot in Sodom, verdragen onder ons ongeloovig en verkeerd geslacht, Zijn rechtvaardige ziel dag aan dag kwellende bij het hooren en zien en ervaren der ongerechtigheid. Hij, de Zoon van God, die den Vader kende en die alles aanschouwde, wat de Vader deed; de Zoon, die deed gelijk de Vader; Hij leefde in Zijn menselijke natuur heilig, onnoozel, onbesmet, afgescheiden van de zondaren, in deze onze booze wereld; Hij leed de menschen en hun ongerechtigheid, maar stortte daar Zijn liefde tegenin. Anderen in de historie mogen voor de schare geroepen hebben; voor het volk hebben gesproken; over de ééne menschheid, het ééne bloed, dat zij deelden, hoog hebben opgegeven; — Jezus *gaf* Zich inderdaad, Hij leefde met heel Zijn hart en al Zijn daden naar den wil van God voor de schare, voor het volk, voor de menschheid. Hij greep het leven in Zijn ellende, in Zijn zonde en schuld aan, om het te redden, het te verzoenen, vrij te maken, op te richten, te verheerlijken. Jezus had alle menschen lief. Ja, Hij gaf Zichzelf voor hen. In den weg der Schriften strekte Hij Zich uit naar de ellendigen en nooddriftigen, die geen helper hebben; — om hen te verlossen tot de vrijheid der heerlijkheid.

En nu spanden die menschen tegen Hem samen. Nu was Hij door Israël aan de Heidenen overgeleverd. Nu was Hij door Rome's rechter prijsgegeven aan het onrecht. Nu werd Hij; hulpeloos; na zooveel leed, als Hij doorstond; na bespottung en geeseling; de doornenwonden om den schedel; — nu werd Hij door ruwe, harde kerels meedoogenloos aangegrepen; zonder eerbied of liefde, onder baldadige drukte, naakt gesjord aan den kruispaal; de armen werden Hem gerekt; met dikke touwen werd Zijn vleesch aan den paal geknepen; en de gruwelijke nagelpinnen werden Hem met hamerslag door de handen gedreven, dat de handbeenderen splinterden, de pezen verscheurd werden en de bloedaderen vernield, — spattend Zijn bloed aan pin en hamer, langs den kruisbalk en om de handen van de beulen. — En het volk zag het aan. En de boosheid grijsde. En de hel lachte.

Toen heeft de Heere Jezus Christus, in die ontzettende stonde, niet aan Zichzelf gedacht; niet geklaagd over Zijn schrikkelijke smarten; niet geroepen tegen de lage ongerechtigheid, die aan Hem werd bedreven, hoezeer ook de vreeselijke zonde ten volle door Hem geleden werd. Neen, toen was Zijn kruisiging Zijn *daad*, Zijn Middelaarsdaad. Toen heeft Hij het kruis aangenomen. Toen heeft Hij Zijn liefde volmaakt. Toen heeft Hij Zijn ziel gegeven voor de ellendigen. Toen ging het Hem slechts om hun verlossing. De ongerechtigheid der menschen en de gerechtigheid Gods kruisten elkander in Zijn kruisiging; — dat was Jezus' kruis, Zijn kruislijden naar lichaam en ziel. Maar in de volheid van de liefde Zijner ziele greep Hij toen die goddeloozen aan, die Hem kruisigden. Niet minder dan zij Hem grepen en bonden en knauwden en nagelden, totdat Hij aan Zijn kruis geklonken kleefde, niet minder vast greep Hij hen aan met Zijn ziel, in hun ongerechtigheid, om de gerechtigheid Gods voor hen te ontmoeten, en. Zich gevend in Zijn offerbloed, verzoening voor hen te doen, biddend om vergiffenis voor hen, om hun verlossing: "Vader vergeef het hun; want zij weten niet wat zij doen!" In het ontzettendste lijden is Christus in de volheid Zijner liefde werkzaam; verterend als het offer op het altaar, en uit de vlammen opklimmend, roepende om verzoening, om

redding.

Hier is de *daad* van Jezus' lijden, de daad van Zijn offerande. Hij offert Zichzelf Gode onstraffelijk op voor de zondaren. Hij worstelt in de ontzettingen van het kruis om het deel voor velen, en stort daarom Zijn ziel uit in den dood, veler zonden dragende en biddende voor de overtreders om de gunst des Vaders.

Hierin is de Christus niet alleen Koning en Priester en Offer, maar ook Profeet aan Zijn kruis.

Zijn bede is een *openbaring*.

Een openbaring onzer zonde.

Neen, de Heere Jezus Christus vergoelijkt de zonde niet. Hij ontdekt haar. Zijn kruisiging is onze ongerechtigheid, *de* ongerechtigheid in haar volle openbaring. Heel onze zonde, al onze zonde, is de kruisiging van Christus. Het is niet waar, dat de menschheid, indien ze maar vrijgelaten wordt, zich heerlijk openbaart. Die menschheid vertrapt, verstoot, martelt, kruisigt haar Redder, de Waarheid en de Gerechtigheid, de Barmhartigheid en de Liefde, haar eigen leven, haar Heer en haar God. Zij weet niet, wat zij doet, gelijk de Romeinsche knechten, die het gruwelijk kruisigingswerk volbrengen, het niet weten. Wij menschen zijn blind voor de diepte en breedte en hoogte van onze zonde. Nog altoos weer zegt de zondaar, die Jezus kruisigde: "dat heb *ik* niet gedaan!" Maar al weten wij het in onze blindheid niet, onze groote zonde blijft er even groot om, *zóó* groot als de gruwel der kruisiging van den Zoon van God. En nu is de Heere, onze Middelaar en Verlosser, onze God en Zaligmaker, in Zijn kruisiging vol van liefde, enkel worstelend, om ons te behouden naar den wil en de ontfermingen Gods, — maar Hij vergoelijkt daarom de zonde, onze zonde, niet. Neen, in Zijn offerend bidden voor ons om vergiffenis en verlossing openbaart Hij onze gerechtigheid. Hij *bekent* en *belijdt* haar voor den Vader. Ja, Hij bekent haar in al haar gruwelijkheid, waar Hij den kruisvloek billijkt tot haar vergiffenis.

De Heere Jezus Christus openbaart in Zijn biddend kruiswoord onze zonden aan *ons*. In Zijn eindeloze liefde, in Zijn kruisigingsbloed, in Zijn biddend lijden voor ons, roept Hij onze ongerechtigheid uit voor ons oor en stelt die voor onze oogen; Hij dringt er mee op onze ziel aan, opdat wij ons door onzen Erbarmer, door onzen liefdevollen Heiland, door Zijn bloed en bede, zouden laten gezeggen, laten ontdekken, laten bewegen tot belijdenis van zonde. Hij ontdekt de ongerechtigheid door de liefde, door de zaligmakende ontfermingen Gods. Hier zijn die ontfermingen. Hier is die waarachtige liefde, blinkend in gerechtigheid. Hier is die stemme, die roept: "Ik heb geen lust in den dood des zondaars, maar in Zijn bekeering en in Zijn leven!" "Keert weder, gij afkeerige kinderen, en Ik zal uw afkeeringen genezen!" Hier is de openbaring van ons hart voor God, maar ook van Gods hart voor ons. Hier is de liefde des Vaders, die Zijn eeniggeboren Zoon geeft, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve maar het eeuwige leven hebbe. Hier is onze dierbare Zaligmaker, die Zijn ziele geeft met Zijn biddend woord tot een rantsoen voor velen. Hier is Zijn bloed, dat Hij biddend geeft tot vergeving der zonden. Hier is Hij, onze vergiffenis uitroepend bij Zijn volkomen offerande.

Ja, *de weg tot God* wordt ons hier in Jezus' biddend woord bij Zijn bloedig kruislijden geopenbaard; de versche en levende weg, welke Christus ons ingewijd heeft door het voorhangsel, dat is door Zijn vleesch; de weg, om in te gaan in het heiligdom door het bloed van Jezus. Er is vergeving bij den Heere, vergeving en verlossing van ongerechtigheid door het bloed van Jezus. Het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, reinigt ons van alle zonde. Hij heeft de reinigmaking onzer zonden door Zijn bloed tweegebracht.

Geloof in den Heere Jezus Christus tot vergeving uwer zonden! Vestigt op Hem den blik des geloofs. Gaat in Zijn Naam tot God. Legt de handen des geloofs met belijdenis uwer zonden in de doorboorde handen, waarin deze Hoogepriester de offerande van Zijn bloed voor uw ongerechtigheid, biddend voor u om vergiffenis, naar den Vader uitgebreid

heeft. Belijdt, bidt met Jezus mee. Hij voor u, en gij in Zijn Naam voor uzelf.

Hier is uw *vertroosting* geopenbaard. Want wie den Heere Jezus Christus ziet, die ziet den Vader. Uw ongerechtigheid, uw groote ongerechtigheid, uw grootste ongerechtigheid, — o grootste der zondaren, die uit uw gebroken geest op het Lam Gods ziet! — uw grootste ongerechtigheid, al uw ongerechtigheid, die gij voor den Heere belijdt, is hier geopenbaard in Jezus' doorboorde handen. En Zijn bloed vloeit er over tot verzoening. In Zijn priesterlijke handen, nu in de hemelen voor den Vader biddend uitgebreid, draagt Hij de belijdenis van uw schuld en vervloeking voor God in het teeken van Zijn voldoening. Hij heeft beleden voor u, beleden in Zijn biddende offerande.

Daarom is aan uw belijdenis in Jezus' Naam vergeving en verlossing op uw bede toegezegd en verbonden. "Indien wij zeggen, dat wij geen zonde hebben, zoo verleiden wij onszelf en de waarheid is in ons niet. Indien wij onze zonden belijden, God is getrouw en rechtvaardig, dat Hij ons de zonden vergeve en ons reinige van alle ongerechtigheid." Nooit wordt onze zonde ons ontdekt en door ons beleden, of het offer van het Lam wordt daarbij priesterlijk door den Zoon van God den Vader voorgesteld, uitroepend de vergiffenis. En, waar gij in uw belijden voor God het bloed des Lams biddend geloovig erkent, gaat Zijn Woord profetisch in de Schriften en in de bediening der verzoening, in prediking en Sacrament, naar u uit: "Uw zonden zijn u vergeven! Ga heen in vrede!"

Maar de wil van God, uw *heiligmaking* , wordt dan ook in Jezus' bloedend bidden geopenbaard. Uw gebed treedt hier op de lippen van uw Voorbidder in het licht, gelijk Christus u bidden leert: "Vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven aan onze schuldenaren!" Uw bidden moet een daad zijn, een welbewuste daad worden, een offerande Gode, een offerande des geloofs, der dankzegging, der overgave, der gehoorzaamheid, der liefde, der aanbedding, des verlangens naar de verlossing en heiliging van Zijn schepsel. Een arbeid uwer ziele, worstelend en roepend met den Geest. Een openbaring der ontfermingen Gods in u; de ondoorgrondelijke barmhartigheden, uw ingewand ontroerend in smeekingen der liefde om redding voor het verlorene, om losmaking voor het gebundene, om vertroosting voor het treurende, om verheerlijking van de waarheid Gods.

Bidt!

Bidt; — vervuld van de liefde van Christus; van de liefde Gods; van de liefde voor al de heiligen; van de liefde voor goddeloozen; van de liefde voor uw vijanden; voor uw verdrukkers; voor de vertrappers uwer liefde.

Bidt; uw ziele vereenigd met het Welbehagen des Vaders; met het werk des Zoons; met de zuchting des Heiligen Geestes. Naar de Schriften. In den Naam en de kracht van uw Voorbidder Jezus Christus; overgegeven aan Hem, wiens eigendom gij zijt.

Zoo zal Christus in u een gestalte hebben. De vrede Gods zal uw ziele in Hem bewaren. Uw liefde zal door de zondaren worden gezien. Ellendigen worden dan gezocht. Verlorenen behouden. Verslagenen getroost. De heiligen worden verkwikt. Gods Gemeente wordt gebouwd. Het schepsel gezegend. En de Naam des Heeren verheerlijkt.

XXX. MIJN KLEEDEREN VERDEELD [Joh. 19:23, 24]

De krijgsknechten dan, als zij Jezus gekruisigd hadden, namen Zijn kleederen (en maakten vier deelen, voor eiken krijgsknecht een deel) en den rok.

De rok nu was zonder naad, van boven af geheel geweven. Zij dan zeiden tot elkander: Laat ons dien niet scheuren, maar laat ons daarover loten, wiens [die] zijn zal.

Opdat de Schrift vervuld worde, die zegt: Zij hebben Mijn kleederen onder Zich verdeeld, en over Mijn kleeding hebben zij het lot geworpen.

Dit hebben dan de krijgsknechten gedaan.

Johannes 19:23, 24.

De naaktheid van onzen Heere Jezus Christus aan het kruis is een deel van Zijn lijden. Alles is Hem ontnomen. Zijn vrijheid; Zijn eer; Zijn kleed; Zijn leven. In het openbaar is Hem het kleed van het lijf getrokken. Openlijk is Hij in Zijn naaktheid aangegrepen; aan het hout genageld; en aan den kruispaal opgericht. Naakt heeft Hij daar gehangen voor aller oog. En in Zijn smartelijk lijden, moest Hij het aanzien, dat Zijn kleederen met ruwe ongevoeligheid betast en gekeurd werden, van hand tot hand gingen, en door de vier krijgsknechten werden gedeeld. Het gedobbel om Zijn rok moest Hij zien en hooren, en verdragen, dat elk dezen smaad aanschouwde.

Opdat de Schrift vervuld wierd.

Ook dezen trek in het lijden des Heeren had de Schrift voorzien. Gods Heilige Geest had daarvan gesproken, als Hij beduidde en te voren betuigde het lijden, dat op Christus komen zou. Gods hand en Raad had tevoren bepaald, dat het alzoo geschieden zou.

Alzoo moest de Christus lijden.

Naakt.

Wat dat is, hebben Adam en Eva het eerst gevoeld en uitgesproken, na den zondeval. Hun oogen werden geopend en zij gevoelden zich naakt. Zij werden zich bewust, naakt te zijn. Een onuitsprekelijk gevoel van schaamte greep hen aan; joeg het bloed hun door de aderen; deed hen vluchten in het struikgewas; en niet te voorschijn treden, zonder dat zij zich takken en bladeren om de heupen gestrengeld hadden.

Sinds kan geen eerbaar mensch zelfs in de eenzaamheid, de naaktheid verdragen. Slechts verwildering of zedelijke ontaarding kan dit schaamtegevoel in mindere of meerdere mate of zelfs geheel verwoesten. Maar anders behoort het mede tot het lijden van het krank- en sterfbed, wanneer wij ons door een ander het kleed moeten laten wisselen. In den smaad van den dood is ook die stonde begrepen, dat ons lijk wordt afgelegd. Maar zonder kleed wordt zelfs het lijk niet in de kist gelegd; het kleed blijft onze dooden dekken in het graf. En de aarde is ons daar tot een kleed; een kleed, dat we liefst niet meer zien wegnemen, daar de opening van het graf voor ons gevoel eenigermate schending is van de eere onzer dooden.

Naakt.

Dit gevoel hangt met de zonde samen. Het is de stem van onze natuur, van ziel en lichaam, van bloed en huid, roepend, dat onze eere weg is.

Het paard in wilden natuurstaat is in zijn manen met een donder bekleed; de duif draagt in het goud en zilverwit van haar vederen haar eere. Wij, menschen, waren schoon in onze schepping; schoon boven alle aardsche schepselen Gods; bekleed met de

heerlijkheid Gods; met de eere van gerechtigheid en heiligheid.

Maar sinds en door onzen val missen we die eere. Een mensch kan als mensch zelfs onder de schepselen niet meer vrij bestaan: zijn eere is weg; hij moet achter de lagere schepselen schuilen; hij moet bekleed worden door het geblaarte of door het gedierte; bedekt voor de schepping, voor het licht, voor zijn eigen gevoel.

En komt ook de hunkering naar het verloren paradijs in ons tegen dat kleed op, vragend om den mensch, den schoonen mensch te zien zonder zijn kleed, — in het beminnelijke, bekoorlijke wichtje moge u dat minder schaden, maar anders grijpt de zonde uw hartstocht voor het natuurlijke, voor het vleesch, onweerstaanbaar aan, om u in den peilloozen afgrond der verlaging te slingeren. Het kleed moet u niet slechts bedekken, maar ook beschutten, *uw* kleed en het kleed van uw *naaste*, opdat gij nog mensch op aarde zoudt kunnen zijn.

Gods goedertierenheid en lankmoedigheid schonk ons dan ook het kleed. De Heere maakte kleederen voor Adam en Eva. Hij dekt in Zijn verdraagzaamheid en goedheid, waar het oordeel toeft en wij Zijn Raad op aarde nog mogen dienen, onze oneere door het kleed.

Gelijk Hij, voor zooveel wij niet eigenwillig onze verdorvenheden en ellendigheden door zondige woorden en daden naar buiten doen treden, ons op aarde vergunt, voor anderer oog in ons zieleleven verborgen te zijn; en gelijk Hij in de wet der kieschheid voor het gevoel den regel stelt, dat ook ons verborgen persoonlijk leven, zoowel naar het lichaam als naar de ziel, niet onderzocht of besproken wordt, — zoo gunt Hij ons het kleed. Om onze kwalen en wonden, onze onschoonheden en heel ons lichaam te bedekken, ons uiterlijk bestaan te verbergen voor het oog; ondanks onze zonde eerbaar te verschijnen; onze gedaante telkens te vernieuwen; in eere op te treden; en van ons bedekt bestaan zooveel naar buiten te openbaren, als wij zelf begeeren. Zoo wisselen wij het huiskleed met het wandelkleed, het werkpak met het Zondagsgewaad; zoo heeft de bruid haar tooi en de weduwe haar rouwkleed; zoo wekt het koninklijk kleed eerbied, het ambtskleed ontzag, en nadert gij den doode met meer vrijmoedigheid en teederder aandoening, waar het doodskleed hem dekt.

Zeker, de zondaar greep ook het kleed aan, om er mee te zondigen. Het kleed, dat den gevallene dekken mocht, hem zijn eere gunde en zijn recht, werd door hem aangegrepen, om zijn val te loochenen. In zijn kleed hief hij zich huichelachtig op. Niet slechts de schande zijns lichaams, maar ook de schande zijner ziel loochent hij door zijn kleed. De gemeenheid liegt in de schoonheid van vorm en kleur, die in het kleed spreken. In onbeduidendheid en ijdelheid verteert men het overblijfsel der persoonlijkheid, door niet meer welbewust zich te kleeden, maar zich te laten kleeden door de mode, en met zich te laten spelen, om te schijnen wat men niet zelf is, maar wat het kleed is. In zijn strijd tegen God en de waarheid is het kleed voor den mensch een schild. De goddelooze houdt, mede door zijn kleed, zijn goddeloosheid vol. Hij gevoelt zich gerust in schoone kleederen. Hij jaagt zijn leven door, gieriglijk ongerechtigheid bedrijvend, sterk door zijn kleed. In zijn doodswaalen houden zijn vingers zich nog bezig met zijn kleed, en zijn stervensgedachten worden vaak nog door het bestel voor zijn doodskleed, zijn lijkstatie en zijn grafbedekking verdreven.

Maar niettemin is het kleed, zij het ook ten teeken van onzen val, door de goedertierenheid onzes Gods ons geschonken, tot schild en eere, een beschutting en bedekking, opdat wij, kinderen des toorns, niet vergaan, maar bestaan zouden.

Toch is dat kleed slechts voor een tijd.

Alle dingen zijn naakt en geopend voor de oogen desgenen, met wien wij te doen hebben. En de Heere, die het verborgen bestaan met het recht en de eere voor onze schaamte ons gunde, vordert, dat die schaamte voor Hem zich in vernedering zal openbaren: "Heere! Gij doorgrondt en kent mij. Gij verstaat van verre mijn gedachten. Gij bezet mij van achteren en van voren en Gij legt uw hand op mij. Waar zou ik heenvlieden voor Uw aangezicht! Indien ik zeide: de duisternis zal mij immers bedekken,

dan is de nacht een licht om mij. Mijn gebeente was voor U niet verborgen, als ik in het verborgene gemaakt ben. Uw oogen hebben mijn ongevormden klomp gezien! Doorgrond mij o God! en ken mijn hart! beproef mij en ken mijn gedachten! Gij stelt onze ongerechtigheden voor U. onze heimelijke zonden in het licht Uws aanschijns! Zoo Gij, Heere! de ongerechtigheden gadeslaat, Heere! wie zal bestaan? Wie zou de afdwalingen verstaan? reinig mij van de verborgen afdwalingen! Ontzondig mij met hyzop en ik zal rein zijn; wasch mij en ik zal witter zijn dan sneeuw! Schep mij een rein hart o God! Mijn darmen zijn vol van een verachtelijke plage; er is niets geheels in mijn vleesch! Heere! voor U is al mijn begeerte, en mijn zuchten is voor U niet verborgen!"

Gods oordeel komt. Dan zullen alle bedekselen der schande worden afgerukt. Dan zal de naaktheid der goddeloozen gezien worden. Dan zullen alle machten der zonde in het openbaar worden tentoongesteld. Dan zullen zij roepen tot de bergen: "valt op ons!" en tot de heuvelen: "bedekt ons!" Maar er zal geen bedekking meer zijn. De toorn Gods zal geopenbaard worden van den hemel over alle goddeloosheid en ongerechtigheid der menschen. En zij zullen in het oordeel naakt bevonden worden.

De Zone Gods, onze Heer en Zaligmaker, is als Borg en Middelaar van Zijn volk in het vleesch gekomen, in de vernederde menschenlijke natuur. Schoon zonder zonde heeft Hij onze oneere op Zich genomen en is daarom in doeken in de kribbe gelegd, gedekt door het kleed. Hij heeft het kleed gedragen en Zich door den rok zonder naad laten eeren.

Maar als de rechtvaardigheid Gods den losprijs voor Zijn Volk van Hem invorderde; als Hij onze zonden in Zijn lichaam op het hout zou dragen; als Hij voor ons tot zonde gemaakt werd, een vloek voor ons wordende; toen heeft Hij niet enkel in Zijn vleesch vele smarten geleden, maar is Hij naakt uitgetogen; toen was Zijn kleed niet meer het Zijne, maar werd het smadelijk verdobbeld voor Zijn en aller oog. De ontzettingen der naaktheid heeft Hij geleden. Voor het oog der wereld. Voor eigen menschenlijk gevoel. Voor de oogen des Heeren. Ja, Hij heeft in de volle naaktheid der zonde, die Hij voor Zijn Volk droeg, den toorn Gods geleden.

Opdat de Schrift vervuld wierd. Opdat de Raad Gods werd vervuld. Opdat de klacht, in het paradijs gesmoord door de goedertierenheid Gods, nu door den Borg in het Verbond der genade uitgeklaagd zou worden in Zijn helsche pijnen.

Met onze naaktheid is de Zoon van God bekleed geworden, onder onze naaktheid is Hij gevonden; in onze naaktheid heeft Hij geleden.

Maar daarmee heeft Hij alle machten, die ons met ijdelheid wilden bekleeden, opdat wij voor eeuwig de heerlijkheid Gods zouden missen, — naakt uitgetogen en door Zijn naaktheid over hen getriumfeerd. De naaktheid der Zijnen heeft Christus door Zijn naaktheid geopenbaard en tenietgedaan. Hij heeft hun de gerechtigheid en de heerlijkheid Gods verworven, opdat zij bekleed en niet naakt zouden bevonden worden. De jubel zal op hun lippen komen: Hij heeft ons bekleed met de kleederen des heils, den mantel der gerechtigheid heeft Hij ons omgedaan." En al de Zijnen zullen in rijen den troon Gods voorbijtrekken, bekleed met lange witte kleederen, wit door het bloed van het Lam. Hun kleed zal zijn de heerlijkheid Gods.

Daarom roept Hij hen uit alle geslachten op, om van Hem te koopen witte kleederen, opdat zij bekleed mogen zijn en de schande hunner naaktheid niet geopenbaard worde. Hun zoeken moet niet zijn, om als de krijgsknechten in het kleed van Jezus te delen, in het uitwendige goed en de uitwendige voorrechten der Kerk, in de aardsche en tijdelijke openbaring van Jezus' Gemeente, — maar om door het geloof te delen in Zijn naaktheid, in Zijn lijden, in Zijn verworven gerechtigheid.

Dan worden zij met de ootmoedigheid bekleed. Dan komt de eere van Christus over hen. Dan dragen zij het sieraad der genade; het versiersel, dat de heiligen betaamt. Gelijk de heilige vrouwen aan haar versiersel gekend worden, in den ootmoedigen en stillen Geest, die kostelijk is voor God.

"Zalig is hij, die waakt en zijn kleederen bewaart, opdat hij niet naakt wandele."

Openb. 16:15.

Dan krijgt ook voor ons bewustzijn het aardsche kleed zijn beteekenis. Niet onverschillig of ondankbaar wordt deze goede gave onzes Gods dan aangeraakt. Maar geëerd wordt het kleed van de wieg tot het graf. Geëerd ook, door het niet der ijdelheid ten dienst te stellen, maar Gode; met schaamte en matigheid, naar den smaak, die in het kennen des Heeren en van Zijn werken en ordeningen geheiligd is.

Ja, niet enkel wordt dan het zieleheil der ellendigen gezocht, maar ook gevoel en liefdearbeid worden gekend voor hun aardsche kleed. Om den Heere wordt dan voor de armen naar Tabita's voorbeeld het kleed geweven. En in dat kleed wordt dan niet hun vernedering maar hun eere aangebracht.

En zoo zal de Heere, komende ten oordeel, de Zijnen, in de witte kleederen, die uit Zijn bloed zijn opgebracht, ontvangen met het woord: "Ik was naakt, en gij hebt Mij gekleed!"

Opdat de Schrift vervuld worde.

XXXI. MIJ DORST! [Joh. 19:28-30]

Hierna Jezus, wetende, dat nu alles volbracht was, opdat de Schrift zou vervuld worden, zeide: Mij dorst.

Er stond dan een vat vol edik, en zij vulden een spons met edik, en omleiden ze met hyzop, en brachten ze aan Zijn mond.

Toen Jezus dan den edik genomen had, zeide Hij: Het is volbracht!

Johannes 19:28-30.

Mochten wij ook in dit woord, waarin onze Heere Jezus Christus aan het einde van Zijn kruislijden klaagt, de Schrift verstaan!

"Dorst!" — zoo smachten in zwakke fluistering onze zieken op hun stervenssponde, en we wachten reeds wakend op dezen zucht, om hen in teederheid te laven. *Die* wacht ontbrak bij onzen Middelaar in Zijn bange lijden ten doode. Slechts de ruwe soldatenwacht heeft Zijn kreet opgevangen. Eén van hen heeft de vuile spons, die de kruiselingen laven moest, in het edikvat gedoopt en op het hyzopriet Hem toegestoken, opdat Jezus Zijn brandende tong aan de spons zou koelen. Maar hierbij werd de arm, die het riet opstak, nog teruggetrokken door den lagen spotlust: "houd op, laat ons zien, of Elias komt, om Hem te verlossen!" Ja, zelfs de man, die de spons opstak, spotte mee (Matth. 27:49, Mark. 15:36).

"Mij dorst!"

O, ontzettend moet de dorst des Heeren geweest zijn in de doodsure. In de Opperzaal, na het eten van het begeerde Pascha, heeft Hij den beker aan Zijn discipelen gegeven; zij mochten dien deelen; Hij zou er niet meer uit drinken; Hem, den waren Wijnstok, zou de vrucht van den wijnstok niet meer laven. Totdat Hij den nieuwen wijn in het Koninkrijk Zijns Vaders drinken zou, hield voor Hem alle lafenis op. In het Pascha Zich met de Zijnen vereenigend, moest Hij, als het Lam, dorstend ten doode gaan, opdat de beker der verlossing voor de Zijnen gevuld zou worden, de beker van het Nieuwe Testament in Zijn bloed, dat vergoten werd tot vergeving hunner zonden. Opdat de beker in de Gemeente des Heeren niet zou ophouden, totdat Hij komt; de beker des Avondmaals, waarbij Hij onze ziele laaft ten eeuwigen leven, en ons lafenis verzekert in eiken nood, in allen dorst.

Daarom dorst Jezus in Zijn lijden.

Sinds Hij den beker in de Opperzaal uit handen gaf, heeft Hij geen lafenis, maar slechts dorst gekend.

Dorst, altoos klimmend. Bij Zijn aangrijpende afscheidsredenen. In den bangen angst van Getsémané. In zwaren biddenden strijd. Toen Zijn zweet groote druppelen bloeds werd, die op de aarde aflieden. Bij Zijn gevangenneming. In de smadingen onder het dak des hoogepriesters. Voor Pilatus en Herodes. Onder hoonende martelingen met doornen en geeselen. Bij Zijn kruisgang. Hij heeft op Golgota vóór Zijn kruisiging de teuge geweigerd. Sinds leed Hij Zijn kruissmart, — zes uren lang. En daarin de drie-urige duisternis, de ontzettingen, waaruit Hij opkomend Zijn "Eli, lama, sabachtani", uitriep. Zijn wonden branden, Zijn sap is verteerd. Te midden der stokebranden heeft Zijn ziel geleden; niet enkel Zijn lichaam, maar meer Zijn ziel; in vlammen gezet en door ontzettingen aangegrepen; losgelaten; verlaten. En in den band aan het lichaam klimt de zielenood juist in den dorst op. Hier is de vervulling der Schrift, die ons het dorstend lijden van den Christus vertolkt: "Vele varren hebben Mij omsingeld; sterke stieren van Basan hebben Mij omringd. Zij hebben hun mond tegen Mij opgesperd, als een verscheurende en brullende leeuw. Ik ben uitgestort als water, en al Mijn beenderen

hebben zich vaneengescheiden. Mijn hart is als was; het is gesmolten in het midden Mijns ingewands, Mijn kracht is verdroogd als een potscherf, en Mijn tong kleeft aan Mijn gehemelte; en Gij legt Mij in het stof des doods" (Ps. 22). Mijn gebed is tot U, o Heere! Er is een tijd des welbehagens, o God! door de grootheid Uwer goedertierenheid! Verhoor Mij door de getrouwheid Uws heils! Ruk Mij uit het slijk, en laat Mij niet verzinken! Laat Mij gered worden van Mijn haters en uit de diepten der wateren! Laat de watervloed Mij niet overstroomen! en laat de diepte Mij niet verslinden! en laat de put zijn mond over Mij niet toesluiten! Verhoor Mij, o Heere! Want Uw goedertierenheid is goed! Zie Mij aan naar de grootheid Uwer barmhartigheden! En verberg Uw aangezicht niet van Uw knecht! Want Mij is bange! Haast U! Verhoor Mij! Nader tot Mijn ziel! Bevrijd haar! Verlos Mij om Mijner vijanden wil! Gij weet Mijn versmaadheid! En Mijn schaamte! En Mijn schande! Al Mijn benauwers zijn voor U! De versmaadheid heeft Mijn hart gebroken! Ik ben zeer zwak! En Ik heb gewacht naar medelijden; maar er is geen! en naar vertroosters, maar heb ze niet gevonden! Ja, zij hebben Mij gal tot spijs gegeven, en in Mijn dorst hebben zij Mij edik te drinken gegeven!" (Ps. 69). O, Jezus' dorsten is lijden en Zijn lijden is dorsten. Hij heeft de helsche pijn geleden, die Hij in Zijn gelijkenis ons vertolkte in de klacht van den rijken man: "Vader Abraham! ontferm u mijner, en zend Lazarus, dat hij het uiterste zijns vingers in het water doope en verkoele mijn tong; want ik lijd smarten in deze vlam!"

Voor dezen dorst des Heeren in Zijn lijden is geen lafenis. Hij dorst als Borg en Middelaar. Zijn dorsten is de arbeid Zijner ziel, waar Hij, tot zonde voor ons gemaakt, een vloek voor ons geworden, uit de vreeze, met sterke roeping en tranen, gebeden en smekingingen offerend uitbrengt tot God, die Hem uit den dood kon verlossen (Hebr. 5:7). Hij dorst naar den Raad en Voorkennis Gods. Naar de Schriften. En niet om de lafenis voor Zijn tong, maar opdat die dorst ten volle naar de Schriften vervuld worde, roept de Heere: "Mij dorst?" Opdat die dorst naar de Schriften vervuld worde in den smaad van Zijn klacht; in de gal en den edik; in den spot en de bitterheid, die bij de spons op den stok door het hoonend sarren met Elias nieuwe vlammen deed opschieten om Zijn ziel, die kermde uit de verlatenheid. Toen Jezus den edik genomen had, vervullende de Schriften, zeide Hij: "Het is volbracht!" Toen was ook in deze borgtochtelijke daad, toen was in Zijn dorst de Schrift vervuld.

Het dorsten des Heeren is Zijn lijden, is Zijn gehoorzaamheid tot den dood, ja den vloekdood aan het kruis. En die gehoorzaamheid is dorsten. Een dorsten, waarin Zijn lichaam en ziel verteren, uitgestort als water, in brandenden dorst voor Hem uitgegoten in den dood. Dorsten is Zijn dorstende gehoorzaamheid. Een dorsten naar den wil des Vaders, die alleen Zijn dorst kon lesschen. Een dorsten naar de vervulling der Schriften. Een dorsten naar die levende wateren, naar dat eeuwige leven voor al Zijn Volk, naar den Heiligen Geest, den Geest der levendmaking, waardoor de Zijnen niet meer dorsten zouden in der eeuwigheid.

Zoo dorstte de Heere eenmaal bij Sichars bron, opdat Hij, ongelaafd, levend water zou bieden aan de ellendige Samaritaansche (Joh. 4). Zoo dorstte Hij al Zijn dagen; Hij dorstte naar God, naar den levenden God, naar den ingang voor Zijn aangezicht als Hoofd en Leidsman van al de kinderen, die Hij tot de heerlijkheid leiden zou. In Zijn dorsten naar de Schriften riep Hij in Jeruzalems tempel te midden dergenen, die Hem zochten te doden: "Indien iemand dorst, die kome tot Mij en drinke. Wie in Mij gelooft, gelijkterwijs de Schrift zegt, stroomen des levenden waters zullen uit zijn buik vloeien". Dat zeide Hij van den Geest, welken ontvangen zouden, die in Hem gelooven! (Joh. 7).

Jezus dorstte naar *de Schriften*. Hij dorstte om de vervulling der Schriften. Om de volbrenging van het offer en de verwerving van het leven. Om de vervulling van het rechtvaardig oordeel Gods en de uitwerking van Zijn eeuwige Verkiezing. Naar den beker des Vaders dorstte Jezus, den bitteren ondrinkbaren beker, die geledigd moest worden tot den bodem, opdat daardoor de nieuwe wijn van het hemelsch Koninkrijk zou worden uitgedrukt. Het *volbrengen* was de lafenis voor dezen Middelaarsdorst; het drinken van den bitteren beker, niet naar Jezus' menscheijk begeeren, maar naar den wil des Vaders. Zóó heeft Hij gedorst, totdat het volbracht was. En om dezen arbeid Zijner ziel is

Hij verzadigd; gelaafd in het Paradijs; gelaafd door den vollen beker der verlossingen in de opstanding uit de dooden: "De Heere is het deel Mijner erve en Mijns bekers! Gij onderhoudt Mijn lot! De snoeren zijn Mij in liefelijke plaatsen gevallen, ja, een schoone erfenis is Mij geworden!" (Ps. 16). "Ik zal Uw aangezicht in gerechtigheid aanschouwen! Ik zal verzadigd worden met Uw beeld, als Ik zal opwaken!" (Ps. 17).

*

"Die gedronken zal hebben van het water, dat Ik hem geven zal, dien zal in der eeuwigheid niet dorsten!"

Zoo belooft ons de Heere, onze Verlosser.

Ook de teuge waters, die ons laaft tot onzen dood toe heeft de Heere Jezus ons door Zijn dorsten verworven; de verkwikking ook van de edele vrucht des wijnstoks is ons een goede gave, met dankzegging genoten als een zegen van Zijn kruis.

Maar het water uit de bron, de teuge wijns ons gegund, ze mogen ons Gods goedertierenheid doen proeven, — onzen dorst lesschen kunnen zij niet. Slechts even. Oppervlakkig. In onzen dorst roept niet alleen ons lichaam, maar onze ziel. En die ziel dorst naar God. Alleen in de vertroosting des Heiligen Geestes, in de liefde Gods, in de gemeenschap met het eeuwige, Volzalige Wezen ontkomt onze ziele aan haar kwelling, aan haar dorst.

Daarom vergrijpt zich de zondaar aan den beker. De mensch, die eenmaal zijn ziel naar den drank uitstrekt, om daarin troost en rust te vinden voor zijn gemoed, wordt door Gods rechtvaardig oordeel onverzadelijk. Zijn drank bluscht de vlammen niet, maar voedt ze, dat ze branden, en altoos doen dorsten naar drank, tot in de vlammen der hel.

Dorst is de brand der ziel, die gebluscht moet worden. Gebluscht in het lichaam door de waarlijk lavende teuge. Maar gebluscht in het binnenste door den Heiligen Geest. Door de verlossingen, die in Christus Jezus zijn. Door de vertroosting uit den Middelaar, uit Jezus Christus den Heere, die door den dorst voor al de Zijnen naar lichaam en ziel aan Zijn kruis verteerd is. Hier is de Rotssteen gekloofd, opdat al het Volk in al zijn woestijndagen drinken zou.

Slechts naar *de Schriften* worden wij gelaafd. In dat Woord Gods roept onze Middelaar: "Komt allen, gij dorstigen, komt tot de wateren, en gij, die geen geld hebt, koopt zonder prijs en zonder geld wijn en melk!"

Naar *de vervulling van het Woord Gods in ons* moet onze dorst zijn. Naar den wil van God in Christus Jezus over ons. Naar onze verzoening en vernieuwing. Naar onze heiligmaking en verheerlijking. Naar de volheid der genade in ons. Gode en het Lam tot lof en prijs. Naar de fonteynen, die uit ons springen in Jeruzalem.

Tot die levende wateren leidt ons het Lam, dat geslacht is.

Zoo maar onze dorst, aan de Schriften gebonden, in den weg der Schriften naar God mag uitgaan.

Hij voedt, Hij versterkt dien dorst door Zijn Heiligen Geest! En Hij laaft onze ziele door Zijn genade in den weg des geloofs. Hij geeft ons den beker der verlossingen in het Sacrament; en Hij vervult aan ons dit teeken en onderpand. Hij doet in al ons dorsten, bij aanvechting en benauwing, de vertroosting en sterkingen indruppelen in onze ziele. Ja, Hij geeft ons te drinken. Hij vervult geheel ons verlangen.

Als in onzen dood geen druppel water ons meer laven kan, en wij in het scheiden ook de Schrift beneden laten, — dan reikt Hij ons den vollen beker, onze ziel eeuwig vervullende met de zaligheden onzes Gods!

XXXII. HET IS VOLBRACHT! [Joh. 19:30]

Toen Jezus dan den edik genomen had, zeide Hij: Het is volbracht!

Johannes 19:30.

"Het is volbracht!" De eindpaal van het lijden onzes Heeren Jezus Christus is bereikt. De beker is ledig gedronken.

O, wat bitter, wat schrikkelijk lijden heeft onze Zaligmaker gedragen aan het kruis. Die brandende dorst; die ontzettende lichaamssmart; dat zielewee, van God verlaten; die moordenaar; die verzoeken van den Satan; die andoeningen der ziele bij het aanschouwen Zijner moeder; die naaktheid; dat gedobbel om Zijn kleet; dat opschrift boven Zijn hoofd; die kwaaddoeners aan Zijn zijden;die nageling aan het hout.....; dat gezicht van Jeruzalem; dat aanschouwen van Israël; die blik op de wereld!.....

"Het is volbracht!" O wat lange bange weg was dat!

Daar in Jeruzalem in het rechthuis van Pontius Pilatus; onder het gebrul der vijandige Joden; geeseling, doornen, hoon en haat.

Daar in het huis van Kajafas, den hoogepriester; die satanische moordlust van den grooten Raad; dat gehuichel; die bespottung en bespuwing; die aangezichtsslagen; dat zweren en vloeken van Simon Petrus bij het hanengekraai.

Daar in Getsémané in de handen van die lage bende; die kus van Iskariot; die slapende discipelen; dat bloedig zweet; die namelooze angst; o die drinkbeker des Vaders!....

Daar in de opperzaal in het ontdekken van den verrader: "één van u"

Wat een lange bange weg was Jezus' lijdensweg, van de kribbe tot het kruis, één lijden: "O ongeloovig geslacht! hoe lang zal Ik nog met u zijn en u verdragen!" "Ga weg achter mij, Satanas!" Wee u, gij Farizeën en Sadduceën, gij geveinsden!" "Heb Ik niet twaalf uitverkoren en één uit u is in een duivel!" "Gij weet niet, van hoedanigen geest gij zijt!" Indien gij een geloof hadt als een mosterdzaad....!" "Jerusalem, Jerusalem, hoe menigmaal heb Ik uw kinderen willen bijeenvergaderen maar gij hebt niet gewild!" "De vossen hebben holen en de vogelen des hemels nesten, maar de Zoon des menschen heeft niet, waar Hij het hoofd nederlegge!"

Geplaagd, verdrukt, van God geslagen!

Nu is de lijdensweg van Hem, voor wien reeds in Betlehems herberg geen plaats was, ten einde. Het was één lijden. Maar het is nu volbracht.

"Het is volbracht!" Het Lam is geslacht. Het offer is gebracht. De verzoening is gevonden.

Het Lam Gods droeg reeds de zonden der wereld, toen Hij tot Johannes kwam, om gedoopt te worden. Hij droeg reeds de zonde der wereld van Zijn geboorte af. Maar nu heeft de Heere onzer aller ongerechtigheid op Hem doen aanloopen. Nu hebben onze zonden Hem aangegrepen.... een heir niet te overzien. Nu zijn die zonden geëischt. Nu is Hij om onze overtredingen verwond, om onze ongerechtigheden verbrijzeld. Nu is de straf, die ons den vrede moet brengen, bijzonder gekomen. Nu is het Zwaard ontwaakt tegen den Herder. Nu daalt het goddelijk wraakgericht. Nu strijdt Gods toorn, brandende en rookende in eeuwigen gloed, tegen de ziele van Jezus. Nu worden Hem wateren eens vollen bekere uitgedrukt, en daar is niemand, niemand, die troost. Nu gaan al Gods baren en golven over Hem heen. Nu stormt het helleheir los, losgelaten door het gericht Gods. Er is geen helper..... "Vele varren hebben Mij omsingeld; sterke stieren van Basan hebben Mij omringd. Zij hebben hun mond tegen Mij opgesperd als een verscheurende en brullende leeuw. Honden hebben Mij omsingeld; een vergadering van boosdoeners

heeft Mij omgeven. Red mijn ziele van het zwaard, mijn eenzame van het geweld des honds. Verlos Mij uit des leeuwen muil, en verhoor Mij van de hoornen der eenhoornen!" De Heere Jezus heeft de helsche pijn geleden.

"Het lijden des Heeren is volbracht! Het is niet alleen *geleden*, het is *gebracht*, het is *gegeven*, het is *gedaan*, het is *voltooid*.

Het groote werk, dat de Zone Gods aanvaardde in de verzoening van Zijn Volk, heeft Hij *volbracht*. De schuld van Zijn Volk, nam Hij geheel op Zich. Hun straf heeft Hij geheel geleden. Hij heeft volmaakt voldaan aan den eisch van Gods Wet voor hen; Hij heeft voor hen Gode en den Vader de volle eere gebracht.

Hij heeft Zijn goddelijke heerlijkheid om hunnentwille in Zijn vernedering verborgen. Hij heeft hun natuur aangenomen. Hij heeft Zich hun gegeven. Hij is onder hen een dienstknecht geworden. Hij heeft Zijn leven voor hen gesteld. Hij heeft in al de dagen Zijns vleesches alles voor hen gegeven, des daags onder de scharen, des nachts in de gebeden. Hij heeft alle slagen voor hen ontvangen. Hij heeft Zijn ziele tot een schuldoffer voor hen gesteld en uitgegoten in den dood. Hij heeft Zijn vleesch gegeven voor hun leven. Hij heeft Zijn bloed voor hen vergoten. Hij heeft hun vloek op Zich genomen en is een vloek voor hen geworden.

Hij heeft hun schuld uitgedelgd. Hij heeft hun beschuldiger ontwapend. Hij heeft hun vijand als hun Koning ontmoet en overwonnen. Den slangekop heeft Hij verpletterd; de hel voor hen weggedaan. Hij heeft hun gerechtigheid aangebracht. Het eeuwige leven heeft Hij voor hen verworven. Den Geest der levendmaking, des geloofs, der bekeering, der vertroosting, der zaligheid, heeft Hij voor hen verdiend.

"Het is volbracht!"

Om ware kennis dezer groote verborgenheid te bekomen," zoo spreken wij in Art. 22 onzer Belijdenis, "ontsteekt de Heilige Geest in onze harten een oprecht geloof, hetwelk Jezus Christus met al Zijn verdiensten omhelst. Hem eigen maakt en niets anders meer buiten Hem zoekt. Want het moet noodzakelijk volgen, òf dat niet al, wat tot onze zaligheid van noode is, in Jezus Christus zij; òf, zoo het alles in Hem is, dat degene, die Jezus Christus door het geloof bezit, zijn geheele zaligheid heeft."

Daarom moet het geloof dit "*volbracht*" van den Heere Jezus leeren verstaan, en in dat "*volbracht*" van het bestelde werk des Vaders en van het Middelaarswerk des Zoons leeren *rusten*. Rusten met geheele overgave der ziele aan den Heere Jezus Christus en aan den Vader, met wien Hij ons verzoende. Rusten in allen nood, bij alle beschuldiging der conscientie, onder alle aanvechting, in alle gevaar en moeite, onder alle lijden, in leven en in sterven. Ook in den doodsstrijd.

Op die uitgeleden en uitgestreden boezem van Jezus Christus, waaruit het woord "*volbracht*" u toespreekt, moet gij, arme zondaar! door het geloof uw moede hoofd nederleggen; uw benauwde, beangste, uitgeputte, gejaagde, door dood en hel en Satan bedreigde ziele, moet zich met Jezus' volbrachte werk bevredigen.

Zóó alleen kunt gij sterven, zóó alleen kunt gij lijden en strijden; zóó alleen kunt gij leven. De Vader schonk u Zijn lieven Zoon tot een Koning en Zaligmaker. En Hij heeft het voor u *volbracht*.

O, zie geloovig op Hem. Neem Hem aan. Schuil in Hem. Hij zal voor u antwoorden in het gericht. Hij zal voor u overwinnen in eiken strijd. Hij zal u door Zijn Heiligen Geest bewaren en leiden en nooit van u wijken. Hij zal uw ziele bewaren. Uw uitgang en uw ingang, van nu aan en tot in eeuwigheid.

"*Het is volbracht!*" Ook uw geschiedenis is daarin verzekerd. Ook uw weg loopt af. Ook uw moeite en strijd hebben een einde.

Wel moet ook uw lijden, *strijden zijn, brengen, geven, dragen, doen*. En zegt gij: "ik kom er niet; ik kom er nooit; ik verga in mijn weg en kom om door Sauls hand? Gij zult nochtans den loop voleinden als Paulus, want uw Jezus heeft het voor u volbracht.

Haast is de eindpaal bereikt voor allen, die den Heere Jezus als hun Koning mochten aannemen. Dan zullen zij ingaan in de ruste. Ja, zij zullen ingaan en niet buiten blijven, want "het is volbracht!"

XXXIII. VADER! IN UW HANDEN BEVEEL IK MIJN GEEST! [Lukas 23:46]

En Jezus, roepende met groote stem, zeide: Vader! in Uw handen beveel Ik Mijn geest.

En als Hij dat gezegd had, gaf Hij den geest.

Lukas 23:46.

Jezus, onze Heere en Zaligmaker, is gestorven. Zijn laatste woord aan het kruis laat geen twijfel over. Hij gaf den geest, welbewust. Hij sprak het uit, dat Hij stierf.

De waarheid van de menselijke natuur des Heeren wordt hierdoor bevestigd. Terwijl des Heeren lichaam aan het kruis bleef hangen en straks daarvan afgenomen werd, om naar het graf gedragen te worden, verliet Zijn ziel het lichaam, om tot God te gaan. Zoo is dan de Heere Jezus Christus waarachtig mensch. Niet slechts God, in een menselijk lichaam verschijnende; maar God en mensch. Hij heeft een ware menselijke natuur aangenomen, ziel en lichaam. En Hij heeft in die menselijke natuur geleden, geleden naar de ziel en naar het lichaam.

Christus is waarlijk gestorven; Zijn ziel heeft Zijn lichaam verlaten; zij is van Zijn lichaam gescheiden. Zielloos is Zijn lichaam aan het kruis blijven hangen; zielloos is het in het graf gelegd. Hij is dood geweest. Vernederd heeft Hij Zich niet alleen tot het lijden en in het lijden. Maar Hij heeft Zich vernederd tot den dood en in den dood. De smaad des doods is over Hem gekomen. Hij heeft de bezoldiging der zonde gekend in de allerdiepste versmaadheid en angst der hel aan het hout des kruises; maar Hij heeft ook die bezoldiging der zonde gekend in den tijdelijken dood. Het oogenblik van sterven heeft Jezus doorgemaakt. Hij heeft dat geleden, ten volle.

Het sterven van den Heere Jezus was een daad. De Heere gebruikte Zijn laatsten adem, om in Zijn sterven tot God te spreken; om biddende te sterven; om belijdende te sterven; om in Zijn sterven voor God in aanbidding te buigen; om in Zijn sterven Zich Gode over te geven. En toen stierf Hij. Toen deed Hij, wat Hij zeide. Hij gaf den geest. Zijn sterven was een daad. Een daad van gehoorzaamheid. Een daad van onderwerping aan den wil van God. Een daad van onderwerping aan den eisch der Wet. Een daad van onderwerping aan het oordeel, dat Hij als Middelaar voor Zijn Volk aanvaard had. Jezus' sterven was volmaakt; volmaakte gehoorzaamheid.

Hij *leed* in Zijn sterven voor Zijn Volk den dood. Maar Hij *deed* ook in Zijn sterven, wat Zijn Volk in het sterven schuldig was te doen.

De ontzetting van den dood in de scheiding van ziel en lichaam, zoo vernederend en afgrijselijk voor de menselijke natuur; de ontmoeting van den laatsten vijand, die zegepralend aan de ziel elk gebruik van het lichaam ontwingt en het ontzielde vleesch in smaadheid ten toon stelt; die dood, waarin de ziel alles, alles, wat zienlijk en zinnelijk is, moet loslaten, en alleen overgelaten wordt voor God en de heilige engelen, alleen overgelaten als een menschenziel, om der zonde wil aan haar lichaam ontvoerd; — dien dood heeft Christus geleden. Maar Hij heeft dien dood geleden in volmaakte gehoorzaamheid; Zijn sterven was niet enkel lijden, maar ook doen, geven.

De dood was voor den Heere Jezus ten volle *de dood*. Hij kende, Hij verstond den dood in al zijn verschrikkelijkheid. Voor Hem was de dood ten volle, wat het oordeel Gods uitdrukte; ten dage als gij zondigt, zult gij den dood sterven. De dood was Hem het oordeel Gods, het oordeel Gods over de menselijke natuur, over de gevallen menselijke natuur. De dood was Hem het oordeel Gods over den schuldigen en onwaardigen mensch, die God onteerd en Zijn Schepping verwoest had, en die voor Gods heilig oog naar het lichaam tot het stof moest wederkeeren en naar de ziel moest verschijnen voor de oogen desgenen, met Wien wij te doen hebben. Dit verstond de

Heere Jezus ten volle. Hij verstond als mensch ten volle, wat het oordeel des doods voor den mensch is. Bij Hem geen verbloeming, geen zelfmisleiding, geen ongevoeligheid, geen valsche geestelijkheid. Voor Hem is de dood ten volle de dood. En al wat een menschenziel van dien dood gevoelen zou, indien zij zuiver gevoelen kon, dat gevoelde de Christus. Al wat een menschenziel kennen en beseffen kan van den heiligen God en van het sterven naar Gods oordeel, van de Godsdaad in ons sterven, dat kende en besepte Jezus.

Niet één oogenblik is Hij aan de doodsgedachte ontweken. Die gedachte was voor Hem in Zijn omwandeling op aarde hoofdzaak. Hij kwam, om te sterven. Hij ging naar Jeruzalem, om te sterven. Dat sterven was voor Hem doel. In Zijn dagen en in Zijn nachten heeft Hij Zich ten doode gewijd. Nooit heeft Hij ontkoming gezocht. Nooit de doodsgedachte weggeslapen of weg-gepraat. Nooit Zich verzet. Nooit tegen den dood gestreden. Neen, Hij kwam, om Gods wil te doen. Zoo *ging* Hij sterven in Zijn uitdeelen van het avondmaal; zoo ging Hij sterven in Zijn gang naar Getsémané; in Zijn gevangenneming; in Zijn verantwoording; in Zijn overlevering aan Pilatus; in Zijn uitgaan naar Golgota; in Zijn kruisiging; en nu in Zijn laatste woord, in Zijn laatsten snik.

Zoo stierf Hij naar de Schriften. Doende den wil van God.

Jezus' sterven was Zijn Middelaarsdaad, die door Zijn Volk verstaan moet worden. Hij stierf als Middelaar, als het Offer voor Zijn Volk. In Zijn sterven voleindigde Hij het Offer. In Zijn sterven offerde Hij. In Zijn sterven was Hij Priester.

Het is den mensch gezet, eenmaal te sterven en daarna het oordeel.

Zo was het den Christus, als Middelaar, gezet, te sterven,

En daarna het oordeel.

In Zijn lichaam moest Hij al de zonden van Zijn Volk dragen op het hout. In Zijn ziel moest Hij den toorn Gods lijden. In Zijn leven en lijden moest Hij met lichaam en ziel aan den eisch van Gods heilige Wet voldoen; aan den vloekeisch der Wet, maar ook aan den eisch der volmaakte gehoorzaamheid. In het eind moest Hij lichaam en ziel in den dood overgeven, Gode overgeven als het Offer voor Zijn Volk. Hij moest priesterlijk Zijn lichaam in den dood geven. Zijn ziel in den dood uitstorten. Zoo moest Hij Gode het Offer brengen. Gelijk de priester onder de schaduwen het bloed van het offerdier moest vergieten, — het bloed, waarin de ziel is, — en dit bloed tot God brengen moest; zoo moest de Heere Jezus Zijn bloed vergieten en Zijn ziel in den dood uitgieten, haar tot God brengen, haar in de handen des Vaders stellen. Naar de Schriften. Hij moest sterven in volmaakte gehoorzaamheid; in geloof; in het geloof der Schriften; erkennende Gods heiligheid en rechtvaardigheid; overtuigd, dat Zijn Offer volmaakt was; dat Zijn Offer den Vader aangenaam was; dat de volle volbrenging der Wet in Zijn Offer werd gevonden; dat Hij als Middelaar ten volle aan den Middelaarseisch voldeed; dat Gods gerechtigheid Hem als Middelaar van Zijn Volk zou rechtvaardigen en verheerlijken; dat alle beloften van het Verbond der genade aan Hem als Middelaar vervuld zouden worden; dat de Vader Hem als Middelaar het eeuwige leven geven zou. Dit moest de Christus naar Zijn menschenlijke natuur gelooven. Hij zag het niet. De vreugde werd Hem slechts door de Schriften voorgesteld. Zijn menschenlijk oog zag alleen den dood. Hij ging de poort der gerechtigheid in. Hij ging in het oordeel Gods. Zijn lichaam ging ten grave totdat God Hem opwekte. Zijn ziel ging tot God, om in de handen des Vaders te worden geoordeeld.

Zóó stierf de Christus. Zóó gaf Hij Zich in den dood. Zoo gaf Hij Zijn ziel. Zoo heeft Hij Zijn geest bevolen en gegeven in de handen des Vaders. Niet aanschouwende, maar door volkomen geloof verwachtende de aanneming van het Offer, dat Hij priesterlijk bracht. Verwachtende Zijn rechtvaardigmaking als Middelaar van Zijn Volk in het oordeel Gods. Verwachtende het paradijs, dat Hij profetisch den moordenaar toezegde. Verwachtende de opstanding uit de dooden; het onverderfelijke leven; alle macht in hemel en op aarde; de opvaart ten hemel; de plaats aan Gods rechterhand; de volheid

des Heiligen Geestes; de levendmaking en zaligheid van al Zijn Volk; het eeuwige leven; de heerlijkheid Gods.

Maar zóó geloovende, verwachtende, ging de Christus den *dood* in, den werkelijken dood; den dood en het oordeel. Zich overgevend naar het Verbond aan de rechtvaardigheid Gods. Hij, de Zoon van God, Zich overgevend als Middelaar, Zich overgevend naar Zijn menselijke natuur, volkomen Zich overgevend aan den eeuwiglevenden, rechtvaardigen, heiligen God; aan het eeuwig Welbehagen des Vaders.

Hierdoor heeft de Christus in Zijn sterven, met Zijn Geest, met wat Hij deed en leed, al Zijn Volk in de handen des Vaders bevolen en gegeven.

Vele handen hebben zich naar hen uitgestrekt; en zij zelf hebben hun handen uitgebreid naar alle zijden. Duivel en wereld en zonde hebben naar hen gegrepen; en zij zelf hebben hun handen van wereld en zonde niet teruggehouden. Alle ongerechtigheden, alle vijgebladeren, alle verontschuldigungen, alle gebroken drinkbakken, alle onware godsgedachten, alle middelen tot ontkoming aan het aangezicht en de oogen des Heeren hebben hun handen gezocht,

Gods Welbehagen vorderde hen evenwel op. Voor Hem, Wiens oogen zijn als vuurvlammen, moesten zij verschijnen. In Zijn handen moesten zij vallen. Door de poort Zijner gerechtigheid moesten zij binnenkomen. In Zijn oordeel moesten zij gerechtvaardigd worden. En de Zoon van God, hun gezalfde, Middelaar en Zaligmaker, heeft hen daarom in het Verbond gegrepen, Zich volkomen als hun Borg en Hoofd met hen vereenigd. Niemand zou hen uit Zijn handen rukken. Al hun zonden heeft Hij in Zijn lichaam op Zich genomen. Gelijk in de handpalmen van hun God, zoo waren zij in de handpalmen van den Christus gegraveerd, als Hij Zijn handen uitbreidde, om doornageld te worden aan het kruis. Zij allen werden in Hem gevonden als Zijn ziele leed ten doode toe. Met Zijn ziel en Zijn offer bracht de Christus als Middelaar al de Zijnen ten doode, de poort der gerechtigheid in, voor de oogen, in de handen des Vaders.

Daar moesten zij in Hem geoordeeld en gerechtvaardigd worden.

Zoo is het dan ook geschied.

In Christus' sterven ging al Zijn Volk met Hem ten oordeel.

En Hij is opgewekt om onze rechtvaardigmaking!

Erfgenamen des eeuwigen levens, wier oordeel voor eeuwig voorbij is, — zoo moet al Gods Volk heeten door de opstanding van Jezus Christus uit de dooden.

Wijl de Christus, nu van de aarde verhoogd, hen allen tot Zich trekt, leeren zij nu ook door den Heiligen Geest bukken onder het Woord der Schriften en zich stellen voor een heilig en rechtvaardig God. De Geest van Christus laat geen ontkoming toe, maar roept tot vernedering voor den waarachtigen God; tot belijdenis van zonden; tot de Wet en het Verbond; tot den Priester en het Offer; tot de rechtvaardigmaking door het geloof; tot de beloften, die in Christus Jezus ja en amen zijn.

Naar de Schriften.

O, in den verschen en levenden weg tot den Troon der genade door het bloed van Christus is geen omkomen mogelijk voor arme verlorenen. Christus kan volkomen zaligmaken degenen, die door Hem tot God gaan.

Maar er is dan ook *geen andere* weg. *Tot God gaan* moeten zij allen, die behouden worden. Zonder beding zich in Jezus' Naam Gode in schuldbelijdenis en bekeering overgeven, en van Hem het oordeel tot rechtvaardigmaking in Christus wachten.

Geloovende; verwachtende.

Verwachtende van den rechtvaardigen Rechter, de belofte, die Hij ons in Christus beloofd heeft, de vergeving der zonden en het eeuwige leven.

Zóó moeten zij sterven. Sterven door genade, in gehoorzaamheid, in geloof. Hun

lichaam den Heere gevende voor de groeve. Hun ziel in des Vaders handen stellende.

In Jezus' Naam. In het aangezicht des doods verwachtende de zaligheid. En voor de geopende groeve belijdende de opstanding der dooden.

Zoo is er dan nu geen verdoemenis voor degenen, die in Christus Jezus zijn.

Dood! waar is uw prikkel? Hel! waar is uw overwinning?

XXXIV. GESTORVEN EN BEGRAVEN [Joh. 19:38-42]

En daarna Jozef van Arimatéa, (die een discipel van Jezus was, maar bedekt om de vreeze der Joden), bad Pilatus, dat hij mocht het lichaam van Jezus wegnemen.

En Pilatus liet het toe.

Hij dan ging en nam het lichaam van Jezus weg.

En Nicodemus kwam ook, (die des nachts tot Jezus eerst gekomen was), brengende een mengsel van mirre en aloë, omtrent honderd ponden [gewichts].

Zij namen dan het lichaam van Jezus, en bonden dat in linnen doeken met de specerijen, gelijk de Joden de gewoonte hebben van begraven.

En er was in de plaats, waar Hij gekruisigd was, een hof, en in den hof een nieuw graf, in hetwelk nog nooit iemand gelegd was geweest.

Aldaar dan leiden zij Jezus, om de voorbereiding der Joden, overmits het graf nabij was.

Johannes 19:38-42.

De heilige apostelen hebben ons het getuigenis overgegeven, dat Christus *gestorven* is voor onze zonden naar de Schriften, en dat Hij is *begraven*, en dat Hij is *opgestaan* ten derden dage naar de Schriften (1 Cor. 15:3 en 4).

Onze Catechismus verklaart de beteekenis der begrafenis van Christus voor ons geloof hierin, dat Hij *begraven* is, om daarmee te betuigen, dat Hij waarachtig *gestorven* was.

In de begrafenis des Heeren is Zijn sterven een voldongen feit.

De Heere was gestorven. Hij had aan het kruis het hoofd gebogen en den geest gegeven. De Joden waren van Zijn sterven getuige. En toen de lichamen der kruiselingen afgenomen moesten worden om den naderenden Sabbat, hebben de krijgsknechten wel het gebeente van den éénen en van den anderen kruiseling stuk geslagen, maar komende tot Jezus zagen zij, dat Hij reeds gestorven was. Zij braken Zijn gebeente niet; maar één van hen doorstak Jezus' zijde met een speer; en aanstonds bleek het, dat hij in een dood lichaam gestoken had; het bloed stroomde niet meer, maar toonde reeds de afscheiding van bloeddeelen en waterdeelen.

Na het sterven der onzen treedt terstond de werkelijkheid van den dood in. Maar bij en in het werk en het feit der begrafenis komt de werkelijkheid van het sterven toch nog sterker voor ons uit.

De werkelijkheid van Jezus' sterven ook kwam in Zijn begrafenis ten volle uit. Niet alleen voor Zijn vijanden, voor Jeruzalem en Rome, voor de Historie; maar niet minder voor de discipelen en discipelinnen des Heeren, voor de geloovigen. De Schrift geeft ons dan ook het verhaal der begrafenis des Heeren, gelijk van Zijn lijden en sterven.

Onze Heere Jezus Christus is waarlijk gestorven; Hij is begraven.

Jozef van Arimatéa, een discipel des Heeren, ofschoon tevoren bedekt, heeft Pilatus dringend verzocht, dat hij het lichaam van Jezus mocht wegnemen. En het is hem toegestaan.

Toen heeft Jozef, door trouwe teedere handen bijgestaan, het ontroerend werk verricht, om, terwijl de kruisnagelen uit de voeten en handen des Heeren werden uitgetrokken, het lichaam des Heeren voorzichtig van Zijn kruis af te nemen; het neer te laten, en

neer te leggen op de aarde; het in de grafdoeken te wikkelen naar eerbare Joodsche gewoonte; en het heen te dragen naar het graf.

In die aflegging, in die graflegging van het lichaam van den Heere Jezus Christus staat de zekerheid, de volle werkelijkheid van Zijn sterven vast. De *onzen*, de discipelen, de geloovigen, hebben, onder de *controle* der vijanden, het doode lichaam van den Heere Jezus Christus met hun handen getast, in hun handen gedragen, en door hun handen verzorgd.

De opstanding des Heeren is later door Zijn vijanden geloochend, maar Zijn sterven aan het kruis is door hen nooit geloochend.

Indien hier twijfel ware, dan zou die aan de zijde der geloovigen, der discipelen en discipelinnen des Heeren zijn. O, zij konden, wijl het licht der Schriften nog niet ten volle tot hen doordrong, zij konden Jezus' sterven niet gelooven; zij konden er niet inkomen, dat hun dierbare Meester en Heer, de Zoon Davids, de Zoon des levenden Gods, hun Messias, dat Hij zóó zou worden afgesneden. Dat was voor hen de verduistering van alle licht, de ineensstorting van hun leven, de dood van hun hoop. Konden ze nog één ademtocht van Hem opvangen, nog één roersel zien in Zijn vleesch, nog één teeken, dat twijfel liet!

Daarom moest naar den Raad des Heeren het lichaam van hun Heiland in *hun* handen zijn. *Zij* moesten den Heere Jezus afleggen. *Zij*, — en dat stonden ze ook aan niemand af, — zij moesten Zijn lichaam inwikkelen in de grafdoeken. Zij zelf moesten Hem met hun eigen handen wegdragen en neerleggen in het graf. Zij moesten de getuigen zijn, dat Hij waarlijk gestorven was.

Jezus' dood lichaam in de handen der Zijnen weggedragen naar het graf. Aandoenlijke groep, heilige gemeenschap, teeder historisch oogenblik! Maar daarin is de openbaring Gods en het heilig getuigenis van de volle werkelijkheid van den dood des Heeren. In Jezus' graf hebben *de Zijnen* Hem gelegd. Dat graf hebben ze bezien. Bij dat graf hebben ze neergezeten. Voor dat graf zijn ze weer werkzaam geworden, om specerijen te bereiden, en deze na den Sabbat te dragen naar des Heeren graf. Waaraan onder de geloovigen in Jeruzalem ook twijfel bestond, zeker niet aan Jezus' sterven. Dat sterven drijft hen nog aan den derden dag voort. Daarvan is Jeruzalem vervuld, maar daarvan zijn vooral vervuld de harten der geloovigen. En als de engelenboodschap doordringt, dat Jezus leeft, dan is nog het antwoord der geloovigen, dat Hij gestorven is.

Hier is voor ons het Woord Gods.

Jezus Christus; het eeuwige Woord, dat vleesch werd en onder ons woonde; Gods eeniggeboren Zoon, die mensch werd, ontvangen van den Heiligen Geest en geboren uit de maagd Maria; het ware beloofde Zaad van David, van Abraham, van Eva; onze Heer, onze Koning, ons Hoofd, onze Middelaar en Verlosser; — is waarlijk gestorven; Hij is begraven.

Vóór Zijn lijden is Zijn heerlijkheid doorgeblonken op den berg en in Zijn woorden en werken. Die heerlijkheid heeft geblonken over Efrata's veld. En het Woord Gods, het getuigenis der eeuwen, is Hem voorgegaan, het Woord, waarop alle heiligen gehoopt hebben. Die Christus *woonde* echter niet slechts onder ons, in onze arme wereld, in onzen benevelde kring, in ons zwak ellendig hoopken, maar Hij *vernederde* Zich in onze dienstbaarheid, Hij aller dienstknecht, tot den dood, ja den dood des kruises. Door het smadelijkst lijden, door de allerdiepste versmaadheid en angst der helle heen, heeft Hij Zijn ziel uitgegoten in den dood. Hij is *gestorven*. Hij is *begraven*.

In uw leven, in uw nood, in uw dood, in uw graf, is de Christus, uw Middelaar en Koning, uw God en Zaligmaker, gedaald. Door uw donkerste donkerheid gaat dit eeuwige goddelijke licht heen, dit verzoenende, dit vredemakende, dit vertroostende, dit vrijmakende licht. Jezus' licht schijnt in onze doodsschaduw; in ons geopend, — en in ons gesloten graf.

In de begrafenis zelf van onzen Heere Jezus Christus schijnt het licht.

Begravenis is ook onder ons niet enkel openbaring van den dood. In de begravenis komt ook het leven uit. Dan spreken de banden aan den doode, die in de levenden liggen; de diepste banden, zelfs verloochende, vergeten, begraven banden komen dan op. In onze begravenis worden we in de harten der onzen geopenbaard, meer dan in ons leven. Dan kennen ze ons, meer dan vóór onzen dood. Dan breken de fonteinen der liefde voor ons open. Dan gaat het zonnelicht over ons levenswerk op. Dan volgt onze geestelijke vrucht. Ook bij onze begravenis geldt in zekeren zin het woord: indien het tarwegraan in de aarde niet valt en sterft, zoo blijft het alleen; maar indien het sterft, zoo brengt het zijn vrucht op.

In den diepsten, in den eigenlijksten zin geldt dit van de begravenis van onzen Heere Jezus Christus. Nooit kwamen de discipelen en discipelinnen des Heeren in schooner licht uit dan in het voor hun hart zoo ontzaggelijke werk, toen zij den Heere begroeven.

Hier blinkt het geloof, hier blinkt de liefde, de trouw. Hier komt het leven der genade uit, dat zich verbergen wou. Hier kiemt de groene levensspruit onweerstaanbaar op. Hier schijnt het licht van het waarachtige leven in de oogen der vijanden.

In de drukke dagen; in heftige volksdiscussieën; in de beweging, waarin kracht en talent zich konden toonen; waarin men meester van het woord voor de luisterende ooren kon zijn, of voorop kon loopen bij de Hosanna's; — o ja, toen ook waren Jezus' getrouwen met Hem. Maar zij waren toen met Hem in een bonte menigte, waarin niet allereerst zij uitkwamen. Eer hebben zich toen, in zwakheid en aarzeling, waarachtige discipelen des Heeren verscholen gehouden met den aanzienlijken Jozef van Arimatéa en den geleerden voorzichtigen Nicodemus.

Maar *hier* doet "de schare" niet mee. Er is van Jezus niets meer te halen. Er is niets meer aan. Hier valt niet te schitteren of meester te zijn.

Hier blinkt dan ook het edelste levensgoud uit. Hier breekt het waarachtige leven uit God door in de beslistheid van Jozef en Nicodemus en van de getrouwe mannen en vrouwen, die het lichaam van den onteerden en gestorven Jezus in volheid der liefde en in de vereering van het waarachtige geloof dragen naar Zijn graf.

Ja, uit het sterven en de begravenis van den Heere Jezus Christus kiemt en groent het leven op van *al* de Zijnen. Hun schuld is verzoend; hun boei gebroken in het sterven van Christus. In Zijn begravenis komen zij uit hun windselen en uit hun doodsduisternis te voorschijn.

Onze waarachtige levensbanden aan onzen Heer en Heiland liggen in Zijn dood, in Zijn *sterven*, in Zijn *begravenis*. Wij zijn met Hem in den dood begraven. En daarom leven wij.

Met allen, die uit God geboren zijn, roemen wij niet allermeeft in Jezus' omwandeling, maar in Zijn kruis, in Zijn dood, in Zijn begravenis. In Zijn sterven zijn wij geboren. Zijn Middelaarsdood doet al het waarachtige zaad Gods uit alle geslachten uitspruiten. Jezus' sterven, Zijn lichaam, dat naar het graf gedragen is, brengt hen allen in één geloof en in één liefde tot één; rijken en armen, aanzienlijken en eenvoudigen, geleerden en onkundigen; — o zalige heilige gemeenschap!

Hier alleen blinkt het levensgoud.

En hier alleen blinkt de levensrijkdom.

Ja, de dood van Christus maakt dit wonder openbaar, dat rijken en rijkdommen ingaan in het Koninkrijk der hemelen. Hier blinkt het licht, dat rijken in waarachtige, onbekrompen, onberekende, onverbloemde liefde en vereering voor den gesmaden Heere Jezus Christus uitkomen; dat zij waarachtig uitkomen voor Zijn kruis en smaad; voor Zijn doorboord lichaam, dat door hun eigen handen van het kruis gedragen moet worden; en daarmee voor Zijn Naam en zaak, en voor al Zijn arme Volk.

Ja, de dood, de begravenis van den Heere Jezus Christus verjaagt de onheilige berekening, die nog bij Zijn leven de zalfdruppelen, welke op Zijn voeten werden

vergoten, in penningen schatte.

Nu pas bloeit waarlijk de liefde voor den Heere Jezus Christus onbestreden in haar gave. Wat zal die liefde Hem wijden? Eilieve, wat *niet!*

Voor Hem nu het fijnste, zuiver fijn lijnwaad (Matth. 27:59).

Voor Hem nu myrre en aloë, honderd ponden.

Voor Hem nu een eigen, een nieuw graf, het eigen graf van Jozef.

Voor Hem en voor Zijn graf nu de hof.

Voor Hem in Zijn dood de plaats der rijken, hun plaats der eere.

Voor Hem nu, — laat de liefde aller geloovigen het zeggen! — voor Hem nu *alle* schat, *alle* liefde, *alle* lof der aarde en des hemels; ons *leven*; ons vleesch en ons bloed; ons *hart*.

Aan Hem, aan Hem alleen, aan Hem in alles en aan Hem geheel, aan den Heere Jezus Christus en Zijn kruis en dood, zijn wij geheel verknocht met lichaam en ziel, en met al het onze; Zijn eigendom zijn wij in ons leven en ons sterven.

Hier, bij het doorboorde lichaam van onzen gekruisigden en gestorven Verlosser, *hier* is voor ons de keur van ons geloof en van onze liefde.

Wat niet met ons in Jezus' sterven en dood, in Zijn smaad en graf vereenigd is, dat *is* niet met ons vereenigd in het leven.

En wat niet het teeken van Jezus' smaad en dood draagt, dat draagt het waarachtige teeken der waarheid en des levens niet.

Uit de begrafenis des Heeren alleen bloeien de heiligste banden des levens op.

Daarin geuren de myrre en de aloë.

Heel het graf des Heeren is met den geur vervuld.

Het is de geur van het waarachtige leven.

Hier is de dood gestorven.

Hier is de dood begraven.

Hier staat het leven op in onverderfelijkheid.

In de opstanding des Heeren.

In het waarachtige leven des geloofs uit den Heiligen Geest.

In al het levende volk des Heeren uit alle geslachten.

In de onverderfelijke liefde aller heiligen.

En in onze zalige opstanding.

Gode zij dank door Jezus Christus onzen Heere.